המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2142 י"ח אלול תשל"ח, 20.9.78 שנה 42

העולם הזה

המיפנה

נס גדול היה פה.

ים־סוף נפתח שוב לפני בני־ישראל. חומות־יריחו נפלו בשנית. המים פרצו מן הסלע. מנחם בגין ויתר.

חסידיו־מאתמול יגידו: הוא ויתר יותר מדי. אנשי־השלום העיקביים יאמרו: הוא לא ויתר די־הצורך.

אך עצם הסכמתו של מנחם בגין לוותר על מה שוויתר, אחרי עשרה חודשים של התעקשות, היא נס.

ועל הנס הזה יש לברך.

■ ■ ■

די במחשבה על האלטרנטיבה, כדי להעריך כראוי את חשיבותו של הנס הזה.

מה היה קורה אלמלא ויתר בגין?

ועידת קמפ־דייוויד היתה מסתיימת בהתפוצצות. שלושת המנהיגים היו חוזרים הביתה — איש־איש אל ביתו — בידיים ריקות, ובפיהם הבשורה: אין הסכם. יוזמת־השלום של נשיא מצריים מתה.

אנוור אל־סאדאת היה חוזר למצריים, איש מאוכזב ומופה.

העם המצרי לא היה מורד בו. הוא היה אומר: „נשיאנו עשה כמידת יכולתו של אנוש. הוא סיכן את הכל למען האידיאל הנשגב של השלום. הוא נתקל בחומה האטומה של ישראל הסיפוחיסטית, המעדיפה את השטחים על השלום. עתה אין ברירה. עלינו לחזור אל המחנה הערבי הגדול, להתכונן ביחד למילחמה שלא רצינו בה, כדי לשחרר את אדמותינו הכבושות."

בעולם הערבי היו חוגגים אנשי־הסירוב את ניצחונם. עיראק וסוריה היו מתחרות ביניהן על כתר המנהיגות של מחנה־המילחמה. קולם של המתונים בעולם הערבי כולו, ובעם הפלסטיני בפרט, היה נידום. יוקרתו של אל־סאדאת היתה מתדרדרת לתהום. מאה מיליון ערבים, ממאראקש ועד מוסול, היו מחליטים שוב, ואולי סופית: עם ישראל זו אין להשלים. אין היא רוצה לחיות עימנו בשלום. היא רוצה להתרחב, להת־פשט, להתנחל, לכבוש את אדמותינו. אין מנוס ממיל־חמת־נצח. יש להקריב את הקורבנות. אולי ננוצח במיל־חמה הבאה, וגם בזו שתבוא אחריה. אך בסופו של דבר ננצח.

המישטרים הערביים המתונים היו נופלים, במוקדם או במאוחר. הגל הגואה של לאומנות קנאית, תוקפ־נית, היה מציף את חצי־האי ערב. קצינים צעירים יותר, רדיקליים יותר, היו תופסים את השילטון בסידרה של הפיכות. הנפט היה שוב הופך לנשק.

בישראל היה הרוב מתייצב, מן הסתם, מאחרי בגין הקשוח, התוקפני, הבלתי־מתפשר. אך מתחת לפני המים היו מתגברים זרמים אחרים. הספקות היו מכר־סמים בלב האומה. יותר ויותר צעירים, ודווקא ממיטב הנוער, היו מפקפקים בצידקת דרכה של המדינה. יותר ויותר צעירים היו מסיקים מסקנות אישיות — לסרב לשרת, לסרב להילחם, לרדת מן הארץ.

הבחורים הטובים של „שלום עכשיו" היו מפנים את מקומם לצעירים רדיקליים יותר, תקיפים יותר. המאבק הפנימי היה לובש צורות קיצוניות יותר. המוראל הלאומי היה כורע, בהדרגה, תחת העומס הזה.

בארצות־הברית היה ג'ימי קארטר יורד מן הבמה. הפער בין ישראל וארצות־הברית, שנפער בחו־דשים האחרונים, היה מתרחב בהדרגה והופך תהום. הבדל־האינטרסים בין ממשלת־ישראל ובין הביטחון הלאומי של ארצות־הברית היה מתגלה בבירור. חלקים גדלים והולכים של דעת־הקהל האמריקאית היו רואים בישראל מיטרד יקר מדי. היהודים היו נקרעים בין אהבתם לישראל ובין נאמנותם לארצות־הברית. בתהליך איטי, ואולי גם מואץ, היו ברזי התמיכה, הכסף והנשק נסוגים.

ובסופה של הדרך: בידוד גובר של ישראל, מילחמה חדשה, לחצים כבירים, הסדר כפוי רע או אסון לאומי.

זאת היתה האלטרנטיבה. יש לראות אותה בבירור, במלוא זוועתה המציאותית, כדי להעריך נכונה את ההסכם שנחתם.

■ ■ ■

ומול סיוט זה — החזון.

חזון השלום, שניתן היה להשיגו, שיכול היה להיוולד בסערה של התלהבות ושימחה, למחרת ביקורו של אל־סאדאת בישראל. השלום שלא הושג.

ההתפייסות הגדולה בין ישראל ובין העולם הערבי כולו. עקירת שורשי הסיכסוך ההיסטורי הגדול, על־ידי פיתרון בעיית־הבעיות של סיכסוך זה: קיומו של העם הפלסטיני, שנשללה ממנו ישותו הלאומית, ושלא ניתן לו בסיס לקיום לאומי סביר.

אילו הושג השלום הזה, אז בירושלים, או עכשיו בקמפ־דייוויד, היתה התלהבות הגדולה נשפכת ושו־טפת את כל המיכשולים. כולנו היינו מרגישים, במעמקי לבנו: הנה קם השלום. השלום השלם. השלום אשר ישים קץ, אחת ולתמיד, לסיכסוך.

היינו יודעים בדיוק מה יקרה מחר, היכן יהיה גבולנו, מה יהיה בסיס קיומנו וביטחוננו.

השלום הזה לא קם בקמפ־דייוויד. גם לא נסללה

מאת

אורי אבנרי

הדרך אליו. לכל היותר נרמז עליו כעל אפשרות רחוקה, העשוייה להתגשם, אולי־אולי, בעזרת הרבה־הרבה מזל.

גם את האלטרנטיבה הזאת יש לראות בבירור, במלוא זוהרה המציאותי, כדי להעריך נכונה את ההסכם שנחתם.

■ ■ ■

מהו, אם כן, הדבר שהושג?

הושג דבר גדול, תמרור היסטורי בתולדות עמנו: השלום בין ישראל ובין חגדולה בשכנותיה, מדינת־הלב של העולם הערבי.

אחרי חתימת השלום הזה, תוך שלושה חודשים, תהיה מדינת־ישראל מדינה אחרת.

לא עוד נטע זר במרחב, שכל העולם הערבי מבקש להקיא אותו מתוכו. אלא מדינה שהחמדינה הערבית מס' 1 מקבלת אותה כעובדה לגיטימית, וקשורה עימה בקשרים מדיניים וכלכליים, ואולי גם תרבותיים ואנו־שיים.

יקרה אשר יקרה בעתיד — את העובדה הזאת אי־אפשר יהיה להשיב אחורה. יהיה אשר יהיה לאחר מכן טיב היחסים בין ישראל ובין שאר העמים הערביים — היחסים שוב לא יהיו כפי שהיו בעבר. שום מדינה ערבית לא תוכל להתעלם מן העובדה שחלק מן העולם הערבי, לפחות, קיבל את ישראל למישפחת עמי־המרחב.

יעבור זמן, עד שהאדם הישראלי יעכל את מלוא המשמעות של מהפכה כבירה זו. אולם ממדיה ברורים כבר עתה, ומי שעיניים לו לראות — רואה.

לעומת המהפכה הזאת, גורלן של כמה התנחלויות בצפון־סיני, גורלן של ימית ואופירה, גורלם של כמה שדות־תעופה, חשובים ככל שיהיו — הם כאין וכאפס.

אומרים שההסכם הזה נקנה ב„מחיר יקר". אולי. אך המחיר היקר הזה מורכב ממטבעות שכלל איננו שייכות לנו. לא ברכושנו אנחנו משלמים, לא בנכסינו הלאומיים. אלא בשלל־מילחמה שנפל לידינו במערכה שלא רצינו בה.

אפשר להתאהב בשלל. אפשר להצטער על הצורך להיפרד ממנו. אך מה שבא בקלות, הולך בקלות. אין צורך לשפוך אף דימעה אחת על הרכוש הזה. הוא שירת את מטרתו: לעזור לנו בהשגת הדבר האחד, החשוב למדינה יותר מכל רכוש: השלום.

■ ■ ■

מה לא הושג בהסכם זה?

לא הושג הפיתרון לבעייה שהולידה את הסיכסוך כולו: קיומם של שני עמים בארץ זו, שכל אחד מהם רואה בה את מולדתו, ושאף אחד מהם אינו משלים בנקל עם קיום זולתו.

האם נפתחה דלת כלשהי לפיתרון אפשרי בעתיד? קשה להאמין בכך. נקבעה דרך שאינה מובילה לפיתרון. אולי־אולי, בצורה עקלקלה מאד, יכולה דרך זו להתפתל ולהגיע לאן שהיא צריכה להגיע. אך אין זה בטוח. וזה רחוק מלהיות ודאי.

האופטימים יכולים לאמר: תהליך־השלום, שנפתח עתה, ישחרר כוחות חדשים, שלא ניתן לחזותם מראש, למדדם מראש. כוחות אלה יתגברו גם על המיכשולים בדרך לשלום ישראלי־פלסטיני. תיווצר אווירה חדשה, יחול שינוי בלבבות, ומה שהיה בלתי־אפשרי אתמול עשוי להיות לאפשרי מחר, מחרתיים.

הפסימים יכולים לאמר: ההסכם הזה, שהושג על אפו ועל חמתו של העם הפלסטיני, בלי שיתופו ומעל לראשו, יקומם את העם הזה נגד השלום. הוא ידחוף אותו לידי הקיצוניות. הוא ינטע בליבו זרע של מרירות, של הרגשת־בגידה. הוא יחליש את כוחות־השלום בו.

שתי הטענות נכונות.

■ ■ ■

מכאן תפקידם של כוחות־השלום בישראל. תפקידם לא תם היום. להיפך. הוא נעשה חשוב יותר מכפי שהיה אי־פעם.

גדול הפיתוי לאמר היום: השגנו את אשר רצינו להשיג. ממשלת בגין יצאה לדרך, שעליה הצבענו. מכאן והלאה, די במתן גיבוי לממשלה הזאת, והיא תמשיך במלאכה.

אחרי שנים כה רבות, שבהן לעגו לנו וקיללו אותנו, הוכח שצדקנו במשך כל השנים. אמרנו תמיד: יש עם מי לדבר, והנה הוכח שיש. אמרנו: השלום תלוי במידה רבה בנו. והנה נסתבר שאכן זה כך. אמרנו: אין אמת בטענה, כי המטרה הלאומית של העמים הערביים היא לזרוק אותנו לים — והנה רואים הכל שהיה זה כזב.

אבל אין זה סוף הדרך. דרך חדשה מתחילה היום, ובה עלינו למלא תפקיד שאין חשוב ממנו.

הושג הסדר־שלום בין ירושלים וקאהיר. תפקידנו הראשון הוא להבטיח כי אכן יאשר העם את השלום הזה, ברוב עצום ומכריע. זה יוכרע בשבועות הקרובים.

אך לאחר מכן, במשך חמש השנים הקרובות, מצפה לנו תפקיד חשוב הרבה יותר. השלום בין ירושלים וקאהיר יכול להתפוצץ בין חברון ושכם. בלא שיתוף העם הפלסטיני, בלב שלם ובנפש חפצה, השלום לא יקום, לא יתרחב לא ישגשג.

לגבי הגדה המערבית ורצועת־עזה, נקבעה בהסכם זה מיסגרת בלי תוכן. תפקידנו הוא לשכנע את עם־ישראל, בעידן החדש המתחיל עתה, למלא את המיס־גרת הזאת בתוכן הנכון, שהוא — ורק הוא — יבטיח את השלום לדורות ויפתח לפני המדינה אופקים חדשים של ביטחון ושיגשוג.

גם הפעם אין זה תפקיד פופולרי. גם הפעם, אין מי שימלא אותו.

■ ■ ■

ואשר למנחם בגין:

הוא עשה צעד גדול. לא די גדול, לפי השקפתנו. אך הרבה יותר גדול מכפי שחשבנו. לפי תפיסתו שלו, בהתחשב ברקע שלו, זהו צעד גדול מאד.

על כך יש לברך אותו.

ואחרי הברכה — יש להמשיך במאבק, כדי שאחרי שהצעד הזה יבואו הצעדים הבאים. וכדי שאחרי השלום הזה, שאינו אלא שלום נפרד ישראלי־מצרי, אכן יבוא שלום ישראלי־ערבי כולל, שאבן־הפינה שלו מוכרחה להיות: השלום הישראלי־פלסטיני.

עולם שלם בקלי קלות
בוא
לראות
ולשמוע
SONY
אולמי התצוגה:
אחד העם 9 מגדל שלום
תל אביב

איש השנה תשי"א
העולה החדש

איש השנה תשי"ב
מבקר הסוכנות שמוראק

איש השנה תשי"ג
יועץ מישפטי כהן

איש השנה תשי"ד
עסקן שואה קסטנר

איש השנה תשי"ט
סופרת דיין

איש השנה תש"ך
רכז שואה אייכמן

איש השנה תשכ"ח
מפלג מפא"י בן־גוריון

איש השנה תשכ"ז
כלכלן ספיר

איש השנה תשל"א
מזכיר ההסתדרות בן־אהרון

איש השנה תשל"ב
גולדה המלכה

איש השנה תשל"ג
מקים הליכוד שרון

איש השנה תשל"ד
מסדיר־ביניים קיסינג'ר

קובע יקר.

יש שנים הנראות כתערובת של אירועים שונים ומשונים, שאין כל קשר הגיוני ביניהם. יש שנים שבמרכזן ניצבות בעיות, חברתיות או מוטרוות, המטילות את ציון על כל מאורעות השנה. ויש שנים בהן מאפיל מאורע גדול אחד על כל שאר המאורעות, מתנשא מעליהם כמו צוק סלע אדיר בלב מישור. בשנה כמו זו אין צורך להתלבט הרבה כדי לבחור מה הוא אותו מאורע, שהשפיע יותר מכל האחרים על חיי המדינה ועל עתידה. שנה מזו היתה תשל"ח. והמאורע, שבציונו עמדה ועדיין ניצבת השנה כולה, היתה יוזמת השלום של הנשיא אנוואר אל־סאדאת וביקורו בירושלים.

אולם כעוד שאין ספקות לגבי מאורע השנה יכולות להיות חלוקות לגבי איש־השנה — האדם שבדמותו השתקפה יותר מכבר דמות אחרת האנשה של אותו מאורע. זה מה שקרה כשהתכנסנו לבחור את איש־השנה תשל"ח — האיש שיעמוד במרכזו של גיליון־השנה של "העולם הזה" שיופיע בשבוע הבא.

זו השנה ה־28 כה ניצבים עורכי "העולם הזה" בפני התלבטות זו הפרעה מסוג זה. מאז החל מבצע מסורתי זה של "העולם הזה", נבחרו אנשי־שנה שבחירתם היתה צפויה ומובנת מאליה. נצחונו של מנחם בגין בבחירות של תשל"ז הפך אותו אוטומטית לאיש־השנה של אותה שנה, כשם שזה היתה הפתעה, למשל, בבחירתו של משה דיין כאיש השנה תשכ"ז — השנה של מיבחמת ששת־הימים.

לעומת זה היו כמה אנשי־שנה שבחירתם לתואר זה נראתה כי שעתו בלתי סבירה ובלתי מובנת, כמו בחירתו של אריק שרון כאיש השנה של תשל"ג בזכות יוזמתו לחקמת הליכוד. כיום, כמבט לי אחור, אין עוד ספק שהיתה זו בחירה מוצדקת. כמוה היו מרבית אנשי־השנה של "העולם הזה". סקירה מדוקדקת של אנשי־השנה שנבחרו מאז תשי"א ועד היום, כפי שהם מופיעים בשערי גיליונות־השנה של "העולם הזה" בעמודים אלה, תוכיח שהם משקפים את ההיסטוריה האמיתית של ישראל ב־27 השנים האחרונות.

הבעיה היא תמיד כיצד לחוש את ההיסטוריה בשעת התהוותה ולבחור דמות מייצגת אחת שתמצית אותה. היסטוריה כתובה אינה צירוף פתמי של תיאורי מאורעות והחלטות המרכזיות הפועלות בהם. אין היא יכולה להצטמצם בהבאת עובדות בסדר כרונולוגי. היא מחווה ניסיון של הכותב להכניס סדר במאורעות ולהעניק להם משמעות וכיוון.

כדי להבין את המאורעות ולחפש את ההיגיון שבהם, אנו חייבים להבין גם את הדמויות הפועלות בהם. צורת ראיית המאורעות היא פועל־יוצא מאופן ראיית דמויות אלה. משום כך, השאיפה היומרנית הגלומה בכתבות איש־השנה של "העולם הזה", בתוך היסטוריה של שנה אחת ללא פרספקטיבה של זמן, מנסה לעשות זאת באמצעות דמות מרכזית אחת, שיש בה כדי לגלם את האחדות מאחורי הגיוונים הרבים והסותרים של מאורעות או אפיזודות מאורע היסטורי אחד.

זהו בתמצית, הרעיון המקופח מאחרי הכתבות המסורתיות על איש־השנה ואותו ננסה ליישם גם לגבי איש־השנה תשל"ח.

מי יהיה איש זה? האם בחירתו תפתיע או תראה טבעית ומובנת מאליה?

את התשובה על כך תוכל לקבל רק בגיליון הבא של "העולם הזה", שיופיע ביום שלישי הקרוב.

אל תפסע

איש השנה תשט"ו
פרקליט תמיר

איש השנה תשט"ז
נשיא מצריים עבד־אל־נאצר

איש השנה תשי"ז
מצביא סיני דיין

איש השנה תשי"ח
חתן תנ"ך חכם

איש השנה תשכ"א
מודה לבון

איש השנה תשכ"ב
קורבן סובלן

איש השנה תשכ"ג
מתפטר בן־גוריון

איש השנה תשכ"ד
יורש אשכול

איש השנה תשכ"ז
שרוהביטחון דיין

איש השנה תשכ"ח
לוחם־בפידאיון רגב

איש השנה תשכ"ט
מפקד מיבצע־ישראל בר־לב

איש השנה תש"ז
לוחם־שלום דיין

איש השנה תש"ה
ראש־ממשלה רבין

איש השנה תש"ו
מנהיג „גוש אמונים" לווינגר

איש השנה תש"ז
ראש־ממשלה בגין

איש השנה תש"ח

עלית מציגה:
"איקס. איקס. איקס"
מסטיק ללא סוכר

X עם קסיליטול, הממתיק המהפכני
X אינו מזיק לשיניים
X טעם מרענן של פרמינט

המסטיק החדש, ללא סוכר, של "עלית" הוא הפתרון לאוהבי המסטיק.
במסטיק החדש קסיליטול-ממתיק צמחי מיוחד, שאינו מזיק לשיניים.
אם גם אתה לא הרשית לעצמך מסטיק, נסה את טעם הפרמינט המצוין,
במסטיק החדש איקס איקס איקס.

איקס. איקס. איקס-טוב לשיניים ומתוק בפה.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם כתבת־שער, ראשונה בסידרה, תחת הכותרת „ריפקים את השחורים". מטרת המערכת, בפירסום זה, היתה „לחשוף קשר של שתיקה האופף בעייה אחת, העתידה להכריע את גורל החברה הישראלית." לכתבה צורף שאלון־לקוראים, שחובר בשיתוף פעולה עם מומחים למדעי החברה, כמטרה לאתר את פיכחותי של הקיטוב ההברתי. בשבוע שעבר, לפני 25 שנה, הוצג „איש השנה" (חיים כהן), ואילו השבוע לפני 25 שנה הוצגו שאר „אנשי השנה" כשמטי החיים השונים. איש־מופת: סג"מ דב גינזבורג; מדיניות: מרדכי אורן; עיתונות: ברוך נאדל; כנסת: רוסטום בוסתוני; כלכלה: יוחנן שינער; סיפורית: אבא קובנר; מישפט: שמואל תמיר; ציור: אביגדור אריכא; תיאטרון: גדעון זינגר ואורנה פורת; מדע: בנימין מזר; רפואה: לודוויג מאיר; מוסיקה: בנציון אורנד.

בשער הגיליון: צללית כלווית הכותרת „ריפקים את השחורים!"

„העולם הזה" 830
תאריך: 17.9.53

„כשפעולת האצ"ל הפכה מסוכנת ואורי צבי גרינברג פרש לקרן־הזווית של שירתו..." ✶ חי המין של עזריאל קרליבך

העם

שנה טובה

תשי"ד באה, ברעידת־אדמה שאיש (מלבד קול ישראל) לא הרגיש בה, וברעידות־קיבה לרבבות אזרחים, שלא חישבו נכונה את כמות המזון הדרושה להם לשלושה ימים של חג רצוף.

הדוד מחיפה ביקר את הסבא בירושלים, והסבתא מירושלים ביקרה אצל הדודניות בתל־אביב. במכוניות פרטיות ובטנדרים.

ממשלת־ישראל תרמה את תרומתה ל־שימחת החג בצורה של הענקת שעה נוספת לחיים. אותה הרוויחה, בלי דיווידים, על־ידי שינוי השעון. האזרחים קיבלו את השעה בברכה, וקיוו בליבם שהזזת מחוגי השעון אחורה לא תסמל את השנה הבאה.

מחברת

השם הישן

לפני 15 שנה הודיעו שש מאות תושבי פלשתינה (א"י) היהודיים עקב הופעת ספר דק, שנשא את השם ירושלים מחכה". הספר תיאר את הנעשה בתוך תוכיי צמרת מפא"י. לפי תיאור זה היה השילטון המעשי מרוכז בידי שלושה אנשים — ברל כצנלסון, דוב הוז ודויד רמז — ואילו דויד בן־גוריון לא היה אלא דמאגוג חשוד במיפלגתו. לפי הספר אף נכלא בן־גוריון פעם בחדרו, על שהספר את מרותו של ברל כצנלסון.

גיבור הספר היה איש מפא"י לשעבר, שהקדיש בגבורה את חייו להוקעת חבריו לשעבר. לא היה צורך בדימיון רב כדי לדעת מי האיש: אורי צבי גרינברג, שקובץ שיריו, ספר הקיסרוג והאמונה, הניח באותם הימים את היסודות הרוחניים לארגון הצבאי הלאומי (אצ"ל).

מחבר הספר היה ד"ר י. ה. ייבין, ידיד נפשו של אורי צבי (שאף התארח שנים רבות בביתו). כשפעולת אצ"ל הפכה מסוכנת ואורי צבי גרינברג פרש לקרן הזווית של שירתו, ליווה אותו ד"ר ייבין, ונעלם מעיני הקהל הרחב **.

השבוע הופיע השם ייבין מחדש, לא רחוק מן המקום שם נעלם לאחרונה, לפני תריסר שנים. הפעם היה נושא השם בנו של בעל ירושלים מחכה, צעיר שגדל בבית תחת השפעתה הכפולה של אביו והרוח הקדושה של אורי צבי. יחד עם צעיר שני, ראובן פרץ, התעמד זאב ייבין למישפט צבאי שני בצריפין. עוד לפני שהשופט אמר את המילה הראשונה, הודיע הדוב: „מדריך המחברת — לדין ***."

* ראה רשימה על „ירושלים מחכה" במדור „נמר של נייר", עמ' 53—52.

** על פחדותו של אורי צבי גרינברג פירסם באחרונה רשימה יידיו לשעבר מהתנועה הרוויזיוניסטית, י"ד אברמסקי, בעיתון הסיפרות פרוזה.

*** 25 שנה מאוחר יותר שב זאב ייבין לחדשות, כאשר במהלך השנה האחרונה קישר בין השקפותיו לבין מיקצועו כארכיאולוג, ונזדר מהומה ציבורית, בנושא החפירות בתל שילה, בעזרת אנשי גוש אמונים.

מנגנון החושך

מיקצוע מכובד

במדינה אשר ראש־הממשלה שלה הוא חובב לענייני יוון העתיקה, אשר להניח שהטיפול בהם הוא מיקצוע מכובד. כך חשבו גם שלושה ותיקי המחתרת — אהרונצ'יק („דב") אייכמן, לשעבר מפקד מחוז אצ"ל בתל־אביב, עמנואל כץ, מאנשי סולם ", ואביגדור קיפניס, לשעבר מפקד מיכלאת שבויים בצה"ל — כשפתחו בית־הוצאה קטן, לספרי הקלסיקה היוונית, בשם ספרית הזהב. ואומנם, בן־גוריון עצמו שלח להם מיכתב מלא עצות בקשר לעבודתם.

השבוע נתברר כי התחשק למישהו לבדוק אם אומנם מולאו עצות בן־גוריון. דוק אם אומנם מולאו עצות בן־גוריון. למחרת ראש־השנה מצאו השותפים כי הדלת למישרדם, בשדרות רוטשילד 17, בתל־אביב, נפרצה. בפנים שרר תוהו ובוהו מושלם. כל הספרים והמיסמכים היו פזורים. הגנבים היו הגונים מאוד: שום דבר לא נלקח, אף לא סכום כסף שהיה במקום.

הפעם ביקשו המחפשים לשמור על שיווי המשקל. שלא כמו בפריצה למועדון מפ"ם, בהרצוג ברנר (העולם הזה 829), הם פרצו גם למישרד מסחרי השוכן, לרוע מזלו, באותו בניין, הפכוהו — מבלי לקחת דבר.

* בעלה המנוח של ח"כ גאולה כהן.

מוסדות

במקום 13 לילות, 1001

ימי שחרוזאדה לא חלפו. אך במקום הנערה הפרסית, החמודה, שניסתה להאריך את חייה ומלכותה, על־ידי סיפורים בהמשכים לסולטן נדוד־השינה, שרה האופרה הישראלית שיר ערש ממושך לתיאטרון הבימה. שיר הערש נמשך זה חמש שנים, אך הסולטן האכזר עדיין ער.

לפני צאתה לסיור בארצות־הברית, בשנת 1948, ביקשה הבימה להפיק ריווחמה מן האולם שנשאר ריק, והשכירה אותו ל־13 הצגות תמורת 66 ל"י לערב, למוסד: „אילו היה לנו לאן ללכת, היינו עוזבים את בית הבימה באמצע ההצגה. אדרבא, יבוא מישהו לבדוק את התנאים, בהם אנו עובדים, ויראה שאנו רוצים לעזוב עוד יותר משרוצה בכך התיאטרון, אלא שבכל מחיר אין להשיג מקום כזה."

אדם איננו תינוק. אבן־זוהר הכחיש שהאופרה מסיפה לשלם רק 66 ל"י לערב לקופת התיאטרון. לפי חשבונו משלמת האופרה למעלה מ־200 ל"י עבור כל הצגה. הוא התלונן שאין לאופרה אפשרות לערוך חזרות על הבמה. את כל סידורי הבמה, התפאורות והתאורה, וכן את הוראות הכניסה והיציאה לזמרים, הם יכולים להכין רק שעה לפני תחילת ההצגה. למעשה, כל הצגות הבכורה הן חזרות כליות.

הבימה טוענת, לעומת זאת, שאין לה שום דבר נגד התפתחותה ושיגשוגה של האופרה, כל זמן שאין הדבר נעשה על חשבונה שלה. לפי חשבונה, מפסיד התיאטרון אלפי לירות לחודש בגלל דיירה המוסיקלי.

בינתיים עורכים שני הצדדים את כל ההכנות לקרב האחרון ב־22 בספטמבר. שני הצדדים פירסמו מודעות על הצגה בו ביום, והחלו במכירת כרטיסים לשתי הצגות.

איש אינו יכול לדעת מה היה שלמה המלך עושה, אילו שרה האם האחת את טענותיה בסופרן קולורטורי, והשניה היתה מציגה אותם במיבטא רוסי, לפי שיטת סטניסלבסקי. בהיעדרו ייצטרך הציבור למלא את מקומו.

ממחברת „צריפין" למחברת גוש אמונים:

לפני כמחצית השנה, כאשר ניסו אנשי גוש אמונים להקים היאחזות במסווה של „חפירות ארכיאולוגיות" ליד תל־שילה העתיקה, היה זה הארכיאולוג זאב ייבין, שהציב עצמו בראש מישלחת החופרים. מסתבר שדיעותיו של ייבין לא השתנו במשך 25 שנה. לפני 25 שנה בדיוק הוא הועמד לדין, כאחד ממדריכיה הרוחניים של „מחתרת צריפין".

סכום גבוה בימים ההם, לאופרה שסבלה עד אז מצימצום חמור באולם מוגרבי.

התיאטרון חזר ארצה, שקוע במשבר המור. דיירי־המישנה קיבל את פניו בלב־ביות, והציע הארכת ההסכם. בעל־פה, כלאחר יד, נערכו הסכמים ודחיות. הדיור המשותף נהפך, לפחות לדעת צד אחד, לניסיוני־קבע, מתוך אהבה.

האימונה העליזה. הריב המישפחתי הראשון חל ב־1950. האופרה, כאשה נאמנה, לא העלתה על דעתה לעזוב את הבית, שהיה כה נוח. התערבותם של חברי־הכנסת ושל ראש עיריית תל־אביב, לא הועילה כמלוא הנימה. הבימה דרשה, במיבטא רוסי זועם: „גירושין!" האופרה נענתה בצחוקה של הלנה היפה.

הבימה סירבה לכל פשרה. לאופרה לא היה מה להפסיד, אם לא את כל קיומה. אמר מאיר אבן־זהר, מעובדי הוועד־הפועל של ההסתדרות ואיש אמונה של אדיש דהפילים, הדיקטטורית הבלתי־מוכתרת של

אנשים

● משליחות בלתי־ברורה להודו חזר בשבוע שעבר מי שהיה צעירו החביב של **דויד בן־גוריון**, מנהל מישרד האוצר שהתפטר, **אהוד אבריאל**. הוא נכנס לעבודה במשקו נאות מרדכי, כמברר תפוחים. אולם לפני כן, קרו לו שתי תקלות חמורות: הוא נקע את ידו וכלב גדול נשך אותו במשק.

● חולה שכב אביו הישיש של נשיא המדינה, **צבי שמשי**, כשבא לבקרו בנו, הנשיא **יצחק בן־צבי**, ובעל בתו, נשיא האוניברסיטה העברית, פרופסור **בנימין מזר** ואמר: „שבו, פרזידנטים שלי."

● כשקרא אחד מקוראי מערב את מאמרו החוצץ של העורך ד"ר **עזריאל קרליבך**, נגד הסידרה מה אתה יודע על המין, שהתפרסמה בהעולם הזה, חייך, והוציא מאלבומו את תמונתו של הד"ר קרליבך שצולמה בחוץ־לארץ והמראה אותו בפוזה משעשעת.

● ראש עיריית באר־שבע, **דויד טוביהו**, נראה בשבוע שעבר ברחובות תל־אביב, כשהוא מהלך רגלי, אך עומד בתור לאוטובוס, ככל האזרח. נתברר, כי טוביהו ויתר לחלוטין על אחזקת מכונית ונהג, והעדיף לחסוך את כספי עירו לצרכים חשובים יותר.

מכתבים

איש־השנה

איך אפשר בכלל לדבר, בשנה שבה הגיע הנשיא סאדאת לישראל, על איש־שנה אחר חוץ ממנו?

יורם מינץ, רמת־גן

מאחר שאתם נוקטים תמיד שיטת נפקא מינא, לא אתפלא אם תבחרו כאיש־השנה בקאנצלר ברונו קרייסקי. לא פלא גם שהייתם העתון היחיד בישראל שיצא להגנתו. הוא העז להגיד אפילו מה שאתם חוששים לומר.

שלום טל, תל־אביב

התופעה המהותית ביותר במדינה בשנה האחרונה היתה הופעתה של תנועת שלום עכשיו, שהפכה מתנועת־מחאה צרה של קציני־מילואים לתנועה המונית. למרות שבגין וחבריו מזלזלים בה בגלוי, אין ספק כי תנועה זו מהווה קבוצת־לחץ רצינית המשפיעה בכיוון ממתן. לכן, לדעתי עליכם לבחור כאיש־השנה באחד מראשי תנועה זו.

יפה ניסן, חולון

...ייגאל ידין, שהוא האיש המסמל יותר מכל שר אחר בממשלה את אפסותה וחוסר־האונים שלה להתגבר על בעיות היסוד של המדינה.

יוסף פרץ, אשקלון

אילו היתה בחירת איש־השנה מופקדת בידי, הייתי בוחר בנשיא מצריים אנואר אל־סאדאת. אתם עצמכם כבר קבעתם תקדים, שלפיו ניתן לבחור גם באישיות שאינה ישראלית לתואר זה. בשנת תשט"ז בחרתם כאיש־השנה בנשיא מצריים גמאל עבד אל־נאצר. ואם לנאצר הגיע תואר זה, לסאדאת על אחת כמה וכמה.

ע. אילן, תל־אביב

...סטיב הילמס, החבלן המישטרתי שהקריב את חייו במילחמה נגד הטרור.

מנחם בן, תל־אביב

למה שלא תבחרו ביהושע בן־ציון כאיש־השנה? האם שמתם־לב שמלאה כבר שנה לשיחרורו של גנב זה על־ידי ראשי הממשלה, בטענה שתוחלת חייו קצרה והוא חולה אנוש שימיו ספורים? דומני שהוא מייצג את הבסיס המוסרי של השילטון החדש.

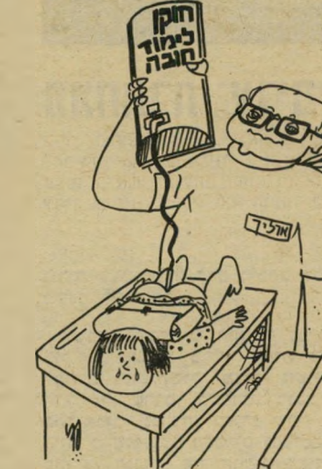
מיכאל זקס, ירושלים

● ● ●

יופי של שביתה

נדמה שמעולם לא היתה הממשלה מאורשת כל־כך בגלל שביתה שפרצה, כמו בגלל שביתת המורים. הצורה השלומיאלית שבה שבתה מתנהל המשא־ומתן עם המורים להפסקת השביתה, מרמז כאילו הזמינה הממשלה שביתה זו והיתה מעוניינת בה, כדי להוכיח באמצעות המורים שהיא יכולה לדכא ולחסל כל מאבק עובדים שיפרוץ במשק. משום כך, אולי עשו המורים טעות ששיתקו את מישחק הממשלה ופתחו בשביתה. ייתכן שסאנקציות מסוג אחר היו מועילות יותר מאשר שביתה כללית המקוממת נגד המורים לפתוח חלק מההורים.

שמעון בטיש, בת־ים

כולם צועקים ששביתת־המורים היא אנטי־חינוכית. מדוע? האם לחנך ילדים שאזרחים רשאים להשתמש בנשק השביתה כדי להגן על זכויותיהם זהו מעשה אנטי־חינוכי? האם ללמד ילדים שאין להשלים עם חיים במשכורת־רעב ולשאוף להיטיב את רמת־החיים, או לפחות לשמור עליה, גם זה צעד בלתי־חינוכי? או שמא ההמחשה שכל האזרחים במדינה הם בעלי זכויות שוות, היא־היא הנראית פסולה מבחינה חינוכית?

לאיזה „ערכים חינוכיים" רוצים כל פוסלי שביתת־המורים שנחנך את תלמידינו? להכנעה, לציות עיוור ללא עירעור לשילטון, להשלמה עם הגורל ולקפיאה על השמרים?

אין לחשוש מכך ששביתת־המורים תריד את ערך התלמידים בעיני מוריהם. אדרבה, היא עשויה דווקא להעלות את כבודם בעיניהם כבני־אדם, ואזרחים גאים היודעים להיאבק על זכויותיהם.

מורה, תל־אביב

למה כשפורצת שביתה בנמלים או בנמל־התעופה, אין הממשלה נרתעת לגייס את הצבא כדי להבטיח את המשך השירות לציבור? האם לא יכלה הממשלה לנהוג כך גם לגבי המורים? אילו היתה הממשלה פותחת את בתי־הספר על פי צווי־חירום כשם ששעתה בימי שביתת פועלי הנמלים ומפקידה את המשך הלימודים בידי חיילות צה"ל, אולי היו המורים חוזרים פעמיים לפני שהיו ממשיכים לשבות.

רינה קידר, תל־אביב

שביתת־המורים הגדולה

את בתולי אבדתי
בזמן שביתת המורים הגדולה.
שמעון, שמעון, מה עשית?

לעשות שעורים מאיזה מין?
תרגיל לשעור בשעורי המין,
שעור ותרגיל, כמה מגעיל,
שמעון שמעון מה עשית?
אפילו תהיה שוב שביתה גדולה,
לא אהיה יותר בתולה,
לא אהיה יותר בתולה.

מתימטיקה! פיזיקה! לשון!! תנ"ך!
בואו אלי! תנו לי לשכוח,
את מגי ידו
בשדי בתולי הרכות.
שמעון שמעון, מה עשית?
את כל התורה ברגע אחד,
את כל התורה על רגל אחת,
את כל התורה... כמעט.
שמעון שמעון, מה עשית?
אפילו תהיה שוב שביתה גדולה
לא אהיה יותר בתולה,
לא אהיה יותר בתולה.

נפוליון לא ישוב להיות קיסר,
קווים מקבילים לא יפגשו לנצח,
הלבה לא תחזור להר־הגעש,
ובתולה שוב לא אהיה.
שמעון שמעון, מה עשית?
איך היית אצלי קיסר?
למה כל־כך מהר נגמר?
שמעון שמעון, מה עשית?
אפילו תהיה שוב שביתה גדולה,
לא אהיה יותר בתולה,
לא אהיה יותר בתולה.

מחי רגב

תחליף לדולצ'ין

בעיקבות הופעתה של הגברת אנט דולצ'ין בתוכנית עלי כותרת בטלוויזיה, האם לא יהיה זה רעיון טוב להפקיד אותה במקום בעלה על ניהול הסוכנות היהודית? בטוחני שהיא תעשה זאת ביתר כישרון, יעילות וכבוד מאשר הוא.

נ. פרנס, ירושלים

● ● ●

סכנה לכולם

למראה הסירדה שואה המוצגת בטלוויזיה, לא יכולתי שלא להיזכר במאמריו של אורי אבנרי על הנאציזם, שנכתבו בתקופת מישפט אייכמן. בניגוד לתפיסה
(המשך בעמוד 10)

את פוגשת אותו, את האחד, את מסתכסכת איתו. את עשויה לאבד אותו ביום א', שבתחילת השבוע, זמן נהדר לצאת לטיול עם חבר או חברה טובה. זמן עוד יותר טוב להכיר את הנעלם, להיכנס להרפתקות קלות, לעשות שטויות ובכלל, להתפרק. לא זמן מתאים לעסקים — או להחלטות מפוקפקות.

* * *

השבוע מחחילות משאלותיך להתגשם. הדירה החדשה, אליה עברת, תיגרום לך לשיפור היחסים עם בן או בת־זוגך. לך, בן שור, מצפה השבוע הפתעה מצד בן מזל סרטן, ממנו לא ציפית לשום פעולה חיובית. אם אתה אוהב להמר, כדאי לך השבוע לשים לב לצבע השחור. בסח ילך לך. בת שור — עסקי השבוע בספורט.

* * *

שבוע טוב לביצוע עיסקות. בייחוד לך, בת תאומים. אבל כסף שנכנס בקלות, יוצא בקלות. עיסקה שהתחלת בשבוע שעבר, תסתיים בהצלחה. השתדל להתרכז באובייקט אחד, ואל תיפול לצדדים. זהו הזמן לקנות את החפצים בהם חפצת. קינאתך הרבה תגביר את מצב רוחך ותגרום לך רק סבל.

אם אתה חושב, על ביקור חופשה קצרה בעתיד הקרוב, זה הזמן המתאים לתכנן את הפרטים באופן מעשי ביותר. מוטב שתצא לחופשה זו בחברת קבוצת אנשים מצומצמת, ותניח להם את מלאכת התיכנון וקביעת התאריך. מיכתב רשמי שאתה עלול לקבל בסוף השבוע, יגרום לך בעיות מסובכות מאוד מבחינה כספית.

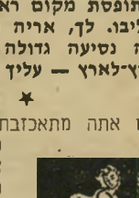

* * *

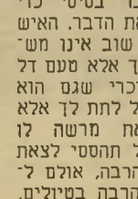
מסירותך הרבה לבן־זוגך תישא תוצאות. הוא מעריך זאת וישנה יחסו אלייך לטובה. אבל, למען השם, הפסיקי לנדנד לו. הוא משתגע מרוב דיבורים. למרות זאת הוא קשור אלייך בכל רמ"ח איבריו. ואת היא זאת התופסת מקום ראשון בליבו. לך, אריה מצפה נסיעה גדולה לחוץ־לארץ — עליך רק להתאזר בסבלנות.

* * *

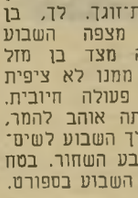

אם אתה מתאכזבת מאוד ביום שני או שלישי — זיכרי שרציית בזה, ולא עשית שום דבר בסיסי כדי למנוע את הדבר. האיש שפגשת שוב אינו משאיר בפיך אלא טעם דל ותפל. זכרי שגם הוא אינו יכול לתת לך אלא מה שאת מרשה לו לתת. אל תתסכלי לצאת לבלות הרבה, אולם לא הגזמה. בן בתולה — הרבה בטיולים.

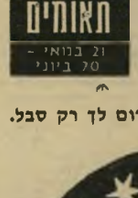
נסיעתך האחרונה לחוץ־לארץ רק גרמה לך לירידה בהערכת הסביבה. אנשים הקרובים אליך. נסיונותיך הנואשים לשפר את תדמיתך בקרב ציבורית עולים בתוהו בגלל הבדידות אליה הכנסת את עצמך. חוסר ההצלחה בעניניים אלה יאפיין את השבוע לגביך ויגרום לך עוגמת נפש. תכיר אישיות מעניינת, אשר תסע בך אומץ.

* * *

השותף שלך לא מרמה אותך. הוא פשוט עצבני ומרוגז כמוך. לכן החיכוכים. מוטב שתנסה להיות יותר ותרן. את, בת עקרב, השתדלי לנהל את השבוע על מינוחות. שום דבר לא בוער, התייחסי בסובלנות לסובבים אותך והשתדלי לפייס את השכנה שלך, או מי שהו המקורב אלייך. הרבי בקריאה.

* * *

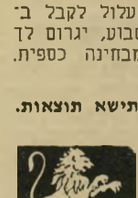

לא. עדיין אל תצאי לחופשה. זה כרוך בסיבוכים ואולי אף ב־מחלות. אם יש לך בעיות כספיות נסה לשבת עם נושיך, ולסדר כל הניתן לסידור, אבל אל תסתבך ביש־בות מסובכות ביום ב' הבא. המסוכן מאד מבחינה פינאנסית ואל תוותר על פסיק, בענייני יקרה או סמכות. אין זאת אומרת שתתירסן לעצמך ולמצב־הרוח שלך. היה זהיר.

* * *

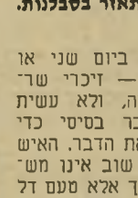
אתה מרבה לשבת במקומות ציבוריים בלי לעשות דברים מועילים, נסה לשנות מינהג פסול זה, לפני שיזיק לך. אל תנסי לחפש את עתידך בעבר — הוא עזב אותך ו־זהו! לעומת זאת, תפנשי השבוע אדם שיקסים אותך. בגישה נבונה, תצליחי לרכוש את חיבתו. בעיות נפשיות המציקות לך אינן מאפשרות לך להתרכז בדברים נחוצים. גשי לרופא.

* * *

המתח מגיע לשיאו — ואתה בהחלט לא מצליח לנצל את ימין בצורה הולמת. תן לעצמך לנוח — אבל אל תהיה חלש־אופי. שמור על בריאותך, אל תקלקל את הקשרים עם ידידיך האמיתיים. אתה תזדקק להם, והם שוחרים את טובתך. ניתוק כאוב הופך, בסוף השבוע, לעילה לא לקחת על עצמך התחייבויות נוספות, ובצדק.

* * *

השבוע כולו, ואולי אף השבועיים הבאים, יעמדו בצילה של התרגשות גדולה שתעבור עליך בעקבות החלטה מסויימת. אם מקבל החלטה הוא אתה עצמך, אין ספק שהיא קשורה בעניינים שבלב. אם אחר הוא חמליט, תהיה התרגשותך צמודה לאינטרסים חשובים של אדם קרוב. כך או כך, אל תכלא את רגשותיך, גלה אותם לאנשים הקרובים לך ותזכה למנת גדולה של עידוד. אם תימנע מלגלות רגשותיך, אתה עלול להיתפס לדיכאון נפשי.

הודעה חשובה למשתתפי מבצע
טמפו-היט

"טמפו היט" מתקרב לקו הגמר. המועד - 31.10.1978

אנו מודים לכם על השתתפותכם הנלהבת במבצע וכדי לתת לכולכם הזדמנות למצות אותו עד תום, אנו נסיים אותו בשלבים.

שלב א': עד יום ה' 21.9.78

המבצע יימשך כרגיל בתחנות האיסוף בסופרמרקטים ובדואר.

שלב ב': מיום 22.9.78 ועד 31.10.78

המבצע אך ורק באמצעות הדואר לפי התנאים כדלקמן:

מדבקות

תמורת 12 סגרים של "ליטר פלוס" או 24 פקקים רגילים של "טמפו" – 3 מדבקות צבעוניות ממוספרות. שלח ל"טמפו", אזור התעשיה, חולון.
חובה לצרף מעטפה מבויילת בציון השם המלא והכתובת המדוייקת.

תקליטים

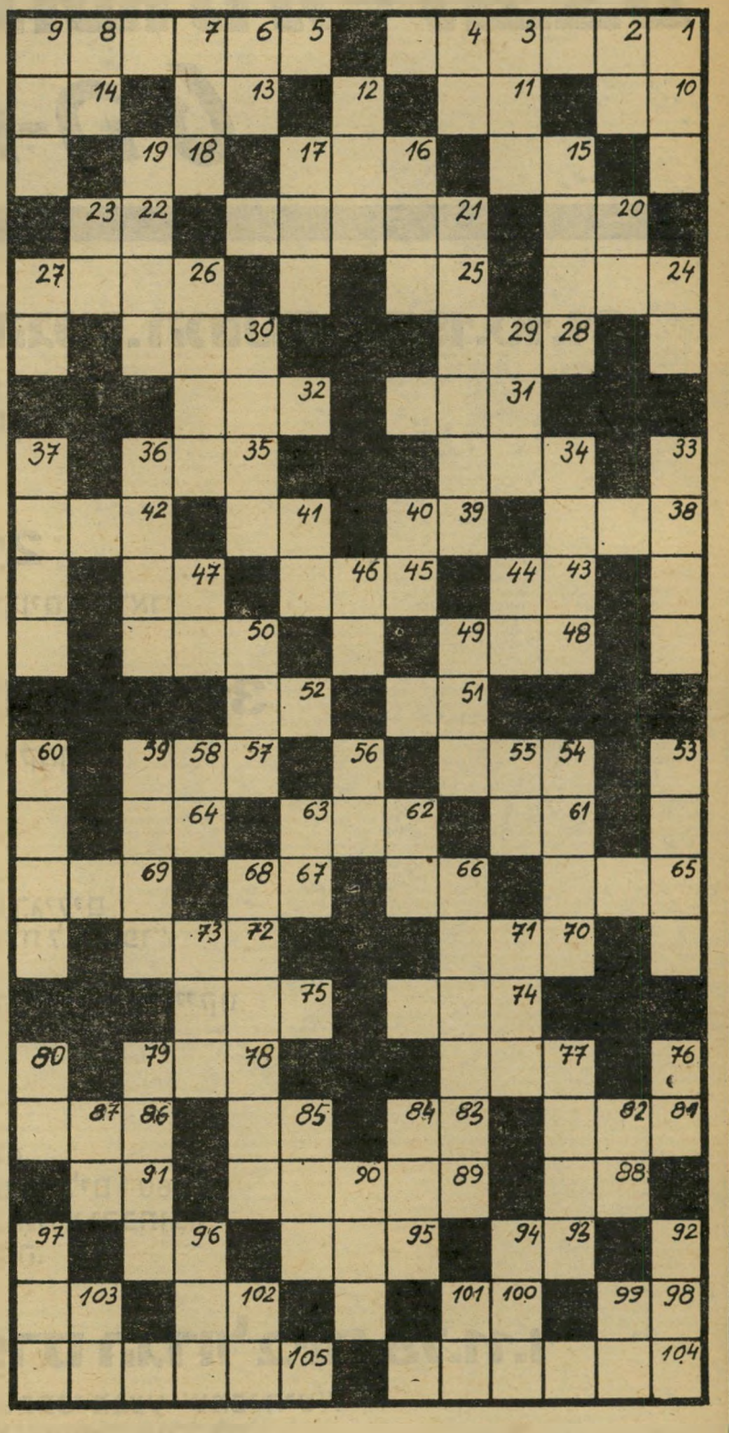
א. שלח מספרים 1–20 מגב המדבקות הצבעוניות.
או ב. שלח בדואר רשום 40 סגרים או 80 פקקים רגילים ו־60 ל"י (המחיר כולל אריזה ודמי משלוח.) ציין את השם המלא והכתובת המדויקת ואת שם התקליט בו בחרת מתוך הרשימה.

סיום המבצע והגרלת הפרס הגדול ביום 1.11.78

מערכת סטריאופונית משוכללת תוגרל בין כל משתתפי מבצע "טמפו היט".
ההגרלה תיערך בנוכחות הנהלת תשלובת מפעלי "טמפו", עורך דין, רואה חשבון החברה ונציג משרד הפרסום.
שם הזוכה במערכת הסטריאופונית יפורסם בעתונות.

טמפו-היט

כל פקק להיט במבצע טמפו-היט

מאוזן:

1) מבורכים; 5) מבני דויד; 10) בוא הלום!; 15) חדר באוניה; 16) ... ומגוג; 18) תורית; 20) סחוב!; 21) גנטיקה; 22) נהר באפריקה; 24) מכינויי האלוהות; 25) כעס גדול; 26) מקום ללינת־לילה; 28) בהמת־משא; 30) אשפה; 31) דוכן מוגבה; 32) דומה ל־; 34) ללא; 35) מתאים; 38) מן הפרקים בגוף; 39) ריקבון; 41) מיניסטר; 42) בהשאלה: עלוב־נפש; 44) מונח בתורת החשמל; 45) מיכסה הפתח; 47) המרחק הקצר ביותר בין שתי נקודות; 48) מישכן הבקר; 50) קשר סוס לעגלה; 51) גבבה; 52) שוטר־גדודי (ר"ת); 45) מין אבן רכה; 57) אבן יקרה; 61) קריאת יגון; 62) מתוח מעל מים סוערים; 64) מסולם ה־צלילים; 65) ייסורים; 66) הקלף הגבוה ביותר; 67) לא כבד; 69) דג נהרות; 70) נוכח; 72) סיום; 74) בכי; 75) ציפור נסוגה; 77) נגוה; 78) זה הוא (הפוך); 80) כר מירעה; 82) מילת בקשה; 84) נועם, יופי; 85) משקה עשוי דבש; 87) מתגורר; 88) מין איל; 90) גוף; 92) שאין נשמה באפו; 94) אחי האב או האם; 95) בית הציפור; 97) קידומת הולנדית; 99) גוף שני נקבה; 101) מן המצעים; 102) כינוי; 103) מילחמת־עשורים; 104) יישוב בשרון.

מאונך:

1) מלבוש; 2) עליך לרשת!; 3) מן ההיטים; 4) מצבת־זיכרון; 6) מילת שלילה; 7) מין קוץ; 8) ידי בלי סוף; 9) עיר קדושה למוסלמים; 12) זכר בבקר; 15) צלולוזה; 16) עצם; 17) מימטר; 19) גילגל; 20) רוח רעה; 21) אמנון ותמר היו כאלה; 23) מילת תנאי; 24) כלוטת־הנקה; 26) פתיחה; 27) דגל; 29) אולם; 30) ציפור־שיר; 33) כנף העוף; 34) הבן הראשון; 36) לכאן; 37) מכלי־העבודה; 40) משתחווה; 41) אחוריים; 44) צאן קודשים; 46) מכשף; 47) ידית; 49) פנצ'ר; 50) מן הגפיים; 53) אחות הבעל או האשה; 45) חבל בארץ; 55) מכינויי האלוהות; 56) בן־אדם; 58) מגופה; 59) ששרים אותו; 60) מגרמי השמיים; 62) מתוספס; 63) בילבד; 66) ג'ינג'; 68) איש הליגיון; 71) רך בצאן; 73) מאמר; 76) הגיע; 77) שוטף; 79) מן הגפיים; 81) יום־טוב; 83) יחידי; 84) קצה חד; 86) מלכסיקון הבקר; 98) ליקוי; 91) מחלקי הרגל; 93) תושב תאילנד; 95) עיר גדולה; 96) גנס; 98) מילת זירוז; 100) תיבת־דואר (ר"ת); 101) כיוון ש־; 102) דורון.

(המשך מעמוד 8)

של התביעה הכללית, שיש להציג את הנאצים כמיפלצות וחיות־אדם, היה זה דווקא אבנרי שתבע לראותם כאנשים רגילים, אוהבים אפורים וממושמעים, החיים חיים שיגרתיים בחיק מישפחותיהם וחברתם. אבנרי ביקש אז להוכיח, שמחלת־הרוח שפקדה את העם הגרמני בתקופת שילטון הנאצים אינה תופעה חריגה וכי היא עלולה לפגוע בכל עם ועם. זוהי גם גישתם של יוצרי הסידרה, המציגים בפנינו את הנאצים כאנשים בשר ודם, שהטירוף הלאומני העבירם על דעתם ואיפשר להם לבצע את הזוועות הגדולות ביותר שידעה ההיסטוריה.

ניסים חדד, רמת־גן

● ● ●

שאלה של מחיר

הפלג „הליבראלי" של ד"ש לא היה יכול לבחור לעצמו שם הולם יותר מאשר ש"י. בעיניהם אומנם אלה הם ראשי התיבות של „שינוי ויוזמה", אבל אצל כל

אדם רגיל מתקשר השם לראשי התיבות של „שירות ידיעות", שלא היה אלא שירות המודיעין של ההגנה. מיפלגה שעם ראשיה נמנים שניים מראשי המוסד לשעבר — מאיר עמית וצבי זמיר — ראויה בהחלט לשם זה.

ג. ווין, תל־אביב

הכרזתו של השר המתפטר מאיר עמית, כי מיפלגתו החדשה תהיה מוכנה לשקול הצטרפות לקואליציה וזאת אחרי שבאותו יום עצמו הכריז כי הוא פורש מהממשלה בגלל חילוקי־דיעות בעניינים עקרוניים עם רבים מחבריה, מעוררת חשד כי הפרישה אינה אלא לצורך חזרה. הכל יהיה תלוי רק במחיר.

אברהם קורן, הרצליה

● ● ●

מהפך בבתי־המרקחת

ומינהג חדש בא למדינה, והגה אותו הליכוד. במודעת־הזמנה שפורסמה בעיתונות, תחת הכותרת „תנועת החרות — חוג בתי־המרקחת," הוזמנו חברי החוג להרצאה שהתקיימה בחיפה על הנושא: „המהפך בבתי־המרקחת." אני מקווה שבקרוב יזמנו גם החנוונים, הזבניות, פועלי־הניקיון ועובדי־המכבסות להרצאות על המהפך בתחומיהם.

קשה לי להחליט, ברגע זה, האם המודעה שפורסמה בעיתונים נמסרה לפירסום על־ידי גורם עוין לליכוד, או שהעניין רציני ואינו בדיחה.

ד.ב.ח., ירושלים

● ● ●

מישחק הכוננות

בעיתונים פורסם, כי מחלקת כושר־קרבי בצה"ל מנהיגה עתה מהפך בכושרם הגופני והקרבי של חיילי צה"ל, והיא פועלת בשיתוף עם משרד־החינוך לשילוב הכשרה גופנית לנוער קודם גיוסו לצבא. עוד נאמר שם, שחיילי המילואים יקבלו „דף כושר קרבי" כדי שיוכלו לבצע תרגילי־כושר כמה שבועות לפני קריאתם למילואים.

להגברת הכושר הצבאי של אזרחי ישראל, אני מציע לחלק להם גם מישחק חינוכי חדש, בצמוד לצו־הקריאה, תעודת־הבגרות, אגרת הרדיו והטלוויזיה וטופס ההרשמה לגן־חובה. המישחק הוא פשוט ושווה לכל נפש. משתתפים בו: אבא (חייל קרבי בשיריון), אמא (חיילת מילואים עד גיל 48), מירב (16), החבר של מירב (17), מיכל (14) ואודי (7).

כלי־המישחק פשוטים: לוח, מיקלעון, תת־מיקלע עוזי, ג'ריקן 20, אלונקה, חגור, בדואי ושתי קוביות (אלה שנשארו מאלי־פות הששבש).

גם כללי המישחק פשוטים: על פי התור זורקים את הקוביות, ומתקדמים על המישבצות בלוח בהתאם למצויין על הקוביה. כאשר מגיעים למישבצת עם סיפרה, יש לנהוג על פי ההוראות:

1. כושרך הגופני לקוי. כולם כבר בנקודה 3. עבור לריצה. צמצם רווחים.
2. נתקלת באוייב משמאל. דלג לפנים חמש מישבצות. הנשק בהיכון.
3. מטרת־דמות לפניך. זהה אוייב והמתן במשך מחזור־מישחקים אחד.
4. שפר עמדה. עבור למישבצת 6.
5. פגעת באמא. חזור במסע־אלונקות למישבצת 1.
6. מיקבץ 0.5. אתה יוצא לחופשת שבת.
7. הפרת פקודה: במילחמה לא אומרים „אמא פיפי". אתה מרותק לג'ריקן עד סוף המישחק.
8. לילה. מסע ניווט ליעד.

וכך הלאה וכך הלאה. ניתן לגוון כיד הדימיון הטובה ולהוסיף גמלים, פשיטה ללבנון, מחדל או גניבות מאפסנאים.

אני משוכנע שבעזרת מישחק זה שיחולק לכל לכל אזרח, נוכל להגביר את תודעת המילחמה והכוננות בקרב אזרחינו.

אהוד יונתן, תל־אביב

● ● ●

מעבר לגבול

אני קוראת את עיתונכם כבר שנים רבות, עוד מימי אורי קיסרי. כשאורי אבנרי קנה את העיתון רציתי לראות את השינוי והמשכתי עד היום. לפעמים הסכמתי עם מה שכתוב בעיתון ולפעמים לא, אבל אני ממשיכה לקנות את העיתון מדי שבוע אפילו שאני שוהה כעת בארצות־הברית, ונוסעת מרחק לא קטן כדי לקנותו.

בדרך־כלל איני כותבת מיכתבים למערכת, ואיני מגיבה על כל מיני כתבות. אני שומרת את מחשבותי לעצמי. אבל הפעם אני חושבת שעברתם קצת את הגבול. לפני שבועיים, כאשר המחבלים התקיפו את דיילי אל על בלונדון ודיילית אחת נהרגה, העדפתם לכתוב כתבת־ענק על יום ההולדת של ראש־הממשלה ואיך הוא מבזבז כסף.

את הידיעה על ההתקפה הצנעתם באחד העמודים הפנימיים תחת הכותרת „דם וזוהר" (העולם הזה 2138). פירסמתם את הכתבה ללא תמונה של הדיילית שנהרגה, וללא תמונה של הדיילית שנפצעה. בקיצור, כאילו זה מקרה של יום־יום שהורגים דיילות ישראליות ברחבי העולם. מה הם עניינים? האם אתם מפחדים שהערבים ישנאו אתכם? לדעתי, עברתם הפעם את הגבול והטעם הטוב. בזמן שכאן הדגישו כל כלי־התיקשורת את ההתקפה, בחר העולם הזה להתעלם. לכן אני מפסיקה לקנות אותו.

מרים נייר, ניו־יורק, ארה"ב

● ● ●

אבנרי והשיטום

מאז בואו של הנשיא סאדאת לישראל, אין אורי אבנרי שקט. שאיפתו לשלום, שהיא שאיפה יפה וחיובית בעיקרה, מערר־

(המשך בעמוד 12)

לון מזמינה אותך לבלות

יום עם פֶּארֶה

לקראת הצגת סדרת תכשירי טיפוח השיער
"פארה פוסט" של פברז'ה, מכריזה לון על מבצע
יחיד במינו:
בילוי יום עם פארה, בעת ביקורה הקרוב בארץ.
כל הקונה ממוצרי הדס או פברז'ה בסכום של
100.— ל"י ומעלה עשוי לזכות באחד הפרסים הבאים:

פרס ראשון
בילוי יום שלם בחברת פארה פוסט מייגורס
בעת שהותה בארץ וזכות קנייה בסך 5,000.— ל"י
ב"בית היופי לון".

פרס שני
זכות קנייה בסך 4,000.— ל"י ב"בית היופי לון".

פרס שלישי
זכות קנייה בסך 3,000.— ל"י ב"בית היופי לון".

כל מה שעליך לעשות הוא למלא בעת הקנייה
את תלוש ההשתתפות ואולי את או אתה תהיו הזוכים
המאושרים שיזכו לבלות יום גדוש חויות
בחברת פארה פוסט.
דרשו את תלוש ההשתתפות בתמרוקיות, אצל דיילות
היופי של לון בשק"ם, בהמשביר לצרכן,
בכל־בו שלום וב"בית היופי לון".

המבצע יסתיים בסוף חודש אוקטובר.

לון, פברז'ה, הדס.
תכשירים לאיפור וטיפוח החן שעושים לך יופי.

FABERGÉ

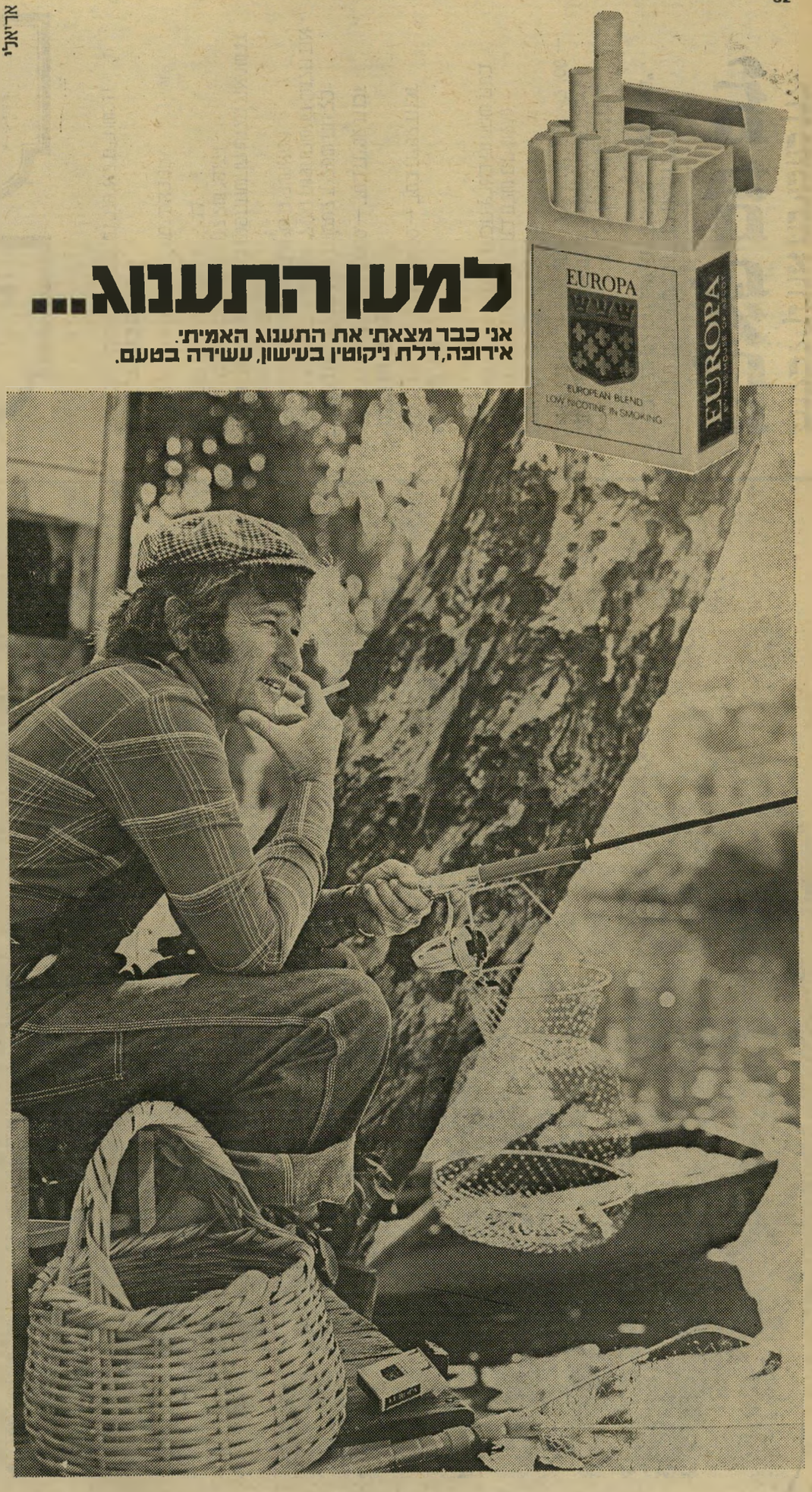

adas

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

למען התענוג...

אני כבר מצאתי את התענוג האמיתי.
אירופה, דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

אריאלי

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

פלת את ראייתו ומעוותת את תפיסת הרי־אליה הפוליטית שלו.

באחד ממאמריו ביסה להציג את הוויכוח בצורה פשטנית, כאילו מדובר בוויכוח בין מי שמעדיף שלום על שטחים לבין מי שמעדיף שטחים על שלום. במאמר אחר הטיל דופי בכישוריהם ובהבנתם של מש־תתפי משלחת ישראל במיפגש מינה האוס בקאהיר. לאבנרי נדמה שרק הוא מיטיב להבין את הערבים, והוא מתגאה בכך שהבנתו עמוקה יותר בשל שהותו במצ־ריים.

וניציגים ישראליים וכתבים ישראליים, לא היו במצריים? האם תפיסותיו הקדמות של אבנרי בעניין אופן פתרון הסיכסוך הישראלי־ערבי ואינן משפיעות על פירושיו להצהרות סאדאת? מדוע הוא נזהר מלת־קוף את סאדאת על נוקשותו, על קיצוניותו, על אי־תרבות הדיון הפוליטי העולה מגי־דופיו? האם זה כן והוגן להטיל רבב רק בבגין, בגין, בגין, בגין?

אנו רוצים להזכיר לאבנרי, כי בינואר 77' בישרו הוא וחבריו מן המועצה לישׂ־ראל־פלסטין, על „מפנה היסטורי" (שלא היה ולא נברא) בקשריהם עם אש"ף. אם אחמנם מאמין הוא שיוכל למחוץ את ג'יבריל וחבש ועראפאת — יבושם לו. אם מאמין הוא שהפלסטינים יסתפקו במדינת גטו קטנה ללא צבא ותוך נוכחות צה"לית בשיטחה — שיערב לו.

ולסיום, נזכיר בשכחות: במאמרו מיום 12.10.72 (העולם הזה 2093) מביא אבנרי דברים שאמר באזני פלסטינים בלונדון: „אתם יכולים לומר שהעם הישראלי משו־גע לביטחון. אשיב על כך: יש לנו הזכות להיות משוגעים לביטחון. ההיסטוריה שלנו נטעה בנו את השיגעון הזה." או, למשל: „איני בא להכריח איש לאהוב את הציו־נות. אני רוצה רק להדגיש: מדינת־ישראל היא ציונית. רעם המדינה הציונית הזאת צריכים לעשות שלום."

האם הוא עדיין עומד מאחרי דברים אלה, והאם הוא מוכן להציבם כתנאי־מינימום לשלום?

הרצל וביפור חקק, ירושלים

● ● ●

גמישות כחולשה

בעיתונכם (העולם הזה, 2136), הת־פרסמה אודותי כתבה (עמוד 36, תחת הכותרת „שיוויון בפני החוק").

בכתבה זו סולפו כמה עובדות חשובות, ולא רק זאת אלא גם צוטטו מישפטים שכביכול נאמרו על־ידי. כך נוצר תיאור מעוות של מה שהתרחש באמת.

וכך היו פני הדברים לאמיתם: לצורך עבודתי בסיירת־בטיחות עמדתי עם חב־רתי למיקצוע כדי לעצור נהגים העוב־רים באור אדום. לכך נזקקתי לקטנועי במקום הקרוב ביותר אלי (במיקרה שאצ־טרך לפתוח במירדף). באותה הצומת חנ־תה אחרי מעבר־החצייה מכונית השייכת לנכה. חברתי למיקצוע העמידה קטנועה לפני מעבר החצייה. לכן, כשלא ראיתי מקום אחר, נאלצתי להניח את קטנועי על חלק קטן מאד של מעבר־החצייה, כך שנשאר מקום למכביר להולכי הרגל.

ראובן לוין הגיע עם אופנוע גדול והחנה אותו בדיוק לרוחב כל מעבר החצייה. ביקשתי אותו להזיז את אופנועו, אך הוא טען כי גם קטנועי מפריע. הסברתי כי הוא נחוץ לי לשם מילוי תפקידי, אך זה לא שיכנע אותו להזיז את אופנועו. חזרתי והפצרתי בו שנית להזיז את אופ־נועו, אך ראובן לוין התעלם מדבריי והת־קדם לעבר חנות שהיתה במקום. הור־צאתי את פנקס־החנייה כדי לרשום לו דו"ח, וכשראה זאת, חזר במהירות, הת־גיע את אופנועו ונס כל עוד נפשו בו.

ראובן לוין ואופנועו הפסיקו להוות מיטרד להולכי הרגל — ובזאת השגתי את מטרתי. פעמים רבות פתרתי הפרעות בדרכים (וכך גם סיירים אחרים), שנגר־מות על־ידי נהגים, בעזרת הרתעה בעל־פה וגילויי גמישות, אך האם מיקרה זה צריך ללמד אותי לקח, כאשר גמישות נחשבת כאן לחולשה?

תמר דרור, רמת־השרון

עסקי הממון של הראשון־לציון

מדוע אישרה המדינה דירת־שרד ברבע מחיר לרב הראשי

תקנה ממשלתית שהוצאה על־ידי מישרד־האוצר קובעת, כי אדם המתגורר בדירת־שרד ממשלתית במשך ארבע שנים, זכאי לרכוש אותה בתום ארבע השנים ממינהל הדירות הממשלתי. תקנה זו היא בבחינת שוחד גלוי לאישי מדינה. בין השאר ניצל אותה בעבר מי שהיה יושב־ראש הכנסת ישראל ישעיהו, שקנה את דירת־השרד שבה התגורר בעת שכיהן כיושב־ראש הבית בסכום אפסי, ואת תכולתה ההדורה בסכום נמוך עוד יותר.

עתה מתפתחת פרשה נוספת של קניית דירה במחיר שהוא כרבע ממחירה הממשי, על־ידי הרב הראשי הספרדי, הראשון־לציון הרב עובדיה יוסף. הרב מתגורר, מאז נבחר כרב ראשי, בדירת־שרד ממשלתית באחד מאיזורי־היוקרה של הבירה, לא הרחק מבית ראש־הממשלה, ברחוב ז'בוטינסקי 36 בירושלים.

לפני כמה חודשים פנה יוסף למישרד־האוצר, ודרש לממש את התקנה ולאפשר לו לקנות את דירת־השרד. קודם־לכן התגוררו באותה דירה יושב־ראש הכנסת המנוח ראובן ברקת, ולאחריו השר־לשעבר ישראל גלילי. על פי הנוהג נקרא מעריך ממשלתי להעריך את הדירה, כדי להחליט כמה כסף לדרוש מכבוד הרב. איש אינו יודע כיצד קרה הדבר, אך המעריך הממשלתי העריך את הדירה בת ארבעת החדרים ב־400,000 לירות.

עובדיה יוסף הסכים לרכוש את הדירה בסכום זה, הכולל גם את הריהוט שבדירה, שבו משתמש אומנם הראשון־לציון מזה חמש שנים. אולם ברובו הגדול הוא שייך למדינה.

שערורייה נוספת

השמועה על המחיר המגוחך שבו עומד הרב עובדיה יוסף לרכוש את הדירה שלו, עשתה לה כנפיים בחוגי השילטון בירושלים. למרות ששר־האוצר, שימחה ארליך, הוא שאישר את מכירת הדירה לעובדיה יוסף, נבהלו באוצר והודיעו לכבוד הרב כי היתה טעות בהערכה, וכי עליו לשלם עבור הדירה 600 אלף לירות. איש לא הופתע מכך שהרב עובדיה יוסף הסכים, מבלי להניד עפעף, להוציא מכיסו עוד 200 אלף לירות טבין ותקילין. על פי הערכת מתווכי הדירות בירושלים, דירה בגודל כזה (130 מטר מרובע) באיזורי־יוקרה של ירושלים, נחשבת „מציאה" של ממש גם אם היא נמכרת ב־2,5 מיליוני לירות.

הרב עובדיה הצליח להרוויח מאי־מכירת סיפרו כסף רב

אולם בפרשת קניית הדירה על־ידי הרב טמונה שערורייה נוספת. התקנה המאפשרת את קניית הדירה קובעת, כי דירת־השרד תימכר רק אם לא תהיה לרוכש אותה דירה אחרת, באותה העיר שבה נמצאת הדירה. לגבי עובדיה יוסף, פירושה של תקנה זו הוא שאסור שתהיה לו דירה נוספת בירושלים. אולם לרב עובדיה יוסף יש בירושלים ש ת י דירות נוספות, ברחוב אלקנה 8 בשכונת תל־ארזה. שתי הדירות אינן נמצאות אומנם באיזור יוקרתי כמו רחוב ז'בוטינסקי, אולם אחר שהרסו את הקירות ביניהן והפכו אותן דירה אחת גדולה, הן מהוות מישכן מכובד.

כאשר התבקש הרב יוסף להצהיר כי אין לו בירושלים דירה נוספת, הוא לא היסס לעשות כן. רק אחר־כך, כאשר התגלו שתי הדירות הנוספות, טען הרב יוסף כי הן אינן שלו אלא של בניו.

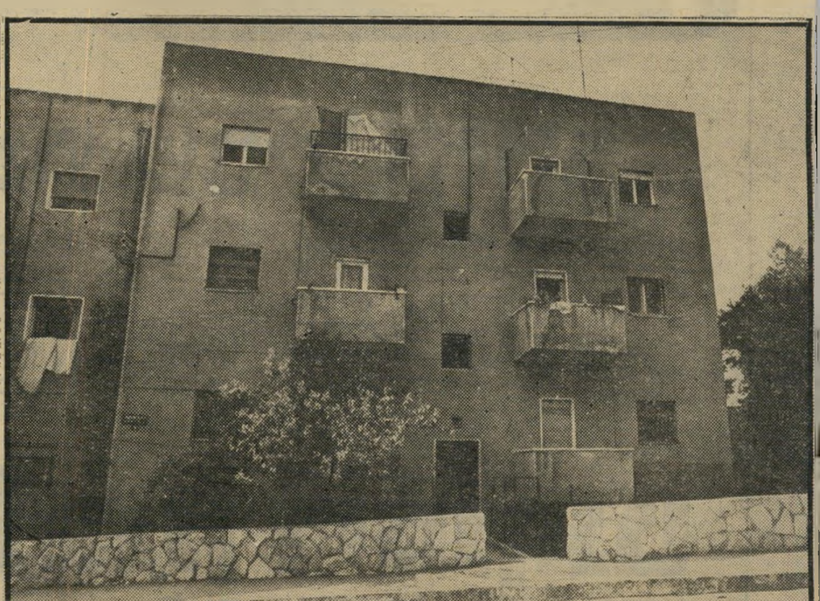
אין בכך אמת. הדירות רשומות על שם הרב עובדיה יוסף, ועל דלתה של האחת מהן כתוב: „הרב עובדיה יוסף — הראשון־לציון."

הרב עובדיה יוסף שילם כבר את 600 אלף הלירות המבוקשות עבור דירת־השרד שלו, ואף קיבל קבלה על סכום זה. אולם היה מישהו במישרד־האוצר שנבהל פן יתגלה המעשה, וביניתיים לא נחתם עם הרב שום חוזה. עתה, מתמרמר הרב: „הם לא חתמו אתי חוזה, ועוד יקחו ממני את הדירה!"

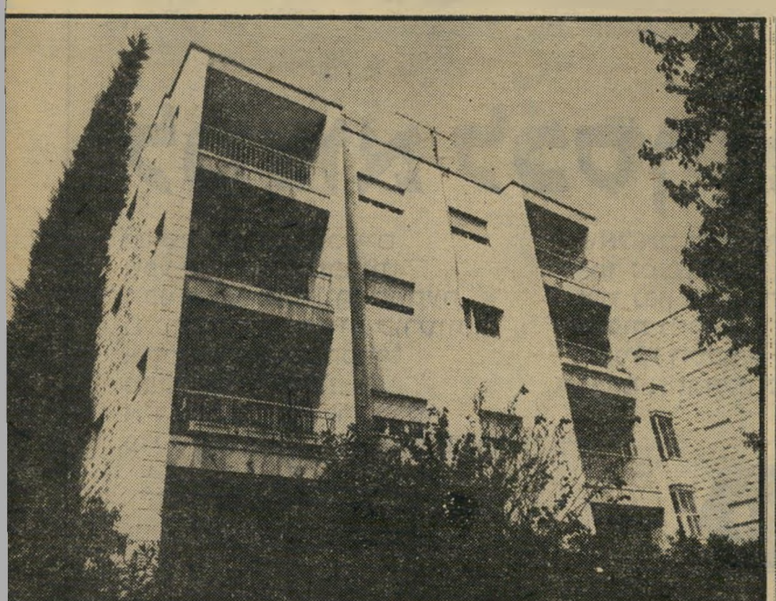
עוזרו של הרב עובדיה יוסף, דני ענתבי, טוען כי גם הדירה שקנה הרב כעת מחירה מופרז, והיא אינה עונה על התנאים שבהם צריך רב ראשי להתגורר. לדיברי ענתבי, הרב הראשי יודע כי הוא שילם עבור הדירה מחיר מופרז וכי ידוע לו על דירות מסדר־גודל זה שנמכרו בשוק החופשי במחיר נמוך יותר. כן טען ענתבי, בשיחה עם כתב העולם הזה, כי „חמישה מתוך 11 בניו של הרב מתגוררים עימו בדירה קטנה זו בת ארבעת החדרים. לרב הראשי מגיעים תנאים נוחים יותר מאלה שהמדינה מעניקה לו."

פרשה נוספת הקשורה בעיסקי הממון של הרב הראשי עובדיה יוסף, היא פרשת הספר חזות דעת שאותו כתב ופירסם. הפקת הספר עלתה כ־80 אלף לירות,

(המשך בעמוד 40)

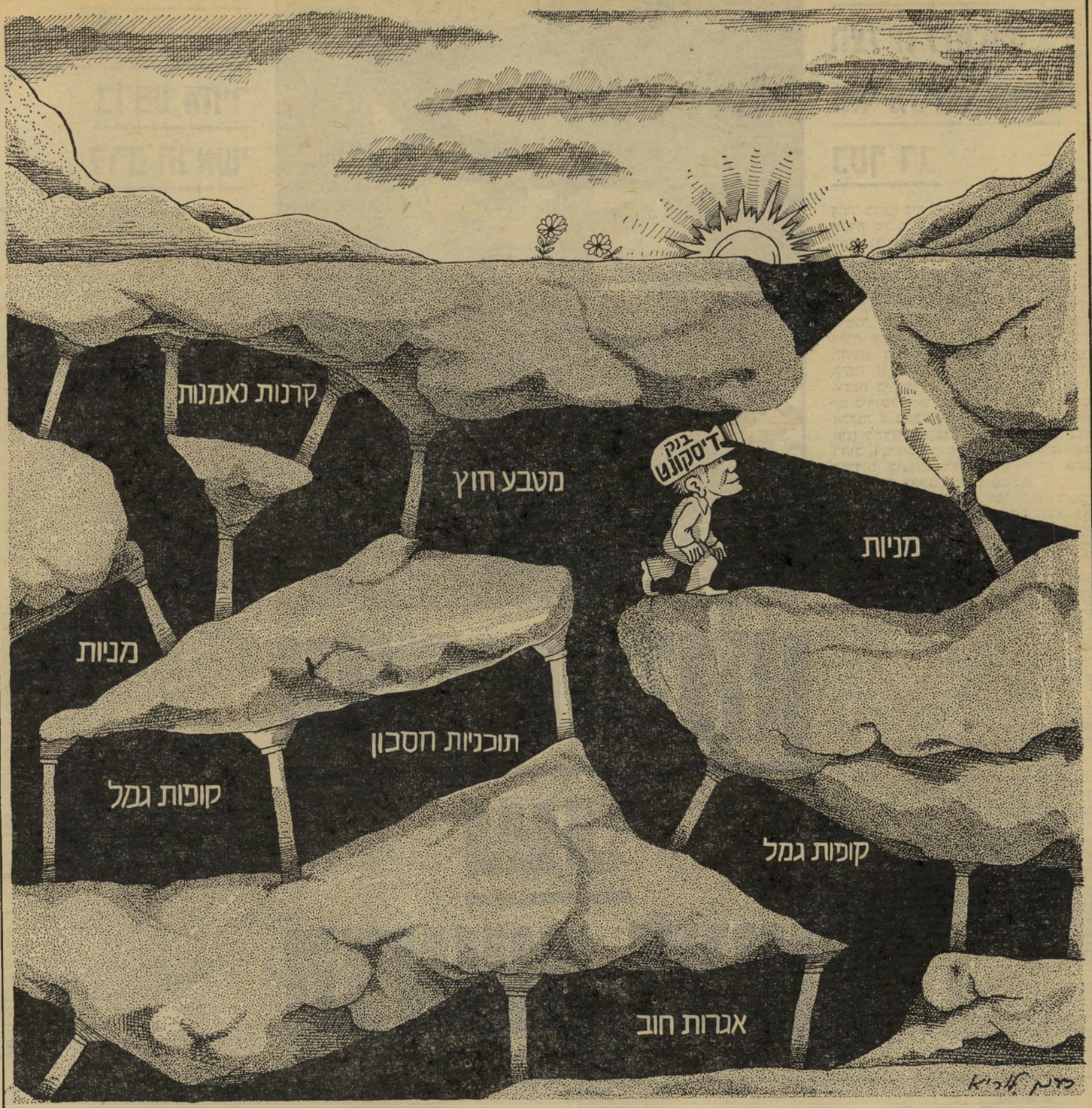

הבית היישן ברחוב אלקנה

דירת־השרד ברחוב ז'בוטינסקי

„לא מספיק לחמישה ילדים"

למצוא לכסף את שביל הזהב...

ים של מונחים כלכליים
שפע של הצעות מפתות
תכניות חסכון, רווחי השקעה
מניות קורצות, מניות קורסות...
איך להשקיע את הכסף
מבלי שהוא ישקע?
איך להבטיח את ערך הכסף
כדי שהכסף יקנה לך בטחון בעתיד?

שאל את הדיסקונטאים.
יחד נמצא לכסף את שביל הזהב.
צעד נבון בכיוון הנכון
קופות גמל — להבטיח את העתיד
תכניות חסכון — להשיג את המטרות
ואולי איזו הלוואה לפתור בעיה...

הכנס לסניף, אחד מ-222 הסניפים
של קבוצת בנק דיסקונט.
התייעץ עם הדיסקונטאי שלך.
הוא יענה לך בחיוך
אבל התשובה תהיה רצינית ביותר
— וחשובה לך.

בנק דיסקונט
הצד האנושי של המטבע

הנשיא, ח"כים והבוהמה של ירושלים חגגו את ברית־המילה של בן־הח"כ ביטון

המוהל הלפרין והנשיא נבון
בשמים לסנדק

אחת אנשים חשובים מאד

(„בשימחה אין מיפלגות"), את חברי־הכנסת של מיפלגתו רק"ח, את נשיא המדינה יצחק נבון וכמה חברי־כנסת שבכל זאת הצליח למצוא בארץ, כמו שמואל טולידאנו

אב — ח"כ ביטון
על הסכין

„כל חבר־כנסת שטילפנתי אליו כדי להזמין אותו לברית־מילה של הבן שלי, הגברת ענתה על הטלפון ואמרה שהבעל שלה בחוץ־לארץ, אז כימעט ולא היו אצלי חברי־כנסת, אבל היה שמח." ח"כ צ'ארלי ביטון ערך ביום הששי בשבוע שעבר את ברית־המילה לבנו אלי, הזכר מזוג התאומים שנולדו לח"כ הצעיר ולאשתו לבנה, בהילולא על פי מיטב המסורת של הירושלמים בני העדה המרוקאית. צ'ארלי דאג להזמין את כל ידידיו מהפנתרים־השחורים על כל פלגיהם

ח"כ תופיק טובי והנשיא נבון
פוזות לצלמים

מש"י וחייקה גרוסמן, שבאה ממרחקים, מקיבוץ עברון שבגליל, למרות שהיא חברת מפ"ם ולא רק"ח.

גאזי חקק, בעל הסטייקיות שהתפרסם לאחרונה כנציג הפנתרים־השחורים במישלחת רק"ח שיצאה לקובה, הביא שני ארגזי ויסקי ג'י אנד בי. את האוכל סיפקה אמו של צ'ארלי, ליזה, העובדת בתנובה בירושלים.

יצחק נבון בא בלי אופירה.

המוהל, יוסף כהן הלפרין הגיש לנשיא יין מכוס כסף, ואחר כך הגיש לאפו זרדי בשמים, על פי המינהג המרוקאי, ורק אז ניגש למלאכת הקודש.

עוד מייבב התינוק אלי, הקרוי על שמו של אבי צ'ארלי, שהוא עובד עיריית ירושלים — „גם כן פועל," — והתאומה ליזה, שהוחזקה על־ידי סבתה, אמו של צ'ארלי, שאף שמה ליזה, פרצה בייבבה משלה. „אצלנו המרוקאים נהוג לקרוא לילדים על שם ההורים עוד כשההורים בחיים," הסביר צ'ארלי לאורחים.

מייד לאחר הטכס פרצו החברים של צ'ארלי ביטון בשירה אדירה, והנשים, קרובות המישפחה, בצווחות השימחה המרוקאיות המפורסמות. העוברים והשבים ברחוב שמואל הנגיד, שם שוכן בית־האמנים, לא יכלו שלא להציץ פנימה, והם הצטרפו אל 400 החוגגים שעשו שמח עוד שעות רבות.

נשיא נבון ומשורר יבי
נשיא הבוהמה

ח"כים טובי, וילנר והנשיא נבון
חברים מהכנסת

מדוע עליזה בגין יכולה להיות ראש־ממשלה

ואיך בחר ידין בקרייסקי כקנצלר אוסטריה

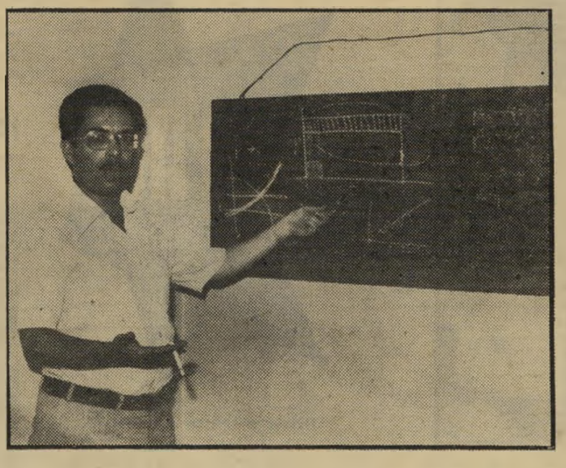
■ אחרי שיושב־ראש מיפ־לגת העבודה, **שימעון פרס**, ראה את תמונתה של אשת ראש־הממשלה, **עליזה בגין**, כשהיא לבושה מכנסיים ב־קמפ־דייוויד, אמר: „מכנסיים יש לה, קול בס יש לה, פרצוף של **זאב ז'בוטינסקי** יש לה, כל מה שהיא צריכה עכשיו זה כיפה, ואז היא תוכל להיות גם ראש־ממשלה.“

■ באיזו מידה דווח ל־מישרד ראש־הממשלה בירו־שלים על מהלך הדיונים ב־וועידת קמפ־דייוויד יכול לה־עיד הסיפור הבא. אורח שהגיע השבוע ללישכת ראש־הממש־לה בירושלים ביקש לפגוש את היועץ־המדיני, **אלי מזרחי**. זה קיבל אותו לשיחה אולם קטע אותה באמצע כשהוא פותח את מכשיר הרדיו ש־לידו. „אני מוכרח לדעת מה הולך בקמפ־דייוויד,“ הסביר מזרחי.

■ במישרד ראש־הממשלה מתלוצצים, כי הפרופסור **ייג־אל ידין** הוא הוכחה לכך שהדור הולך ופוחת. בתקופתו של **דויד בן־גוריון** כראש־ממשלה, כשהיה משבר קוא־ליציוני עם הדתיים, ומפ"ם היססה אם להצטרף לממשלה, החזיק ביג'י בעשרה תיקים. בתקופתה של **גולדה מאיר**, כאשר פרשו שרי גח"ל ממם־שלת הליכוד הלאומי, היתה גולדה, תקופת מה, מופקדת על שבעה תיקים. ואילו כש־ידין הוא ממלא־מקום ראש־הממשלה יש בידיו רק חמי־שה תיקים.

■ השחקנית **גילה אל־מגור** אירחה בביתה בערב־שבת את נשיא־המדינה **יצחק נבון**, את רעייתו **אופירה** ואת שני ילדיהם לקבלת־שבת מלווה בהדלקת נרות. גילה לא ידעה את הנוסח הספרדי של הברכות, והחליטה לבסוף כי הנשיא ישתתף בהדלקת הנרות על פי הנוסח האשכנזי.

■ אגב, יורשו של יצחק נבון הוא לא אחר מאשר יושב־ראש מועצת המנהלים של בנק הפועלים ומי ששמו הוזכר פעם כמועמד שר־האוצר, **יעקב**

אריה נאור

בעוד ראש־הממשלה, שרי החוץ והביטחון ועוזריהם מנסים לפתור את בעיות השט־חים בוועידת קמפ־דייוויד, עורך מזכיר הממשלה אריה נאור נסיו־נות משל עצמו לפתור את הבעייה. נאור ביקש להביא לו לוח, כמו לוחות הנמצאים בכיתה בבית־ספר, והוא מצייר עליו משוואות שונות, המבוססות על חוקי המתמטיקה, כשכל אחד מהגורמים המופיעים בלוח יש לו מקבילה פוליטית, כהסדר ביניים, הסדר חלקי, נקודות מיפגש, ושטחים בגדה ובסיני. נאור מקווה כי בסופו של דבר הוא יגיע לפתרון המשוואות המתמטיות ועל־ידי זה יפתור את הבעיות שבין ישראל למצריים.

זיינסון. הוא עומד להיבחר כחבר לישכת מיפלגת העבו־דה, ויתפוס את מקומו של נבון בלישכה, שהתפנה עם בחירתו כנשיא המדינה.

■ כשיצא בשבוע שעבר שר־הבריאות **אריעזר שיף־טג** לוונצואלה, למסע התרמות למען בית־החולים שערי־צדק, אמרו לו עובדי מישרדו: „תע־שה חיים בחוץ־לארץ.“ השיב להם שוסטק: „איך אני יכול לעשות חיים אם אני נוסע עם אשתי?“

■ אגב, שוסטק נשאל מי ימלא את מקומו כשר־הברי־אות בעת שהותו בחוץ־לארץ, והשיב: „את המקום שלי אף אחד לא יכול למלא.“

■ מטה הבחירות של ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, החל במיבצע הדבקת מדבקות על פגושי מכוניות עליהן כתוב: „תן יד לטדי ורוב במועצה!“ צעירות הת־מקמו בתחנות־דלק, וביקשו רשות מהנהגים להדביק את המדבקות על מכוניותיהם. ב־אחת מתחנות־הדלק ניגשה צעירה אל בעל מכונית וביק־שה רשות להדביק עליה את טדי. שאל אותה הנהג: „את יודעת מה שם המתחרה של קולק?“ השיבה לו הצעירה: „קוראים לו מצא, או משהו כזה.“ השיב בעל המכונית: „נכון, ואני **יהושע מצא**.“

■ מי שהיה שר־ההגנה של ארצות־הברית במימשל ה־נשיא **ג'ראלד פורד**, **דיק צ'ייני**, הגיע ל־ישראל לביקור פרטי יחד עם בתו, כשהוא מקפיד על סו־דיות הביקור. ראמספלד נדהם כשהבחין בנמל־התעופה בן־גוריון כי ממתינה לו מכונית־שרד ובה קצין צה"ל בדרגת תת־אלוף, שמונה כמלווה שלו בעת סיורו בארץ.

■ כשנשאל ראמספלד את מי הוא רוצה לפגוש בארץ השיב: „רק איש אחד, את שימעון פרס. שנינו לשעב־רים, ושנינו חתמנו על הסכם מכירת האפ־15 לישראל.

■ בהרצאה סיפר השבוע נגיד בנק־ישראל, **ארנון גפ־ני**, כי באנגליה אין לנגיד הבנק סמכויות המעוגנות ב־חוק, אבל „מספיק שהוא מרים גבה והבנקים יודעים איך ל־התנהג.“ מהקהל נשמעה קרי־אה לעבר גפני: „אז צריך למנות אצלנו את **אריה דוי־צ'ין** כנגיד בנק־ישראל.“ דול־צ'ין ידוע בשל גבותיו הסבו־כות והעבות.

■ בוועדת־החינוך של ה־כנסת היתה לח"כ הליכוד, **רוני מילוא**, הצעה כיצד ל־חסל את שביתת המורים. הציע מילוא: „ננעל בחדר אחד את שר־האוצר **שימחה ארליך**, את שר־החינוך **זבולון המר** ואת מזכיר הסתדרות המורים **שלום לוין**, ולא נפתח את הדלת עד שלא ייצא עשן. שיבשר לנו כי הם הגיעו להס־כם.“ הגיבה על כך יושבת־ראש הוועדה, ח"כ **אורה נמיר**: „אולי ייצא עשן, אבל זה יהיה מהשריפה שהם יעשו, ולא בגלל שהם יסיימו את ה־שביתה.“

■ באותה ישיבה פרט מנ־כ"ל מישרד־החינוך, **יצחק שמואלי**, את התוכניות להע־סקת התלמידים בתקופת הש־ביתה. בין היתר סיפר כי ה־תלמידים יישלחו לצבוע את קירות מועדוני תנועות הנוער שלהם. ח"כ **מאיר פעיל** הציע: „ואם השביתה תימשך והם יגמרו לצבוע את המו־עדונים של התנועות שלהם, אפשר יהיה לשלוח אותם ללכ־לך את המועדונים של התנו־עות הירידות.“

■ בעת שהתכנסה השבוע ישיבת איגוד הכדורסל הישי־ראלי נחרד לפתע יו"ר האי־גוד, **איזיו עמיאל**, וקפץ ממקומו כנשוך נחש. היה זה כאשר נשמע מבחוץ קול חב־טה עזה של התנגשות מכונית במכונית.“ זאת בטח המכונית

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

BRANDY
DE LUXE
777
BRANDY DE LUXE
BRANDY DE LUXE
BRANDY DE LUXE

אנשים

שלי.״ נבהל עמיאל. ״דפקו לי אותה.״ הרגיע אותו יו״ר מחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב, **פנחס** (״פיניי״ה״) **להב**: ״תירגע, זה יכול להיות הרבה יותר גרוע.״ ״מה כבר יכול להיות יותר גרוע?״ תמה עמיאל. ״שדפקו את המכונית שלי,״ השיב לו פיניי״ה.

■ ראשי שינוי וקבוצת־עמית, שהתפלגו מד״ש, התחזקו: סגן שר־האוצר, **יחזקאל פדומין**, לבין סגן שר־האוצר הבריטי, **יואל ברנט**, החליפו השניים עצות כיצד לעמוד בפני לחצים של קבוצות המבקשות הקלה במיסים. ברנט, שהוא יהודי, סיפר כי הדיינים היהודיים באנגליה פנו אליו וביקשו הקלה במיסים. טענתם: ״זה לא ישנה לכלכלה הבריטית מאחר ואנחנו לבטו הרבה לפני שהחליטו על השם החדש של מיפלגתם. הם לא הסתפקו בהצעות שהועלו בקרב חברי תנועתם, וערכו מישאל בין אישים שונים. ח״כ **אמנון רובינשטיין** פנה למשורר **חיים חפר**, שהמליץ בפניו על השם ש״י. אבל את אותה הצעה עצמה הביא גם **מאיר עמית**, שקיבלה מהפיזמונאי **דידי מנוסי**.

■ לבעל הסטיקייה **גאזי חקק**, שצורף כנספח עצמאי למישלחת חד״ש לפסטיבל הנוער הדמוקרטי בקובה, היה סיפור שאותו לא העז לספר בעת שרואיין על רשמי ביקורו בתוכנית הטלוויזיה עלי כותרת. בדרך לקובה שהתה המישלחת בבולגריה. גאזי יצא לבלות בסופיה עם איש רק״ח, שהוא מורה בכפרי־אסיף. האיש הפליג באוזני גאזי בשבחי הסוציאליזם בבולגריה, עד שהטפותיו נמאסו לגאזי. לקח אותו גאזי לאחד הבארים ואמר לו: ״בוא ונראה לך מה זה סוציאליזם.״ הוא לחש כמה מילים לבארמן וניפנף בפניו בכמה שטרות ירוקים. תוך דקות ספורות הגיעו שתי נערות, שהיו מוכנות לארח את האורחים מישראל אירוח אינטימי. השתיים לקחו את גאזי וחברו לשני חדרים סמוכים, שם המחישו להם מה זאת אהבה סוציאליסטית. גאזי הנלהב לא פסק לצעוק כל הזמן, כדי שהדברים יגיעו גם לאוזני חברי הערבי: ״יעיש רק״ח!״ (יחי רק״ח!) ו״אחווה יהודית־ערבית!״ הסיסמה הישגרתית בהפגנות רק״ח בארץ.

■ בדיונים שנערכו בין שהיה מראשי הכנופיה והדובר שלה, או כפי שהוא כונה על־ידי חברי מע״צ ״מספר הסיפורים״. על בוים הוטל התפקיד לעקוב אחרי כל הפירסומים בעיתונים הקשורים במעשי מע״צ, ולהדליף סיפורים כוזבים לעיתונאים כדי להטעות את המישטרה. הגיב על כך לשם: ״יש הרבה מה ללמוד מהבחור.״

■ כשהבחין מועמד המערך לראשות עיריית גבעתיים, **יצחק ירון**, בתמונת־בחירות של יריבו, ראש העיר **קובה קריזמן**, על רקע בתי גבעתיים כשהוא צופה על רמת־גן, הוא נזכר כי קריזמן הבטיח בבחירות שעברו כי ייאבק למען איחוד שתי הערים ויתמודד על תפקיד ראש העיר המאוחדת. אמר ירון: ״זה מזכיר לי את הסיפור על רב ששתי עיירות רבו עליו — כל אחת רצתה שהוא יהיה הרב של העיירה האחרת.״

■ אגב, במסיבה שנערכה ביום השישי האחרון בביתו של ח״כ **מיכה חריש** בגבעתיים, נכח גם ירון. כן היה במסיבה עוד חבר־כנסת שהתגייס למערכת הבחירות של ירון, **עדי אמוראי**. כשנשאל ירון לשם מה הוא צריך שני תותחים כל כך כבדים, כשני חברי־הכנסת, כדי שיעזרו לו בבחירות, השיב: ״היחסים ביני לבין עדי אמוראי הם לא תמיד על אוטוסטרדה.״

אסחר מילוא

אשת־חברה לשעבר ועובדת מישרד־החינוך היתה בין באות כנס היסוד של המיפלגה החדשה ש״י, אולם בעוד כל הבאים לא נמנעו מלהראות עצמם, הסתירה מילוא את פניה במניפה, אותה הביאה עימה, בכל פעם שצלם התקרב אליה. התלוצץ על כך אחד מהפעילים של ש״י: ״או שמילוא מתביישת שהיא איתנו, או שהיא פוחדת מהבוס שלה, שר החינוך והתרבות המפד״לי, זבולון המר.״

יהושע מצא

מועמד הליכוד לעיריית ירושלים, גייס לעזרתו צוות של מיקצוענים כדי שיכינו לו את מערכת הפירסום. יועציו של מצא, ביניהם נתן ברון, מי שהיה ראש צוות הבחירות של ראש עיריית תל־אביב שלמה (״צ׳יצ׳״) להט בבחירות שעברו, הוציאו מודעה לעיתונים ולרחובות המראה את דמותו של מצא ולידה הכותרת: ״אומרים שאין סיכוי נגד קולק.״ לאחר שהמודעה כבר הודפסה, ראתה אותה סיגל, בתו בת ה־11 של מצא, ואמרה: ״המודעה לא טובה, היא פונה לשכל של האנשים ולא לרגש שלהם.״ סיגל הציעה לחוסיף מילה אחת למודעה ולכתוב: ״אומרים שאין לי סיכוי נגד קולק.״ מצא קיבל את הצעתה והורה להדפיס מודעות חדשות.

יוסף בורג

לאחרונה הוציאה המגבית־היהודית המאוחדת בארצות־הברית חוברת הסברה על האישים החדשים בממשלת־ישראל. המוציאים לאור של החוברת שיבצו בה את תמונות כל השרים והוסיפו כמה מילות הסבר עליהן, כשהם בוחרים תמונה של שר־הפנים הד״ר יוסף בורג מלפני כ־30 שנה. אולם בכותרת של בורג נפלה שגיאה מעניינת: ״ד״ר יוסף בורג, שר הפנים (כולל המדיניות POLICY).״ כוונת הכותבים היתה, כמובן: כולל מישטרה POLICE.

פסוקי השבוע

● **ראש־הממשלה מנחם בגין**, על ועידת קמפ־דייוויד: ״זהו מעצר דה־לוקס.״

● **שר־הקליטה דויד לוי**, אל ממלא־מקום ראש־הממשלה, ייגאל ידין, ושר־התחבורה לשעבר, מאיר עמית, בעת ישיבת הממשלה שדנה בשביתת המורים: ״אדונים נכבדים, מלבד העקרונות היפים שאותם השמעתם יש גם בני־אדם, והשאלה היא מה יהיה עם בני־האדם?״

● **ח״כ דויד גורומב** על מיפלגתו החדשה, ש״י, ובהתייחסו לידין: ״אצלנו, כשאומרים יושב־ראש מזכירות, לא מנפחים את החזה ולא תוקעים בחצוצרות.״

● **יושב ראש מיפלגת־העבודה שימעון פרס**, בדיווח על סיוריו ברחבי הארץ: ״הפסיקו לצעוק לי לך הביתה' ו'בגין לשילטון' וגם זאת התקדמות.״

● **קברניט ״אל־על״ אודי יפה**: ״המצב הכלכלי בארץ מחמיר והולך. בזמן האחרון כבר איני יכול לגמור את השנה במשכורת של חודש אחד.״

● **העיתונאית סיבי קשת**, על ייגאל ידין: ״הוא האתנחתא הקומית הלאומית באמצע צרותינו.״

● **ח״כ מאיר ויזנר**, לנשיא מונגוליה, יו צדנבל, לאחר שזה אמר לו כי שמע שהיהודים הם עם נבון: ״יש יהודים ויש יהודים.״

● **הסופר בנימין גלאי**, על הסידרה שואה: ״האמת היא חמצן שאינו יפה לנשימה חופשית אלא בפרופורציות קצובות.״

● **העיתונאי רזי גורטמן**, על רחוב אבן־גבירול בתל־אביב, שבו נפתחו לאחרונה חנויות רבות לגלידה: ״רחוב אבן־גלידות.״

אנשים

איך בודק דן בן־אמוץ אם המדרכות נקיות

ובמה נכשל המורה של טומי לפיד?

■ בערב ראיונות שהוק־דש לשביתת המורים, שאל ה־שבוע המראיין **איתן דנציג** את ד"ר **שלום לוין**, יו"ר הסתדרות המורים, מה דעתו על מה שאמר העיתונאי **יוסף** („טומי") **לפיד** בתוכנית ה־טלוויזיה עלי כותרת, שהמו־רים ניכשלו. ענה לוין: „אני בטוח שמורה אחד נכשל. המו־רה שלי."

■ במיסגרת מערכת הב־חירות לראשות עיריית תל־אביב ערך **שלמה** („צ'יצ") **דהט** חוג־בית במועדון של **רפי שאוני**. בין המשתת־פים היה **דן בן־אמוץ**. כש־נשאל מדוע הוא הולך יחף, ענה דן: „כדי להוכיח לסו־חרים של תל־אביב שצ'יצ' צדק כאשר העביר את חוק ניקוי המדרכות. רק מי שהולך יחף מבין כמה חשוב שהמד־רכה תהיה נקיה."

■ החודש האחרון היה הקשה ביותר בחייו של ראש עיריית רחובות, ח"כ **שמואל רכטמן**. מישפט השוחד ה־גדול שלו, שבגינו הוסרה חסי־נותו, החל בבית־המישפט המ־חוזי בתל־אביב. ואם לא די בכך נפגעה בתו של רכטמן, **עדה שוורץ**, בתאונת־דרכים קשה. כתפה נשברה והיא עדיין מאושפזת בבית־החולים.

■ המקום היחיד בארץ (כולל השטחים המוחזקים), ש־בו אין קולטים את שידורי גל־צה"ל הוא אילת. הסיבה — העדר מגבר מתאים באיזור, שיאפשר לתושבי אילת והמ־בקרים בה לקלוט את שידורי התחנה הצבאית (וזאת אחרי שאפילו לתושבי אופירה נמצא סידור מתאים לקליטת גלי־צה"ל). חבר מועצת עיריית אילת, **מוני מלכר**, פנה ב־עניין זה אל שר־הביטחון **עזר וייצמן**, כאשר פגש אותו לפ־ני יציאתו לוועידת קמפ־דיי־וויד. למרות שהיה טרוד ב־וודאי בדאגות אחרות הבטיח

שימעון עדן

נער השעשועים של ברלין־המערבית ומלך מועדוני־הלילה שם, ממשיך בתחביבו כשחקן קולנוע לעת מצוא. שימעון, שכבר הופיע בעבר מיספר פעמים לצידו של שחקן סרטי הגנגסטרים הצרפתי אדי קונסטנטין, חזר והופיע לאחרונה עם השחקן הצרפתי הקשיש בסרט. לאחרונה אירח שימעון עדן במועדוניו את המישלחת הישראלית לאולימפיאדת השחייה בברלין. הוצאות האירוח היו על חשבונו של שימעון עדן.

וייצמן לטפל בעניין בהקדם „מיד אחרי שנשיג את השׂ־לום."

■ מלכת היופי של יש־ראל, **דורית יקינק**, זכתה לתשואות נלהבות של למעלה מ־250 אלף צופים, במירוץ המכוניות הגדול גרנד פרי ב־מונזה, איטליה, שעה שחלפה על פניהם ביחד עם אלוף אי־רופה **דרק דיקי**, שהסיע במירוץ מכונית של טיסו. דו־רית היתה האשה היחידה ש־נמנתה על צוותות המירוץ ש־נטלה חלק במירוץ רב מוניטין זה. היא צעדה ביחד עם הצוו־תות, הספיקה עוד להחליף דב־רים עם אלוף העולם, **רוני פטרסון**, שמצא כעבור כמה דקות את מותו במירוץ.

■ השחקן **אילי גור־ליצקי** צריך לענות בימים אלה על שאלות שמפנים אליו נערים ונערות בני 12, בנושאי ארכיטקטורה דווקא. אילי, ש־בנוסף על הגשת תוכניתו צי־פורי לילה בגלי צה"ל, מנחה תוכנית מדעית בטלוויזיה ה־לימודית בשם מדע פופולרי, הינחה תוכנית שהיתה מוק־דשת לארכיטקטורה ותיכנון ערים. הצופים הצעירים חשבו בטעות כי הוא מהנדס. אילי, שנהנה מאד מתשומת־הלב של הצעירים, טען כי על אף שגי־לם בעבר תפקידים גדולים ב־תיאטרון, לא זכה מעולם בת־שומת־לב כזו.

■ השחקן **דליק ווילו־ניץ**, שהשתתף בסרט הטל־ויזיה חירבת חיזעה ומשמש כיום אחד המנחים בטלוויזיה הלימודית, במגאזין לנוער זהו זה, פנה מעל המסך הקטן לצו־פים הצעירים וביקש מהם ש־יציעו לו שם עיברי טהור במ־קום וולוניץ. הוא קיבל מאות גלויות עם הצעות. אחת מהן היתה „דליק 'המדליק'." צופה צ'רקסית צעירה הציעה לו ל־אמץ את שמה — ברקן. כמו כן קיבל בקשות, שלא יחליף את שמו וישאיר אותו כמות שהוא. אך דליק איתן בדעתו להחליף את שם המישפחה. על השם החדש יבשר בקרוב מעל מסך הטלוויזיה.

■ אשת־החברה החיפאית **ציונה גסט** מוכיחה. כי היא לי, תצטרף אליו אחרי שתמ־צא בייבי־סיטר לשני כלביהם. בתו של קוק, **בקי**, שסיימה את שירותה הצבאי, תלמד ב־קולג' אמריקאי. בתו הבכירה, **אסתי**, לומדת באוניברסיטה העיברית בירושלים.

■ מי שחשב שבימאי־סר־טים ישראלי יכול להתפרנס בכבוד מעשיית סרטים בלבד, טעה. לא כך הדבר עם הבימאי **יצחק** (צפל) **ישורין** שסירטו האחרון לטלוויזיה הישראלית, קובי ומאלי, זכה בתישבחות רבות ואפילו נשלח לתחרות פרס איטליה. צפל מתפרנס כבר כשישה חדשים משיווק שיש מיוון. את השיש שהוא מביא הוא מוכר למיפעלים ול־בתי־חרושת בארץ. „זו הדרך היחידה לבימאי קולנוע להת־פרנס וגם לעשות סרטים," טו־ען צפל.

■ יחד עם קבוצת הכדור־סל המקצוענית מוושינגטון, ה־בולטס הגיע ארצה הפיזמונאי והשדרן **עמוס אטינגר**, ה־שוהה בוושינגטון כנספח לרע־ייתו **תמר אבידר**, המכהנת כנספחת לענייני נשים בשגרי־רות ישראל שם. אטינגר, ש־הוא אוהד מושבע של הקבו־צה, בא להכין סרט על ביקורם של הבולטס בישראל עבור תחנת טלוויזיה אמריקאית.

■ הזמרת **סוזי מילר**, שהיתה בשעתו בלהקת האחים והאחיות, ובילתה בסיור פרטי באיי יוון עם בעלה, נקלעה באחד הערבים למועדון־לילה באחד האיים. כמה ישראלים

דויד שריר

צייר התפאורות הישראלי הנודע, מציג בפני שרה דולדוול, המנצחת והמוסיקאית הידועה מבוסטון, את הדגם שהכין בשבילה לתפאורה עבור אופרה חדשה שהיא מביימת עתה בעיר מולדתה „הנזל וגרטל", על־פי סיפור הילדים המפורסם. שרה קולדוול הביאה עימה לביקורה החטוף בן שלושה הימים בארץ את אמה בת השמונים, הרתו־קה לכיסא גלגלים, כדי שתסייר במקומות הקדושים לנצרות.

נאה דורשת גם נאה מקיימת. ציונה, שהיא אשת־עסקים מצ־ליחה, מפנה באחרונה את כל מירצה לתנועת שלום עכשיו. בביתה הענקי שעל הכרמל מתקיימות ישיבות התנועה, ו־בעלה, **אריה גסט**, שהוא מנ־הל חברת־ספנות, עונה לטל־פון: „שלום עכשיו," באופן או־טומטי. בעוד הבעל אינו פעיל, משתפת פעולה עם ציונה בתה, **סיגלית**, המכונה סיסי, בת ה־22, היא סטודנטית ב־אוניברסיטת חיפה.

■ מי שהיה שר־החוץ של האצ"ל, **הייד קוק**, שכונה בשעתו בארה"ב בשם **פיטר כרגסון**, מבלה את חופשת־הקיץ שלו במלון הייד פארק בניו־יורק. אשתו הצעירה, ני־

שנוכחו במקום סיפרו לבעל המועדון שסוזי היא זמרת מ־ישראל, והם היו רוצים שהיא תוזמן להופיע במועדון. בעל המקום נעתר לבקשתם והזמין את סוזי להופיע בתוכנית שי־רים מאולתרת.

■ ביום הרביעי בשבוע שעבר נערך כינוס במלון שר־תון בתל־אביב, כשבתוכנית ה־אמנותית הופיע הבדרן **מייק בורשטיין**. אך מייק דחה את הופעתו לשעה מאוחרת, עד שתמה הקרנת שואה בטלוויז־יה. „אינני יכול לבדר אנשים כאשר בטלוויזיה מראים סרט כמו שואה," הסביר בורשטיין. ואומנם כולם חיכו לו בסבל־נות, ועם תום ההקרנה הגיש מייק את תוכניתו.

אריה אליאס

כוכב הצגת הילדים „ארך־ברך־זוטא", השתתף עם יתר שחקני ההצגה בהצגת־בכורה שנערכה בפני קהל בלתי־שיגרתי, שהיה מורכב מ־600 נערים מפגרים ממוסדות החינוך של אקי"ם ברחבי הארץ. היה זה ניסיון ראשון במינו, שנעשה ביוזמת האגודה לקידום תרבות ואמנות, אשר בראשה עומדת השחקנית ובמאית תיאטרון הילדים, אורנה פורת, להביא נוער מפגר לחזות בהצגת תיאטרון. „זה היה קהל בלתי רגיל," הודה אליאס בתום ההצגה, אחרי שנפגש אישית עם כמה מהנערים, „הלוואי שגם להבא יגיבו הצופים כמוהם."

אנשים בעולם

מלכת היופי אנסה מיסיונר

מרלן דיטריך מקבלת 2.2 מיליון ליום

מוחמד עלי

הוא קאסיוס קליי, במסיבת כתבי־איגרוף, ערב תחרות ה־איגרוף שלו נגד **ליאון ספינקס**, בפיטפוט הראוותני הרגיל שלו, כשהוא לבוש בגדי איגרוף. לאחר מסיבת העיתונאים ערך קליי מסיבה מיוחדת אחת לעיתונאי־קול־נוע, אליה הביא גם את אשתו (איתו בתמונה). קליי סיפר כי אחרי הקרב יתחיל בהסרטת סרט חדש, שיספר על עבד כושי שנלחם בדרום, במלחמת האזרחים האמריקאית, וכי במאי הסרט יהיה **יאן קאדר**. בצניעות האופיינית לו, לא יכול היה קליי שלא להתרברב, למרות שבמסיבת־עיתונאים זו הוא השתדל לבנות לעצמו דמות שקטה וסולידית. לכן לבש חליפה, ואמר: „אני אהיה **קלארק גייבל** השחור."

ג'וים מקקיני

האנגליה, מלכת־היופי העולמית לשעבר, תועמד לדין באשמת אונס וחטיפה של מיסיונר מורמוני שהתלונן ואף ספק הוכחות לבולשת.

פיליפ נכדו של מלך הבלגים **בודואן**, הוצג לפני כמה ימים בפני הציבור והעיתונות הבלגית. הצגה זו לפני העיתונות הולידה שמועה, כי בודואן עומד להכתיר את פיליפ, שעתה מלאו לו 18, כיורשו, מאחר ואין לו יורשים אחרים. פיליפ הוא בנם של **פאולה**, בתו של המלך הבלגי, ובעלה **אלברטו**. על־פי החוקה הבלגית לא יכול להיבחר כמלך מי שגילו פחות מ־18. פיליפ מתואר כנער שקט האוהב ספורט ומישחקי מחשבה.

עומר שריף

שבשנים האחרונות הזדקן עד כימעט ללא היכר, ממשיך להיחשב כאחד הגברים המבוקשים בעולם הקולנוע. כמובן שאחרי כל הופעה ציבורית שלו נפוצים סיפורי רכילות רבים, ולכל מקום אליו הוא הולך מלווים אותו צלמים ורכילאים. לאחרונה נראה שריף, הידוע כלהוט אחרי נשים ואחרי בילויים סוערים במועדוני־לילה, כמה פעמים בחברת אותה צעירה. המלווה הקבועה שלו, **בל אוג'ייר**, היא שחקנית צרפתיה, שהגיעה לניו־יורק כדי להימצא בחברתו. השניים נראים כאן כשהם רוקדים במועדון־לילה ניו־יורקי.

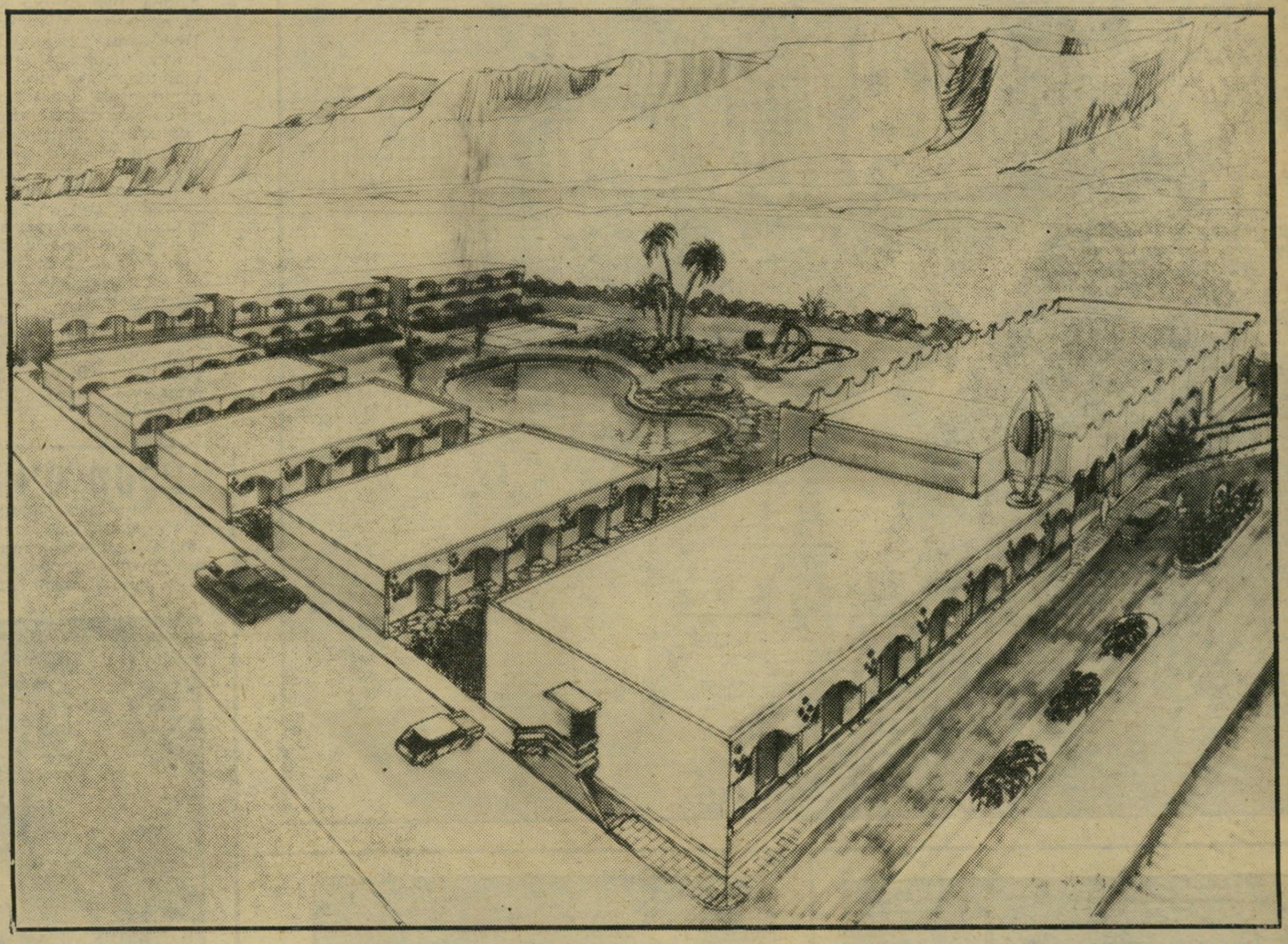

מרלן דיטריך

החליטה לחזור לסרטים כשהיא בת 77. כששאלו את דיטריך מדוע החליטה לפתע לחזור ולשחק, השיבה: „זה או מאהבה לקולנוע או מהאהבה לכסף — תחליטו אתם." ואומנם, דיט
מקבלת שכר של 00,000
לירות ליום הסרטה.
מגלמת תפקיד של ברו
קשישה, המנהלת מועדון
לה אליו באים רק ג'יגול
אגב, מפיקי הסרט חידשו
הביטוח לרגליה של דיט

מלון חדש באילת!

אמריקנה

אוירה בינלאומית

מחיר מיוחד לתקופת הרצה

(לא כולל חגים)

185 ל"י לינה וארוחת בוקר ליחיד בחדר זוגי (לא כולל מ.ע.מ.)

★ מזוג אוויר מלא ★ מסעדה ★ גריל

★ מילק באר ★ בריכת שחייה

הזמנות בטלפון 059-5176 — 059-5177, או ת.ד. 27, אילת

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ץ

עורך מדור זה, יגאל לביב, נמצא בחופשה שתימשך כמה שבועות. במקומו עורך את המדור דוב ארמוני.

הקיבוצניקים חוזרים הביתה

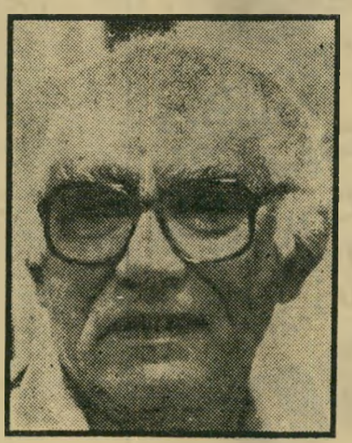
המהפך הפוליטי שהתחולל במדינה והמאבקים הפנימיים במיפלגת העבודה גרמו לתסיסה בתנועה הקיבוצית. רבים מחברי הקיבוצים הבינו כי אם ברצונם ליטול חלק בעיצוב פני המדינה על פי השקפותיהם, אינם יכולים עוד להסתגר בקיבוציהם. אולם לפני תיציאה לפעילות בחוץ יש לערוך בדק־בית פנימי.

אחת מהתוצאות המיידיות של בדק־בית זה היא קריאתם הביתה ובדחיפות של רבים מבעלי התנועה. הראשון ש־נקרא לשוב הביתה הוא **אהרון ידלין**, שר־החינוך לשעבר. ידלין, שהוא כיום ח"כ מן השורה, „דאג" לכך שחבריו ב־קיבוץ חצרים יעמדו על כך שעליו לשוב למשק.

מבוקשים אחרים הנתבעים לחזור ה־ביתה הם **יהודה רותם**, מנכ"ל צי"ם, שהוא חבר קיבוץ שדות־ים, **ומשה אולניק**, חבר קיבוץ רביבים, המשרת את התנועה בבנק־הפועלים. כיום, אחרי שנתרוקן תפקידו של האחרון מתוכן, ודאי שיקשה עליו למצוא סיבה סבירה מדוע לא ישוב לביתו.

„שליח" אחר שחבריו למשק רוצים לראותו במהרה ביניהם הוא **עקיבא אייגר**, חבר קיבוץ נצר־סירני, שהוא מנהל המכון האפרו־אסיאתי של ההס־תדרות. אם בתקופת הזוהר של יחסי ישראל עם העולם השלישי תמהו רבים אם יש צורך במכון ובנסיעותיו הרבות של מנהלו סביב העולם, היום ודאי שלא ברור לאנשי נצר־סירני מה עושה אייגר בחוץ. אנשי הקיבוץ מספרים, כי בשעתו, כששמעה גולדה מאיר שעקיבא אייגר הוא עדיין מנהל המכון, אמרה: „חוץ מטיטו ביוגוסלביה ופינחס איילון בחו־לון, עקיבא הוא אחרון המוהיקנים של שנות החמישים." עתה מחפשים מועמד אחר לתפקידו.

האירועים הטראגיים בחברת התעופה

ישראל אייכנוואלד
נדרש קיבוץ

„כימאוויר" חשפו בפני הציבור קיבוצניק נוסף שחבריו מבקשים לראותו במשק. זהו **ישראל איכנוואלד**, איש קיבוץ תל־עמל, השוהה כבר שנים רבות בשלי־חות התנועה מחוץ למשק. איכנוואלד, מנכ"ל „כימאוויר", זכה בתנועה הקיבו־ציית לשם־חיבה מקאברי „ג'ק המרסק" וכנראה שיופעל עליו עתה לחץ לחזור לקיבוצו.

רשימת הקיבוצניקים שלא היו כבר הרבה זמן בבית היא ארוכה. ביניהם נמצא **אהוד אבריאל**, חבר קיבוץ נאות־מרדכי, המשמש כשגריר נודד מטעם שר־החוץ **משה דיין**; גיזבר ההסתד־רות **ישראל קיסר**, חביבו של **יוחם משל**, שהוא חבר קיבוץ עינת; **צבי נוימרק**, מנכ"ל מועצת הכותנה, שהוא חבר קיבוץ עין־הנציב.

כמה מ„שליחי התנועה" כבר רמזו, כי אם יופעל עליהם לחצים לחזור הביתה, הם עלולים להחליף כתובת.

אלף בחורי ישיבה

נחמכי סעד

אחד מן ההישגים הבולטים בהם מת־גאה אגודת־ישראל, עקב הסכמתה לשות־פות קואליציונית עם הליכוד, הוא הטי־פול אותו מקבלים בחורי הישיבות מאז המהפך. טיפול זה כרוך בשיחרור מן ה־צבא, בקבלת סיוע בצורת חנויות למכי־רת מוצרים שולים, ועוד.

עתה, בפרוס הבחירות המוניציפאליות, התייצב הרב **יהודה מאיר אברמו־ביץ'** בחזית מאוחדת עם אנשי המפד"ל בתל־אביב לבחירות. בכדי לחזק את זי־

הרב אברמוביץ
נזקק בחירות

קת הבוחרים הדתיים לרשימתו, הצליח לאחרונה הרב אברמוביץ', שהוא גם סגן יו"ר הכנסת וגם סגן ראש עיריית תל־אביב, לקבל עבור אלף בחורי ישיבה אי־שור של נתמכי־סעד. תוקף ההכרה במע־מד החדש של בחורי־ישיבה כנזקק יחול החל מחודש אוקטובר השנה, כך שכבר לקראת החגים יתנו בחורי הישיבות מ־מעמדם החדש ואילו סגן ראש עיריית תל־אביב יוכל לזקוף הישג זה לזכותו בבחירות בחודש נובמבר.

מדוע האמירו מחירי ההודים?

ספק רב אם עקרות־הבית המבקשות לקנות בשר תרנגולי הודו, ונדהמות כאשר תובעים מהן 100 ל"י לק"ג חזה הודו, יודעות כי הן חייבות תודה על מחיר גבוה זה למי ששימש בשעתו שר המיס־חר והתעשייה, ח"כ המערך **חיים בר־לב**.

חיים בר־לב
מדהיר מחיר

הסיפור שהיה כך היה. כאשר החלו מחירי בשר הבקר לעלות מעלה מעלה, גילו עקרות־הבית הישראליות את בשר תרנגולי ההודו. מחירו של זה היה זול יחסית וטעמו מעודן. אלפי מושבניקים ועשרות קיבוצים החלו, בעידוד מישרד־החקלאות, להקים בתי־גידול להודים.

כמו כל דבר המתגלה במשק הישראלי כאטרקטיבי, מיהרו רבים לקפוץ על ע־לת גידול ההודיים מתוך תקווה לעשות כסף קל תוך תקופה קצרה. ואכן, תוך זמן קצר ביותר הוצף השוק הישראלי בבשר הודו, והמגדלים עמדו על סף הפס־דים כבדים בשל עליית ההיצע על הבי־קוש. כאן נכנס לתמונה מישרד המיסחר והתעשייה בראשותו של חיים בר־לב, שהחל מעודד הקמת מיפעלים לעיבוד בשר־הודו.

במיסגרת זו הוקם מיפעל ענק בקריית מלאכי בשם „הוד אווז"; מיפעל „זוגול־בק" בנהריה הרחיב את ייצורו ומיפע־לים נוספים קטנים יותר התפתחו. כך נמצאה מיסגרת שקלטה את עודפי החי־צע של בשר ההודו. עוד באותה תקופה הזהירו פקידים במישרד המיסחר והתע־שייה מפני הרחבה בלתי מבוקרת של המיפעלים לעיבוד בשר תרנגולי ההודו, אולם השר דחה את טענותיהם. זמן קצר הוא יכול היה אף להתפאר בהחלטתו, שכן שווקי השוק האירופי המשותף הז־מינו כמויות הולכות וגדלות של בשר הודו במחירים ריווחיים ביותר.

אלא שלפתע בא המשבר. מחלה קשה פקדה את לולי תרנגולי ההודו ורבבות עופות מתו. המיפעלים החלו לחוש במח־סור ופתחו בתחרות על ההודיים שנות־רו אצל המגדלים. בעזרת מודעות ושי־טות אחרות החלו לרכוש את ההודיים ברגע בקיעתם מהביצה. למרות זאת אין המיפעלים מצליחים עד היום לעבוד ב־תפוקה מלאה.

התוצאה של מדיניות בר־לב: המיפ־עלים מפסידים, הלוואות זולות מכספי המדינה הופנו ליעדים לא נכונים, ואילו עקרת־בית שאינה מוכנה לשלם 100 ל"י לק"ג חזה הודו מחפשת עתה תחליפים זולים יותר.

בעיטה כלפי מעלה

פרשה תמוהה ביותר מתרחשת בעצם הימים האלה בתעשייה האווירית לוד. מזכיר ועד עובדי התעשייה האווירית, **שמואל קישלס**, שנגדו תלוי ועומד כתב־אישום בגין קבלת שוחד ממנכ"ל „וימפי", **אלי טיסונה**, לא רק שלא הושעה מעבודתו בתעשייה האווירית אלא אף זכה לקידום משמעותי.

קישלס, המתמודד בימים אלה על כהו־נת ראש עיריית לוד מטעם מיפלגת העבו־דה, מגה לתפקיד יו"ר המחלקה לטי־פול באישים רמי־מעלה הבאים לביקו־רים רשמיים בתעשייה האווירית. לרשות מחלקה זו עומדים 8 מכוניות ו־11 נה־גים. מאחר ושליטתו של קישלס בשפות זרות, כמו אנגלית, צרפתית וגרמנית, אי־נה מושלמת, תוהים חבריו באיזו שפה יארח את אורחי התעשייה האווירית מ־חוץ־לארץ.

אנשי הליכוד בתעשייה האווירית תב־עו לפקוח עין על צי המכוניות שהועמד לרשותו של קישלס, כדי שלא ינוצלו ל־מערכת הבחירות לרשויות המקומיות. נראה שהנהלת התעשייה האווירית הע־דיפה לקנות את השקט במיפעל על־ידי מתן תפקיד בכיר לקישלס, שהוא מזכיר ועד העובדים, ונחשב כ„איש החזק" ב־תעשייה האווירית.

חריקות בביטוח־הלאומי

למוסד לביטוח־לאומי יש דימוי של מוסד יעיל ומסודר. כוחו של **רפי רוטר**, מנכ"ל המוסד, רב, ומשום כך אינו מהסס לגלות עצמאות ולפרסם את דיעותיו וריעיונותיו ברבים, אפילו הם עומדים בניגוד לדעת הממשלה. אולם נראה כי גם במוסד זה קיימות חרי־קות, ואם אין הן מגיעות לידיעת ה־ציבור הרי זה משום שהן נועדו לגניזה.

● במיסגרת סקר פנימי שנערך ב־מוסד נמצא כי ברשימת מקבלי קיצ־בות־הילדים מצויים אלפי „שגויים". שגוי פירושו שם שנכנס בטעות לרשימה. עורכי הסקר מצאו כי התוצאה המיותרת של שגויים אלה מסתכמת בכ־200 מיליון לירות לשנה.

● תוצאה נוספת, משמעותית ביו־תר, היא קיצבת־הילדים המשולמת ל־ילדיהם של כאלפיים שליחים ישראליים הנמצאים בחו"ל, לילדיהם של כ־24 אלף יורדים, וכן לעוד כמה אלפי יל־די אקדמאים השוהים זמן ממושך בחו"ל.

● פרק אחר בדו"ח הפנימי מספר על סכומים בהיקף של מיליוני ל"י, שאותם משלם הביטוח־הלאומי לזוגות הנמצאים בחליכי גירושין. להלכה אמור הביטוח־הלאומי לגבות כספים אלה ב־גמר ההליכים, לפי קביעת בית־הדין הרבני. הדו"ח מגלה כי מתוך עשרות מיליוני ל"י ששולמו לזוגות במצב זה נגבו חזרה רק 12%.

● סקר נסיוני שנערך על־ידי ה־ביטוח־הלאומי באיזורי רמלה וכפר־סבא, לקראת העברת תשלום החסבות הסוציאליות לידי הביטוח־הלאומי, גי־לה כי אלפי „נזקקים" המקבלים תמי־כת־סעד ניתן להגדירם כמבוססים מב־חינה כלכלית ובחלקם אף אמידים. אם אכן מייצג סקר זה את המצב בארץ כולה, מעריכים כי בעתיד ניתן יהיה לחסוך מיליוני ל"י מתקציב חרווחה ע"י קביעה מחודשת של הנזקקים באמת

דרור לגאון

מסתבר כי כאשר רשמה הבורסה ה־לונדונית למיסחר בחומרי־גלם את שמו של **בני גאון** ברשימה השחורה, ביגלל ביטול הזמנת קפה שנעשתה מטעם חברת „כור סחר־חוץ", היא עשתה לו עוול. גאון, שהוא נציג „כור סחר־חוץ אירופה", מזוהה כמנכ"ל החברה כולה. אולם עיסקת הזמנת הקפה עבור חברת „עט־רה" הישראלית („העולם הזה" 2139) נעשתה ובוטלה בידי חברת „כור סחר־חוץ אסיה", שמנהלה הוא **נתן דרור**.

צרת אנגליה. כאשר פתח רוזן בשיחה עם מוכר המכונה, הסתבר לו כי תמורת תש־לום של 5,000 דולאר קיבל האיש זכות למכור את תוצרתו תחת שם ישראל. כשחזר רוזן ארצה התברר לו שמישרד התעשייה נתן להתאחדות היהלומנים תמריץ מיוחד לעידוד השתתפות בתערוכה. רוזן, שכעסו הרקיע שחקים, מיהר לפנות לשר התעשייה והמיסחר ולמבקר המדינה. משני המקומות הובטח לו לח־קור ולבדוק מי קיבל את חכסף עבור המיסחר בשם ישראל. יש חטוענים, שעלו־לה לפרוץ סערה חדשה בענף היהלומנות.

מיסחר בשם ישראל

מה עושה תעשיין ישראלי הנמצא ב־תערוכה בינלאומית בחו"ל ומגלה לפתע מול עיניו שלט המכריז על הצגת תוצרת ישראל? כמובן שהוא סקרן לדעת מי מחבריו מציג בתערוכה, וניגש לברר זאת. הוא עלול לגלות דברים תמוהים ביותר.

זה מה שקרה ל**חיים רוזן**, אחד מגדולי היהלומנים בארץ, שאינו זוכה דווקא לאהדת ציבור היהלומנים נוכח מאמציו להביא ליחסים תקינים בין שיל־טונות מס־הכנסה לבין היהלומנים. רוזן שהה לאחרונה בתערוכה שהתקיימה ב־ז'נבה שבשוויץ, וגילה שם שלט המכריז על מכירת יהלומים מישראל. כאשר ני־גש לדוכן גילה, כי יהודי מקומי שכר שטח בתערוכה ואיפשר לכמה יצרנים למכור את תוצרתם במקום. בסמוך ל־יהלומים מישראל נמכרה תחת דגל יש־ראל גם מכונה לחיתוך יהלומים מתו־

כמה פעמים
נסית להפטר מהם –
ולא הצלחת ??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת
תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!
ר"ג, ז'בוטינסקי 18, טל. 6־5־790114 * אילת: טל. 059־3012
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מחשבי כיס לביה"ס
מבחר מחשבי-כיס מדעיים,
חצי-מדעיים ורגילים,
במחירי תחרות!
* פיתוח צבעוני
קודק — במעבדות קודק;
אגפא — במעבדות אגפא.
* מבחר עשיר, בחנות המקצועית.
* מכירה, החלפה, קניה.
* צילומי פספורט בן רגע!
בימי שלישי, סגור, כל היום!
פוטו-בורר
חיפה, רחוב החלונן 31

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
ערב עם
רביעיית נגני ג'אז
מוצאי־שבת 23.9
בשעה 20.30
מזנון — מיזוג אוויר

פרוות
עכשיו כדאי לתקן ולשנות
אצל
אלכסנדר
סירקין 27, תל־אביב

מחפשים עבודה?
פנו אל לישכות שירות התעסוקה במקומות מגוריכם ותמצאו

200,000 איש ואישה ונוער לשנה, פונים ולרובם ככולם מוצעת עבודה.
בלשכות התעסוקה הזמנות רבות לעובדים מסוגים שונים ובמקצועות רבים — אחת מהן תתאים לציפיות.

בלשכות התעסוקה מקבלים ייעוץ, הכוונה להכשרה, להשתלמות או להסבה מקצועית ולפי הצורך גם הדרכה בבחירת מקצוע או עיסוק מתאים.

שירות התעסוקה

שירות התעסוקה לשירותכם.

מי שאינו לומד משגיאותיו נגזר עליו לחזור עליהן שוב ושוב

חבילת נע"ש

צוות של האוניה „טיטאניק": „אין מה לעשות בקשר לקרחונים. זה בידי אלוהים. אז בואו ונדאג שהאוניה תהיה נקייה, ושלא יהיו כה עכברים."

■ ■ ■

הדון־ז'ואן הקשיש חוזר אל המקומות שבהם חגג את הניצחונות הארוטיים הגדולים של נעוריו. הפושע חוזר אל מקום הפשע. המצביא הזקן שב ומבקר בשדות־הקרב, שבהם רכש את תהילתו.

אמנון רובינשטיין וחבריו חוזרים לימים היפים של תנועת־שינוי, מלפני ארבע שנים.

שנתיים וחצי כאילו נמחקו מן ההיסטוריה. הכל מתחיל מחדש, במקום שבו החל המסע הארוך אל תוך הלילה של ד"ש.

באיזו לא קרתה אלא תקלה מצערת, שכאה עתה עד תיקונה. היה פנצ'ר, הגלגל הוחלף, והנסיעה נמשכת.

שוב נשמעות הסיסמות הישנות, מן הימים הראשונים. העקרונות הישנים, שהעלו חלודה וכוסו בקורי־עכביש, זוכים עתה בציחצוח, והנה הם נראים כמו חדשים.

ד"ש מת. יחי ש"ש!

■ ■ ■

חיששני שאי־אפשר להחזיר את תנועת־שינוי לתחייה בצורה כה פשוטה ומכנית, מבלי לבדוק מה שקרה לה בדרכה, ומדוע.

כי לא היתה כאן תקלה מיקרית. מה שקרה, מוכרח היה לקרות.

ואם לא יהיה לאנשי התנועה הזאת אומץ־הלב הדרוש כדי לנתח את השגיאות, הם יעשו אותן שנית.

כפי שאומרת האימרה הידועה: מי שאינו לומד משגיאותיו, נגזר עליו לחזור עליהן שוב ושוב.

■ ■ ■

תנועת־שינוי המקורית נולדה למחרת מילחמת יום־הכיפורים, בעיקבות תנועות־המחאה הספונטניות.

התנועות ההן הסתפקו בהפלתו של משה דיין. כימעט במיקרה גרר דיין אחריו גם את גולדה מאיר, וקמה ממשלה חדשה, שהגדירה את עצמה כ„ממשלת המשך ושינוי". למרבה הצער, היה הרבה המשך, ומעט מאד שינוי.

תנועת־שינוי נולדה מתוך ההרגשה הכללית שלא די בהחלפת שניים־שלושה מנהיגים, שדרוש שינוי עמוק יותר.

איזה שינוי?

מתן התשובה על שאלה זו היווה את המיבחן הראשון של התנועה החדשה. היא נכשלה כבר במיבחן זה.

כל מה שקרה לה מאז לא היה אלא פועל־יוצא של מחדל מקורי זה.

■ ■ ■

כדי להבין את תנועתו של אמנון רובינשטיין, על אורותיה וצלליה, יש לזכור היכן נולדה, ומתי.

כדרך ההגזמה ניתן לומר שהיא נולדה איפשם בין סביון והרצליה־פיתוח.

היתה זאת תנועתם של בני ארץ־ישראל הוותיקה, המסודרת, המשכילה, בעלת הרצון הטוב. מי שרוצה, יכול גם להוסיף: ארץ־ישראל האשכנזית.

נהרו אל התנועה פרופסורים צעירים מן האוניברסיטות, אנשי־עסקים צעירים, בניהם של איליהון ובעלי־נכסים. היתה זאת תנועה של קצינים, לא של טוראים.

לפי האימרה האמריקאית: „יותר מדי ראשי־שבטים, פחות מדי אינדיאנים."

בזכותם של מייסדי שינוי יש לומר שהם לא פעלו מתוך מניעים אנוכיים. שום דבר לא כאב להם. הם לא דאגו ללחם של יום־המחרת. הם לא עמדו לפני התמוטטות כלכלית. מבחינת המעמד החברתי והעסקים היומיומיים, הם היו מסודרים.

המריצה אותם הדאגה לשלום הכלל. הם חרדו לגורל המדינה. יום־הכיפורים שיכנע אותם שמשהו אינו כשורה. היה איכפת להם. הם נחלצו למיבצע של תיקון ושינוי.

זה היה יפה. אולי יותר מדי יפה. זה היה כליכך יפה, עד שהתנועה החדשה כאילו הכריזה: „אנחנו יפים! תראו כמה שאנחנו יפים!"

■ ■ ■

טענה העיקרית של התנועה החדשה כבר נשאה בחובה את זרע פורענה. בדיעבד, בפרספקטיבה של קרוב ל־חמש שנים, היא נראית מוזרה כמו ביומה הראשון.

התנועה טענה: לא ענייני החוץ חשובים, אלא ענייני הפנים.

קודם כל, כך נאמר, צריכים לתקן את המערכת הפנימית במדינה. אין טעם לחשוב על מדיניות־החוץ. צריכים להקדיש את תשומת־הלב לענייני־החברה הישראלית ולסידרי השילטון במדינה.

זה מוזר, דווקא מפני שהתנועה היתה כל־כולה תוצאת הזעזוע של מילחמת יום־הכיפורים. מילחמה היא, לכל הדיעות, עניין „חיצוני". מקורה במעשים ובמחדלים במישור היחסים בין ישראל והעולם הערבי, שם עומדים על הפרק עניינים כמו גורל השטחים המוחזקים, גבולות המדינה, בעיית העם הפלסטיני.

אולם התנועה החדשה החליטה שלא לטפל בכל העניינים האלה. היה מנוי וגמור עימה שלא להתייחס לבעייה הגדולה ביותר של המדינה, זו שהולידה את מילחמת יום־הכיפורים, והעלולה להוליד עוד כמה וכמה מילחמות טוספות.

ה„מחדל" לא היה, בעיניה, אלא מחדל בעניינים־פנים בילבד. ביום־הכיפורים הוכח, לדעתה, כי סדרי־השילטון במדינה לקויים. המימסד לא תיפקד כראוי.

ומכאן המסקנה החנרצת: צריכים להנהיג סידרי־שילטון תקין יותר. יש לשנות את החיים המיפלגתיים. צריכים לטפל בחברה הישראלית.

■ ■ ■

הלכה, זה היה מוזר מאד. למעשה זה לא היה מוזר כלל.

הבחורים הטובים מצפון תל־אביב ומהר־הכרמל הרגישו שדרוש שינוי — אך הם נרתעו מהתחת מודד עם הבעיות הקשות ביותר.

כדי להביא לשינוי בענייני־הגורל של המדינה, יש להכריז תגר על השקרים המוסכמים המבוססים ביותר. יש להתגבר על דיעות קדומות ואמונות מקודשות.

נועה גדוזה לשינוי, המחליטה שלא לשנות את דרכה של המדינה כלפי הנושא החשוב ביותר של קיומה, גורזת על עצמה אי־רלוונטיות. זהו בדיוק מה שקרה לתנועת „שינוי".

אחרי המחדל הגדול הזה, הראשון והמכריע, בא המחדל השני. גם בעניינים התחמקו מיסדי התנועה מן ההתמודדות עם הבעיות הקשות ביותר.

אילו הציעו דרך אמיתית להבראת החברה הישראלית, לסתימת הפער החברתי־הדה־האסון, להבטחת צדק סוציאלי — כי אז היו חדלים מלהיות פופולריים. אין דרך קלה להבראה אמיתית. כל טיפול מכאיב.

ומי שמציע דברים מכאיבים,

אמנון רובינשטיין ומאיר עמית: יותר מדי ראשי־שבטים, פחות מדי אינדיאנים

זהו תפקידם של נביאים, המוכנים להיות אנשי־ריב־ומדון. תפקידם של חלוצים, המוכנים להסתכן, לפרוש מן הציבור, להיות בלתי־פופולריים ואף שנואים, ללכת אל ארץ צחיחה של בדידות פוליטית ואי־מכובדות. תפקידם של מהפכנים, המוכנים לשבור כל דבר שאבד עליו הכלח.

אנשי „שינוי" לא היו כאלה. הם היו אנשים טובים מאד. הם היו מוכנים להקריב הרבה כדי לתקן את המדינה האהובה. הם היו מוכנים להקריב את הכל, מיד־בד דבר אחד: המכובדות, הפופולריות, השייכות למימסד.

היה מגוי וגמור עם התנועה שלא לדבר על העניינים הגורליים ביותר של המדינה אלא במושגים מעורפלים, כוללניים וחסרי־משמעות, השווים לכל נפש. נדמה שלא רק התנועה בכללותה נמנעה מלהתמודד עם נושאים בלתי־פופולריים כמו נסיגה, גבולות ופלסטינים, אלא שגם חברי התנועה עצמם, איש־איש בפני עצמו, התחמקו מהתמודדות זו.

„אין מה לעשות בעניינים אלה," אמרו אנשי „שינוי" איש לרעהו. „זה הכל בידי האמריקאים. במילא אין סיכוי לשלום. אין עם מי לדבר. אז בואו ונטפל בענייני הפנים."

היה זה כאילו אמרו חברי הנהלת שדה־התעופה בן־גוריון, בעת שהמסלולים נסדקים והמטוסים נופלים: „אין מה לעשות בקשר לרעידות־האדמה. זה בידי אלוהים. אז בואו ונתמקד בשיפור השירות במסעדת שדה־התעופה."

אינו יכול להיות חביב על הבריות.

לכן חיפשה התנועה, במודע או בלא־מודע, פיתרון־פלא קל ונוח. לא ניתוח מכאיב, לא טיפול הכרוך ביסורים, אלא תרופת־פלא. שלושה כדורים ביום במשך שבוע, והחולה מבריא באחריות.

תרופת־הפלא היתה טכניקה אחרת של בחירות. במקום לזרוק לקלפי פתק א', צריכים לזרוק פתק ב' — והופ, כל מחלות המדינה נעלמות כלא־היו.

כינתיים ניסתה תנועת ד"ש את התרופה הזאת על עצמה, ומתה ביגידה.

הוויכוח על המעלות והמיגרעות של שיטת־הבחירות האישית יכול להימשך עד ימות המשיח. יש הסבורים כי היא טובה יותר, יש הסבורים (כמוני) שהיא רעה יותר. אך כך או כך, רק אדם נאיווי מאד, או אדם המחפש באופן נואש פיתרון־פלא, יכול להתפתות ולהאמין כי טכניקה של בחירות יכולה לשנות את בעיות־היסוד של מדינה וחברה.

■ ■ ■

דבקה בתנועה עוד תכונה נאיווית אחת, שהיתה נהמדה אך הרת־אסון. „אנחנו נחמדים," אמרו אנשי התנועה. „אנחנו נכניס לזירה הפוליטית אנשים

(המשך בעמוד 36)

סיני - פיתחת רפיח - הגדה - פלסטינים - התנחלויות - ביטחון

מה אומר ההסכם?

באמצע הדרך: בגין, קארטר וסאדאת במצב־רוח חמור

ה עובדה הבולטת ביותר לגבי ההסכם, שהושג השבוע בקמפ־דייויד, היא זו:

את ההסכם הזה כונו, כדיוק כמה שהוא, ניתן היה להשיג לפני עשרה חודשים, באיסמאעיליה.

כל מה שנתן אנוור אל־סאדאת בהסכם זה, הוא היה מוכן לתת עוד אז.

אותם ישראלים מעטים, ששהו אז במצריים, ושהיו להם שיחות מלב־אל־לב עם אישים מצריים, ידעו כי הנשיא המצרי מוכן להסכם שיהיה למעשה הסכם ישראלי־מצרי נפרד, בתנאי שיהיה מלווה בהצהרת־כוונות לגבי הגדה המערבית ורצועת־עזה.

גישתו של אל־סאדאת לא השתנתה מאז, אלא בפרטים מישניים. מה שהשתנה במחנה־דוויד היתה גישתו של מנחם בגין.

קשה לדעת, ואולי לא ייוודע לעולם, מה גרם לשינוי זה. ייתכן שהשפיע עליו החץ האמריקאי המאסיווי. עצם בואו של בגין לקמפ־דייויד חשף אותו ללחץ כביר זה, מכיוון שכל חייו הפוליטיים של ג'ימי קארטר היו מונחים על כף המאזניים.

אך ייתכן כי בגין עצמו הרגיש שעומדת לפניו עתה ההזדמנות האחרונה, ושהוויתור הזה היא אכן גורלית — למרות שניסה להכחיש זאת ערב הוועידה. הוא הסתכל לתוך התהום הפעורה, ונרתע.

כך או כך, ההסכם שהושג תואם, פחות או יותר, את גישתו של אנוור אל־סאדאת, כפי שהתגבשה אחרי הביקור בירושלים וערב ועידת איסמאעיליה.

מה טיבו?

סיני: נסיגה טוטאלית

ה הסכם זגבי חצי־האי סיני ברור יותר מאשר זה הנוגע לגדה המערבית ולרצועת־עזה.

מן הרגע הראשון, הבהיר נשיא מצריים כי החזרת סיני כולה לי־מצריים היא תנאי בלתי־עבור לכל שלום. „אדמתנו קדושה," אמר בירושלים. „היא אינה עומדת למיקוח."

מנחם בגין ביקש להתחכם, להפריד בין „ריבונות" מצרית ובין שליטה מצרית ממשית בשטח. הוא הציע להחזיר את כל חצי־האי ל„ריבונות" מצרית, אך להשאיר את היישובים הישראליים, תחת הגנת צה"ל.

התחכמות זו הבליטה יותר מכל את ההבדל בין בגין, עורך־הדין הפורמליסטי, ובין אל־סאדאת, החייל השונא־ניירות.

נשיא מצריים נעלב מעצם ההצעה. הוא ראה בה הפרת־אימון, כי דיין הבטיח לסגן ראש ממשלת־מצריים, בשיחה סודית ב־מארוקו, לפני ביקור אל־סאדאת בירושלים, כי כל סיני תוחזר. אל־סאדאת הורה למישלחת המצרית לוועדה המדינית ב־ירושלים לחזור הביתה, ברגע ששמע כי בגין אמר לעיתונאים המצריים כי „כל ממשלה ישראלית, שתחליט לפרק את היישובים בסיני, תיפול."

(כדאי היה השבוע לזכור מילים אלה. הם מוכיחות מה קרה לבגין מאז.)

החידוש הגדול בהסכם של די שבוע הוא שבגין הסכים לפרק את כל ההתנחלויות בסיני. בכך סוּלק המיכשול העיקרי במישור הישיראלי־מצרי.

הוא הדין לגבי שדות־התעופה של צה"ל. היה מי שניסה להפוך עניין זה לסלע־מחלוקת שאי־אפשר להתגבר עליו. למרבה המזל, עומד עתה בראש מערכת־הביטחון שר שהיה בעבר מפקד חיל־האוויר, והוא ראה את הבעייה בפרופורציה המעשית הנכונה.

בעזרת האמריקאים, ייבנו שדות־תעופה חדשים בתוך ישראל, עם השלמתם, יעברו כוחות־האוויר לשם, ואף ישראלי אחד לא יישאר על אדמת סיני.

עדיין לא ברור לגמרי מה יהיה טיב סידורי־הביטחון בשטח. דובר על פירוז, הגבלת כוחות ועוד. במיקרה הטוב ביותר, הוסכם בי שקט להשאיר חלק גדול ממידבר סיני כאיזור ריק מכוחות צבאיים.

בהקשר זה יש להזכיר:

בפברואר 190 הודיע אנוור אל־סאדאת לשליח האו"ם, גונאר יארינג, שהוא מוכן לשלום עם ישראל, אם זו תיסוג לגבול הבינלאומי בסיני. לעומת זאת סירבה גולדה מאיר להודיע לגונאר יארינג, כדרישתו, על נכונות ישראל לחזור לגבול הבינלאומי שבינה ובין מצריים.

זאת היתה המיבה העיקרית למילחמת יום־הכיפורים.

אנוור אל־סאדאת הכריז לאחר מכן שהוא החליט סופית על המילחמה אחרי שמיפלגת־העבודה קיבלה את „מיסמך גלי־לי", על פי דרישתו האולטימטיווית של משה דיין. מיסמך זה הוליד את העיירה ימית — אותה עיירה שהוחלט עתה לחסלה.

מותה של ארץ־ישראל השלמה

דרושה מידה רבה של חוצפה למשה דיין, כדי לבוא ולטעון כי הצטרף לממשלה כדי להביא את ההסכם הזה — הסכם שהוא, יותר מכל אדם אחר, מנע אותו לפני מילחמת יום־הכיפורים, ולפני שנפלו חלליה. אך חוצפה לא חסרה לדיין מעולם.

שאר חלקי ההסכם על סיני תואמים את הצעות אל־סאדאת: כינון שלום מלא בשלב מוקדם מאד, לפני השלמת הנסיגה המלאה.

הרעיון של סידית כביש ישיר מסיני לירדן, שיחזיר לעיקם הערבי את הרצף הטריטוריאלי ממא־רוקו עד עיראק, הוא רעיון מצויין, שיוסיף הרבה לאווירת השלום.

הרבה יותר מורכב ומסובך ההסכם ביחס לגדה המערבית ולרצועת־עזה. הוא מלא מלכודות פוטנציאליות.

לבגין היה מהפתחיקה „קו אדום", שאותו סירב לעבור גם במצב־תרוח הפשרני ביותר שלו. הוא ויתר על החלת הריבונות הישראלית על שני שטחים אלה לאחר, אך הוא התנגד מכל וכל להחלת ריבונות ערבית בישחי עליהם.

אי־ההסכמה לריבונות ערבית היתה קשורה בעיקרון שני ומשלים: המשך התנחלות הישראלית בשטחים אלה.

לכך הצטרף הרעיון של תקופת־מעבר בת חמש שנים, שרק בסופה יוחלט על עתיד השטחים.

שיקול שקושת העקרונות האלה היה חביבה ממוכרת.

כי שום דבר לא היה מפריע לישראל לנצל את תקופת חמש השנים כדי לשנות מן היסוד את ההרכב הדמוגראפי של השטחים הכבושים, על־ידי התנחלות ישראלית מאסיווית, למשל, על־ידי הקמת פרברים ישראליים גדולים לירושלים, לתל־אביב, לנתניה ולחיפה מעבר לקו הירוק, כך ש„העובדות בשטח" הין יוצרות במהלך חמש השנים מצב שונה לגמרי, וסוללות את הדרך לריבונות ישראלית על ארץ־ישראל־השלמה.

אל־סאדאת דרש את נסיגת כל כוחות צה"ל מן הגדה והרצועה, והענקת זכות ההגדרה העצמית לפלסטינים. כלומר: מדינה פלסטינית.

במשך הזמן ויתר על כך למעשה, הסכים להחזרת השטחים לירדן ולמצריים באופן זמני, לנוכחות צבאית ישראלית ולתקופת־מעבר של חמש שנים.

מה שהושג עתה הוא פשרה, המביאה את בגין עד לקו האדום שלו ממש — אך מבלי לעבור אותו — להלכה.

האם עבר בגין את הקו האדום למעשה? האם הוא יצר מצב המוביל בהכרח להחזרת הריבונות הערבית על הגדה והרצועה?

יתכן מאד שהתשובה על כך היא חיובית.

בגין ניסה להסביר לאנשיו, שלא הסכים להפסקת ההתנחלות אלא לשלושה חודשים. זוהי התחכמות פורמליסטית אופייינית. נכון שהוסכם, לפי שעה, על הפסקת ההתנחלות רק לתקופה המשא־ומתן עם מצריים, שיימשך עד שלושה חדשים. אך רק כסיל יעלה על דעתו שאל־סאדאת לא יכלול בהסכם שיושג, סעיף מפורש האוסר התנחלות לצמיתות.

האם יפוצץ בגין ביגלל זה את ההסכם? עם הפסקת ההתנחלות הישראלית, חוזר השטח והופך ערבי. ההתנחלויות שהוקמו עד כה בגדה הן פיקטיוויות. למרות כל דיבוריו של אריק שרון, אין הם אלא נקודות על גבי המפה, וכימעט אינן ניכרות בשטח.

יוצאת מכלל זה ההתנחלות של תוכנית־אלון בביקעת הירדן, שהיא צפופה ורצופה. על כך עוד יהיה נטוש מאבק מר בעתיד.

למעשה חולקה ארץ־ישראל המערבית השבוע מחדש. יהיה קיים מעתה הבדל ברור וחד בין מדינת־ישראל ובין השטחים הכבושים — מבחינת השילטון, החוק והאוכלוסיה, להלכה ולמעשה כאחד.

השטחים המוחזקים יצאו, השבוע, מידי השילטון הביטחוני הישראלי. החלום של ארץ־ישראל השלמה מת.

למה לו לחוסיין?

א בל כן, מה יהיה המצב בגדה וברצועה במשך חמש השנים הקרובות?

תחת הושר המצרי, הנראה כיונה, מתחבקים בגין וסאדאת, לשימחת קארטר

הנוכחות הצבאית הישראלית תישאר. מבחינה צבאית, יישארו שטחים אלה למעשה איזור כבוש.

המימשל הצבאי הישראלי יפורק. במקומו יבוא מימשל מורכב, שקשה לחזות מראש את טיבו. הדבר יהיה תלוי ביחסם של הגורמים האחרים: ירדן והאוכלוסיה המקומית.

● **המרך חוסיין** כבר הבהיר שאינו נלהב להסכם. הוא ביטל את פגישתו עם אל־סאדאת במארוקו, כי פגישה כזו היתה מעניקה להסכם בגין—אל־סאדאת, בעקיפין, גושפנקה של הסכמה ירדנית. הוא נהג בזהירות מופתית, כרגיל. הוא חזר הביתה, כדי לבדוק את המצב, לחשוב ולהחליט.

השאלה הגדולה היא: מה יכול חוסיין להרוויח מהצטרפותו להסכם?

בעקיפין מוצע לירדן להשתתף במין קונדומיניון ישראלי־ירדני על הגדה, או ישראלי־ירדני־מצרי על הגדה והרצועה. הדבר מזכיר במיקצת את המצב ששרר בשעתו בסודאן, כששלט שם קונדומיניון בריטי־מצרי, שלא היה אלא מסווה לשילטון קולוניאלי בריטי.

בוודאי אין לירדן עניין לנהל את הגדה, בחסות הכידונים הישראליים, כניגוד לרצון האוכלוסיה המקומית. הדבר היה מטיל עליה את כל המיגרעות והחסרונות של מימשל זר שנוא, מבלי להעניק לה אף אחד מהיתרונות של קבלת החזרה בחזרה.

להלכה מדובר בהסכם רק על משמרות צבאיים משותפים, ישראליים־ירדניים, לאורך הגבול. כן מדובר על זכותם של „ירדנים" להשתתף בכוח־המישטרה המקומי, שישטר את תחום האוטונומיה.

כלומר: ירדן תסתבך כמיטחמה עם אש"ף, מבלי לקבל שום תמורה על כך.

קשה להניח כי חוסיין ייכנס למלכודת זו, אלא אם כן ישתכנע כי האוכלוסיה המקומית רוצה בכך בלב שלם. למה לו להסתכן במלחמת־שיחרור פלסטינית, שתהיה מכוונת נגדו ונגד מישטרו? למה לשתף שוטרים ירדנים, לצד שוטרים ישראליים, במילחמה נגד המחתרת הפלסטינית, שתיהנה מתמיכת האוכלוסיה? מה גם, שיש לו כימעט מיליון פלסטינים מעזרח לירדן.

קשה גם להניח כי האוכלוסיה תשוש להעניק לחוסיין תמיכה בלב ובנפש, בניגוד לרצון אש"ף, כי שעה שהכיבוש הישראלי יישאר למעשה.

● **האוכלוסיה המקומית** אוהדת את אש"ף, ורואה בו את נציגה הלאומי. אם אש"ף יאסור עליה לשתף פעולה עם מוסדות המימשל העצמי, קשה יהיה למניעי הגדה לאייש אותם. במיקרה זה יישארו המוסדות בלתי־מאויישים, והדבר יקשה עוד יותר על הירדנים לקחת חלק במישחק.

ייתכן שאיש כמו דיין סומך על כך, כדי לרוקן את ההסדר המיזרחי מתוכנו.

עד כה לא מצא אל־סאדאת אף גורם פלסטיני חשוב אחד, שיתמוך בו. גם שוחרי־השלום המובהקים בקרב העם הפלסטיני, בשטחים המוחזקים ובאש"ף, כולעסים על הנשיא המצרי על כי החרים את אש"ף מאז בואו לירושלים, ועל כי הוא מתיימר לטפל בבעייה הפלסטינית בלי הפלסטינים. קשה להניח כי עתה ישנו הפלסטינים את דעתם.

„נסיגה" ו„פלסטינים"

ה בעייה הפלסטינית נשארת עקביס של כל העניין.

בגין עשה ויתור, שכימעט לא־יאמן. הוא הסכים לדבר על „הזכויות הלגיטימיות" של הפלסטינים — מושג הזהה, כמיזון המדיני המקובל, עם הכרה בזכותם להמדינה משלהם.

בדרכו הפורמליסטית, ניסה בגין לטעון שאין לכך כל משמעות, וכי אלה הן מילים ריקות. אך גם הוא מבין במה העניין.

לגבי איש, שטען עוד לפני שנתיים בלהט, שאין דבר הקרוי פלסטין או פלסטינים, זוהי התקדמות רבה — כשם שיש התקדמות עצומה בדיבוריו החופשיים על „נסיגה".

ב־1969 הכריח בגין את מיפלגתו לפרוש מן הממשלה, אך ורק מפני שזו העזה להשתמש, במיסמך רשמי, במילה „נסיגה".

אולם מכאן ועד לנכונות לפיתרון הבעייה הפלסטינית — המרחק עצום. „בשום אופן!" אמר בגין על האפשרות של הקמת מדינה פלסטינית, אחרי חמש השנים.

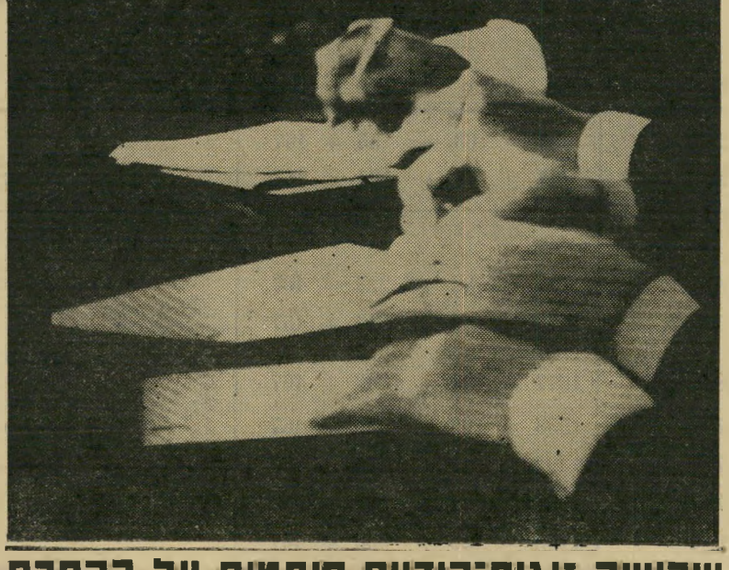
יש, כמובן, אפשרויות שאינן נראות כנקי לעין. במשך חמש השנים, יכולות לחול תמורות.

ייתכן, למשל, הסכם בין מצריים, ירדן, סוריה ואש"ף שיבטיח את שיתוף אש"ף בתהליך, בהסכמה אילמת של ישראל. אש"ף יכול לצוות על אנשיו בגדה לקחת חלק בתהליך, תמורת הבטחה של מצריים וירדן לשתף את אנשי אש"ף במישלחות לדיון על עתיד הגדה והרצועה. יהיה, מן הסתם, לחץ מאסיווי של סעודיה על מצריים וירדן בכיוון זה.

אולם קרוב יותר לוודאי שמה שנקבע השבוע יוביל בכיוון ההפוך. ביצוע ההסכם לגבי הגדה עלול להיתקע לתוך מבוי סתום, לגרום להתחממות החזית המיזרחית של ישראל.

אין כוח צבאי בעולם הערבי העלול לסכן את ישראל, אחרי שהצבא המצרי ייצא מן המאבק. אם תימשך ותגבר התסיסה בעולם הערבי, ביגלל הבעייה הפלסטינית הבלתי־פתורה, ייטיל הדבר, בלי ספק, צל גם על יחסי ישראל־מצריים.

שלום שאינו פותר את הבעייה הפלסטינית, בצורה שתספק שלושה וחצי מיליון פלסטינים, אין לו סיכוי רב להחזיק מעמד לאורך ימים.

שלושה זוגות־הידיים חותמים על ההסכם

במקום טוב באמצע

(מול דיזנגוף סנטר)

נשמח לראות אותך
במספרה החדשה של איציק
ברח' קינג ג'ורג' 50 ליד קולנוע מקסים:

איציק, צ'רלי, גדעון ואיציק הקטן.

איציק

צ'רלי מ„מירו-יוניסקס", השתחרר מהצבא ועובד אתנו.

איציק עושה אנשים יפים

ב"ס לדוגמנים/יות

וטפוח החן והיופי

מוקה קריגר
מנהל בית הספר

מירי זמיר
מדריכה ראשית

נפתחים!!

* קורס לדוגמניות שמנות
* קורס לדוגמנים/יות — רגיל

קורס דוגמנות לילדים

הקורסים בהדרכת מיטב המורים בארץ
למסיימי הקורס — תעודות גמר

723141 רח' סירקין 7, גבעתיים.

כל מין ב- מין
ימצא אצל ארנק מכל מין

exclusive
נתנות

דיזנגוף סנטר, ת"א
ארנקים ומוצרי עור

„רובקס"
הגיע מזאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס"

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

חן טרמפ לחייל

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ־1.8.78

	לשנה בלירות: מחיר העתון	חוצאות משלוח	מ.ע.מ.	ס"ה	לחצי שנה: ס"ה
• דמי חמנוי בארץ	467	+ 55	+ 63 =	585	310
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	467	+ 195	+ 79 =	741	385
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
• אירופה	467	+ 227	+ 83 =	777	415
• ארה"ב, קנדה ומקסיקו	467	+ 540	+ 121 =	1128	580
• ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד, פרו	467	+ 1030	+ 180 =	1677	855
• גאנה, חוף השנהב, טנזניה, רודזיה, זמביה	467	+ 920	+ 166 =	1553	790
• ניגריה, דרום-אפריקה, טוגו וחבש	467	+ 776	+ 149 =	1392	710
• פנמה, סינגפור, טאייוון	467	+ 900	+ 164 =	1531	780
• תאילנד, הונג-קונג ונפאל	467	+ 600	+ 128 =	1195	610

מחפנה
מנהל מסחרי

נסיון רב בתעשייה
מעוניין בניהול עצמאי
של חברה מסחרית

אפשרות גם השקעה.

לפנות לת.ד. 44077 ת"א
עבור מנהל מסחרי.

כלי־נגינה

גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים

* השאלה
* תיקונים
* מכירה

א. גינצבורג אלנבי 48 ת"א
פינת רח' גאולה, טל. 03-57773

זהו מיסמך אנושי מזעזע: וידויו של חייל שהשתחרר בזריקת פצצות גז על ילדים ערביים

לפני כחמישה חודשים הודח מתפקידו תת־אלוף דויד הגואל, מי שהיה ראש מיפקדת צה"ל בגדה המערבית. הוא נמצא אחראי על העברת דו"ח כוזב למטכ"ל, על דיכוי הפגנות תלמידים ערביים בשטחים (,,העולם הזה" 2123). הדו"ח ניסה לחפות על זריקת רימוני גז מדמיע לתוך כיתות בבי"ס יסודי בבית־ג'אללה, שבוצעה על־ידי חיילי צה"ל בפקודת קצין בכיר. ,,שדמות", פירסם בגליונו האחרון את וידויו של חייל שהשתתף בפעולה — החפץ בעילום שמו. להלן הנוסח המלא של הווידוי המוקלט:

מונולוג של גז מדמיע

צ ריך להבין שמה שהטריד אותי ב־יותר זה עצם זה שאני עשיתי את זה. זאת אומרת, שפתאום כל הערכים וכל הדברים נעלמו, ברגע מסויים. ברגע מסו־יים, פתאום עשיתי דבר שאני לא מאמין שאני יכול לעשות אותו.

היו התפרעויות. קיבלנו הוראה ללכת להפגין נוכחות. כל העניין היה גם על רקע מיבצע ליטני, הפעולה בלבנון, כש־היתה תסיסה בכל הגדה, ולכן רצו לדכא בכל מקום, כמה שיותר מהר. זרקו שלנו אבנים. היינו בערך 20 איש.

היתה התפרעות של סטודנטים, במיכ־ללה. הגענו כדי לעצור אותם ולפזר. כמו לומר, שיש שילטון שדואג לעניינים שם, ושזה שהם לוקחים את העניינים לידיים זה לא גורם שיהיה יותר בסדר. הם זרקו אבנים, ובקבוקים. עלינו. לפני שהגענו הם חסמו את הכבישים. היתה הוראה ש־אסור להיכנס למקום בו הם היו ושממנו נזרקו האבנים. הם זרקו עלינו אבנים ואנחנו ראינו אותם ואסור היה להגיב, לזרוק חזרה או להיכנס לשם. פשוט עמד־נו. הסתתרנו או השתמשנו במגינים, ב־ציוד שלנו. וכמובן שבאיזשהו מקום הדם עולה לראש, במיוחד כשאתה חשוף את האבן. לא סתם חצץ, ממש בלוקים.

גם אני קיבלתי אבן. היו כאלה שעובו, שקיבלו מכות ממש מכאיבות. לאחד נפ־תח פצע ביד, לא משהו רציני מדי. קי־בלנו הוראות לא לעשות שום דבר. פה ושם יהה מישהו רימון־גז באוויר, כדי ש־הרוח תיקח את זה אליהם ושיפסיקו לזרוק.

היינו עצבניים. באותו רגע היינו מוכ־נים לעשות הכל כדי להיכנס לתוך המיכ־ללה. אבל היתה הוראה ברורה שלא להי־כנס. פתאום קיבלנו הוראה בקשר, לש־לוח כמה חברה"ק לבית־ספר. לא ידענו איזה בית־ספר הוא זה. הגענו למקום, מרחק של 10—5 דקות נסיעה, 3 ק"מ בערך. פגשנו שם בעל־דרגה, שנתן לנו רימוני־גז ואמר שנעלה אל בית־הספר ו־נזרוק את הרימונים בתוך הכיתות.

,,שינאה שהצטברה"

ב ית־הספר הוא בן שתי קומות. היינו מאד חמים, ואפילו שמחנו לע־שות את זה. ברגע הראשון אפילו אמרנו, הנה, אפשר להחזיר. רצינו לשם בכל ה־מהירות. השארנו מאחור את הנשק וה־קסדות והמגינים והתרמילים — ידענו ש־אלו ילדים — ורצנו עם הרימונים. לא ראינו אף אחד במיסדרון. היו איזה שלוש־ארבע כיתות עם דלתות סגורות. פתחנו. ראינו ולא־ראינו את התלמידים. הסת־כלנו בחטף. גם הם הסתכלו עלינו. היה זמן. אני מניח שאם לא היינו רוצים לע־שות את זה, היינו יכולים לא לעשות את זה. גם המורות היו בתוכו. הן הסתכלו עלינו, אנחנו עליהן, שניה אחת, ואז זרק־נו את הרימון וסגרנו את הדלתות. אפילו עמדנו על־יד הדלת כדי שלא יוכלו לצאת. אחרי־זה קיבלנו הוראה בקשר, כשיצאנו למיסדרון, להקיף את בית־הספר וללכת לחפש את אלה שברחו. היקפנו את בית־הספר ופתאום ראינו ילדים בני 8—10, על החומה, שבורי רגליים. גם למטה, ב־מיגרש, שכבו כמה. איזה עשרה ילדים. האימהות שהביאו את הילדים ראו כנראה שמתבצעת איזו תכונה, ולכן לא עזבו את בית־הספר. הן היו על איזו רמפה שממנה הסתכלו. אני חושב שאלו האימהות. סך־הכל אני לא יודע בדיוק, בכל אופן, הן ראו את כל המעשה. הילדים כנראה נב־הלו מאוד, והם ניסו לברוח דרך החלונות.

ואז, כשראינו את הילדים שכובים, הבנו פתאום מה עשינו, הבנו מה שקרה פה, והיה מי שאמר שבעצם לא עשו לנו כלום, שום דבר. פינינו את הילדים, בעצמנו, לבית־חולים. עלינו לבית־הספר, למעלה, ופתחנו את הדלתות, כדי שהגז יצא. היל־דים נפלו לנו בידיים כמו פרפרים. כמה ממש התעלפו. כמו פרפרים אחרי שאתה מרסס אותם בפוטוקס.

כולנו הרגשנו פתאום, באיזה מקום, ש־מה פתאום אנחנו עשינו את זה. היינו ארבעה קיבוצניקים ושני עירוניים. הת־חלנו לחשוב, איך עשינו את זה. איך אתה מגיע למצב, שאתה, כאדם שחונך על ער־כים מסויימים, שגם אדם אחר הוא אדם, איך אתה פתאום הולך לזרוק רימון על ילדים בני שמונה. אין להם אפילו אפש־רות להתגונן. שום אפשרות. מה פתאום אתה זורק עליהם רימון? למה אתה לא חושב על זה? למה אתה ביכלל לא מהרהר אם מה שאתה עושה הוא נכון? מה פת־אום ביצעת את ההוראות האלה בלי לחשוב פעמיים.

ברור שאם היינו באים לשם בבוקר, לפני המיכללה, לא היינו זורקים שום רי־מון. לגבי מה שקרה לי, ההסבר שלי הוא שזה איזשהו נקם על אותה אבן שחטפתי, ותוצאה של אותה שינאה שבאותו רגע הצטברה בי.

כשהגענו לא היתה שום פעילות. יכול להיות שלפני שהגענו היתה הפסקה, ו־בעלי־הדרגות איבחנו את זה לא נכון וחשבו שהם עושים הפגנה. לא ראינו שום סימנים שזרקו אבנים. לא נזרק עלי־נו שום דבר. גם לא ראינו אותם בחוץ. בעל־הדרגה שהיה שם, כנראה ראה אותם בחוץ, עושים תנועות מגונות, ואז הרגיש שהולך לקרות משהו ונתן הוראה. בעל־הדרגה שמעליו לא היה שם. וגם הוא די הזדעזע לאחר־מכן. ידענו שהרימונים ה־אלה לא הורגים. הם לא יכולים להרוג בשום אופן. הכי הרבה, גורמים לעלפון, ולרוב רק לריח רע ולדמעות בעיניים. ראינו את זה כאיזשהו נקם. אבל לא חשבנו שהתוצאות תהיינה כאלו, שבעצם הילדים יפחדו, לא יבינו ויקפצו מהחלונות.

,,יהיה להם טוב"

יש הוראות מפורשות ממש, שאסור להיכנס לבתי־ספר, והקפידו על ההוראות האלה כל הזמן. ואנחנו לא שאלנו את עצמנו, למה פתאום נותנים לנו הוראה להיכנס לתוך בית־ספר. יותר מאוחר הס־תבר שאותו בעל־דרגה עשה את זה על אחריותו בלבד. חרג מהפקודות של ה־מימשל. היינו בשבילו כלי לפרובוקציה.

דווקא אחרי המעשה התגברה זריקת אבנים על מכוניות והקמת מחסומים. זה נתן להם תנופה. שאלו אותנו מהמימשל: איך לדעתנו אפשר לשלוט על מאה־וחמי־שים אלף ערבים בלי להיות קשה איתם. אמרו שכל הזמן צריך להזכיר להם ש־אנחנו קיימים. על־יד שער בית־הספר די־ברנו אחר־כך עם בעל הדרגה. אמרנו לו שהוא משוגע, שהוא מטומטם, שאנחנו לא מבינים איך הוא הגיע לתפקיד, שמכסי־מום הוא יכול להיות קצב.

אחרי שהטחנו נגדו את כל המרירות, הוא ניסה להסביר. אבל הוא לא רצה להיכנס איתנו לשום עימות, לשום ויכוח. באמת סבלו כמה זמן, אבל אחר־כך יהיה להם טוב, כי יהיה שקט בעיר.

,,ערבי טוב זה ערבי מת"

א נחנו באנו מוזעזעים אל החברה האחרים. היו כמה שהצדיקו את המע־שה, בזה שאין ברירה, ערבי טוב זה ערבי מת. זה מעניין מאד, בדרך־כלל הם היו דתיים, כלומר, חבשו כיפות, אלו שהצ־דיקו, או ראו שיש הצדקה כסויימת. כמי־בן, לא כל הדתיים, ואולי בלי קשר לדת דווקא. הם כנראה מאמינים שיש צורך שהשטח הזה יהיה שלנו, הם פשוט אמרו שכדי לדכא אותם, וכדי שתהיה לנו שלי־טה, צריך להפעיל יד חזקה, כי זה חלק ממדינת־ישראל, ומותר לנו לעשות הכל, כדי שהחלק הזה לא ילך מאיתנו. זה הת־בטא גם בזה שהם היו מרביצים מאד חזק, במהומות. היו תמיד מתנדבים להר־בין.

נאמרו דברים כמו בואו נפסיק לצאת לסיורים. הפסקנו לעצור ערבים. היינו עוצרים רק במיקרה שמוכרחים. זו היתה החלטה אישית. לעצור רק במיקרה שמוכ־רחים, שבטוחים שצריך. כי היתה הוראה לעצור כל מי שרק חושבים שאולי...

זה התבטא בזה שעשינו סיורים והש־תדלנו לא להפגין יותר מדי נוכחות. ניס־נו לעשות סיורים איך שנראה לנו ולא למישהו. התחלנו לראות שבעצם זה ש־מפגינים נוכחות רבה זה רק מעורר אותם.

העדפנו, החברה"ק שעשו את זה, לא לשו־חח על זה בינינו. היתה כאילו הסכמה על זה. הרי זה לא מקור לגאווה גדולה.

מנהל בית־הספר ראה כל מה שאנחנו עושים, עמד בחוץ ולא ידע מה לעשות. עמד ושתק. נדמה לי שניסה למשוך מי־שהו, אבל לא אמר שום דבר. נראה המום.

הבעיה האישית שלי, כאדם, כמי שקי־בל חינוך מסויים, ראין לו שום דבר נגד ערבים, איך אני הגעתי לזה שאני זורק את הרימון. כי באיזה שהוא מקום אף אחד לא היה אומר לי כלום אם לא הייתי זורק. לי באופן אישי. והנה פתחתי את הדלת וזרקתי את הרימון. הייתי יכול גם לא לזרוק. אף אחד לא היה אומר לי כלום. אף אחד לא היה יודע מזה.

ופה השאלה שאני שואל, אולי גם בעיק־בות השואה, כשחנקו יהודים בגז. אולי מה שקרה לי לרגע, זה מה שקרה לגר־מנים במשך הרבה שנים. שינאה עיוורת וחוסר־חשיבה. ואני שואל, איך אני צריך להמשיך ולפתח את המחשבה הזו. כי יום אחד זה יכול להביא אותי לזה שאהרוג אנשים סתם כך. האם באדם מצוי הצורך להרוג ולהכאיב לאנשים אחרים? ואולי גם בקרב ממש. כשאראה מישפחה ערבית, אהרוג את כולה. זה מה שמעניין אותי.

היה איתנו אחד שבכל המהומות תמיד השתדל לא להכות. התנדב ללכת מאחור בחיפוי. וגם הוא זרק. ואחרי זה הוא בכה.

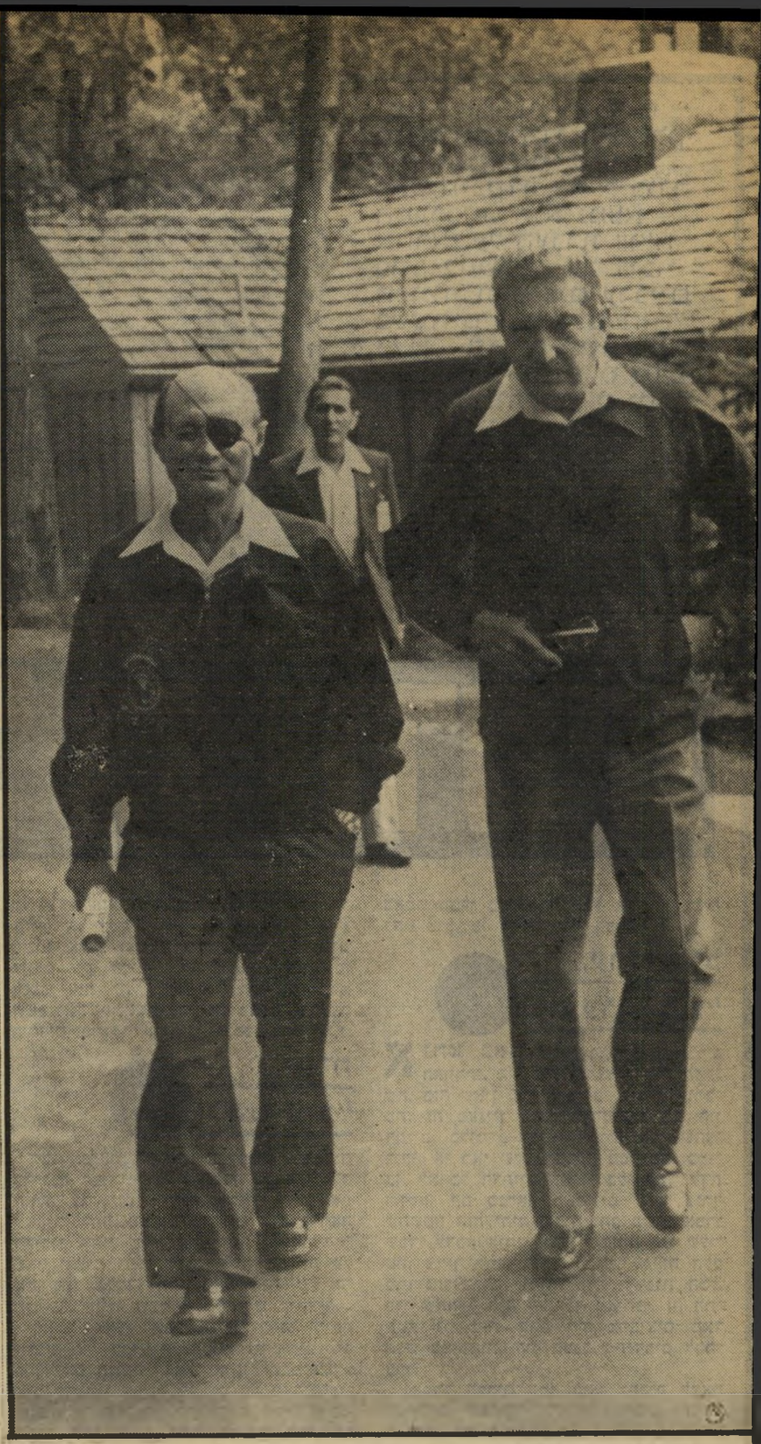
„ביקשתי לעשות את הדבר הנכון"

ה מיקרה הזה הוא מיקרה מיוחד, כי הוא מיקרה שבו הוגש כתב־אישום נגד חייל, בעקבות פנייה של חברי־כנסת. בדרך־כלל, חיילים שמבצעים פשעי מלחמה, לא נשפטים. אבל במיקרה הזה, הוגש כתב־אישום נגד החייל, שהודה בכך שהשתתף בפעולה, ונידון ל־45 ימי מאסר בפועל. בדיון בבית־הדין הצבאי בלוד, אמר החייל: „ביקשתי לעשות את הדבר הנכון, אבל לא ידעתי מה הוא הדבר הנכון. אני מצטער על כל מה שקרה".

„הילדים נפלו לנו בידיים כמו פרפרים. כמה ממש התעלפו. כמו פרפרים אחרי שאתה מרסס אותם..."

העונש ששבר את שני המנהיגים: 13 יום בלי מצלמות טלוויזיה ובלי עיתונאים

מחנה ריבוז דה-לוכס

המחותנים שר־הביטחון עזר וייצמן ושר־החוץ משה דיין, שהיו שושביני הסכם השלום בקמפ־דייוויד, ניהלו את המגעים האישיים עם הנשיא סאדאת, בעוד שבגין (למטה) נפגש עימו לשיחות רק בנוכחות ג'ימי קארטר.

השולטים בכיפה שיעור באידישקייט לנשיא קארטר בקמפ־דייוויד. בגין, קארטר וואנס חבושים בכיפות בסעודת ליל־שבת לאור נרות, עם יין לקידוש, געפילטע פיש וצימעס. ביניהם יושבת עליזה בגין.

פגישה שלבי ההתקרבות בין נשיא מצריים אנוואר אל־סאדאת וראש־הממ־שלה מנחם בגין בקמפ־דייוויד מומחשים בסידרת תמונות זו. הפגישה הראשונה בין השניים היתה עדיין מסוייגת, מושפעת ממשקעי העבר.

צחוק בגין וסאדאת מחפים על מבוכתם בהתבדחויות הדדיות. בשיחות שלא לעיני המצלמות הם החליפו ביניהם דברים קשים ולא פעם עמדו השיחות בשל כך בפני פיצוץ. רק בסיום הוועידה נפגשו השניים ללא מתווכים.

האיש עם המטריה תמונה שמתנגדי הנסיגה ודאי ישוו אותה לתמונתו של צ'מברליין החוזר מוועידת מינ־כן. אולם לגבי בגין היא מסמלת אולי הגנה מפני גשם הנאצות שימטירו עליו יריביו. בתמונה: מזכירו של בגין, יחיאל קדישאי, מטוכך עליו במטריה בקמפ־דייוויד.

חיבוק תמונה המסמלת את שבירת הקרח בין שני המנהיגים. החיבוק האמיתי בין השניים היה בתום נאומיהם בבית־הלבן אחרי חתימת ההסכם לשלום. בתמונה משמאל: בגין ובריגנייב בז'ז'ינסקי בטיול־בוקר באחד משבילי קמפ־דייוויד.

במשך 7 שנים לא הצליחה הזמרת נו

גדולי הנגנים מתחרים עליה

אישיותם הבימתית מאשר את קולם הבלתי מהוקצע עדיין.

אוקטבות לא ידועות

בוריה גלרון היא יוצאת דופן מבחי־נה זו. היא ניחנה בקול נפלא, באי־שיות בימתית ובטעם בלתי־רגיל בבחי־רת שיריה. גם היא, כרבים מאחיה ואחיו־תיה הזמרים, שרה מאז שהיא זוכרת את עצמה. אלא שהיא, בניגוד לאחרים, לא חשבה מעולם להפוך את השירה למיקצוע. נורית גדלה בהרצליה, סיימה שם את בית־הספר התיכון, וכשהגיעה שעתה להתגייס לצבא אמרה: „למה לי להיות פקידה, אם אני יודעת לשיר?" וצורפה לצוות־הווי־גולני.

שם, בצוות, נגמר לה מהשירה באופן סופי. נורית, שוב, בניגוד לזמרים רבים אחרים, אינה זוכרת את שנות שירותה בלהקה הצבאית כשנות חייה היפות ביותר. נהפוך הוא: „אני שונאת את תקופת הלהקה הצבאית. זה היה איום ונורא. כש־

עם רמי לוין

הפסנתרן של שלו
נורית גלרון. רמי
של נורית, הוא נחב למענה קטע ווקאלי

כוכב נולד

„אני לא מאמינה שזה קורה לי, אני משפשפת עיניים ופוקחת אותן ולא מאמינה שכל מה שהולך איתי קורה על־באמת. כל כך הרבה שנים אכלתי אותה, עד שכעת, כשהכל הכי־טוב־שיכול־להיות, קשה לי להאמין. אני כל כך גאה שאמנים מהשורה הראשונה מסכימים לנגן בשבילי. לפעמים אני חושבת לעצמי, שזה לא יכול להיות שהם מלווים אותי בערב משלהם. באמת, זה קורה לי?!"

לנורית גלרון (27) שיער מתולתל ועי־ניים חומות בהירות. סינדרלה אלמונית, ששכחה את סנדלה על גרם המעלות, עד שבא הנסיך, בדמותו של המפיק אשר ביטנסקי, הרים את הסנדל ונעל אותה לרגלה הקטנה של נורית. הוא החליט להצעיד אותה אל ההצלחה.

במדינת־ישראל אין זה מקובל שאדם יתחיל את הקאריירה שלו בגיל 27. אין זה מקובל שאדם יגיח לפתע מאחרי הקלעים ויוכה להכרה בכישרונו. ביגלל ריבוי הלהקות הצבאיות, שהצמיחו כוכ־בים בני שמונה־עשרה, כוכבם של מרבית הזמרים דרך בתחילת שנות העשרים של־הם, והם הגישו עצמם לקהל כצעירי־בוסר, לא בשלים. המוכרים יותר את אי־

„כל כך הרבה שנים אכלתי אותה, שעכשיו, כשזה קורה לי, קשה לי להאמין!"

ת גלרון לצאת מאלמוניותה - ולפתע

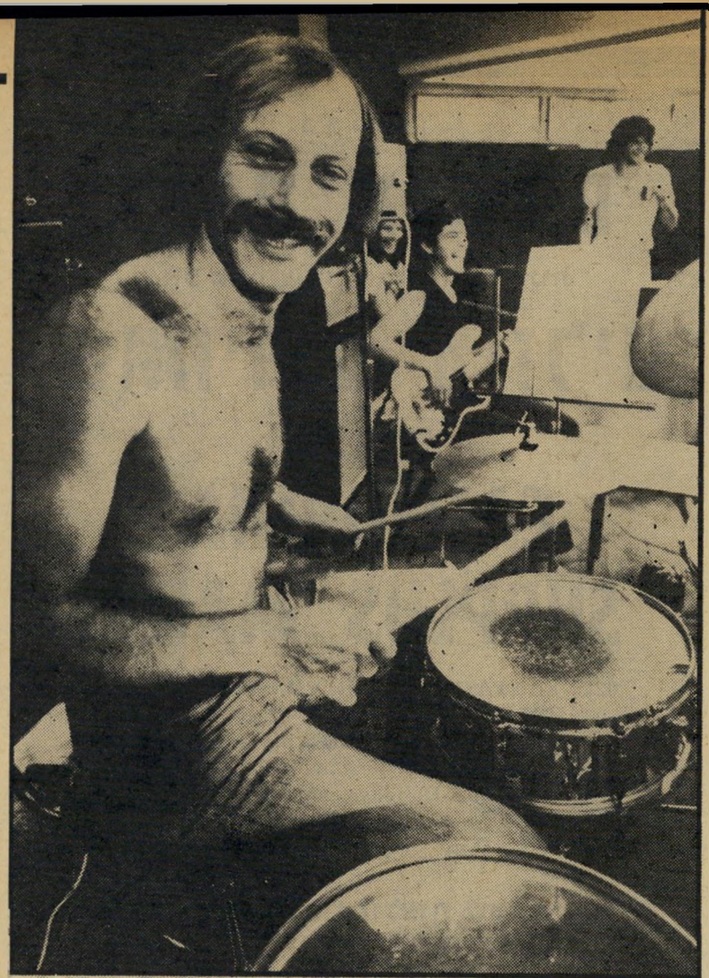

חנוך והמנהל המוסיקלי של ערב היחיד של
יתר על הצעות אחרות כדי להשתתף בערב
מיוחד וטוען כי הוא מאמין בה כזמרת.

לפרנסתה עבדה כמוכרת סנדוויצ'ים. ואז, כשהיתה עסוקה במריחת מיונז על נקניק עטוף בעגבניה ומלפפון חמוץ, אמרו לה חברה במעונות הסטודנטים: „למה שלא תתפרנסי מחלטורות במקום למכור סנדוויצ'ים ולהשמין?"

נורית, שהיתה מנגנת לחברה על הדשא במעונות, השתכנעה כי למרות הטראומה של הלהקה הצבאית יש לה עדיין מה למכור. היא ניגשה לאמרגן — היא מסרבת בתוקף לנקוב בשמו — והוא לא רק ששינה את שם משפחתה מקלימבורד לגלרון, הוא גם עלח אותה לדיסקוטקים ברמלה. היא לא אהבה לשיר את מה שהם אהבו לשמוע, והם לא אהבו לשמוע את מה שהיא אהבה לשיר.

אחרי תקופה קצרה של רומן בלתי־מוצלח בין בני־התישחורת של ליברפול הישראלית ונורית גלרון, החליטה הזמרת לרדת אל טעם העם, אך לא הצליחה להחזיק מעמד. היא שרה ושנאה את עצמה, עד שפגעה ביעל גרמן. יעל בת השלושים פתחה בפניה של נורית אפיקים חדשים. הפסנתרנים והמלחינה גילתה לנורית כי היא מסוגלת להגיע בקולה לאוקטבות ולאיכויות שלא היו ידועות לה. היא הלחינה עבורה את השיר בא אלי ושירים נוספים. נורית, יעל, הפסנתר והגיטארה ניגשו לכנס רכזי־תרבות של הקיבוצים והפכו לשלאגר. הן חרשו את הארץ לאורכה ולרוחבה, יעל ליד הפסנתר, נורית לפני המיקרופון. וכך הפכה נורית לזמרת ידועה

עם אהרלה קמינסקי

מי שנחשב למתופף מיספר אחד של ישראל, שדחה הרבה הצעות כדי להשתתף בערב היחיד. אהרל'ה מלווה את נורית לא רק בתופים, כי אם גם באוסף הנדיר של כלי ההקשה שברשותו. אל החזרות הוא מגיע עם כלב הקוקר ספנייאל שלו, קוקו, ונורית, האוהבת כלבים מושבעת, מקדישה לו תשומת־לב לא פחותה מזו שהיא מקדישה לנגנים.

עם אביאל סגל

שהוא התגלית השניה של ערב היחיד של נורית גלרון. אביאל מנגן בגיטארה באס והשתחרר זה עתה משירותו הצבאי. הוא התגלה על־ידי דני סנדרסון, הוצף הצעות עבודה, שכן שוק הבידור צמא לידיים מיקצועיות, והוא בחר להופיע עת נורית גלרון. בזמן צילומי הכתבה השאיל לה את חולצת הטריקו שלו, כדי שתראה יותר יפה.

מורטון קם

נגן הסקסופון האנגלי, שעלה לפני כמה שנים לארץ ונחשב לאחד מנגני הג'אז המעולים בארץ, מנגן בערב בקלרינט ובחליל. נורית כי אינה מאמינה שאמנים בעלי רמה כאלה מלווים אותה, ומרגישה שהיא זו המלווה אותם.

תקופה ארוכה בייאוש, הבחורה, שהכישרון מילא את כל ישותה, לא זכתה עדיין להכרה רישמית בכישרונה ולא ידעה אנה היא באה, עד שפגשה באשר ביטנסקי. הוא החליט לנעול את שערי מישרדו בפני אמנים אחרים ולעבוד רק עם נורית גלרון. כי הוא מאמין שהיא תהפוך לכוכב הבא של עולם הזמר הישראלי.

הלילות הקסומים

ה הופעות בטלוויזיה גילו לקהל הישראלי זמרת חדשה ומעניינת, אך זסטיבל הילדים סלל את הדרך שלה אל הקהל הרחב. היא שרה לבושה בשימלה לבנה, שיערה המתולתל מונח ברישול על כתפיה, את שירו של אילן וירצברג הלילות הקסומים. השיר לא זכה אומנם במקום הראשון אך הפך להיות אחד השירים המושמעים ביותר ברדיו. אז גם הוזמנה להופיע בערב־שירי־נעמי־שמר. לאחר מכן לא שכחה אותה המלחינה הוותיקה והזמינה אותה להשתתף בערב־שירי־רחל. שיר־שבת בתוכנית של הרב שמואל אבידור הכהן ונורית הפכה מוכרת יותר.

בחוגי הזמרים עברה השמועה כי זמרת מעולה מסתובבת בעיר. היא החלה להסתופף בחברת אמנים מפורסמים, הופיעה

(המשך בעמוד 36)

מאד בין הקיבוצים אך בעיר הגדולה לא שמע עליה עדיין איש.

חברים מספרים כי נורית גלרון היתה שקועה

רתי מהצבא החלטתי שאני מפסיקה ל־
ובמקום ללמוד שירה ומוסיקה, נרשמה
רסיטת תל־אביב ולמדה תיאטרון וקולנוע.

העם

שימחה כלואה

החשדנות והפיקפוק ייוו את הרגע ההיסטורי

הרגע הנכסף הגיע — אבל קבלת־הפנים שנערכה לו, לא היתה צוהלת ונלהבת אלא חרישית ומאופקת.

כאשר התעוררו אזרחי ישראל ביום הראשון השבוע, הסתבר להם להפתעתם המוחלטת כי השכימו לעידן חדש. בעוד הם נמים, הושג במרחק אלפי מיליון ממיטו־תיהם הסכם על חתימת חוזה־שלום בין ישראל ומצריים. מה שנראה כבלתי־אפ־שרי התגשם.

אבל ההפתעה המשמחת לא הוציאה את אזרחי ישראל מכליהם. אנשים לא נפלו זה על צווארי זה בחיבוקים ונשיקות, כפי שאפשר היה לחזות את הרגע בו ייוודע על פריצת־הדרך לשלום. מהשיירות הא־רוכות של המכוניות שהסיעו את העם למקומות־העבודה לא בקעה תרועת־צופ־רים, כמו בימים בהם התבשר העם על נצחון בינלאומי במישחק כדורסל, למשל. היו חיוכים והיו ברכות, אך השימחה ה־והחשדנות, ששימשו מחסום להתפרצות רגשות המונית אדירה, שפריצת־הדרך ל־שלום היתה ראויה לה.

למודי אכזבה מהתלהבות־היתר, שאפפה את המדינה כולה עם ביקורו של נשיא מצריים בישראל, חששו האנשים לנחול שוב אכזבה דומה.

משמעות כפולה. ואומנם, לא חלפו אלא שעות מיספר מן הבשורה המרגינה והסקפטיות התגברה והלכה.

בשני הנושאים המהותיים המרכזיים, שבהם נדמה היה כי ממשלת־ישראל נסוגה וויתרה על עמדותיה המסורתיות, נאמרו דברים סותרים, שיצרו בילבול ואי־ידיעה, וכתוצאה מכך חרדה לגורל הסיכוי שזה עתה נולד.

העיקרי שבהם היה נושא ההתנחלות — אחד מעקרונותיו המקודשים של מנחם בגין. על פי ההסכם שהושג בקמפ־דייוויד אמורה היתה ישראל לנטוש את רעיון ההתנחלות בשטחים המוחזקים, להקפיא התנחלויות נוספות בתקופת המשא־ומתן ולפעול לפירוק ההתיישבות שכבר הוקמה בחבל ימית. כך פירשו את נוסח ההסכם מצריים וארצות־הברית וגם אזרחי ישראל שקראו אותו בעיון. אלא שאז הסתבר שלמנחם בגין יש פירוש שונה לחלוטין לסעיפים הנוגעים להתנחלויות. הוא לא הסתיר אותם.

הפגנת־השיהם בתל־אביב זכבוד הסכם קמפ־דייוויד
מה היה קורה אילו היה בגין באופוזיציה?

ספונטאנית לא גאתה וגלשה להתפרצות רגשות. אפילו חגיגת־השלום המאולתרת, שערכה עיריית תל־אביב עוד באותו ערב בכיכר מלכי־ישראל, חסרה ספונטאניות והתלהבות.

על פי התחזית ציפו שם לקהל של רבע מיליון איש. באו פחות מ־30 אלף. לא היתה זו הפגנת תמיכה והזדהות. קהל מקרי ובלתי הומוגני צפה באיפוק במופעי־אמנים ובקולות נואמים, שלא הלהיבוהו.

מנת־השלום הונחה במפתיע על השול־חן, אבל העם לא ידע כיצד לאכול אותה.

היוצרות התהפכו. האם היתה זו ההפתעה שבהנחתת מהלומת־השלום, ש־גרמה לתגובה מעין זו?

חסידיו של מנחם בגין ותומכי מדיניות־הממשלה היו המומים. שעות מספר קודם לכן עוד היו מוכנים להגן בחירוף נפש על התיזה, שאסור לוותר על שטחים אפילו תמורת שלום־אמת. חוץ מזה, טענו, סאדאת לא יהיה מוכן לעולם להציע שלום־אמת לישראל, אפילו במחיר השטחים, והנה התהפכו היוצרות. לפתע היה עליהם להצדיק את כל מה שטענו נגדו בקנאות.

מחנה השלום היה המום לא פחות. אנשיו לא יכלו שלא לתאר לעצמם מיד מה היה מתרחש במדינה אילו הסכם־השלום, עליו בישרו אמצעי־התיקשורת, היה מושג על־ידי ממשלה אחרת, כשמנחם בגין מנהיג את האופוזיציה. אין צורך בדימיון פרוע כדי לתאר את הפגנות־המחאה, התפרצויות־הזעם הפומביות והי־הסתה נגד מה שהיה מכונה אז בוודאי כ„מעשה בגידה", אילו היו אלה מנהיגי השמאל שהיו מביאים את בשורת השלום במתכונת זו.

אולם יותר מכל, היו אלה הפיקפוק קודם כל, טען בגין, הקפאת ההתנחלויות חלה רק על תקופת שלושת החודשים עד לחתימת חוזה־השלום עם מצריים. גם כך עדיין יש שטחים ואפשרויות להקמת התנחלויות נוספות.

גישה אמביוואלנטית דומה התגלתה גם לגבי הבעיה הפלסטינית. הסכם המיסגרת לשלום במזרח־התיכון כולל סעיפים המצ־ביעים על נסיגה מהותית ברורה של ממ־שלת־ישראל בנושא הפלסטיני. מנחם בגין חתם על דברים שקודם לכן לא העז להע־לות על דל שפתיו:

● „מצריים, ישראל, ירדן ונציגי העם הפלסטיני ישתתפו במו״מ על פתרון הבעייה הפלסטינית על כל היבטיה...״

● „נציגויות מצריים וירדן עשויות לכלול פלסטינים מן הגדה המערבית ועזה, או פלסטינים אחרים כפי ש־יוסכם עליהם באופן הדדי.״

● „הפתרון שינבע מן המשא־ומתן חייב להכיר גם בזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני ובדרישותיו הצודקות...״

בעקיפין היתה זו הכרה בישות פלסטי־נית ובזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית. כאשר הוצגה משמעות זו בפני בגין הוא ניסה להפחית מערכה ולהציגה כמס־שפתיים בלבד, או כמחווה שעשה עבור מארחיו האמריקאים מבלי שהתכוון לכך.

כפל־לשון זה יצר מצב של אי־בהירות ואי־ידיעה, שהוא מירשם בדוק לחרדה. כמו בשיר המפורסם יכלו אזרחי ישראל לשאול השבוע את ממשלתם: „בשאת או־מרת ,כן' — למה את מתכוונת?״

הפעם, בניגוד לחששות, נראה כי מנוי וגמור עם מנחם בגין לומר „כן״ עד הסוף.

בהגיעד

ללום אנג'לס

אל תחמיץ את ההזדמנות לקנות

במחירים מוזלים

בבית המסחר

CALIFORNIA SURPLUS MART

6263 SANTA MONICA BLVD. (Corner Vine)
HOLLYWOOD — 465-1002 465-5525
Mondays-Fridays, 8:30 a.m. — 9 p.m.
Saturdays, 8:30 a.m. — 7 p.m.
Sundays and Holidays, 10 a.m. — 5 p.m.

בין מוצרינו תוכל למצוא ביגוד הכולל:

* מכנסיים וחולצות של LEVIS AND WRANGLER
* אוברולים
* נעליים
* ועוד פרטי לבוש רבים ומגוונים
* אביזרי מחנאות

חיילות, נשים ונערות!

עבורכן נפתחים קורסים להרזיה מכוונת.

בשיטה חדשה

בהדרכת מורה מעולה

באולם ממוזג.

הרזיה מובטחת

אולפן לאה פלטשר

אבן גבירול 50, תל־אביב,
טלפון: 267682

נא להתקשר בשעות הבוקר בין השעות 9—1.00

„רובקם"

חגיע מזאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקם"

בעיות ולבטים בחיי המין

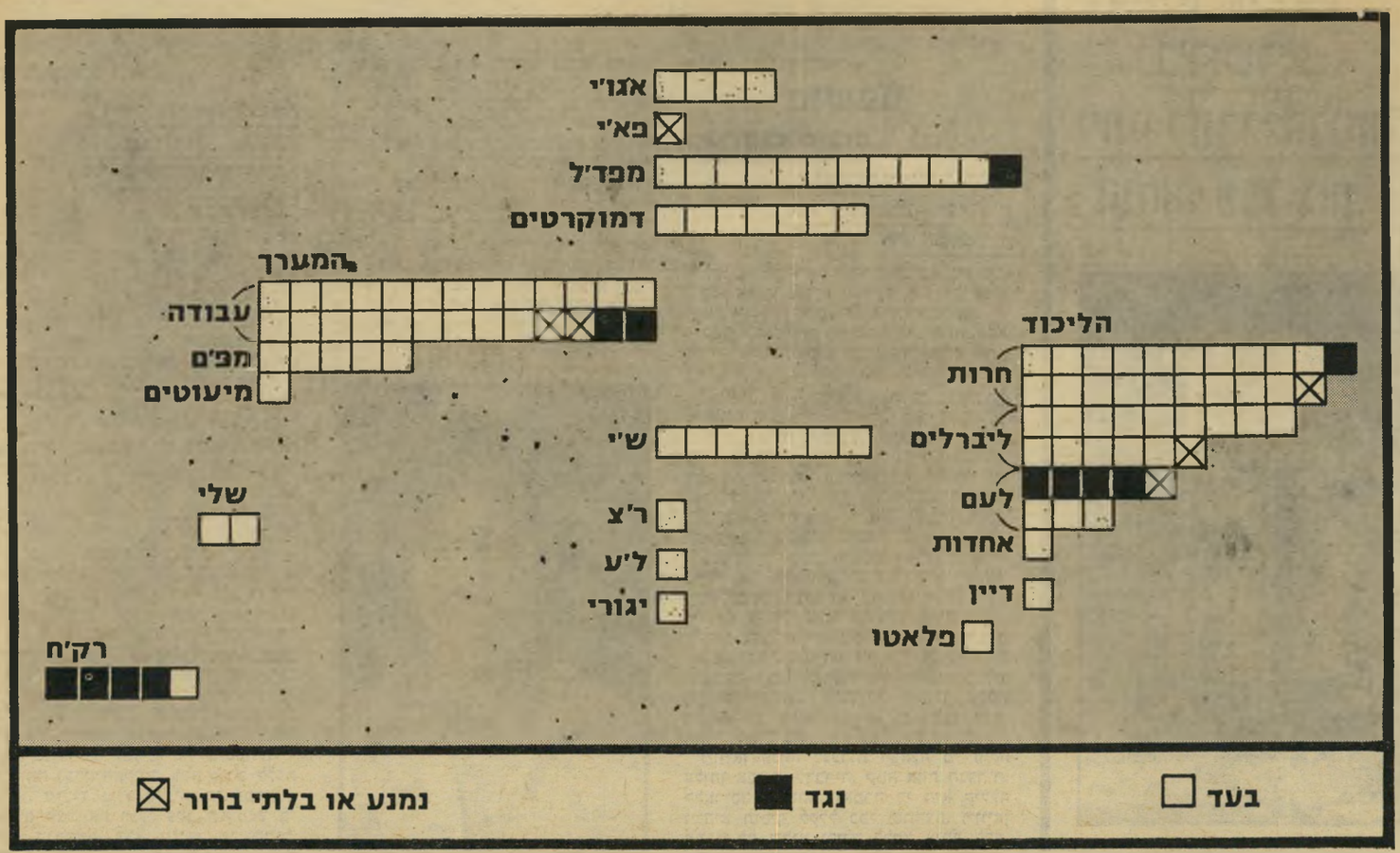
מאת

חד״ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

טפט „מורלה"

קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

כך הם יצביעו

נראה כי הקיטוב בין הקואליציה ל־אופוזיציה ייעלם ביום השני הקרוב, כאשר יתצרף הכנסת להצביע בעד ההצ־עות שיביא ראש־הממשלה, מנחם בגין, מקמפ־דייוויד. על פי תגובות חברי־הכנסת, תזכה הממשלה בהצבעה, באמון כימעט מלא, כשמתנגדיה הבודדים של ההצעה אינם משתייכים למיפלגה או לגוש אחד.

ביום השני האחרון, בשעות הבוקר, גימגמו אישי המדינה, כאשר נתבקשו על־ידי עי־תונאים להביע את דעתם על „הפצצה של קמפ דייוויד". כמה מההתייחסויות היו ענייניות, כמה היו רגשניות וגבלו ב־היסטריה, וכמה מהן בוטאו תוך פזילה פנימה, למצב הפוליטי הפנימי.

נראה כי הצהרתו של אליהו לנקין, במסיבת יום־ההולדת של ראש הממשלה שנערכה לפני כחודש — „המישפחה הלו־חמת תלך אחריך באש ובמים" — נבחנה לגבי 21 חברי־הכנסת של חרות. היחידה שכבר יצאה, כצפוי, נגד ראש־הממשלה, היתה ח"כ גאולה כהן, והיא אף כינתה את תחימת ההסכם „בגידה."

יושב ראש ועדת־החוץ־והבי־טחון, הפרו־פסור משה ארנס, גימגם בשעות הבוקר מה מילים, כביכול בגנות ההסכם, אולם עשי חרות מבטיחים כי התנגדותו של ארנס לא תחזיק מעמד שעות רבות. יש ועים שהיתה זו מחאה חד־פעמית של ל. על כך שוועדת־החוץ־והבי־טחון ש־זה הוא עומד לא שותפה בהכנות ל־דייוויד. ואומנם, בשעות אחר־הצהריים היום השני האחרון, כבר נתן ארנס שלמרות הסתייגויותיו הוא יעמוד בגין. כמוהו יעשה ככל הנראה איתן ליבני.

הפיטפוט של ארנס, היתה שתי־ ח"כ חרות אחר, הב שילנסקי, רעות. שילנסקי לא הגיב ולא הו־צד יצביע, ויש החושבים בחרות סקי, הידוע כנץ מובהק, השקול ל־צבעה נגד תחימת ההסכם, או ש־מן האולם.

ביב השני בגודלו של הליכוד, ה הליברלית, הוא באופן טיבעי מחסידי ההסכם. אולם גם שם נפלה הפתעה. השר יצחק מודעי, שהוא אחד משני הני־צים הכימעט־בודדים של הליברלים (השני הוא פסח גרופר), נתן לכמה מידידיו להבין כי הוא שוקל „לפחות הימנעות מהצבעה." אולם נראה כי בסופו של דבר יתיישר מודעי עם הקו הכללי של מיפלגתו, לא־כל־כך ביגלל אהבת ההסכם כמו מתוך שיקולים פנים־מיפלגתיים הקשורים ב־מילחמת הירושה במיפלגה הליברלית.

כימעט
מרי גלוי

הבעייה הגדולה ביותר היא זו של לע"ם. שר־התעשייה, הורוביץ, היה מ־ראשוני השרים שהגיבו על חתימת ההסכם, ותגובתו היתה כימעט מרי גלוי כנגד בגין — רמה שחמור יותר, נגד משה דיין, ש־הורוביץ ידוע כנאמנו העיוור. זה היה בשעות הבוקר. בשעות הצהריים היה כבר הורוביץ מתון מעט יותר, לא רצה לקבוע עמדה נחרצת וטען שהוא ממתין לפירוט ההסכם ולהסברי המשלחת. על־פי המצב היום נראה, כי למרות הנאמנות לדיין יצביע הורוביץ נגד ההסכם.

בעיקבות הורוביץ יילך גם ח"כ אמנון לין, שהוא נץ קיצוני, וכנראה גם ח"כ יגאל כהן איש תל־עחשים. ברור שח"כ סופר משה שמיר יצביע נגד ההסכם בכל מיקרה, ושני חברי המרכז העצמאי, השר אליעזר שוסטק וח"כ אהוד אלמרט, יצביעו בעדו.

ח"כ זלמן שובל, השוהה עתה בחוץ־לארץ, יצביע כימעט בוודאות בעד משה דיין — קרי, בעד ההסכם. ההפתעה עומדת להיות סגן־שר־התעשייה, איש דימונה יצחק פרץ. פרץ הוא נץ, והוא סגנו של יגאל הורוביץ אולם הוא נאמן של זלמן שובל. מרבית הסיכויים הם שפרץ יצביע עם שובל־דיין, בעד ההסכם.

בשעות בוקר מוקדמות של היום השני בשבוע ברך שר־החינוך־והתרבות זבולון המר על ההסכם, כימעט ללא הסתייגות. דווקא יהודה בן־מאיר, שבאחרונה נפוצו שמועות על קו יוני שהוא נוקט, דיבר על ההסכם בהסתייגות. בשעות אחר־הצה־ריים התחלפו היוצרות: המר הבין כי שגה בכך שברך על ההסכם כה מוקדם והיה מסוייג מעט, ואילו יהודה בן־מאיר נטה יותר לכיוון החיוב. נראה כי המר ובן־מאיר, כמו תישעה חברי־כנסת אחרים של המפד"ל, יצביעו בעד אישור ההסכם ורק ח"כ איש גוש־אמונים הרב חיים דרוקמן, יצביע נגדו.

פעילי גוש־אמונים מנסים להוציא עתה פסק־דין של הרב צבי יהודה קוק כנגד ההסכם, אולם ספק אם יצליחו לקבל אותו. גם אם כן יקרה, נראה כי המר שהוא היחידי העשוי להיות מושפע מהרב צבי יהודה, יתעלם הפעם מהוראת רבו, כפי שהתעלם ממנה עם הרכבת הממשלה, כאשר הרב אסר עליו להיות שר־החינוך ודרש כי יוותר על הכסא לטובת דרוקמן.

ארבעת חברי־הכנסת של אגודת ישראל כבר הודיעו על תמיכתם בהסכם. איש אחדות שביליכוד, הילל זיידל, כוודאי יתמוך בו. גם ח"כ שמואל פלאטו־שרון, איש הקואליציה מבלי להיות בקואליציה, הודיע כבר כי יצביע „בעד בגין."

המיפלגה הגדולה באופוזיציה תצביע ב־רובה בעד, והיא יתן חופש הצבעה ל־חבריה אם יעשו כן גם שאר הסיעות.

כבר עתה ברור כי ח"כ עמוס הדר, אחיו של יגאל הורוביץ, יצביע נגד ההסכם. ח"כ אחדות העבודה לשעבר, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אומנם אינה נמצאת ב־ארץ, אך ברור כימעט לחלוטין כי היא תצביע נגד ההסכם. דני רוזוליו, איש קיבוץ כברי, עדיין מהסס, אך נוטה ל־הצביע נגד ההסכם וכמוהו גם תמר אשל. כל שאר חברי מיפלגת העבודה יצביעו בעד ההסכם, וכמובן גם חמשת חברי מפ"ם.

שתי המיפלגות שיצאו מד"ש, הדמוקר־טים של ידין־תמיר וש"י של עמית־רובינ־שטיין, יצביעו עם כל 14 חברי־הכנסת שלהן בעד ההסכם. גם סיעת־היחיד שיצאה מד"ש, ח"כ אסף יגורי, היידע דווקא כנץ, תצביע בעד ההסכם. שני חברי־הכנסת של ש"י, אריה אליאב ומאיר פעיל, יצביעו בעדו.

ביטון
יצביע בעד

ח"כ המיעוטים של מיפלגת ה־עבודה, סייף א־דין אל־זעבי, יצביע בעד ההסכם ושולמית אלוני תתמוך, כמובן, בהסכם, וכמוה גם גדעון האוזנר מהל"ע. גם סיעת־היחיד של משה דיין תצביע, כמובן, בעד ההסכם שדיין הוא אחד מ־אדריכליו. רק סיעת־יחיד אחת לא תצביע כפי הנראה בעד ההסכם, פועלי אגודת־ישראל. פאג"י היא ביסודה מיפלגה יונית אולם נציגה בכנסת, ח"כ קלמן כהנא, הוא נץ מובהק. כהנא סרב לגלות בעד מי יצביע, אולם אמר לכתב העולם הזה: „אני אשמע לחברי לסיעה, אך לא אהיה מוכרח להישמע להם."

בסיעת רק"ח, שאינה נוהגת לתת חופש־הצבעה לחבריה, עומד לחול פילוג ב־עקבות ההצבעה. האמת היא שלולא חל הפילוג ביגלל סיבה זו, הוא היה קורה ביגלל כל סיבה אחרת. ארבעת חברי־הכנסת של רק"ח, מאיר וילנר, תאופיק זייאד, תאופיק טובי ומואיס חנא, יצביעו נגד ההסכם, אולם כימעט ברור שח"כ ה־פנתרים, צ'ארלי ביטון, יצביע בעדו.

על־פי הסיכום הנכון ליום הופעת הגי־ליון, נראה כי נגד ההצבעה יצביעו בבירור ח"כ גאולה כהן מהליכוד, ח"כ הדר ר' אהרלי־אלמוזלינו מהמערך, ארבעה ח"כים מלע"ם, ח"כ חיים דרוקמן מהמפד"ל ו־ארבעה חברי־כנסת של רק"ח. סך־הכל: 12 חברי־כנסת. יימנעו או שעדיין לא הח־ליטו: ח"כ רוזוליו ואשל מהמערך, הרב קלמן כהנא מפא"י, ח"כ יצחק פרץ מלע"ם, ח"כ חב שילנסקי מחרות והשר יצחק מו־דעי מהליברלים — סך־הכל שישה חברי־כנסת.

צה"ל

החייל שלא חזר

ועדת־חקירה צבאית קבעה: החייל התאבד. בני משפחתו טוענים: הצבא אשם

ביום החמישי, ה־4 במאי 1978, התגייס רחמים יעקוב לצה"ל. כעבור חודש, ביום הראשון, ה־18 ביוני, בשעה 4 בבוקר, הוא חזר לבסיס, אחרי שסיים חופשת שבת.

באותו היום, בשעה 2 אחר הצהריים, קיבלה מישפחתו הודעה על תאונת טנק שבה נהרג רחמים. בערבו של אותו היום הסתבר שרחמים לא נהרג אלא התאבד.

הצבא פתח בחקירה, ותוך זמן קצר הסיקה הוועדה את המסקנות הבאות:

● טוראי יעקוב רחמים ניפטר כתוצאה מ„חדירת כדור דרך הריאה, ויציאתו מ־הגב."

● על סמך עדותו של חייל מהמחנה, טוראי שלמה הרוש, הסתבר כי רחמים הלך לכיוון גיבעת־השיריונים שבמחנה, כשהגיע סמוך לגיבעה, קרא רחמים להרוש. האחרון התקרב למקום וראה את רחמים טוען את נישקו. רחמים אמר להרוש, כי הוא „רוצה להתאבד ברצינות". הרוש החל לרוץ לכיוון חברו, במטרה להוציא ממנו את הנשק, אך כבר היה מאוחר מדי. רח־מים כיוון את הרובה לחזהו וירה בעצמו, כשהיה במצב כריעה ומכנסיו מופשלות.

בתקופת שירותו הקצרה הספיק רחמים להיכלא במשך 35 יום, על סירוב פקודה — כך דיווחה הועדת־החקירה. הוא סירב ללכת לשיריון. הועלו נגדו טענות על נפקדות. רחמים פצע את רגלו עקב השימוש ב־נעליים הגבהות. הוא הזניח את הרגל, לדברי החוקרים, וסירב לנעול נעליים גבו־הות. במהלכו של אחד הוויכוחים עם מפק־דו, על נושא הנעליים, פרץ רחמים בבכי. כך העידו חבריו. לאחר מכן ארשפז בתל־השומר ועבר ניתוח ברגל. כל תקופת אישי־פוזו בתל־השומר נמשך רחמים לניפקד, ורק אחרי שחזר לבסיס בוטלו האישומים.

בעיות מיניות. סמל שובל יעקוב, המשמש כמאבחן ומראיין במדור הפסיכו־לוגי בלישכת הגיוס בבאר־שבע, העיד כי ראיין את רחמים טרם גיוסו. בראיון סיפר רחמים כי הוא מעוניין לשרת כנהג, וכי „יעשה בעיות" אם לא ישרת בתפקיד זה. רחמים סיפר למראיינו כי ניסה בעבר להתאבד, באמצעות שתיית נפט. אחרי ש־חברתו הרתה לו. לדבריו לא היה בעבר בטיפול פסיכיאטרי. סמל שובל טען בחקי־רה, כי רחמים לא ניזקק לטיפול כזה.

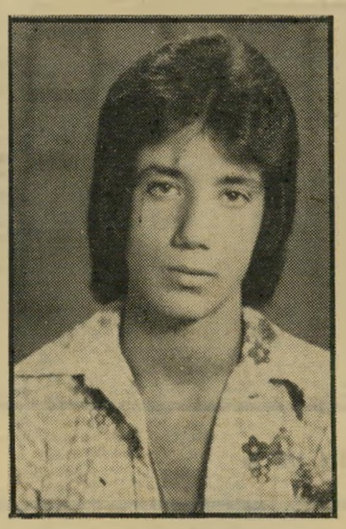
רס"ן תיאודור הה־גרף, פסיכיאטר מענף מחקר, חיווה דעתו כי לולא התאבד רחמים היה נחשב ל„ארטיסט". התאבדותו, לפי דה־גרף, היתה על רקע בעיות מיניות ו־מתחים שונים בבית. הקשורים בפיתוח רגשי־אשמה כלפי דמות האב, אחם השליך על הצבא. תיק החקירה ניסגר, אולם מישפחתו של רחמים סירבה לקבל את ה־מסקנות ודרשה לפתוח את התיק מחדש ולהקים ועדת־חקירה ממלכתית.

אמר האב, נעים, יליד עיראק, בן 49: „הצבא מנסה להטיל עלינו את האשמה על התאבדותו של רחמים. לרחמים מעולם לא היו מתחים בבית. להיפך. הוא היה עזור למישפחה עוד מגיל צעיר, מביא לנו מתנות, יושב שעות בחברתנו, ומעולם לא הגענו איתו לריב כלשהו. הוא כיבד אותי ואת אמו. ובאשר לבעיות מיניות, על כך יכולים להעיד כל חבריו, שרחמים היה פרפר, תמיד השיג כל בחורה שרצה, היה בחור יפה ומנהיג השכונה. הוא היה מחליף בחורות כמו גרביים, ואף פעם לא הכניס בחורה להריון. אם אמר בצבא שרצה להת־אבד בעבר, שיקר להם, כי רצה לשרת קרוב לבית ולעזור למישפחה."

בסאלון שבבית הקטן בבאר־שבע, הסבה מישפחת יעקוב, המונה עתה שישה בנים ושלוש בנות, לשולחן. עיניה של האם, לולו יעקוב (44), דומעות. פניה השחומות חיוורות. היא סיפרה לאורחים כי רחמים, שלמד בבית־ספר מיקצועי עמל, ועבד כ־חשמלאי כדי לעזור למישפחה, ביקש ל־שרת כנהג צבאי ולשרת קרוב לבית. ביגלל עבודתו הלימודיו לא יכול היה להתמיד בקורס הנהגות, ודחה את גיוסו עד אוק־טובר 78'. לפני שלושה חודשים קיבל הקדמת גיוס, אך סירב ללכת לתותחנים ונעצר ל־35 יום.

לדיברי האם היה רחמים בקשר טלפוני יום־יומי עם הוריו. הוא סיפר להם ולחב־ריו כי מפקדיו מתנכלים לו, בחושבם או־תו לפרפר ומשתמט. בביקוריו בבית היה מבלה שעות מאוישרות עם המישפחה ועם החברים, ולא גילה כל כוונה להתאבד.

ואחיו הבכור של רחמים, יחזקאל, מישרת כשוטר בבולשת. לדבריו „ועדת־החקירה עשתה הכל כדי להוכיח שאנו אשמים ב־מותו של רחמים. מנסיוני במישטרה אני מכיר היטב את העניינים האלה. ושום ועדת־חקירה פנימית אינה יכולה להוציא לאור את האמת לאמיתה. גוף כמו צה"ל לעולם לא יבקר את עצמו, ויגיד שהוא לא בסדר. אני דורש ועד־תחקירה ממלכתית. אני

מתאבד רחמים יעקוב
הרופא אמר שהוא ארטיסט

הזרים שכובים זיוו ונעים יעקוב
„רחמים היה פרפר"

גם לא מאמין שרחמים התאבד. זו יכלה להיות תאונת־נשק, אבל אם הוא התאבד, הרי שהאשמה על כך מוטלת על מפקדיו."

חייל נאמן. „אני דורשת את דמו מ־הצבא," התייפחה אמו של רחמים. „המפק־דים לא הרפו ממנו, בבית לא היה חסר לו שום דבר, והוא היה חייל נאמן. אפילו ביקש לעשות טירונות אחרי שהיה מאוש־פז תקופה ארוכה בתל־השומר. אני אלחם על הדם של בני. אני דורשת זכויות של מישפחה שכולה והעמדת האחראים לדין."

התאבדותו של רחמים אינה תופעה חרי־גה. כאשר מודיע או רומז חייל על כוונת התאבדות, אין מייחסים כל חשיבות לדב־ריו. חיילים רבים מגיעים לצה"ל עם מטען כבד של בעיות נפשיות, העלולות לגרום, בתנאי לחץ לאסון. אולם לצה"ל אין מספיק כוח־אדם או זמן כדי לטפל בכל חייל וחייל כפרט. לצבא חוקים נוק־שים משלו, האיש אינו מעוניין לדעת תמיד מדוע סירב חייל פלוני לפקודה.

„מבחינה זו אשם הצבא במותו של רח־מים," טוענת אמו, „הצבא הרג אותו ומסיר מעליו כל אחריות."

מישפט

סערה באומבוזס

תלמידות־התיכון קיללו את הפרוצות. הפרוצות שלפו את השיפודים

לפני שופט־השלום התל־אביבי ישי לויט ניצבו ארבע נערות. שתיים מהן על ספסל הנאשמים, ושתיים היו עדות־התביעה.

שתי הנאשמות היו בתחילת שנות ה־20 לחייהן. המתלוננות היו בסוף שנות־העש־רה. כולן היו לבושות בסיגנון התקופה.

שיפוד כיד. הפרשה הלכה ונתגלתה, משהחלו העדויות להיפרש לפני ביהמ"ש.

שתי נערות התיכון, קלאריסה הבלונ־דית והגבוהה ורינה הג'ינג'ית המתול־תלת*, לומדות בבית־הספר התיכון ה־מיקצועי של ויצ"ו בצומת הקאנטרי־קלאב. בסביבה זו נוהגות פרוצות לחכות ללקו־חותיהן גם בשעות היום.

מסתבר כי שנים סובלות הפרוצות מהת־גרותן של תלמידות התיכון. הללו, החוז־רות לביתן בצהריים באוטובוס 26 ו־29, נוהגות לזרוק על הפרוצות קליפות־פרי, ליידות בהן אבנים, לקללן ולהתגרות בהן.

בנובמבר 1977 היו רק ויוויאן קארוצ'י, וחברתה רבקה מסיקה על מישמרתן ליד הקאנטרי־קלאב. לדבריהן, הוטלו אליהן אבנים מן האוטובוס העובר. לכן רדפו אחרי האוטובוס, השיגוהו ועלו עליו.

ויוויאן פנתה לנערות ושאלה מי זרקה עליהן אבנים. לדבריה, קמה אחת הנערות, קלאריסה הגבוהה, ואמרה כי היא קיללה ושהיא תוסיף לקלל ככל שתרצה. ויוויאן אמרה לה שהיא יכולה ללמד אותה לקח, וירדה מהאוטובוס. אולם אז, לדבריה, שמעה את קלאריסה מקללת אותה ואת אמה. היא חזרה בסערה לאוטובוס, כאשר היא מוציאה מתיקה את השיפוד החד שהחזיקה שם.

בשיפוד השלוף ניסתה לעלות לאוטו, אך הנהג נטל אותו מידה, והיא הגיעה אל קלאריסה ללא נשק. היא התקרבה אליה, ואז החלה הנערה הגבוהה מושכת בשערה. החל קרב תלישת־שיער הדדית.

דם על הצוואר. התלמידות מסרו גירסה שונה במיקצת על מה שקרה. לדיב־ריהן, לא השליכו מאומה, ולא התגרו בזוונות. אלה עלו על האוטובוס ללא כל פרובוקציה, והחלו מקללות ומאיימות, ואף משכו בשערה של קלאריסה. רינה הג'ינ־ג'ית הסוערת רצה להציל את חברתה המו־כה, דחפה את ויוויאן והפרידה ביניהן. אז הופיע הנהג, והוריד את הזוונות מהאוטו.

אולם תוך דקות ספורות זינקו השתיים שוב לעבר האוטו, כשבידיהן שיפודים שלופים. הנהג סגר את הדלת, אך הפרו־צות דחפו אותה ופתחוה. לאחר שהנהג לקח את השיפוד מויוויאן, המשיכה זו אל תוך האוטובוס, התנפלה על קלאריסה, מש־כה את חולצתה ושרטה אותה בגבה.

עוד רינה יושבת על הספסל האחורי ליד החלון, ומביטה בקרב הניטש לעיניה, חשה דקירה חדה ליד אוזנה. ודם החל זורם על צווארה. היא היפנתה ראשה וראתה את הפרוצה השניה עומדת ליד האוטובוס, בידה השיפוד והיא צועקת: „אני אוציא לך את העיניים!"

אשמה או קורבן? שתי הפרוצות המעורבות בעניין הואשמו והובאו למיש־פט. הן נאשמו בהסגת גבול פלילית, על חדירתן לאוטובוס בניגוד לרצון הנהג, תקיפה וגרימת חבלה.

אולם שתי המתלוננות ידעו לזהות רק את ויוויאן. את השניה לא זכרו הנערות בבירור. נקודה זו ניצל הסניגור בכישרון רב. מייד בתום עדויות־התביעה פנה אל בית־המישפט וביקש לזכות את רבקה מסי־קה על הסף, מכיוון שאין בכל העדויות מאומה המקשר אותה לעבירות וגרימת חבלה. היות והמתלוננות לא זיהוה. מ־אידך, נהג האוטובוס העיד כי היא נשמעה לו, ולא עלתה לאוטובוס. ו־אכן, השופט לויט המשופם קיבל טיעון זה, וזיכה את רבקה מסיקה על הסף.

על כס הנאשמים נשארה לבדה ויוויאן, בעלת עיני־האיילה ורכת הסבר. נותר לב־רר אם היא האשמה או הקרבן.

* שמות בדויים, ביגלל גיל הנערות.

במלון „הילטון" בירושלים ניתנו לחברי הכנסת הנחות מפליגות.

עכשיו זכה „הילטון" במיכרז לניהול מיזנון הכנסת

ה**מהפך הפוליטי** והמהפך הכלכלי לא השפיעו על חברי בית־הנבחרים הישראלי כמו שני המהפכים שאותם ביצע לאחרונה מלון הילטון הירושלמי בכנסת. אומנם, למראית עין נראה כי אין קשר בין שני המהפכים של הילטון ירושלים, אולם ישנם חברי־כנסת המוכנים להישבע, כי הקשר, לפחות הפסיכולוגי, הוא אמיץ ביותר.

המהפך הראשון מתבטא בהנחות לחברי־הכנסת במלון־המפאר הירושלמי. המהפך השני הוא השתלטות מלון הילטון ירו־שלים על מיזנון הכנסת.

כשנפתח מלון הילטון ירושלים פנו כמה חברי־כנסת נכבדים להנהלתו, כדי לברר את שיעורי ההנחה לחברי־הכנסת. השאלה היתה די טבעית, משום שכל בתי־המלון בירושלים נוהגים לתת הנחות ניכרות לחברי־כנסת. בימים השני והשלישי בש־בוע מציפים חברי־הכנסת את מלונות ירושלים. הם מהווים לקוחות טובים, מע־לים את יוקרת המלון בעצם שהותם בו. כך, לפחות, סבורים מנהלי המלונות. ב־ראש נותני ההנחות ניצב בעבר הרב מנחם פרוש, שמילבד היותו חבר־כנסת הוא גם בעל מלון המרכז בירושלים. חברי־כנסת דתיים כחילוניים הציפו את מל... המרכז וזכו בהנחה של למעלה מ־50 אח...

ה... ש...

ב**עיקבות מדון** המרכז הל... המלונות. רבים מחברי־הכנסת ... רו במלון הולילנד, שנתן אף הו... של 50 אחוזים, אחרים השתכנו... המלכים, והעשירים שבהם התגוררו... מוריה, ובמלון המלך דויד.

עמדתו של מנהל המכירות ד... מלון הילטון בירושלים, יעקב ... היתה: „אצלנו אין הנחות לחברי־...

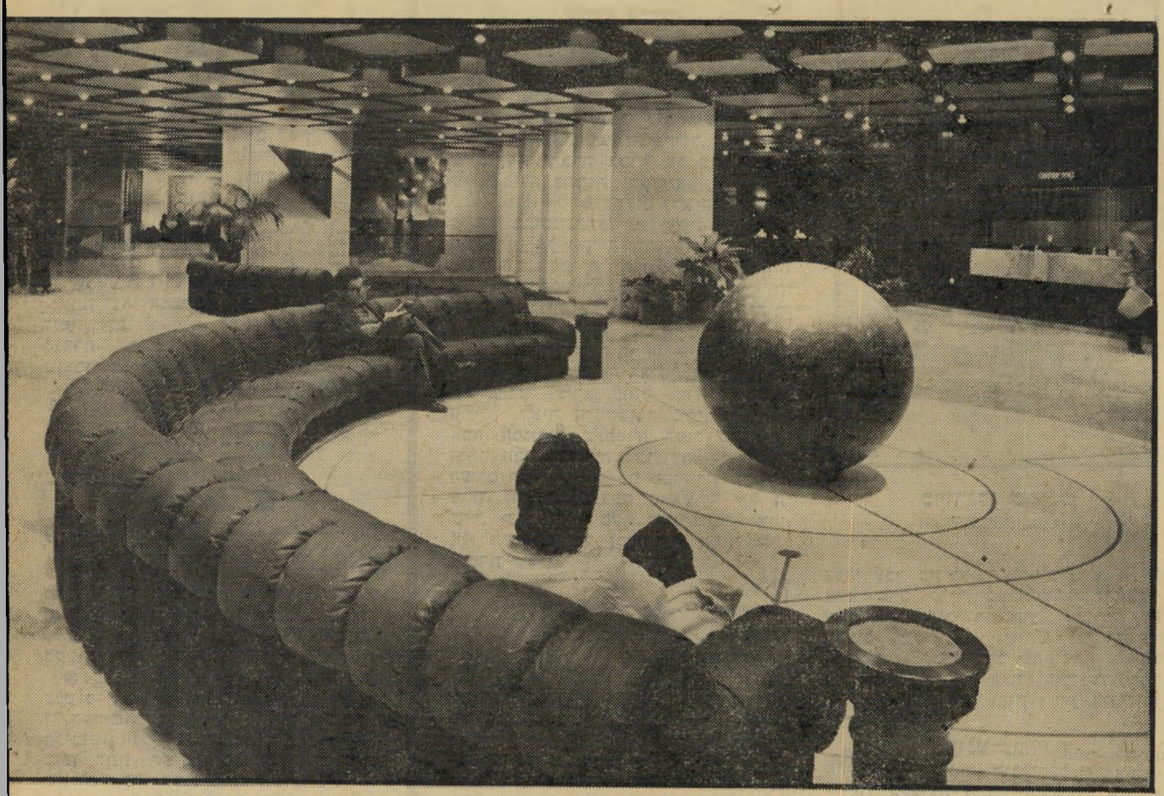
כמו תמיד, נפתח מלון הילטון כשהנהלתו מבהירה שאינה מעוניינת באורחים יש־ראליים. אולם אחר כך נסוגה ההנהלה. כשנפתח מלון הילטון תל־אביב, שנים אחדות לפני אחיו הירושלמי, פרצה שע־רוריה, כאשר מי שהיה שר־התחבורה דאז, משה כרמל, ביקש להיכנס לחדר־האוכל של המלון מבלי שיענוב עניבה. המנהל התורן של המלון ביקש ממנו להסתלק, ואנשי יחסי־הציבור של המלון הסבירו כי אין המלון מעוניין בישראלים, שרים או סתם אזרחים.

אולם הילטון תל־אביב הבין, כמה חו־דשים אחר כך, שללא האורחים הישרא־ליים ייתקע המלון לקשיים כספיים, וכי גם התיירים אינם אוהבים להשתכן במלון שבו אין ישראלים. אותו תהליך עבר גם על הילטון ירושלים, לפחות בכל מה שנוגע לחברי־כנסת. כעבור כמה חודשים מאז ההצהרה המפורסמת, שהמלון אינו מעניק הנחה לישראלים, קיבלו חברי־הכנסת מיכתב משוכפל, המבשר להם על הנחה של 10 אחוזים לניבחרי העם.

מעטים מהם קפצו על המציאה. לילה במלון הילטון כיום, עם ארוחת־בוקר, הוא

מיזנון חברי־הכנסת בימי זוהרו: בן־גוריון עם חסידיו

הילטון פרטי לח"כים

סיפור המסתכם ביותר מ־1000 לירות. הנחה של 100 לירות אינה משמעותית כלל, כאשר הסכום שנותר לתשלום הוא 900 לירות. לגבי חברי־כנסת, 1800 לירות בשבוע, שהם כ־7200 לירות לחודש, מהווים יותר ממחצית המשכורת החודשית. ח"כים רבים אינם יכולים להרשות זאת לעצמם. רק כמה מחברי־הכנסת העשירים, כשמו־אל פלאטו־שרון, או כשר־המישפטים שמו־אל תמיר, שלישכתו שילמה את מחיר האיכסון שלו, התגוררו בהילטון.

באותה תקופה היה מלון דיפלומט, ה־שייך לחיים שיף, המלון הפופולארי ביותר בין חברי־הכנסת. שיף חייב את חברי־הכנסת בדמי־לינה וארוחת־בוקר בסך 360 לירות בחודש בילבד, שהם כמחצית המחיר הרגיל אותו הוא גובה מישראלים. אומנם חברי־הכנסת יכולים היו לגור במלונות אשר ה־50 אחוז שלהם היו פתוחים מ־400 לירות, אולם הם ביכרו את דיפלומט: היה זה מלון בן 5 כוכבים, ובחדרים היתה טלוויזיה.

גם באותה תקופה נמצאו חברי־כנסת, ובעיקר שרים, שביכרו להתגורר במלון המלך דויד בירושלים. המלון מחייב את חברי־הכנסת או השר בסכום של 470 לירות ללינה עם ארוחת־בוקר. לגבי רוב הח"כים זו היתה תוספת משמעותית לחו־צאות שלהם. לגבי השרים — לא. הסיבה: הח"כים מקבלים סכום גלובאלי לחודש עבור הוצאותיהם, בעוד שהוצאות השרים, בכל סכום, משולמות על־ידי לישכותיהם.

סלסלת פירות לח"כ

לפני חודשים אחדים עשה הילטון את המהפך הראשון שלו. הוא קבע מחיר מיוחד של 235 לירות לחברי־כנסת ללינת־לילה עם ארוחת־בוקר. בנוסף לחדר המהודר ולארוחת הבוקר, החליט הילטון להביס את דיפלומט גם בנושא הטלוויזיה. חברי־כנסת המגיע למלון מקבל לחדרו טלוויזיה ציבעונית. אך הנהלת הילטון ירושלים החליטה לא להסתפק בכך. כאשר מגיע בערב חבר־הכנסת לחדרו ממתינה לו סלסלת פירות גדולה. חברי־כנסת ש־התבוננו בתפריט של השירות לחדרים, המונה בחדרי המלון, הבחינו כי הרוויחו 150 לירות נוספות. מחיר סלסלת הפירות לאורח רגיל.

אם לוקחים בחשבון את סלסלת הפירות ואת הטלוויזיה הציבעונית, נראה כי חבי־רי־הכנסת אינם משלמים יותר מ־50 לירות ללילה, עבור לינה במלון החדיש והמפואר ביותר בירושלים. וכשהילטון ירושלים מחליט להיות טוב, הוא טוב עד הסוף.

האכסדרה של מלון „הילטון": פירסומת לתיירים בעולם

ערב צאתם של חברי־הכנסת לפגרה, קיבל כל אחד מהם מיכתב מהנהלת המלון, בו התבשר כי ההסדר נשאר בתוקפו גם בת־קופת הפגרה, וכי הוא כולל לא רק את חברי־הכנסת, אלא גם את כל בני מישפחתו.

הילטון ירושלים הציע את שירותי ה־מלון, הבריכה, השטחים הציבוריים, מיג־רשי הטניס, חדרי־האוכל, הבאר ומועדון־הלילה לחברי־הכנסת, שיבוא לירושלים לא רק לצרכי עבודה, אלא גם לבילוי של חופשה עם בני מישפחתו. כל זאת במחירי ההנחה.

מלון הילטון בירושלים שומר בסוד את ההסדר המיוחד שלו עם חברי־הכנסת. מנהל המלון, דן ברקאי, התחמק בקביעות משיחה בעניין זה עם כתב העולם הזה.

באותה תקופה בה הודיעה הנהלת מלון הילטון ירושלים על ההסדר המיוחד שלה עם חברי־הכנסת, היא ניגשה למיכרז על הפעלת מיזנון הכנסת. דוברי מלון הילטון טוענים, כי הזכייה במיכרז אינה כל כך חשובה להם, משום שבין כה וכה יפסידו כסף במיזנון. כידוע, קובעת ועדת המיזנון של הכנסת את המחירים, שמפעיל המיזנון רשאי לגבות מחברי־הכנסת ומהאורחים עבור האוכל והמשקאות. אולם מי שהפ־עיל עד כה את מיזנון הכנסת, אשר הוברט, לא התרושש מכך. הוא טוען אומנם שלא הרוויח די, אך בכל זאת הרוויח. גם אם היתה הטענה שהילטון ירו־שלים יפסיד כסף בניהול המיזנון נכונה, הרי שלהילטון יש חישוב משלו מדוע כדאי לו להפעיל את המיזנון: הוא יכול לכתוב בפרוספקטים שלו, המופצים בכל רחבי העולם, כי „אותו הטבח ואותו המלצר המגישים למנחם בגין, למשה דיין ולעזר וייצמן, יגישו גם לך כאשר תתגורר ב־הילטון ירושלים."

הילטון ירושלים לא היה היחיד שניגש למיכרז מיזנון הכנסת. גם רשת מלונות בינלאומית אחרת, הפועלת בירושלים, רשת הס־פי המפעילה את מלון פלאזה, ניגשה למיכרז. ס־פי הגישה הצעה זולה יותר מזו של הילטון, אך ביקשה ארכה מינהלית, כדי לקבל אישור על ההצעה מחברי־המנהלים של המלון. ועדת המיכ־רזים של הכנסת סירבה להמתין כמה ימים, ומיהרה לתת את המיזנון של הכנסת להילטון ירושלים, למרות שהמתנה כזו היתה חוסכת לכנסת כסף רב, ולחברי־הכנסת כסף רב עוד יותר. הצעות אחרות, של מפעילים שאינם בתי־מלון, נידחו על הסף.

אי אפשר, כמובן, להצביע על קשר כלשהו בין המחיר האבסורדי שאותו גובה הילטון ירושלים מחברי־הכנסת, ובין ריצת הכנסת לתת את הפעלת המיזנון להילטון ירושלים.

(המשך מעמוד 23)

נחמדים. אנחנו נסלק משם את העסקנים הציניים, צמאי הכבוד והשררה. אנחנו נמ־סור את ניהול המדינה בידי אנשים טהורי־לבב ונקיי־כפיים."

הצרה היא שהפוליטיקה אינה עיסוק למאכאי־שרת, בעידי כנפיים צחורות. הפוליטיקה היא תמיד עסק די מזוהם. היא מושכת אני־שים תאווי־שררה, רודפי־כבוד ומבקשי־בצע. היא מעוררת יצרים אפלים אלה גם בליבם של אנשים טובים, הנכנסים לזירה הזאת.

אנשים אמיצים, המבקשים לתקן את העולם, משלימים עם עובדה זו. הם נכ־נסים למים העכורים ביודעם כי עליהם להתמודד עם יצרים אלה, בליבם שלהם ובלב עמיתיהם.

אנשי "שינוי" לא היו מוכנים לכך. כאשר נסתבר להם כי מנהיו־גי ד"ש הופכים, תוך זמן קצרצר לרודפי שררה, כבוד ובצע, הם נאחזו בהגה ובחירה.

כל זה גרם לכך שד"ש התפרקה במהי־רות־שיא של פחות משנתיים, בשערוריה מכוערת. (תנועת העולם הזה — כוח חדש, שנסיבות לידתה היו דומות, פעלה שש שנים לפני הפילוג המשמעותי הראשון.)

■ ■ ■

ך תופעה המוזרה ביותר בדרכה של "שינוי" היתה הכמיהה לגנרל כל־שהו, שיעמוד בראשה.

מה מקורה של כמיהה זו?

אין ספק שהיא נבעה מחוסר־ביטחון עצ־מי. ה"נחמדים" הרגישו שהם נחמדים מדי מכדי לעסוק ברצינות בפוליטיקה. הם גם חששו מלהתלכלך. הפרופסורים חשים תמיד בנחיתות כלשהי מול פני איש־המעש המהולל, הביצועיסט המדופלם, ה־איש שלא בילה את חייו בחברת תיאור־יות ומילים, אלא הנהיג אוגדות, הקים בתי־חרושת, ניהל מיפעלים.

כאשר הופיעה על הבמה חבורה שלמה של גנרלים, שין־ביתניקים, מפקדי־מיש־טרה, מנכ"לי חברות ממשלתיות ועוד — התמסרו לה הבחורים הטובים של "שי־נוי" בלא קרב, בנפש חפצה.

"שינוי" לא התאחדה עם ידין. היא התאבדה למען ידין. וברגע שנכנסה לבית־הקברות ששמו ד"ש, היא התחרטה על המעשה.

עתה יצאו אנשי "שינוי" מן הקבר הפו־ליטי, הם נושמים לרווחים. כמו ישוע מנצרת, הם מקווים לקום לתחייה אחרי שהורדו מן הצלב.

ומה היה המעשה הראשון שלהם, לאחר מכן? הם חיפשו להם גנרל חדש, ביצועיסט מדופ־לם, כדי שיעמוד בראשם.

מוזר? מוזר.

■ ■ ■

ך פה שאנשי "שינוי" לא התייאשו אחרי נסיון זה, ומוכנים להמשיך לפ־עול. אך מצער להיווכח כי הם נמנעים מלהסיק את המסקנות מנסיונם העגום, והולכים כעיוורים לקראת אכזבתם הבאה.

מה הן המסקנות? נדמה שכמה מהם מת־בקשות כימעט מעצמן:

● מי שרוצה לשנות, אינו יכול להת־עלם מן הבעייה העיקרית, שתקבע את גו־רל המדינה לחיים ולמוות — בעיות השלום, הכיבוש, הגבולות, הפלסטינים. מי שאינו מוכן לתת תשובה ברורה ואמיצה על שאלות אלה, פשוט אינו חשוב.

● יש להפסיק בחיפוש אחר תרופות־פלא, ולהסתכן בחיפוש פיתרונות שאינם קלים, אינם פופולריים ואולי אף אינם "מכובדים". רופא המשלה את החולה ואת עצמו, לא ירפא את המחלה.

● **הריצה אחרי גנרלים משוי־משים אינה מוביל להצלחה. והנה, אך נסתרה התנועה מהגנרל ידין, וכבר היא אצה להתמסר לי־גנרל עמית.**

מאיר עמית הוא אדם בעל־זכויות, ובוודאי יש לו מעלות שונות. אך מה לו בתנועה זו? הוא זר לה מכל הבחינות.

התנועה החדשה יכולה להיות חשובה. המדינה זקוקה למיפלגה המסוגלת לנהל מאבק אופוזיציוני תקיף ועיקבי, להציג תוכנית־שלום כנה ונוקבת, לחשוף את ה־מחלות האמיתיות של החברה הישראלית.

תנועה כזאת יכולה לעמוד במר־כז התסיסות יונית, ליברלית וסוציאלית, והכניא לשינוי שי־ממש, אחרי התמוטטות המישטר של הליכוד.

אך לשם כך עליה לוותר על העטיפה הצבעונית של הבילתי־שי, ולספק סוף־סוף את הסחורה האמיתית.

(המשך מעמוד 31)

בפסטיבל הפופ בנואייבה וזכתה להצלחה גדולה.

אמנים מפורסמים כמו המתופף אארלה קמינסקי והסקסופוניסט מורטון קם דחו הצעות אחרות כדי להשתתף בערב היחיד של נורית גלרון, שאותו מארגן לה ביטנ־סקי, שהם בטוחים בהצלחתה. המנהל המו־סיקלי של הערב הוא רמי לוין, הפסנתרן של שלום חנוך, שגם הוא דחה הצעות אחרות כדי להופיע עם נורית. ואילו על הגיטארה בס מנגן צעיר חדש ובלתי ידוע בשם אביאל סגל, תגליתו של דני סנדר־סון, שהשתחרר זה עתה משירותו הצבאי.

ביטנסקי מפנק את הזמרת שלו, וכמו

זמרת גדרון
חתולה בשם זלדה

שעשה לנתנאלה לפניה זוכה גם נורית למירב תשומת־לב. לבד מהאמנים המעו־לים, מבטיח ביטנסקי גם מערכת קול מעולה שהובאה במיוחד מחו"ל. מזה חוד־שיים היא עובדת במרץ על ערב היחיד שלה, כולה נרגשת ולא מאמינה. שיריה כימעט ובא אלי מושמעים ללא הרף ברדיו, בייחוד בתוכניותיהם של שדרנים צעירים המשדרים אל תוך הלילה. זה עתה סיימה השתתפות בשתי תוכניות טלוויזיה — אחת על שירי המשורר אברהם שלונסקי וה־שנייה תוכנית על שירים יוונים. ותוכ־ניות נוספות בדרך.

בערב היחיד שלה תריסר שירים שבחרה בעצמה ועל פי טעמה האישי, ביניהם שירו של מרדכי זעירא, עמוק עמוק העצב ב־עיניים. לשיר זה קשורה נורית במיוחד. אמה המנוחה, שנפטרה לפני כשנתיים, היתה חברה בלהקת הבריגדה, במילחמת־העולם השנייה, יחד עם יוסי ידין וחנהל"ה מרון, והיתה המבצעת הראשונה של ה־שיר. וכך, "בכל פעם שאני שרה אותו, אני מתייחדת עם זכרה של אמא שלי," אומרת נורית.

רק ג'ינס

ך וכבת העתיד אינה מתהדרת בבג־דים מפוארים ובגינוני כוכבות. לבו־שה בג'ינס מהוהים, רחבים מעט ממידתה, נעולה בסנדלים תנ"כיים ובחולצת טי שחורה, היא מתייצבת לחזרה. כשהיא מתבקשת להחליף בגדים היא נוברת ב־ארון הבגדים שבדירת החדר שלה, בצפון תל־אביב, ושולפת שימלה זרוקה, פשוטת גיזרה, ומפטירה: "אין לי שמלות, רק ג'ינס."

כרגע היא עסוקה עד־מעל־לראש המ־תולתל בחזרות לערב היחיד שלה, ודומה כי מה שקורה לה לפתע פתאום, בגיל עשרים ושבע, אחרי כל כך הרבה שנים בהן חייתה באלמוניות, ממלא אותה עד אפס מקום ואינו מותיר מקום לחיים פר־טיים. ומה בכל זאת?

בדירת החדר שלה היא מתגוררת עם החתולה, זלדה, ושני הכלבים, זליג ופר־ציג. היתה לה חתולה נוספת, אך זו פרחה מהקן המישפחתי. נורית התאבלה עליה ועתה היא מהרהרת בקול, שאולי יום אחד החתולה עוד תשוב.

את קירות דירת החדר מעטרות תמונות סוריאליסטיות. כשהיא נשאלת אם היא מציירת, היא מספרת שהחבר שלה מצייר: "החבר־לשעבר, נפרדנו לפני שבועיים וחצי, אחרי שנתיים וחצי שהיינו ביחד." היא מסרבת לגלות את שם החבר או להוסיף דבר וחצי דבר על חייה הפרטיים, אפילו לא בשביל הקאריירה.

כדורגל

הנקמה המחוקה

אליעזר וקסמן, יושב־ראש מחלקת ה־כדורגל של מכבי תל־אביב, ישב בתא ה־כבוד שבאיצטדיון בלומפילד, כולו נפעם. זה עתה נשמעה שריקת הסיום של המיש־חק הבין־לאומי, בו ניצחה קבוצתו את מחזיקת גביע אירופה למחזיקות גביע, אנדרלכט בריסל 1:2. לווקסמן היה זה יותר מאשר סתם ניצחון יוקרתי בזירה הבין־לאומית. שכן, כימעט שנה תמימה חי היו"ר המסור של מועדון הפאר בצל סיו־טי־התבוסה לאותה קבוצה בלגית 7:0.

אז, לפני כשנה, היו אף עסקנים באגו־דת מכבי תל־אביב, שהאשימו את אלי־עזר וקסמן בתבוסה. אלה טענו, כי היתה זו טעות להעמיד, בעיצומם של מישחקי הליגה, את כדורגלני הקבוצה מול אחת הקבוצות המהוללות באירופה. וקסמן עבר ימים קשים. הוא טען פעמים אין ספור, כי התבוסה היא מיקרית והפער האיכותי שבין אנדרלכט ומכבי תל־אביב אינו פער של שבעה שערים.

האמת היא שהתבוסה לאנדרלכט גרמה למשבר ממושך בקבוצת מכבי תל־אביב, שמנע אולי מהקבוצה מאבק על כתר האליפות בעונה שעברה, והרחיק אותה ממישחקי גביע המדינה בשלב מוקדם יח־סית. כדורגלני מכבי תל־אביב, שרובם

כדורגלן שפיגל
הקהל הפסיד הצגה

בעלי עבר בין־לאומי, התקשו לשכוח את אותו ערב קריר באיצטדיון בלומפילד, שבו ניקבו רובי רנסנבריק וחבריו שבע פעמים את שערם. "שיתנו לנו רק את ההזדמנות להוכיח להם שהתוצאה גם יכו־לה להיות אחרת," אמרו אבי כהן, מו־שיק שווייצר, ויקי פרץ, ירון עוז ויתר כוכבי מכבי.

"ואחר הקונצרט..." אותה תבוסה מחפירה לאנדרלכט, הורידה לשפל את ה־מוראל בקבוצת מכבי תל־אביב. אך לא הקבוצה המכבית יצאה נפסדת מאותו מיש־חק. אשר הרשקוביץ (26), בנו של יהלו־מן ידוע, עמד מאחרי הבאתה של הקבו־צה לישראל, והיה משוכנע, מלכתחילה, כי הקבוצה הבלגית תצליח למלא עד־אפס־מקום את יציעי בלומפילד ולהביא לו ריווח כספי גדול. אלא שהקהל הישראלי, השבע ממישחקי "החופשה" של הקבו־צות מאירופה, לא בא בהמוניו, ובסיכומו של דבר הבלגים אומנם הרשימו ביכולתם ותפסו כותרות בעיתוני הספורט, אך מארי־גני המישחק יצאו בהפסד כספי.

נחמתו היחידה של הרשקוביץ היתה ב־כך, שמנהלי אנדרלכט הבטיחו לשוב ול־שחק בישראל כעבור עונה. "לאחר הקונ־צרט שלהם נגד מכבי, שהסתיים בשבעה שערים ללא מענה, בפעם הבאה האיצטד־יון יתפוצץ מרוב אדם," אמר הרשקוביץ וביקש להרגיע את עצמו, כשמדי פעם הוא ממשיך להתפעל בפני חבריו — רבים מהם שחקני כדורגל — על הישגי אנדרלכט במישחקי גביע אירופה ובליגה הבלגית.

לאחר שזכו כדורגלני אנדרלכט פעם נוספת בגביע האירופי, ב־3 במאי השנה, היה כבר ברור לאמרגן הצעיר, כי יביא את הקבוצה פעם נוספת לישראל, על־פי הבטחה שניתנה לו, והפעם תהיה זו הצ־לחה קופתית מסחררת. ואומנם, כאשר הת־ברר לראשי אנדרלכט, כי בליל ה־13 ב־ספטמבר הם יהיו חופשיים ממישחקי ה־שלב הראשון בגביע אירופה, הם נתנו את האו־קיי לבואם לישראל.

„אימפריה, אימפריה!" אל רשימת כוכבי הקבוצה הבלגית הצטרף העונה גם מלך השערים של אירופה, רוד חילס, ש־הופיע בשנים האחרונות במדי האלופה ההולנדית, קבוצת איאקס מאמסטרדם. הו־פעת הקבוצה בישראל הבטיחה רבות, לפ־חות על הנייר. האמרגן הצעיר מיהר, עם ההסכם שבידו, אל יו"ר מחלקת הכדורגל במכבי תל־אביב, והציע לו שותפות ב־הבאת הקבוצה. אליעזר וקסמן, איש עס־קים ממולח, דחה את ההצעה שמכבי תל־אביב תהיה שותפה בהבאת הקבוצה הבל־גית לארץ, אך נתן הסכמה להעמיד את קבוצתו לדו־קרב גומלין עם מחזיקת גביע אירופה, אם יקבל בתמורה סכום של כ־70 אלף ל"י. האמרגן הסכים, וכך הגיעו הו־צאותיו באירגון המישחק לכמיליון לי־רות. לצורך כיסוי ההוצאות הוא ידע, מבעוד מועד, כי יהיה עליו למכור לפחות 12 אלף כרטיסים.

האמרגן הצעיר, התקשר, לצורך הבאת הקבוצה הבלגית, עם יהלומן מוכר, משה כרמי, שהפך עד מהרה למשקיע העיקרי. על־פי כל התחזיות היה צריך מיפגש גומ־לין בין מכבי תל־אביב ואנדרלכט בריסל לרכז כ־20 אלף צופים, מה עוד שמאר־גני המישחק עשו מסע פירסום גדול, כשהם שולפים מהארכיונים את קטעי העי־תונות שדיברו בשיבחה של הקבוצה הבל־גית, במישחק שבו הביסה את מכבי 0:7.

אבל מסתבר שהקהל הישראלי הפך להיות חשדן בכל הקשור למישחקים בל־תי־רשמיים. וכך, רבה היתה אכזבתם של מארגני המישחק, כאשר רק כ־13 אלף איש באו לחזות בו ומיספר קוני הכר־טיסים היה פחות מרבבה. ההפסד הסתכם בכ־150 אלף ל"י. אשר הרשקוביץ ושותפו השמיעו טענות לכל עבר, והביעו תמיהה על כך שיותר משלושת אלפים איש ניכ־נסו לאיצטדיון ללא כרטיסים בתשלום.

אבל היציעים הריקים למחצה לא מנעו בעד מכבי תל־אביב, בסיוע פעיל של כו־כבי בית"ר ירושלים, אורי מלמיליאן ודני נוימן, כובשי שני השערים, להציג יכולת נפלאה. הם הביכו את מחזיקי הגביע האי־רופי וזכו בנצחון 2:1. היתה זו נקמה מתוקה. וכך, על רקע גלי השימחה של שחקני מכבי תל־אביב ועל רקע התפרצו־יות הגיל של אוהדי הקבוצה, תוך קריאות קצובות: „אימפריה, אימפריה!" נראו אמר־גני המישחק מאוכזבים. לפני שנה הפסיד הקהל הצגה של אנדרלכט, הפעם הפסיד הקהל הצגה של מכבי תל־אביב. אך בשני המיקרים הפסידו אמרגני המישחק כסף.

כוכב בין כוכבים. מכבי תל־אביב רשמה פרק נוסף בסיפור ההצלחות שלה, פחות משבוע ימים לאחר שכדורסלני ה־אגודה הדהימו את הבולטס בניצחון 97:98.

ואם כדורסלני בולטס יכלו לתרץ את הפסדם בחוסר אימונים ואי הסתגלות ל־חוקה האירופית, והשמירה האיזורית של מכבי תל־אביב, הרי שכדורגלני אנדרלכט נאלצו להסיר את הכובע בפני יריביהם הישראלים.

רובי רנסנבריק, הארי האן ורודי חילס ההולנדים, יחד עם חבריהם הבלגים, מצויים בעיצומם של מישחקי הליגה בבל־גיה, והם נאלצו פשוט להיכנע ליכולת עדיפה של מכבי תל־אביב, שהציגה בהו־פעת בכורה מחודשת את גיורא שפיגל. שפיגל אומנם סבל מפציעה, שיחק רק מח־צית אחת ועורר חששות לגבי המשך הו־פעותיו בליגה. אבל היה לו ממלא מקום ירושלמי. עם סיום המישחק נאלצו להודות הכל, כי אין מה לדבר — אורי מלמיליאן שווה יותר.

אכן, מלמיליאן, הכוכב הבלתי מעורער של בית"ר ירושלים והכדורגל הישראלי, גילה יכולת מזהירה במישחק הניצחון על אנדרלכט, האפיל על כוכבים הולנדים ובלגים ידועי־שם, והוכיח שטמון בו כי־שרון נדיר בקנה־מידה ישראלי. בבית"ר ירושלים הוא כוכב בין שחקנים אפורים, ואילו במדי מכבי תל־אביב הוא הרגיש עצמו ככוכב בין כוכבים, עימם הוא משתף פעולה במדים הכחולים־לבנים של הנב־חרת הלאומית.

תשקיף

בחירות חדשות?

בחוגי הליכוד הועלתה השבוע סברה כי מנחם בגין עשוי לנצל את הצלחתו בוועידת קמפ־דייוויד והחברין על עריכת בחירות חדשות מיד אחרי שייחתם חוזה־השלום בין ישראל ומצריים.

על־פי גירסה זו, יוכל בגין לטעון כי הוא מבקש אמון מחדש של העם ולערוך בחירות בהן צפוי שיקבל רוב מוחלט בכנסת.

במיקרה כזה עלולים לחול שינויים מהפכניים לפחות בהרכב רשימת חרות לכנסת. ברור לחלוטין כי בגין יבקש להכניס לרשימה את יעקב מרידור כדי שישמש כסגנו וכיורשו ולהיפטר מכמה ח"כים של חרות, שנכשלו לדעתו בתפקידם. אם אומנם תתממש הערכה זו עשויות הבחירות להיערך בעוד כחצי שנה.

האם חקום ממשלת ליכוד לאומי?

הסיכויים לחתימת חוזה שלום עם מצריים העלו מחדש בחוגי מיפלגת העבודה את הרעיון להצטרף לקואליציה במטרה להקים ממשלת ליכוד לאומי, שבידיה יופקד מימוש חוזה השלום.

הגישושים בכיוון זה החלו עוד לפני סיום ועידת קמפ־דייוויד, כשנראה היה שהוועידה עומדת בפני פיצוץ. הרעיון התגבש בקרב אנשי רפ"י לשעבר במיפלגת העבודה, שכמה מהם סברו כי ראוי אפילו לגרום לפילוג במיפלגה כדי להצטרף לקואליציה, נוכח שעת־החירום העלולה להיווצר עם פיצוץ השיחות. כמה בירורים בנושא זה נערכו כבר בין אנשים המקורבים לגד יעקובי ואנשי מאיר עמית. אלה טענו כי יו"ר המיפלגה שמעון פרס שבוי בידי היונים וכי לאנשי רפ"י לשעבר התופסים עמדות־מפתח בהסתדרות ובראש עיריות יש מישקל מפתח אם יתארגנו בנפרד.

אולם אחרי סיום הוועידה נראה כי אם יתחולל פילוג במיפלגת העבודה, טובים סיכוייהם של אנשי הפלג השני להיות שותפים בממשלת ליכוד לאומי. דווקא ראשי האגף היוני במיפלגה כמו יצחק רבין ואבא אבן נחשבים עתה כמועמדים ריאליים לשותפות עם הליכוד במיקרה שיורחב בסיס הממשלה.

צופים התנגדות אלימה

לא מן הנמנע כי ההתנגדות לנסיגה מסיני לפינוי ישובים ולהפסקת ההתחלוויות תגלוש לפסים אלימים. שירותי־הביטחון יצטרכו בעתיד הקרוב לשים עין על קבוצות קיצוניות, שאיימו בעבר כי יתנגדו בכוח לכל ניסיון של נסיגה מהשטחים.

צופים כי הסכנה העיקרית אינה טמונה דווקא ב"גוש אמונים" אלא באנשים המקורבים ל"חוג עין־זרד" של התנועה ההתישבותית, שכמה מהם רמזו בעבר כי לא יהססו לפעול גם באלימות כדי למנוע נסיגה מהשטחים.

תוקם "רשימה לאומית"?

ההתנגדות להסכם השלום בין ישראל ומצריים תמורת הוויתורים המפליגים, עשויה לאחד מיספר אישים מסיעות שונות במטרה להקים תנועה חדשה שתהווה אופוזיציה ימנית למנחם בגין.

לא מן הנמנע כי ח"כ גאולה כהן ויועץ ראש־הממשלה לשעבר להסברה, שמואל כ"ץ, יפרשו מתנועת החרות ויחד עם מתנגדי ההסכם מלעם, כמו משה שמיר ויגאל הורביץ ינסו להקים „רשימה לאומית" שתאחד את אנשי ארץ־ישראל השלמה.

„טיים" דחה הופעתו

לראשונה בהיסטוריה של שבועון־החדשות האמריקאי טיים נדחתה הופעתו ביום אחד בשל הציפייה להודעה על תוצאות ועידת קמפ־דייוויד.

את מאורע היסטורי כעבר, שהתרחש סמוך להופעת העיתון, לא שיכנע את עורכיו לדחות את הופעתו.

חבל ימית - תחת שילטון מצרי?

מחאותיהם של נציגי חבל ימית על הכוונה לפנות את ישוביהם כדי לאפשר חתימת חוזה שלום עם מצריים, אינן מייצגות את דעת כל תושבי האזור.

רבים מהמתיישבים בחבל ובעיקר בעיר ימית עצמה הודיעו כי הם מעדיפים להישאר במקום אפילו יוחזר האזור כולו לשיטטון מצרי.

המחזיקים בדיעה זו טוענים כי דווקא אחרי חתימת חוזה השלום עשוי האזור לשגשג בגלל מיקומו על הגבול הבינלאומי בין ישראל למצריים. אם יתירו המצרים המשך היישוב היהודי במקום, צפויה לו פריחה במיוחד לנוכח העובדה שתחת השילטון המצרי הם יהיו פטורים ממיסים.

כמה מהמשקיעים שהקימו באזור מיפעלים בעידוד ממשלתי מצפים עתה לפיצויים גבוהים ביותר אם ייאלצו להתפנות מהשטח.

הודעה מטעה בקשר לגיוס בנות

הודעתו של סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי, מלפני שבועיים, כי מאז שונה חוק־גיוס־בנות לא חלה עלייה משמעותית במיספר הבנות חייבות הגיוס המבקשות להשתחרר מצה"ל, לא היתה מדוייקת כל כך ויש המגדירים אותה כ„הודעה מטעה".

סיכום שנערך לאחרונה בלישכות־הגיוס העלה כי בניגוד להודעת סגן־השר ניכרת מגמה ברורה ביותר של עלייה במיספר הבנות המבקשות להשתחרר משירות מטעמי דת, מ־עלולה להסתכם עד סוף השנה האזרחית בכ־10%.

אריק „אישר" הורדת הישובים

שר־החקלאות אריאל שרון נתן את תמיכתו להחלטה בדבר פינוי ישובי חבל ימית כתמורה להסכם־השלום עם מצריים. לפני שקיבל החלטה בנושא זה חשש בגין מתגובתו של שרון, שבשעתו היה המתנגד העיקרי לכל ויתור בפיתחת־רפיח.

בשלוש שיחות טלפוניות שנערכו בשבת האחרונה, בהן הבטיח בגין כי הסכמה לפינוי הישובים בסיני תמנע פינוי ישובים ביהודה ושומרון, הסניק אריק גיבוי מלא להחלטה והבטיח לתמוך בה גם בפומבי.

נראה שבגין ביקש מראש התחייבות זו נוכח חשש של עזר וייצמן ומשה דיין מהתנגדות של אריק בנושא זה.

חטיבה דתית במפ"ם

אחרי שהמפד"ל החליטה להקים במיסגרתה חטיבה חילונית עומדת לקום — ללא כל קשר לכך — חטיבה דתית במפ"ם.

מייסדי החטיבה נמנים עם קבוצה גדולה של עולים מצפון־אפריקה ברובם אינטלקטואלים ואקדמאים בהם בודד מיספר רב של מרצים באוניברסיטאות.

נראה כי החטיבה הדתית תופיע כמיסגרת מגובשת כבר בוועידת מפ"ם הקרובה שתיערך בחודש ינואר 1979.

מחיר שיא לדירה

מחיר שיא עבור דירה בישראל שולם לאחרונה בעיסקה לרכישת דירה בירושלים. רוכשי הדירה, עולים מקנדה, רכשו תמורת סכום של 160 אלף דולאר (כ־3 מיליון ל"י) דירה בת ארבעה חדרים ברחוב אחד־העם 18 בירושלים. מוכרי הדירה רכשו אותה לפני כ־14 שנים בסכום של 98 אלף ל"י.

מעוק פרישה למוטלה שפיגלר

במעוק הכספי הגדול ביותר, ששולם אי־פעם לכדורגלן ישראלי עבור חי־פעה במישחק בודד אחד, זכה השבוע הכדורגלן הנתנייתי מוטילה שפיגלר, בעיקבות מישחק הפרידה שלו ממכבי נתניה, שנערך בשבת האחרונה.

מלכתחילה נועדו ההכנסות מהמישחק, כו התמודדו מכבי נתניה וקבי־חק, כו התמודדו מכבי נתניה וקבי־צתו החדשה של שפיגלר, הפועל חיפה, לרכישת „מתנה גדולה" לשפיג־לר. אולם בתום המישחק הסתבר כי 5000 רוכשי הכרטיסים מבין 7000 הצופים במישחק, הכניסו סכום של 200 אלף לירות. 45 אלף ל"י מסכום זה חולקו בין הקבוצות ואילו 150 אלף ל"י ניתנו לשפיגלר במזומן כ„מתנת פרידה".

עימות עם אנ.בי.סי.

המימסד הישראלי והציוני נכנס לעימות חמור עם רשת הטלוויזיה האמריקאית אנ.בי.סי. בהשראתה של ממשלת ישראל והרוב הימני בהנהלה הציונית, מנסים אירגונים ישראליים לבטל את חוזי־הפירסום של חברות אמריקאיות גדולות, שקיבלו על עצמן את החסות לשידורים ממישחקי האולימפיאדה בברית־המועצות. לרשת אנ.בי.סי. נגרמו כבר נזקים עקב כך.

לעת עתה, לא נקטה הנהלת אנ.בי.סי. בשום מעשי תגמול בתחום מערכת החדשות ועניניי היום — אך מנהלי הרשת כבר רמזו בבירור למנהיגים יהודיים כי אם לא יפסיקו מוסדות יהודיים לעסוק בפעולות שיגרמו נזק לחברתם — יגיבו בחומרה.

איתות ראשון לכיוון המוסדות היהודיים נעשה על־ידי ביטול פתאומי של תוכנית טלוויזיה בת שלוש שעות בנושא חטיפתו של אדוף אייכמן, על־פי סיפרו של איסר הראל.

הבורסה

רוץ בזהירות בעקבות השלום

הסיום המוצלח הבלתי צפוי של ועידת קמפ־דייוויד, הקפיץ את שוק המניות בצורה רצינית ביותר. חלק מציבור המשקיעים תוהה עדיין כיצד לנהוג לנוכח התפוכות בשבועות האחרונים בבורסה ואילו אחרים מסתערים על כל הבא ליד. המשקיע הנבון, המבקש להפיק רווחים מהגיאות הצפויה בבורסה, ייטיב לעשות אם יכלכל את השקעותיו בזהירות.

כל מי שיזכור מה קרה בשבוע האחרון למניות חברת רסקו יזהר מפני מניות, שהאינפורמציה הבלתי מלאה לגביהן עלולה להטעות. דוגמא לכך הן מניות חברת טבע. חברת יצור תרופות זו רכשה לפני כשנה וחצי מיפעל הולנדי לייצור פורנים בהשקעה של מיליון וחצי דולאר. המיפעל ההולנדי, אופראל, נועד להיות מרכז השיווק של טבע. אולם לאחרונה החליטה ועדת השיווק של השוק האירופי המשותף כי המוצר הוא כרצונגני ויש להפסיק את השימוש בו תוך מיספר חודשים. כתוצאה מכך עלולים להיגרם הפסדים לטבע וזו ודאי תודיע על כך בקרוב לבורסה. שני מיפעלים אחרים מקבוצת דיסקונט השקעות — אלקו וכבלים עלולים גם הם להיקלע לקשיים עקב ההתפתחויות באיראן.

לחברות אלה השקעות ניכרות באיראן והתערבות שילטון השאח עלולה לגרום קשיים לחברות ישראליות שהשקיעו באיראן. ככר עתה ידוע כי מיספר חברות איראניות אינן עומדות בהתחייבויותיהן הכספיות.

דרכי חיים

בשורות איזם

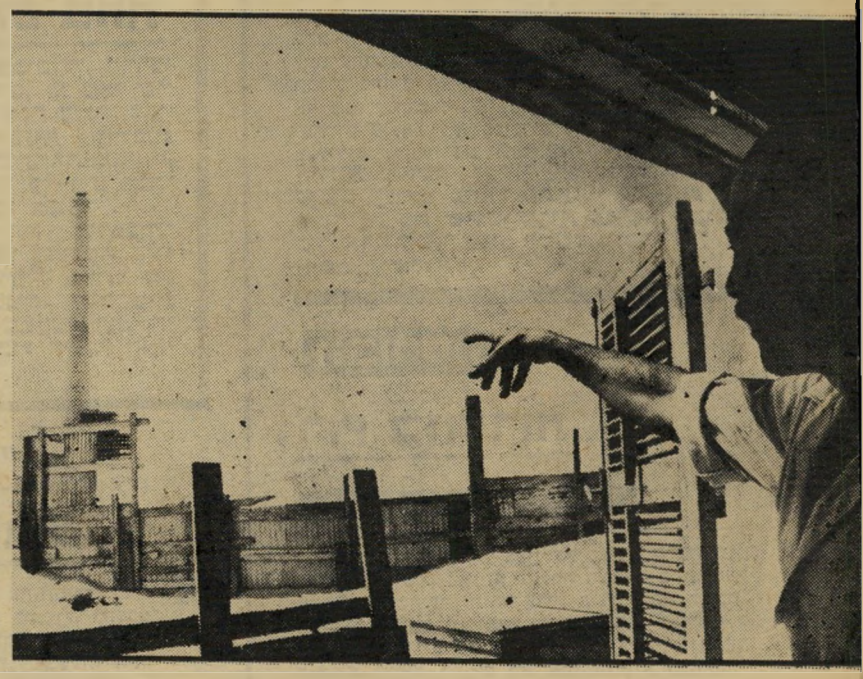
ערב אל־מפג'ר, כפר ערבי על גדת נחל חדרה, הויך ונכחד

בכביש חיפה—תל־אביב, ליד צומת חדרה, נאספו בשבת שעברה עשרות נשים, גברים וילדים ערביים, תושבי הכפר ערב אל־מפג'ר. הם נשאו בידיהם שלטים, עליהם היה כתוב בעיברית ובערבית: „תנו לנו לגור באדמותינו!" „קברו אותנו חיים!" „דונם עבור דונם!" „אנו פונים אל כל אזרח בעל מצפון, תנו לנו לחיות!"

מצוקתם של אנשי אל־מפג'ר, השוכן על גדתו הצפונית של נחל חדרה, לא אתמול נולדה. כבר בשנת 1955, עת הוציא מישרד־האוצר צו־הפקעה על אדמות הכפר, החלו 250 תושביו לסבול. אדמות הכפר נאסרו לעיבוד, ותושביו נאלצו לחפש עבודה ביישובים הסמוכים. מי־השפכים של מיפעלי־נייר־חדרה חיסלו את המעיין, שהיה מקור המים היחיד של הכפר. מי הנחל נעכרו ונאסרו לשתיה, בלית ברירה השתמשו בו תושבי הכפר ורבים מהם לקו במחלות מעיים קשות. (העולם הזה 2102).

בנובמבר 77' נאטמה הבאר היחידה בכפר על־ידי מחלקת עבודות ציבוריות חדרה. התושבים פתחו את הבאר מחדש, ונאלצו לשלם קנסות גבוהים. הבאר נחסמה ונחפרה בשנית, ואז נעצרו כמה מהתושבים באשמת הפרעה לפעולות העיריה.

המכה האחרונה הונחתה באוגוסט השנה, כאשר הוציא בית־המישפט צו לעקירת שלוש מישפחות מהכפר, וזאת בהתאם לפקודת ההפקעות המנדטורית. הגוף שקנה את האדמות המופקעות מידי המדינה היה הקרן לפיתוח קיסריה, שהעבירה את הבעלות לחברת־החשמל. זו החלה בבניית תחנת הכוח החדשה על אדמות הכפר.

תחנת־הכוח מבעד לצריף בכפר
„רק אללה יכול לעזור!"

בית־המישפט הצהיר כי זו רק ההתחלה ובימים הקרובים יוחל בפינוי שאר התושבים.

אדם מאמין. הכפר אל־מפג'ר נראה עלוב וזנוח. כל הנכנס אליו מריח מיד את צחנת מי השפכים של נחל חדרה והמזבלה הקרובה. מעל הנחל מתנשא ענן קבוע של זבובים וייתושים, נושאי מחלות. התושבים גרים עד היום בצריפונים, העשויים בחלקם מקרשים ובחלקם מלוחות פח. אל כל אלה נוסף בחודשים האחרונים המיטרד של גבעות החול, שהוקמו על־ידי עובדי חברת־החשמל. די ברוח קלה ביותר כדי שהחול יחזור אל מטבחיהם וחדרי המגורים של תושבי הכפר. 70 ילדי הכפר מתרוצצים מתחילת השנה בחצוסר מעש בין התרנגולות והכבשים. חלקם משחק בשפכי נחל חדרה, ואחרים מסתובבים ליד האוטוסטרדה ומסכנים את חייהם. בית־הספר של הכפר ניסגר השנה על־ידי מישרד החינוך, שטען כי ממילא יפונו בקרוב תושביו, ולכן אין טעם להמשיך ולבזבז כספים על כיתות ריקות מתלמידים. מיגרש הכדורגל, ששימש למישחקי הילדים, נחרש כולו על־ידי חברת־החשמל, ואין לילדים מקום לשחק בו.

מוחמד עלי אל־קייסי (50), נציג ועד הכפר, הוא מוסלמי מאמין. למרות מילחמתו הנואשת למען אנשי כפרו, הנמשכת קרוב לעשרים שנה, נישאר עלי, שאנשי הכפר מכנים אותו איוב, אדם מאמין. גופו השחוח מתיישר כל אימת שהוא מזכיר את שם אללה. „אני מאמין באלוהים ובמצפונם של האנשים הישרים, שיצילו אותנו מהכליון," אמר עלי, שהוא אב לשישה ילדים, הגרים עימו בצריפון בן שני חדרים, ללא ריהוט מינימאלי. „אנחנו לא נגד פיתוח ולא נגד קידום," הוסיף עלי, „אבל אנחנו נגד נישולנו מאדמותינו וזריקתנו לחלל הריק. על האדמות שיקחו מאיתנו עומדת החברה להגנת הטבע להקים פארק לאומי. כל זה טוב ויפה, אולם מישרד־האוצר מציע לנו כפיצוי רק 25 אלף לירות ואפשרות להלוואה בסך 90 אלף לירות. והרי השר שרון הצהיר, כי כל מישפחה יהודית מתנחלת עולה לאוצר המדינה 2.5 מיליון לירות.

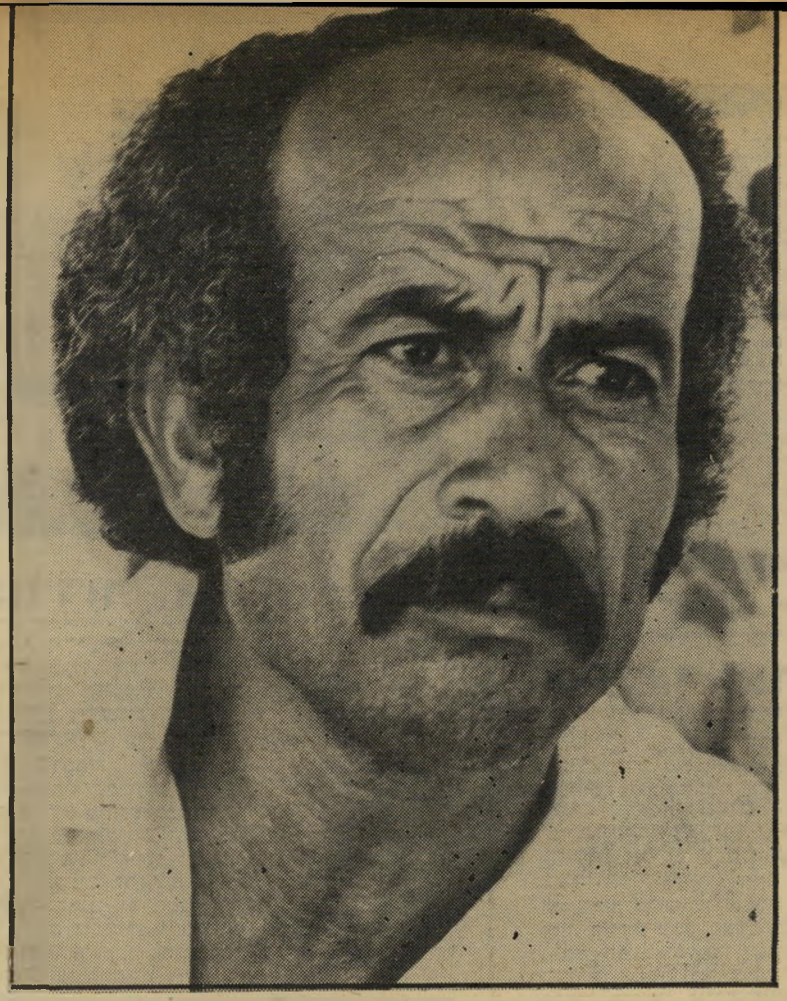
„תמורת אדמותינו מציעים לכל תושב לקבל חצי דונם אדמה, עליו יוכל לבנות את ביתו. לי אישית, יש 56 דונם, שתמורתם אקבל חצי דונם והלוואה בתנאים שלעולם לא אוכל לכבדם. כי כיצד אוכל לקיים את מישפחתי, לחפש מקום עבודה ולבנות בית בגילי — כל זאת בעת ובעונה אחת? בכל כפר ערבי עולה בית בממוצע 300 אלף לירות להקים. איך הם מצפים שאוכל להקים בית בתנאים אלה? למעשה הם משליכים אותי ואת ילדי אל הרחוב. לשאר האנשים שיפונו מציע מישרד־האוצר לשכנם בכפרים סמוכים, דבר שיפגע בעבודתם.

„כתבתי לכל הנוגעים בדבר וביקשתי שיחוסו עלינו, לפחות עד שיוחלט מה לעשות אתנו. השילטונות מסרבים לסלק את גבעות החול החוסמות לנו את האוויר, ואנו נקברים חיים עם הרוח הקטנה ביותר. השילטונות טענו כי רק כאשר תיבנה תחנת־הכוח באיזור יסופקו לנו מי־שתייה נקיים וחשמל. אבל או כבר לא נישאר כאן, כדי ליהנות מן התנאים. כל יום נוסף לנו פגע. לפני שבוע הרסו לנו את חדר השירותים ומאז אנו עושים צרכינו בחוץ.

„אני דורש לפחות שיתנו לנו את התנאים המינימליים לחיות, עד שיוחלט מה לעשות אתנו. השילטונות באו אתמול בדרישה, שניתן להם ערבות בסך 100 אלף לירות, כדי שיוקפאו תהליכי הגירוש מהמקום. דבר זה נקבע בבית־המישפט. אוזיא אותנו מהכפר ולא נותנים לנו שום עזרה. סגרו את בית־הספר ומסרבים להתקין חשמל ומים. גם מרפאה אין במקום. וכל זאת כדי שנצא מהמקום. היתה לי גינת ירקות גדולה, וב־1956 אסרו עלי לעבד אותה, ומאז אני פועל בפרדסים. היה לנו גם פרדס. אבל את כל הפרדסים שבכפר הרסו עם בניית האוטוסטרדה, ורק עץ זית אחד השאירו. עץ זית משמש במסורת הערבית סמל להחזקה במקום."

במישפחתו של מוחמד 16 נפשות. כולם חיים ממשכורתו ומקיצבת־סעד המסתכמת ב־6,000 לירות בחודש. „לפני 15 שנה," הוסיף מוחמד, „היו כאן קייטנות וסירות־דייג. אני עצמי הייתי דייג. אולם היום אי אפשר יותר לדוג כאן, כי כל דגים מתו מזיהום הנחל. סגרו לנו את הכניסה לכפר כמה פעמים, ואנו פתחנו אותה. קנסו אותנו על רצוננו להיכנס לבתינו, והיינו מוכרחים להתנגש עם החוק. אפילו טלפון לא סידרו לנו כאן, למרות שיש קו טלפון במרחק 50 מטר מהכפר.

„אני אמשיך להילחם ולעמוד על זכויותי," הוסיף מוחמד, „כי אני מאמין שיש אלוהים והוא יעזור לנו."

נציג ועד־הכפר אל־קייסי
„קברו אותנו חיים!"

לם איך נגייס סכום כזה? אני מתחנן שיתנו לי דונם עבור כל דונם שיקחו ממני, וסכום כסף שיספיק לי לבנות בית חדש. אחרת ניזרק, פשוט, אל הרחוב."

הכניסה אסורה. סמיחה, אמו הקשישה של עלי, היא ספר היסטוריה מהלך על שתיים. הקשישה כפופת הקומה סיפרה, כי הובאה לכפר מסידני עלי, כפר ערבי ששכן ליד הרצליה, בזמנו של הסולטאן התורכי עבד אל־חמיד, בסביבות שנת 1908. „עברתי את תקופת התורכים והאנגלים," סיפרה סמיחה, „אולם אף פעם לא סבלתי מנישול, בכל שבעים שנותי בכפר. האדונים מהמישטרה מבלבלים לי את הראש, ולא נותנים לחיות בשקט."

בצידו השני של הכפר, ליד שלט המכריז „הכניסה אסורה", בין ערימות אשפה, קרשים, צריפים המטים לנפול וחבלי כביסה מתוחים, ניצב צריפו הרעוע של מוחמד עלי אל־קייסי. מוחמד נשא בידיו את בנו הפעוט, שרק עתה החזירו מבית־החולים, שם שהה ארבעה חודשים ביגלל מחלת מעיים קשה.

„נולדתי בכפר הזה," הכריז בגאווה, „וגם אבי וסבי נולדו כאן. הם רוצים להוציא אותנו מהכפר ולא נותנים לנו שום עזרה. סגרו את בית־הספר ומסרבים להתקין חשמל ומים. גם מרפאה אין במקום. וכל זאת כדי שנצא מהמקום. היתה לי גינת ירקות גדולה, וב־1956 אסרו עלי לעבד אותה, ומאז אני פועל בפרדסים. היה לנו גם פרדס. אבל את כל הפרדסים שבכפר הרסו עם בניית האוטוסטרדה, ורק עץ זית אחד השאירו. עץ זית משמש במסורת הערבית סמל להחזקה במקום."

במישפחתו של מוחמד 16 נפשות. כולם חיים ממשכורתו ומקיצבת־סעד המסתכמת ב־6,000 לירות בחודש. „לפני 15 שנה," הוסיף מוחמד, „היו כאן קייטנות וסירות־דייג. אני עצמי הייתי דייג. אולם היום אי אפשר יותר לדוג כאן, כי כל

החפירה בכניסה לכפר
„זורקים אותנו לרחוב!"

תמרורים

נחוג • יום הולדתו ה־59 של ה־עיתונאי **זאב אתגר**, מי שהתפרסם לאחר נפילת בנו במילחמת יום־הכיפורים כאבי ההנצחה ברמת־גן. אלתגר, שזכה לפרסים סיפרותיים רבים הקים בביתו מר־זיאון לזכר בנו, סרן **מירון אתגר**, והוא חבר בוועדות רבות להנצחת לוחמי מילחמת יום־הכיפורים.

נחוג • יום הולדתו ה־60 של **יצחק** („איצ׳ה״) **ממבוש**, יצרן הדפסי המשי האמנותיים והמדליות בכפר־האמנים עין־הוד. יליד רוסיה שעלה לארץ בגיל שנה („מבלי שידעתי אם זה ברצוני או בניגוד לרצוני״), גדל בכפר־סבא, היה מראשוני

אומן ממבוש
מהצדיקים האחרונים

התע״ש, שם עבד כחרט, למד ציור בפאריס והיה ממקימי כפר־האמנים עין־הוד והיה תקופה ארוכה מוכתר המקום. ידידו של ממבוש, הסופר **בנימין גהאר**, אמר עליו: „אנחנו שני הצדיקים האחרונים שנותרו בארץ.״ הגיב ממבוש באומרו: „וגם אנחנו הולכים ומתמעטים.״

נחוג • יום הולדתה ה־75 של המו־שבה גבעת־עדה, שמונה קילומטרים מ־זכרון־יעקוב. גבעת־עדה, המאכלסת כיום 1500 תושבים, על פני 7000 דונם, נקראה על שמה של **אראלה אידה**, אשתו של ה־ברון **בנימין דה רוטשילד**, שרכש ב־1903 את אדמות הכפר הערבי מרח ומסרם למתיישבים היהודים. למרות הצביון ה־חקלאי של המושבה, יש באחרונה נטייה להפוך אותה לתעשייתית ובמקום הוקמו אף שני מיפעלים: האחד לאבני־חן ול־יהלומים והשני למוצרי־עור.

מינו • כחברי הוועד המנהל של רשות־השידור כתב דבר **דניאל בוך**, מטעם מיפלגת העבודה, ויועץ שר־החינוך **זבולון המר**, **יוסף בן־שלמה**, מטעם המפד״ל. המינוי נזקק לאישור ה־ממשלה, אולם אין ספק כי בלוך, אחד הכתבים הפרלמנטריים הסובים בארץ, בנה של **דורה בלוך**, שנרצחה בעיקבות מיב־צע אנטבה, ובן־שלמה, שנודע כמרצה מעו־לה בקבלה באוניברסיטה העברית וכמנחה תוכניות דת בטלוויזיה, יזכו באישור ה־ממשלה.

הוכרז • על הקמת קתדרה במכון וייצמן על שמו של מי שהיה חבר מועצת־המנהלים של המכון ועורך מעריב **אריה** („צ׳ק״) **דיסנצ׳יק**. על הקמת הקתדרה הודיע נשיא מכון וייצמן, הפרופסור **מיכ־אל סלע**, בערב לזיכרו של דיסנצ׳יק, שנערך במלאת 30 יום למותו.

נחנך • מחדש מיפעל קרגל, שנישרף לפני כ־8 חודשים, על־פי החשד על־ידי חברי כנופיית מע״צ. יושב־ראש מועצת ה־מנהלים של קרגל **יוסף שוורץ** סיפר בטקס חנוכתו של המיפעל לקרטון גלי, כי הוש־קעו בבנייתו מחדש 300 מיליון לירות, מהם 1 מיליון בהתקנת מערכות משוכללות ל־כיבוי אש.

פרש • מתפקידו כשופט בית־המיש־פט־העליון, הד״ר **משה עציוני**, בטכס שבו השתתפו שר־המישפטים **שמואל תמיר**, נשיא בית־המישפט־העליון, הד״ר **יואב זוסמן**, ושופטי בית־המישפט. עצ־יוני הודיע בטכס זה כי יתרום חלק נכבד מחסכונותיו לעובד המצטיין של בתי־המישפט. את מקומו של עציוני יתפוס מי שהיה היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור **אהרון ברק**.

התפטר • מתפקידו כמועמד הלי־כוד בבחירות לראשות עיריית הרצליה, עורך־דין **בנימין שפירא**, לדבריו בגלל איומים על חייו ועל חיי בני־משפחתו. שפירא טען במיכתב התפטרותו, כי „אין לי החוסן הנפשי והפיסי להתייצב מול שיטות תת־תרבותיות.״

פוטר • על־ידי מנכ״ל מוזיאון ישר־אל, **יורם רויון**, עוזר מנכ״ל להקת בת־שבע, **דויד ברקן**, בעיקבות הביזיון שב־הסתלקות הלהקה מלונדון, תוך השתמטות מדמי איכסון בבית המלון. מנהל מוזיאון ישראל הוא אחד מחברי הוועד המנהל של להקת בת־שבע, והוא האשים את ברקן כאחראי לביזיון לונדון.

נבחר • כמועמד המפד״ל לראשות עיריית ירושלים הד״ר **משה מנדלבאום**, ממלא־מקום בשכר של יושב־ראש מועצת המנהלים של הבנק לפיתוח התעשיה, ו־לשעבר מנכ״ל מישרד המיסחר והתעשיה. מנדלבאום היה חבר מיפלגת העבודה כל זמן שזו היתה בשילטון, קיים מגעים עם הליכוד, אחרי המהפך, כדי להצטרף לאחת מחטיבותיו, ונדחה. עתה הודיע כי יצטרף למפד״ל. מנדלבאום בן ה־45 טען בפני עיתונאים כי הוא אומנם אינו דתי אך שומר מסורת. הקשר הראשון של מנדלבאום

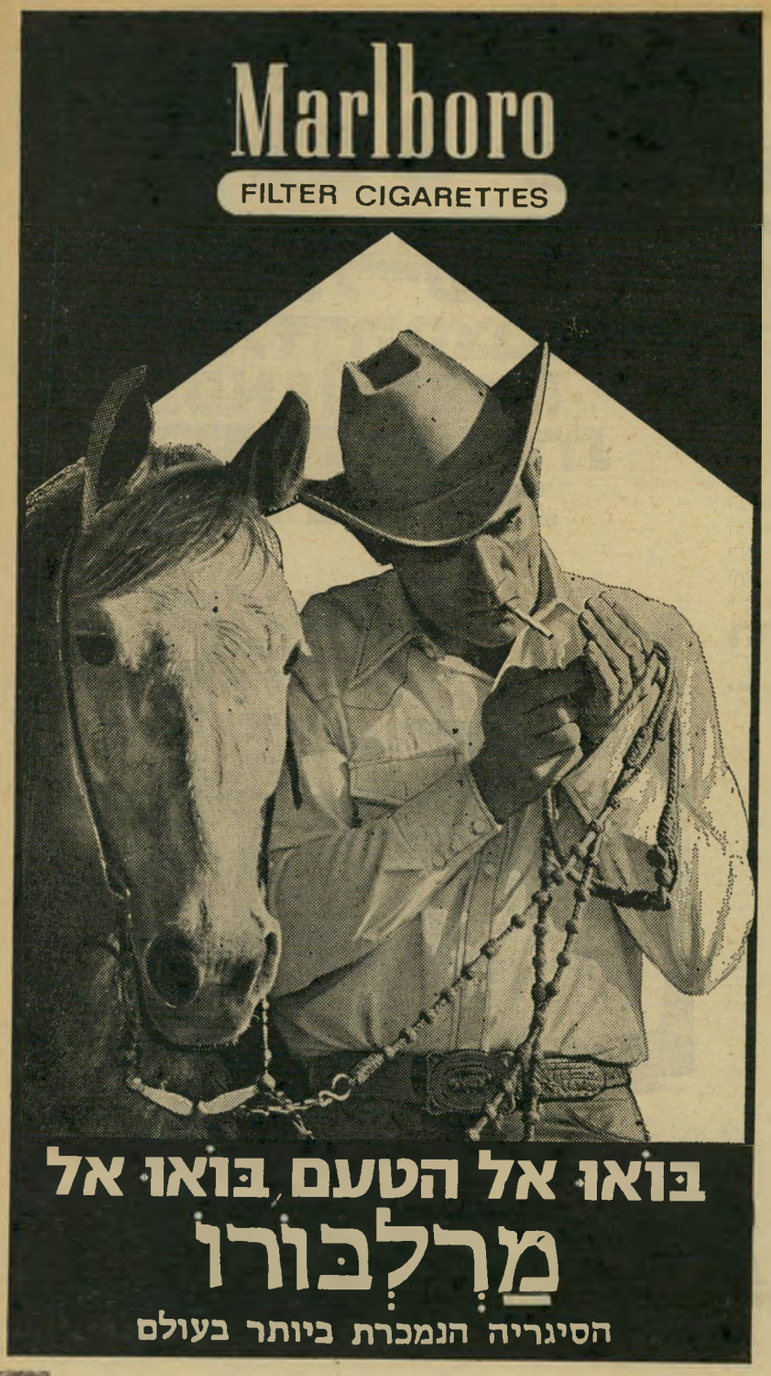
מועמד מנדלבאום
החלפת מיפלגות

עם הדת היה כששימש כמרצה בכיר לכל־כלה באוניברסיטת בר־אילן. מנדלבאום, דור שביעי בירושלים, נמנה על צאצאי **יואב משה סלומון**.

נפטר • סופר השואה **לייב רוכמן**, בגיל 60. היה ידוע כאחד מגדולי עיתונאי וסופרי האידיש בארץ, ואחד מספריו על השואה, בדמיון חיי, הופיע גם בעיברית. ידידיו של רוכמן יודעים לספר כי צפה בהקרנת הפרק הראשון של הסידרה שואה לפני שנפטר. רוכמן הותיר אחריו אשה ושני בנים, בתו היא המשוררת הציירת **רבקה מרים**.

נפטר • **אדי דאסלר** בן 77, בעלי החברה המייצרת אביזרים ולבוש ספורט אדידס, ששמה גזור משמו הפרטי ומחלק משם מישפחתו. דאסלר — או כפי שהוא כונה בגרמניה מר אדידס — הקים ב־1920 יחד עם אחיו את המיפעל לייצור בגדי ספורט, אולם הם נפרדו בעת מילחמת העולם השניה, והאח הקים מיפעל מתחרה, פומה. מחזורה של חברת אדידס היה השנה 700 מיליון דולאר.

נפטרה • הקריינית והאמנית **חנה בן־ארי** בגיל 50 לאחר מחלה ממארת. בן־ארי עלתה ארצה מגרמניה ב־1938, למ־דה בגימנסיה הרצליה והחלה לעבוד בקול ההגנה ב־1947. עם הקמת המדינה היתה מבכירי קריינ׳ קול־ישראל, השתתפה ב־תסכיתי־רדיו ומונתה אחר־כך כמנהלת מדור הרדיו. בן־ארי שלחה ידה בכתיבה ובמישחק, בין היתר כתבה את במזל דגים שבויים על־ידי בעלה, הבמאי **אברהם ניניו** והועלה בתיאטרונו של **גיורא גו־דיק**. בשנה שעברה ערכה את ספר הע־תונאים.

כל מין ימצא אורנק מכל מין ב־שוש
exclusive
דיזנגוף וסו, ת״א
ארנקים ומוצרי עור

קורסים לצלילה
בים התיכון ובים סוף
סנפיר
03-36179
נביעות
059 6191/2-345

הראשון־לציון

(המשך מעמוד 13)

והרב היה צריך לממן את הוצאתו לאור מקרנות ציבוריות. הוא סנה אל מוסד הרב קוק, ממנו קיבל סכום הזהה כמעט לסכום שעלה הספר. פנה למישרד־הדתות וקיבל מענק גדול להוצאת הספר וכן לישיבת פורת יוסף, אחת הישיבות העשירות בירושלים, שממנה קיבל 80 אלף לירות.

מי מימן את הספר?

ואם לא היה די בכל אלה, קיבל הרב עובדיה יוסף תשלום עבור הוצאת הספר גם מאחד מהנדבנים היהודים העשירים בעולם, אדמונד ספרא. ספרא הוא יהודי ממוצא לבנוני, ובעל אזרחות לבנונית — בין השאר — היושב דרך קבע בז'נבה, ניו־יורק וסאן־פאולו.

ספרא נמנע מלבוא לישראל, או לתרום למוסדות דתיים בגלוי, מחשש שהדבר יזיק לעיסקי הזהב והנפט שלו עם שייכים ועשירים ערבים. לספרא קרן בישראל, שהוקמה בהשפעת שר־האוצר לשעבר פינחס ספיר, התורמת בהסתר כספים לבתי־כנסת ולישיבות. בין השאר הוקמה בעזרת קרן ספרא ישיבה בבית־וגן בירושלים, ועתה נבנה מכספיה בית־כנסת בבת־ים. את הקרן מנהל בארץ עורך־הדין שלמה תוסיה־כהן.

לרב עובדיה לא היה נוח לקבל כספים עבור סיפרו מן הקרן הישראלית של אדמונד ספרא, והוא ביקש את המיליונר שישלח לו כסף ישירות מניו־יורק.

סיפרו של הרב עובדיה יוסף הודפס ב־5.000 עותקים. אין לו אומנם תפוצת מכירה גדולה, ורוכשים אותו בעיקר מוסדות דתיים הרוצים שהספר יימצא בספריה שלהם, כאשר הרב יתעניין לדעת אם הוא נקרא, או כאשר יבוא לבקר בישיבה. עוזרו של הרב טען כי לא ידוע לו מניין בא המימון לספר, ולדבריו: „הרב מקבל משכורת גדולה. יכול מאד להיות שהוא מימן אותו מכיסו.“ אולם, לדיברי דני ענתבי, „אין כל פסול בקבלת תרומות להוצאת סיפרו של הרב הראשי, משום שהרב מחלק אותו חינם לידידיו ולמשתדלי פניו.“ ענתבי גם אינו רואה פסול בכך שהרב הראשי קיבל עבור הספר כסף רב יותר משזה עלה באמת. „פונים אלינו כל מיני אנשים לעזרה בהוצאת ספרים לאור,“ הוא אומר. „עד היום היינו שולחים אותם לחברת חברה־קדישא, כדי שהיא תתמוך בהם. עכשיו יוכל הרב עצמו לתת להם.“

פרשה אחרת מעסקי הממון של הרב עובדיה יוסף, מסבירה יותר מכל כיצד זוכה הראשון לציון, למרות עיסקות בלתי־כשרות אלה, לאהדת העיתונות הדתית, המגנעת מלתקוף אותו על מעשיו אלה. בנסיעתו האחרונה של הרב לספרד, הוא לקח איתו את העיתונאי אברהם דורון, אחד מעורכי תוכנית קבלת השבת ברדיו. לדברי עוזרו של הרב: „דורון ביקש מאיתנו לנסוע לספרד, הצעתי את זה לכבוד הרב והוא אמר: ‚בסדר, אבל אני לא יודע מזה כלום.‘ החלטתי לקחת את דורון משום שההוצאה הכספית על הכרטיס היתה אפסית, ובספרד לא היו הוצאות משום שהיינו אורחים של הספרדים.“ לדברון יש גירסה אחרת. לדבריו הוא נסע עם הראשון לציון ללא שום קשר עם הרב עצמו: „יצאה משלחת גדולה לחוץ־לארץ ורצו גם עיתונאי. אז בחרו בי. ההוצאות לא שולמו על־ידי הרבנות, אלא על חשבון המארחים הספרדיים.“

דורון טוען גם, כי אין כל קשר בין נסיעתו עם הרב הראשי לספרד לבין העובדה שהרב זוכה לפירסום חיובי רב בתוכנית הרדיו שהוא עורך. „אני לא העורך היחיד של קבלת השבת ברדיו.“

תלונות על עסקי הממון של הרב עובדיה יוסף הגיעו למישרדי מבקר המדינה, אולם איש לא חקר בהם. במישרד האוצר מאשרים כי שר־האוצר עצמו, שימחה אריליך, אישר את מכירת הדירה לרב עובדיה יוסף, אולם לדברי גורמים המקורבים לאריליך: „הרב שילם את המחיר המלא. אם יסתבר שהוא לא שילם מחיר מלא, נדרוש ממנו את יתרת הכסף.“

דובריו של הרב טוענים, כי עסקי הממון שלו אינם שערוריה. „קודם צריך לבדוק את העסק עם הרב משאש מירושלים, שגר עם בתו התירית, שלא רוצה להיות אזרחית ישראלית, בכולן המרכז של הרב פורוש, על חשבון הציבור כימעט שנה,“ טען דוברו של הרב. „לעומת שחיתות כזו, כל מה שנדמה כאילו עשה הרב עובדיה יוסף זה שום דבר.“

הזדמנות!

34.750 ל"י עבור הטלויזיה הצבעונית NORDMENDE הטובה והמכרת בחתר באירופה.

אמפא-אמקור סביא לך לקראת החגים את הטלויזיה הצבעונית הטובה והמבוקשת ביותר באירופה, NORDMENDE, במחירי מבצע מסרי תקדים:

"22 - ב- 34,750 ל"י במקום 41,875 ל"י*

"26 - ב- 38,500 ל"י במקום 48,000 ל"י*

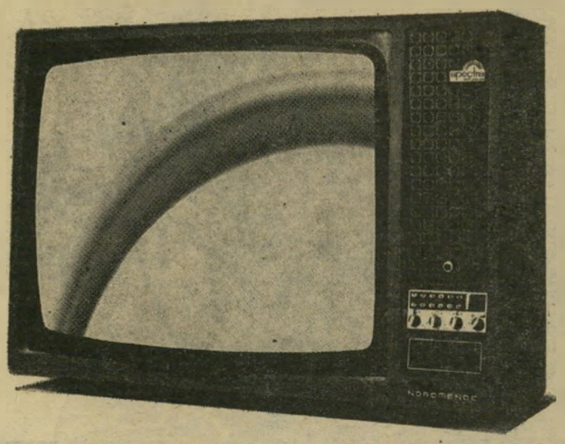
אם יש לך כושר החלטה, מהירות תגובה וזריזות ביצוע, רוץ לאחת מחנויות אמפא הרשומות מטה. ייתכן שתהיה בין המאושרים שיספיקו לקנות את הטלויזיה הצבעונית הטובה באירופה במחירים שלא יחזרו.

* המחירים אינם כוללים מ.ע.מ.

המלאי מוגבל!

אמקור מפיצים אמפא

זה לא טשת, זה הזדמנות.

להשיג בסניפי

אמפא

תל אביב: דרך פיית 16
רח' בנקס 48
ירושלים: רח' יפו 30
חיפה: רח' שבתאי לוי 25, ככר אמפא

פרסום א. מר.

הרמקול המהפכני עם הצליל הטבעי

WHD

יבואן ומפיץ סטריאו שיר

חיפה, רח' הרצל 59
טל: 661273, 645743

פרסום אורי

„רובקס"
הגיע מזאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס"

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

„רובקס"
הגיע מזאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס"

במדינה

אופנה

מאמשטרדם באהבה

אופנת גברים חדשה פורשת בישראל באמצעות מתכנן אופנה הולנדי

כל הגברים שאהבו להתהדר במכנסי ג'ינס שחוקים וחולצה זרוקה, מתבקשים לקחת את כל הסמרטוטים האלה ולשים אותם בפינה חבויה בארון, עד להודעה חדשה. האופנה הגברית עומדת ערב מהפכה. הגבר ילבש מעתה חליפות בכל שעות היום והערב, יענוב עניבות רחבות ומצויירות, או מטפחות צבעוניות סביב צווארו.

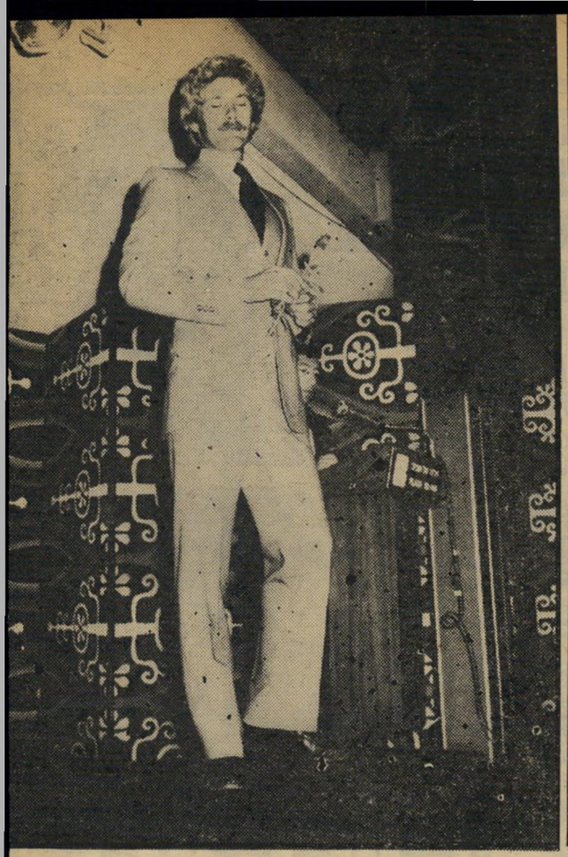

מעצב־אופנה ואן־דייק
כוכב חדש

כל זאת, אם הגבר יהיה מוכן לשמוע ל־עצתו של מתכנן האופנה ההולנדי וילם ואן דייק, היכול בעצמו לשמש דוגמה לכל גבר.

בתצוגת־אופנה ראשונה מפרי עיצובו, שנערכה במלון פלזה בתל־אביב, בויימה על־ידי עודד ואלה גרא והנחתה על־ידי קריין הרדיו משה טימור (בחליפה מחויטת היטב, בצבע שחור, לשעות הערב), הופיע ההולנדי בחליפה בצבע כחול כהה, עניבה כחולה עם נקודות אדומות וחולצה לבנה מפוססת בתכלת. הוא צבה בחמישה הדוגמנים הצעירים שלו, כשהם מציגים בפני הנוכחים במקום חליפות מחוייטות בצבעים שמרניים, כמו בז', אפור, חום וכחול. בין הדוגמנים בלטו שניים: ראול קוברינסקי, שהגיע מאמסטרדם לפני כמה חודשים, ויהושע שחם, שהוא מישפטן.

עם סיגר בפה. מי שאימץ את האופנאי בן ה־42 הוא מיפעל בגיר, חברת־בת של תישלובת פולגת. נכון שלבגיר היה קודם רומן אופנתי עם המעצב הפאריסאי הידוע פייר קארדן, אך הרומן הצטנן משום שקארדן התפזר על יותר מדי מוצרים. אומנם בגיר וקארדן עדיין לא התגרשו סופית, וההחלטה על כך תיפול בקרוב, אך הכוכב החדש הוא ללא ספק הגבר ההולנדי שמתגורר בלונדון ומתכנן וייעץ לחברות גדולות ומפורסמות באירופה כולה. לארץ הוא יבוא ארבע פעמים בשנה, לחמישה ימים בכל פעם, ויעצב את חליפות הגברים של בגיר. הוא גם מתכנן לטפל בנשים הישראליות, ועומד לתכנן גם להן מלתחה סולידית יותר. חברת בגיר אפילו פותחת לו בוטיק בדיזינגוף־סנטר, שם יוצגו יצירותיו, וכל הגברים שבכיסם מצויות חמשת אלפים לירות יוכלו לרכוש חליפות פרי עיצובו במחיר העממי הזה — עממי, לדברי מנהלי פולגת, האחים חיים וישראל פולק.

דוגמן קוברינסקי
עניבות רחבות ומטפחות צבעוניות

דוגמן שחם

כל הבגדים לחליפות אלה עשויים מצמר נקי, פלנל ומוהיר, ומיוצרים, כמובן, ב־מיפעלי פולגת. עיבדה זו הופכת את החלי־פות ל„תוצרת כחול לבן".

חמשת הדוגמנים שהציגו חליפות ספורט, חליפות לאנשי עסקים וחליפות לשעות ה־פנאי, היו צעירים מאד, בעלי גיזרה דקה ופנים צעירות, וכאשר עלו על הבמה עם סיגר בפה, נראו כילדים שהעישון עדיין אסור עליהם.

מה החידוש בחליפות אלה? ובכן, לדברי ישראל פולק יש כמה חידושים. קודם־כל הבדים הסינתטיים שייכים לעבר. עכשיו מייצרים את החליפות מבדים יותר טבעיים. שנית, רוחב הדש הולך וצר. אם לפני שנה היה רוחב הדש בז'קט 12 ס"מ, כיום הוא 8 ס"מ ויגיע בקרוב עד 6 ס"מ. שלישית, הקפל במכנסיים נעלם לחלוטין. אך חליפה שעלותה בשנה שעברה 1,700 ל"י, נמכרת השנה ב־2600 ל"י. באירופה, לעומת זאת, נמכרות חליפות בגיר במחירים הנעים בין 60 ל־100 דולאר.

תצוגת־האופנה הסתיימה בחליפות ערב מיוחדות לחתנים, כשהבדים הם מקטיפה או מוהיר עדין.

האם יאמץ הגבר הישראלי את יצירות המתכנן ההולנדי? ימים יגידו.

תיאטרון

סיפורו של מרחף

עתידו של הבימתף, שנועד לשחקנים צעירים ולבמאים טריים, לוטה בערפל

ביום חורפי אחד, בינואר 1978, נכנסו שני פקחים מעיריית תל־אביב לאולם הבימתף, ערכו בדיקה קצרה והודיעו לפנינה גרי, מנהלת המקום, ולהנהלת הבימה, שעליהם לסגור את האולם. הני־מוקים: תנאי בטיחות לקויים, קירות־עץ חשופים להצתה, חוסר פתחי־חירום.

בשביל אנשי הבימתף היתה זו מכה קשה. הם עמדו אז בפיתחה של עונה חדשה שהבטיחה להיות עשירה בהצגות חדשות — עבודות ביכורים הן של מחזאים והן של במאים וצוותי־הפקה. בינואר היה זה דייר מישנה שהורד מהקרשים כאשר גורל הב־מתף נימסר לידיהם של המהנדסים ו־קבלני־הבנייין. ההכנות להעלאת ההצגה הגיעו לסיומן וכבר נערכו חמש הצגות למוזמנים, שבעיקבותיהן הגיעו ביקורות טובות מאד. למרבה המזל נמצאה אכסניה אחרת להצגה — היא הועברה לאולם הקטן ועדיין רצה בהצלחה.

לא כן היה גורלן של מוסה והפרעונית וניקול, שתי הצגות נוספות שתוכננו לעונה זו. „בין ינואר לאפריל החלו עבודות הבניה," סיפרה פנינה גרי, „ובאותו הזמן התנהלו החזרות למוסה והפרעונית. באפריל היתה ההצגה מוכנה, עבודת הבכורה של הבמאי דודו ברסלבי, שסיים את האוני־ברסיטה רק בשנה שעברה. בתחילת מאי קיבלנו רישיון לחזור ולהשתמש באולם. ההצגה החלה לרוץ בהצלחה משך החו־דשים מאי, יוני יולי, ובינתיים התחלנו עם ניקול, שהיתה מוכנה לעלות על הבמה באוגוסט. אז שוב הגיעו מכבי־האש, ערכו בדיקה והחליטו לסגור."

„ממש חבל לי על הצגה כמו מוסה והפרעונית שנאלצה לרדת בשל כך," אמ־רה גרי, „זו היתה דוגמה להצגה שהורדה מעל קרשי־הבמה לא ביגלל ביקורת קשה או ביגלל קופה גרועה, אלא ביגלל סידורי הבטיחות הגרועים במקום. ההצגה מוסה והפרעונית היא דוגמה לסוג העבודות ש־לשמן הוקמה הבמה הזאת, במה שהיתה אמורה להיות סדנא לתיאטרון נסיוני חדש."

מנהלת גרי
מכבי האש סגרו תיאטרון

ההתמסדות. לפני חמש שנים היתה פנינה גרי שחקנית מהמניין בהבימה, יוזמת הרעיון לנצל את המרתף שבשיפולי בניין התיאטרון הלאומי הענק והמצופה, ולהסכו לבמה פעילה בנוסף לאולם הגדול והאולם הקטן. היא ניבחרה למנהלת הבימרתף, והיא שהעניקה לו אז את אופיו, כסדנא נסיונית שתעלה מחזות מקוריים של מחז־אים צעירים, ותאפשר לבמאים מוכשרים, שלא ניתנה להם הזדמנות קודמת, לעבוד ולהתגלות.

לא היתה זו הפעם הראשונה שבה חשבו בהבימה בכיוון זה. בניית האולם הקטן עצמו היא תולדה של הצורך שנוצר אז, ב־1958, להתמודד עם מחזות קאמריים יותר שאפילו הבימה לא יכלה כבר להתעלם מהם.

„חל תהליך של התמסדות בתיאטרון," סיפר שלמה בר־שבים, לשעבר המנהל האמנותי וכיום שחקן מן השורה. „תהליך שחייב הקמת במה שבה אפשר יהיה לדבר בשקט ולא לצעוק. אני ראיתי בחו"ל מקומות בהם יושבים אנשים בין צינורות וריואים הצגות. בכל העולם התחילו לחפש מקומות חדשים להצגות בעלות צוותים מצומצמים. בארץ כבר היו מועדונים או מרתפים שהתחילו לפעול, כאשר צוותים קטנים חיפשו מקומות קטנים. המועדונים הראשונים הוקמו על־ידי מיפלגות כמו מפ"ם, מפא"י ואחדות־העבודה, גם כדי לקרב אנשים וגם כדי לתת אפשרות ל־אנשים משלהם.

„אחר־כך הדבר צמח, והתחילו לעשות הצגות. הצגות של שלושה אנשים ויותר כבר דרשו מקומות גדולים יותר, כמו צוותא. הבימה גילתה את הדבר די מאוחר, למרות שבשנות ה־60 המאוחרות היה רעיון לעשות בהבימה מועדון־לילה ומרתף להצגות נסיוניות, ושרגא פרידמן היה צריך לעמוד בראשו. אבל בעוונותינו ה־רבים כסף לא היה. אני זוכר ששרגא התמנה למנהל האדמיניסטרטיבי, כך ש־חלומות היו אבל הם לא יצאו לפועל. כשהוקם הבימרתף, לפני חמש שנים, היה הרעיון העיקרי לתת מקום לשחקנים צעי־רים, לתפאורנים ולבמאים טריים. יש גם מחזות שמטבע כתיבתם הם מיועדים ל־הבימרתף, כי הקהל יותר מצומצם, השחקן יכול להתקרב יותר אל הקהל, יש אווירה אינטימית יותר, ואפשר להעלות בעיות שאי אפשר להעלותן במקום גדול כמו הבימה, בגלל הקהל העצום."

ביום רפואי. כשהתמנה יוסף יזרעלי למנהל האמנותי של הבימה השתנה אופיו של המקום, הוא אף ניסגר לזמן מה ופנינה גרי עזבה. רק עם בואו של שלמה בר־שביט להנהלה חזרה פנינה גרי והבימרתף שב למתכונתו המקורית, עם תפיסת הסדנא הניסיונית לרעיונות מקוריים. כך, למשל, יכלו לחיווצר צירופים כמו דייר מישנה — מחזהו של ערבי צעיר המועלה על־ידי בנימין צמח, ממייסדי הבימה, וניקול, סיפורו המצויין של יצחק בן־נר, שהומחז

(המשך בעמוד 42)

במדינה

(סוף מעמוד 41)

ובויים על־ידי ראול היימן, רופא ילדים במיקצועו.

כיום אין לדעת איך יתפתחו הדברים. ככל שתארכנה עבודות השיפוץ במרתף כך יגדלו הסיכויים להעלתם מחדש של שתי ההצגות. פנינה גרי לא תנהל את הבימתתף בעונה הקרובה, ומדיניות הפעלתו תהיה כפופה למנהל האמנותי החדש, דויד לוין.

מישטרה

אשה בלחי מזוהה

מי תקף ומי התגונן — האזרחית או השוטר?

ההודעה האנונימית, שהגיעה למטה מישטרת מחוז תל־אביב בבוקר היום הרביעי לפני שבועיים, הקפיצה שני שוטרים תוריניים לניידת. המודיע עלום־השם מסר, כי הונחה פצצה במקום מחבוא, בבית־הספר על שם יאנוש קורצ'ק, בשכונת־התיקווה. השוטרים כליפה אבו־קסיס וחיים שפירא היו נרגשים ומתוחים.

כאשר הגיעו שני לובשי־המדים למקום שצויין בהודעה המיסתורית, נתקלו ב־עוברת אורח בשם מרגלית דרורי, שיצאה מביתה הסמוך, ברחוב נגבה, כדי ללוות את בנה לגן־הילדים שליד בית־הספר קורצ'ק. השוטר שפירא פקד עליה ל־הסתלק מהמקום. דרורי, שחרחורת תמירה בת 28, הופתעה לדבריה מן הפקודה חסרת־הפשר והשיבה לשומר: „מה יש לך? מה אתה צועק עלי?"

תגובת השוטר היתה שיגרתית לגמרי: הוא ביקש מהאשה את תעודת־הזיהוי שלה. כשענתה לו, כי זו אינה מצויה בידה, שכן היא גרה בקירבת מקום, הורה לה השוטר לעלות לניידת. היא סירבה.

חבטה בראש. לדברי מרגלית דרורי לא קיבלו השוטרים את טענותיה, כי יצאה רק ללוות את בנה הקטן וכי תעודת־הזיהוי נמצאת בביתה, והחלו לדחוף אותה בכוח אל תוך הניידת. במיוחד מציינת היא את השוטר אבו־קסיס, כמי שחבט בראשה והטיחו אל חלון הניידת.

על פרטי המאבק שבין האזרחית לבין השוטר מצויות עתה שתי גירסות. לדברי ממלא־מקום דובר מישטרת מחוז תל־אביב, פקד אברהם ברומט, מונה כבר קצין חוקר כדי לבדוק את השתלשלות המאורעות ולפסוק איזו משתי הגירסות היא הנכונה, או שמא אף לא אחת מהן קרובה לאמת.

בינתיים שומרת דרורי בידיה את ה־מיסמכים הרפואיים שניתנו לה בבית־החולים איכילוב, לשם הובלה חבולה ו־

מורה דרורי
פצצה בבית־הספר

פצועה, לאחר התיגרה עם השוטר. אלה מעידים בבירור על פציעה קשה במצח ועל פגיעות ברגליים ובידיים.

מי יתן על כך את הדין? לחוקרי ה־מישטרה הפתרונים. ומי האלמוני שמסר הודעת־שווא על פצצה שלא היתה ולא נבראה? על כך אין כנראה גם למישטרה תשובה ברורה.

פארודיה על סרטי אימים משגעת את הקהל בהוליווד וגורפת את הצופים להשתתפות פעילה בסרט

אין אדם בלוס־אנג'לס שלא שמע על רוקי — סרט אימים, חווייה קולנועית מתמשכת המכה גלים וזוכה עתה לסיקור מחודש בעיתונות המקומית. מדי שבוע, בימי שישי ושבת, בשעות הלילה המאוחרות, לקראת ההקרנה החוזרת של הסרט, מתמלא אולם הקולנוע טיפאני, השוכן ב־שדרות סאנסט, המוני אדם הנוהרים כדי להשתתף בחווייה המיוחדת הזו. חלק מהקהל הצובא על הפתחים נראה כמי ש־יצא ממסיבת פורים הגיגית: תחפושות מאולתרות וכאלה שהוכנו ביסודיות מהווים

צופה בתלבושת ד"ר פרנק־פור־טר
עצות לשחקנים

חלק מהחגיגה הגדולה. הסרט מוקרן בשעת חצות ובשעה 2 לפנות בוקר, והאולמות מלאים עד אפס מקום. בשעה מוקדמת כבר לא ניתן להשיג כרטיסים. ב־11 ב־לילה משתרך לו כבר התור האמריקאי האופייני לאורך המדרכה.

ליד פתחי אולם הקולנוע ניתן לחוות חלק מהחווייה המיוחדת של שדרות סאנסט בלוס־אנג'לס. רחוב זה היה עד לפני כמה שנים מרכז חיי הרוח של ההיפיס המקו־מיים. עתה מלא הרחוב במיסעדות־פאר. להוציא כמה מועדוני־רוק המהווים מיפגש לשרידי הפאנק המודרני, וקרש קפיצה לזמרי הרוק החדשים, נראה הרחוב מכובד למדי. מכל צעד ושעל ניבטים שלטי פיר־סומת ענקיים, המפרטים לא־בהצנעה את סרטי הוליווד החדשים. בין השלטים מאירי העיניים בולטים גם השלטים ה„יהודיים" של בתי־הכנסת והמוסדות היהודיים המקו־מיים (המהווים עסק מקומי טוב). באווירה מיוחדת זו, כשמנורת הקנים הישראלית מעל ראשיהם הצבועים בשלל גוונים של שרידי ה„פאנק" המקומיים, מתחילה ה־חווייה המיוחדת.

סיפור המתח
מספר 1
עפ"י רב המכר
מספר 1
של הסופר רובין קוק
COMA
סרטו של מייקל קריכטון

עירפין חושים

ג'נבייב בוזולד • מייקל דגלס
אליזבט אשלי • ריצ'רד וידמרק

בכורה ארצית
בקולנוע „דקל" תל־אביב
7.15, 9.30 ● למבוגרים בלבד

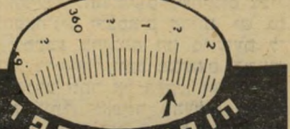
קרט ט.ג.מ בהפצת CIC

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

הופיע הספר
משקל נוצה
דיאטה ללא יסורים
מאת גיזה רון

להשיג: בחנויות הספרים הנבחרות (הפצה: א. ערמוני, טלפון 03-292026) או על ידי הזמנה בדואר — בצירוף המחאה ע"ס 65 ל"י לעותק — לחוצאת תמר, ת.ד. 22444, תל־אביב.

אורגיה עם הקהל

צופים מחופשים בבגדי המשרתים בסרט האימים
מציתים בוערים באולם

ההמתנה הארוכה בפתח הקולנוע אינה משעממת. קבוצות מגובשות של נערים ונערות מגישים תוכנית מאולתרת, הצגות־רחוב ומערכונים דימיוניים.

דקות ספורות לפני חצות נפתחים ה־שערים וכולם זורמים פנימה.

ואז זה מתחיל. את השורה הראשונה תופסת מיד הקבוצה הצבעונית המחופשת. מן הרמקולים המצויים לצידי הבמה בוק־עים צלילי הסרט. כדאי לציין כי הסרט מוסיקלי ומלווה בשירים רבים, בעיקר בסיגנון הרוק. התקליט, שהוצא עוד לפני שנתיים — נחטף. הקבוצה המחופשת ל־גיבורי הסרט, הכוללת כ־30 איש, עולה לבמה ומתחילה לרקוד. כולם ביחד בקצב אחיד ומדוייק. נראה כי הצוות מוכן וערך פוריסאנית בעיירה קטנה במרכז ארצות־הברית. אוזר ברד אומץ ושר שיר אהבה לז'אנט. אז מצטרף כל הקהל היושב באולם ושר כמקהלה. עם סיום טכס החתונה ניתך על הקהל באולם גשם של אורז — סמל לאושר בתרבות האמריקאית — שהובא קודם לכן על־ידי חלק מהצופים.

ברד וז'אנט מחליטים לנסוע לבקר פרו־פסור מתקופת לימודיו של ברד. הם נוס־עים ביער עבות ובאותה שעה משתוללת סופה חזקה. ואז, כצפוי, מתקלקל הרכב והם נתקעים בתוך היער האפל. על המסך מופיע חוקר המישטרה המעורר, אגב כך, תגובות מבודחות בקרב הצופים. הוא מופיע כמה פעמים לאורך הסרט ומנתח את הש־תלשלות המאורעות הטרגיים הפוקדים את חזרות רבות. אחרי סיום השיר הראשון נשמע ברקע קולו של זמר בודד. מיד מסתדרת הקבוצה בחצי מעגל מאחור ו־מתוכה יוצא צעיר לבוש בגד לבן, אוחז בידו מיקרופון דימיוני, ומלווה את השיר בתנועות תיזמורת בצורת. כשהשיר מס־תיים הקהל מגיב במחיאות־כפיים סוע־רות. אין ספק, הבחור ביצע זאת בצורה מושלמת. לאחר כמה דקות משתרר חושך באולם. המסך עולה וזו רק ההתחלה.

חבורת צעירים ליד מועדון רוק כשדרות סאנסט
כמו במסיבת פורים

גשם של אורז

אולי כדאי להקדים ולומר שהסרט רוקי — סרט אימים הועלה לפני כמה שנים בלונדון כמחזה. בשנת 1975 הופק כסרט על־ידי חברת פוקס המאה העשרים. כבר מההתחלה היה קהל רב נוהג לבוא ולצפות בסרט זה פעם אחר פעם. אולם רק לאחר כמה שנים החל „לחיות" את הסרט ממש.

הסרט עצמו הוא פארודיה לא מתוח־כמת על סרטי האימים נוסח פרנקנ־שטיין. ברד וז'אנט הינם זוג צעיר המהווה סטריאוטיפ של „האנשים הנורמליים". ב־היותם בחתונה של זוג חברים, בכנסייה ארוחה החדגונית ומישהוא פולט: „לא! את מידלוף שוב!" (מידלוף הוא שמו של הזמר הפופולרי המשחק את תפקיד אדי בסרט). מאוחר יותר נאנסים בני הזוג על־ידי ד"ר פרנק־פור־טר, מרצונם החופשי.

ד"ר פרנק־פור־טר אינו שוקד על שמריו ויוצר את יציר כפיו — רוקי. זהו גבר בלונדי יפה ושרירי, המנסה בניגוד לרצון יוצריו להשכיב את ז'אנט בכל מקום אפשרי בטירה. הסרט נהפך אט אט לאורגיה דימ־יונית פרועה, כאשר הקהל באולם לוקח חלק פעיל בבדיחות, בשירה ובמתן עצות לשחקנים. כאשר אומרת ז'אנט, למשל, שהיא זקוקה למזל, נזרקים באולם מאות ואלפי קלפים המרחפים ונופלים בין ה־צופים. כאשר ברד אינו יודע לאן ללכת מנחה אותו הקהל. ואם הוא עושה שגיאה הקהל משתולל מזעם.

כל אחד מהשחקנים זוכה לתגובות מילו־ליות מן הקהל, חלקן אירוניות וחלקן הומו־ריסטיות. הצופים באולם שוקדים על מציאת בדיחות חדשות כל הזמן. וזו אולי החווייה הגדולה ביותר — הקהל. צופים רבים מו־דים כי הם באים מדי שבוע לסרט כדי לשמוע דברים חדשים ולהשתתף בחגיגה.

עידן חדש

מרצים לקולנוע ומומחי אומנות תמימי־דעים כי כאן מתחולל משהו שלא קרה אף פעם בתולדות הקולנוע. זה שנים מנסה התיאטרון לשבור את המית־רסים בינו לבין הקהל. אולם בקולנוע זה קשה הרבה יותר, שהרי השחקן בסרט ל־עולם אינו יכול לרדת ולגשת אל תוך הקהל. והנה, בסרט זה, שקהל הצופים בו מורכב משכבות גיל שונות ומשכבות חבר־תיות שונות, קורה משהוא מפתיע. כאן נפלו המיתרסים.

אף אחד אינו מסוגל להגיד מדוע זה מתרחש דווקא בסרט זה. הסרט אומנם מוזר ויש בו נתונים מושכים אחרים, כגון שבירת ערכים סכסואלית. אולם סרטים רבים דומים הופקו לפניו ואחריו. מה נפל דווקא בחלקו של זה?

סטודנט בן 18 אומר: „אני פשוט אוהב את הסרט." בחורה בת 17, שראתה את הסרט 14 פעמים אומרת: „זה מלא אנר־גיה, זה מותח!" בחור בן 19 מודה כי זה הביקור ה־127 שלו בסרט. „בשבילי," הוא אומר, „זה משחרר את כל המתחים."

האם רוקי — סרט אימים וקולנוע טיפאני בלוס־אנג'לס הינם פתח לשינוי משמעותי בתולדות הקולנוע? האם נפתח עתה עידן חדש שבו הקהל הינו חלק בלתי נפרד של היצירה הקולנועית? בשלב זה קשה לענות על השאלה. אולם התופעה נמשכת.

הזוג הצעיר. ברד יוצא לחפש עזרה בטירה מוזרה הנמצאת בתוך היער. ז'אנט, שנותרה לבדה, יוצאת מתוך הרכב ושרה: מי יצית לי אור? ואז, כמו במסכת קסמים, מורמות הידיים באולם, המחזיקות מציתים בוערים.

הצבעוניים מהשורה הראשונה הביאו בלוני־גז קטנים והרימו אל על להבות אש. למביט סביבו באולם נדמה היה כי הוא נמצא בעולם אחר, במין טכס דתי, מיסטי, דימיוני. השיר הסתיים. הקהל הנחה את השחקנים על המסך לאן ללכת ונראה כאילו השחקנים ממלאים את הדרישות. מכל מקום, ברד וז'אנט מגיעים לטירה ואת הדלת פותח להם ריפ־רף (איגור מסרטי פרנקנשטיין), לצידו נמצאת מגנטה, שניהם המשרתים של ד"ר פרנק־פור־טר (משוחק על־ידי טים קורי), שהוא מנהיג הטירה ש־הגיע מפלנטה אחרת — טרנסכסואל.

מכאן ואילך מתרחשים הדברים במהירות. הזוג התמים נופל לידי בני־הבית החולניים והקהל לוקח חלק פעיל בהתרחשויות. בתחילה מפשיטים את הזוג (כדי שהבגדים יתייבשו) והם מטיילים בחדרי הטירה חצי ערומים. אחר כך הם צופים בדייר ובבני־הבית השרים ורוקדים ריקודי רוק. מאוחר יותר מופיע אדי, שהיה פופולרי מאד בעבר, ונשמר עם האופנוע שלו בתוך תא ההק־פאה. הוא שר ומעורר את חמתו של פרנק־פור־טר, אשר הורג אותו ומגיש אותו לארוחת־הערב. הקהל באולם מאוכזב מה־

התור לפני הקולנוע בו מוצג „רוקי — סרט אימים"
הביקור ה־127

ARRID®

אותך ינבוש!

הדיאודורנט האהוב על האמריקנים

אחרי הפעם הראשונה עם "אריד" תשתמשי בו תמיד.

"אריד" דיאודורנט ריחני - יבש, רגיל וכדורי (ROLL-ON).
והלהיט האחרון - אריד אבקה קלה.
רעננות ריחנית למשך כל היום!
"אריד" מוצר יוקרה של קרטר וואלאס, אמריקה.
להשיג בפרפומריות, בתי־מרקחת וברשתות השיווק.
הפצה: ברק מפיצים בע"מ.

ניתן להשיג

PENTHOUSE

September 1978
SPECIAL ANNIVERSARY ISSUE
★ Pet-of-the-Year Runner-Up
★ Quiz: Do You Take Advantage of Women?

הפצה בלעדית
סטימצקי

חמוקים מוקוק
הוציא הספר
מאכלים סיניים
מאת רות כ"ץ

להשיג: בחנויות הספרים הנבחרות (הפצה: א. ערמוני, טלפון 03-292026) או על ידי הזמנה בדואר — בצירוף תמחאה ע"ס 65 ל"י לעותק — להוצאת תמר, ת.ד. 22444, תל־אביב.

שמלות ערב ושמלות כלה! בבוטיק או.לה.לה...
דיזנגוף 146, ת"א

"רובקס"
הגיע מלאי חדש של הצחיחות הנפלאות של "רובקס"

קולנוע

אנשים

שלום לידיד

כאשר יסיים גרהרד שנברנר, מי שהיה במשך חמש השנים האחרונות מנהל בית־התרבות שליד שגרירות גרמניה בישראל, את תפקידו בארץ בעוד כמה שבועות, וישוב לגרמניה, יאבד קהל חובבי הקולנוע בישראל את אחד האנשים המסורים ביותר לענייניו.

אומנם, בנימוס אירופי מוגזם, מצביע שנברנר על העובדה שבלא שיתוף־פעולה מצד מוסדות בישראל, כמו הסינמטקים, ארכיון הסרטים והמכון לקולנוע, לא יכול היה להביא לידי ביצוע את כל מה שעשה. אבל כל מי שהיה מקורב, ולו במיקצת, את עזרתו. התוצאה היתה לא־רק שבועות קולנוע, שהיו קרובים במיוחד ללבו, אלא גם הבאת מרצים בנושאים שונים, החל מתיכנון ערים ועד להשקייה.

למעשה הוא הצליח עד כדי כך, שבית־התרבות עומד עכשיו בפני חיסול. פשוט, הוא אינו מסוגל עוד למלא את כל ה־פונקציות שנטל על עצמו. את מקומו, תחת אותו השם, יתפוס סניף של מכון־גיתה, המטפל בהפצת תרבות גרמניה בכל העו־לם, והנמצא עתה בשלבי אירגון סופיים, במקום גדול יותר (בבית אסיה, שבצפון תל־אביב), עם תקציב גדול יותר ואפשרו־יות פעולה רחבות יותר.

עשיר ועני. ביניתיים הפרידה קשה על הזוג שנברנר (אשתו של גרהרד, מירה, עזרה לידו במשך שהותו בישראל). הם

גרהרד ומירה שנברנר
אהבת ישראל והקולנוע

היו צריכים לעזוב באמצע יולי והם עדיין כאן. כימעט יותר ישראלים מן הישראלים. הם צפו בשבוע האחרון בשואה, נושא שבו דשו במשך שנים ארוכות הממשיך להטריד אותם עד היום, וזעמו לא פחות מן הישראלים (ואולי אפילו יותר) על הפי־כת הטרגדיה הגדולה ל„עשיר ועני רוכ־בים שוב".

רק נחמה אחת מוצעת למי שנהנה בעבר לראות את אופקי הקולנוע של הצופה ה־ישראלי מתרחבים, אחדות למאמציו של גרהרד שנברנר. הוא הבטיח להמשיך ול־שתף פעולה מברלין, לשם הוא צריך לשוב בקרוב. צריך רק לקוות שאכן יהיה לו הזמן לעשות זאת.

כוכבים

הגיבור שמאחורי הגיבור

לא כל גיבור מוכן להסתכן, כמו זאן פול בלמונדו, ולרחף מעל גגות או להי־אבק בנמר ולשבור מדי פעם צלע זו או אחרת. לפעמים גם גבורה אינה מספקת וצריך לידע ממשי במיבצעים מיוחדים — כמו, לדוגמה בקשר האורניום, או בקוסס מלובלין — שניהם של מנחם גולן. בראי־שון מתקיימת שורה ארוכה של מירדפים בסירות, בתוך תעלות אמשטרדם, כשעל פאביו טסטי מוטל להיכנס בתוך סירה ל־תוך בית ולצאת שלם, או להתנגש בסירה אחרת ולהמשיך הלאה בלי פגע. ואילו בסרטו החדש של גולן, המוסרט בימים אלה בברלין, צריך אלן ארקין לעוף מעל גגות, פשוטו כמשמעו.

לגור עד הים. הגיבור האמיתי העומד מאחרי המיבצעים המסוכנים הללו הוא אחד: בשר ודם, הולנדי חסון בהיר־שיער ובעל עיניים טובות וכחולות. מיבנה אפו משווה לפניו משהו מהבעתו של ריצ'רד האריס, ומיבנה גופו החסון מעיד בו שאת רוב ימיו בילה בפעילות גופנית. שמו — וים ואחנר, והוא זכה כבר מיספר פעמים בהולנד מולדתו באליפויות שונות, בצלי־לה, ברחף על קייט, השייט למכוניות או לסירות מירוץ. בעבר גר באמשטרדם, שם ניהל מיסעדה מפוארת, אך היום הוא גר למתרחש, יודע שאילולא הרצון הטוב שלו, המאמצים שהשקיע והיוזמות שנקט, לא היה אף אחד מחמשת האירועים המיוחדים שאירגן בשטח זה, מתממש הלכה למעשה.

ואכן, תוך כדי כהונתו כאן, דאג, ראי־שית, לשבוע של סרטים גרמניים קלאסיים מן התקופה האכספרסיוניסטית. אחר כך לשבוע של סרטים גרמנים שנעשו ערב עליית היטלר לשילטון והצביעו על המצי־אות הגרמנית אז. בהמשך הביא שבוע של סרטים מכל העולם, שהוצגו על־ידי הפו־רום של הקולנוע הצעיר בברלין. בשנתיים האחרונות אירגן שני שבועות של הקול־נוע הגרמני הצעיר, שהיוו הצלחה יוקר־תית ומיסחרית גם יחד בסינמטקים של שלוש הערים הגדולות.

בעיקבות השואה. כל זאת, משום ששנברנר, בוגר החוג למדעי־המדינה ב־ברלין, עיתונאי וסופר שפירסם לא פחות מארבעה ספרים שונים על תקופת השואה, אותה הוא חקר מכל הכיוונים האפשריים. הוא גם חובב קולנוע נלהב ופעיל בשטח זה עוד שנים רבות לפני שהגיע לישראל. הוא נמנה על מקימי הפורום של הקולנוע הצעיר, אותה מיסגרת יוקרה בפסטיבל הסרטים של ברלין המציגה את הסרטים המתקדמים, הפחות מפורסמים ובדרך־כלל היותר־מעניינים. בעזרת מיסגרת זו זכו יוצרים אלמונים רבים להגיע עם סרטיהם להפצה עולמית (לפורום חברת־הפצה ה־רוכשת העתקי סרטים ושולחת אותם לכל רחבי גרמניה וגם מחוצה לה, כפי שקרה בשבוע הפורום בישראל). בנוסף לכך, היה שנברנר חבר כימעט בכל הוועדות הרבות שקיימות בגרמניה,למתן עידוד ותמיכה ל־יוצרים צעירים, ועדות שבעזרתן הפכו ה־חלומות באספמיה של אלמונים כמו רייינר ורנר פאסבינדר, לאסכולה קולנועית.

מקולנוע להשקייה. מובן שכאשר הוא מסכם את פעילותו בישראל, לא רק הקולנוע הוא שנזקף לזכותו. הוא הפך את בית־התרבות הגרמני להצלחה גדולה. זה החל למשוך אליו, לספריה ולחוגים ללימוד שפה, גם צעירים רבים, שאינם מיוצאי גרמניה. במקום להסתפק בפעילות בתוך בית־התרבות, הוא פנה לחוגים של יוצרי דעת־קהל, מדענים ואנשי תרבות והציע

על היאכטה הפרטית שלו, העוגנת בנמל לאפול שלחוף קאן עם חברתו כרמן. „הבית שלי על הים. המישרד שלי ממוקם במלון מאדיסטיק. נוח מאד: מי שרוצה להשיג אותי יודע היכן למצוא אותי," אומר האחנר בחיוך. ואומנם, כשצריך מומחה למיבצעים לליניים או לפעלולים מסוכנים, מצלצלים למלון מאדיסטיק, משאירים הודעה הנמסרת בידי שליח, לספן האמיץ.

מאז רכש וים את היאכטה שלו אין הוא רץ אחרי חלטורות קולנועיות. אפילו בפסטיבל קאן האחרון הופיע רק כדי לפגוש ידידים וליהנות מן התענוג. את רב אותו הוא משקיע בספינה, עושה את כל העבודה השחורה לבדו, כשהוא גם פועל־הסיפון, המלח, הנווט והקפטן. אהבת הים והמרחבים כמותה כאהבת הבדידות והסכנה: „אני מסוגל להרגיש קלאוסטרופוביה ופחד בתוך מעליות ובאווירונים. לעולם לא בספינה. אני פותח חלון ורואה את הים הגדול ויודע שאני חופשי וגורלי מסור בידי. לכן אני מסוגל ללכת על מעקה, אבל שונא ללכת בתוך מינהרה. האם אני פוחד מסצנה מסוכנת שאצטרך לבצע לבדי? אולי בלילה, אם אני ישן לבדי."

דוגמה הזכורה לו היטב מקשר האורנוים: כשהתכונן לסצנה בה נועד להתנגש עם סירתו בסירה אחרת, תוך כדי המירדף בתעלות, ניסה הסוחר שבטה את הספינה שנועדה להיות המנוגחת להערים עליו. וים בחר סירה מעץ ואילו הסוחר החליפה בסירת פלדה כדי שלא תינזק, דבר שעשוי היה לסכן את חייו של וים אם לא היה מבחין בכך בעוד מועד.

אהבת הספנה. את ההרפתקות ביקש וים מילדותו. בגיל 14 כבר היה אלוף הולנד בצלילה. „בעיני רבים הצלילה היא מיקצוע מסוכן. לדעתי, אם אתה צולל לבד,

וים ואחנר וחברתו כרמן
אהבת הסכנה והחופש

זה לא מסוכן. אם אתה מיקצועי, תדע לחלץ את עצמך לבדך. רק אם אתה מאבד שליטה וזקוק להתערבותם של אחרים, אז זה מסוכן."

לגבי צילומים בקולנוע מעדיף וים לבצע את כל המוטל עליו במכה אחת, בלי הפסקות. „זה כמו בקטטה או בתחרות איגרוף — אם אתה עושה הכל במכה אחת יש לך קצב ומצב־רוח מרומם והכל הולך חלק. אם אתה מפסיק ומתחיל לחפש כוחות — זה קשה יותר. בתקעת."

כל המיבצעים שתוכננו לשבוע באמצע טרדם הצליח וים לעשות ביום אחד. אף שפאביו טסטי היה חיוור כסיד ואילו זעט אגרן (השחקנית המופיעה כאהובתו של טסטי) לא היתה מוכנה להיכנס לסירתו של וים תמורת מיליון דולר. לימים הסתבר שבלי מיקצוען שכזה לא היו המירדפים הללו מסתיימים לעולם, שכן נוסף על הרודפים שלפי התסריט נוספו למירדף גם כמה אזרחים שלווים מאמשטרדם, שלא ראו בעין יפה את הרעש הגדול והפרעת הסדר הציבורי וירו לעבר הסירות.

אשר לקוסם מלובלין, קשה להגיד שמישהו מבין השחקנים יסכים להצטרף לטיול באוויר עם וים ואחנר, כשזה ירחף בקייט, כשאל גבו צמוד מנוע זעיר של הליקופטר והוא עף באוויר כמו ציפור. בין כה וכה מעדיף וים את הסכנה, אפילו אוהב אותה, בתנאי אחד: כשהוא לבדו.

נפש גדולה לשרגא קטן

שרגא קטן (הוד, תל־אביב, ישראל) — כל מי שמצפה לראות את זאב רווח משתולל, מתעוות ומגחך, כדרכו בקודש, בסרט חדש זה משלו, עתיד להתאכזב מרה. זה הנסיון הקולנועי הרציני, הכן והאמיתי ביותר שלו.

למי שאינו מכיר את הסיפור, מדובר בנערה מקריית־שמונה שבאה לבדר יחידת טנקיסטים במילואים, מתחילה בשירה ומסיימת מתחת לכל אחד מבין חמשת אנשי היחידה. אחרי חודשיים הם מתבקשים לבחור ביניהם את הקורבן, שיטול על עצמו את האחריות לוולד שבבטנה. הלא־יוצלח ביותר נשלח אליה עם פרחים, אבל היא מסרבת לקבל את הגזירה, באה לתל־אביב, מסתננת לתוך חייו של שרגא, הורסת את עתידו המבוסס, אבל חושפת את ים הרגשות שהסתתר מתחת לקליפה המתברגנת.

הסרט מתחיל כקומדיה סרקסטית, אבל הופך עד מהרה למלודרמה המכילה ביקורת סוציאלית בעלת גוון עדתי מודגש. המתרוממת העליזה, ההופכת קורבן חברתי, ושרגא שמבין לרוחה, הם שתי הדמויות היחידות שניחנו ברגישות של ממש מול אוסף של יצורים אנוכיים, חסרי חוט־שדרה ואומץ לב. לא במיקרה, השניים הם בני עדות המזרח,

חזקיה, מיטלפונקט ורווח נוי — מי האב?

ואילו השאר הם יוצאי אירופה.

הפשטה זו בחלוקת הדמויות נמשכת בשלבים רבים גם במיבנה העלילה. אבל מה שמציל, בכל זאת, את הסרט, זאת הכנות ובעיקר האיפוק, המפתיע אצל רווח. אם ימשיך כך, אולי יצמח בישראל הבמאי העממי הראשון.

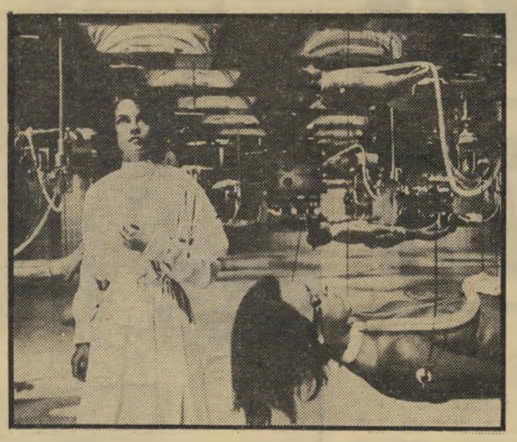
נוח חולני בחלוק לבן

עילפון חושים (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — אם לא די בחוסר האמון הבסיסי שכל אדם שפוי בדעתו רוחש למיקצוע הרפואה, הנה בא הסרט הזה, שנכתב על־ידי רופא אחד ובויים על־ידי רופא שני, ומוכיח קבל עם ועדה שחוסר האמון הוא יחס סלחני למי שהם רוצחים בפוטנציה, וחסרי מצפון בדרך כלל.

כולם, פרט לאחת, רופאה בבית־חולים בוסטוני החושדת כי כמות תאונות העבודה בחדר הניתוחים, שכתוצאה מהן הופכים מיקרים קליניים פשוטים ל„צמחים" (כלומר, גוף שהמוח הפסיק לתפקד בו), היא מעל ומעבר לגבול המותר. כל מי שהיא מנסה לגייס לחקירתה סותם את הפה ומפנה את הגב. אבל היא, כגיבורה אמיתית, אינה נרתעת ומגיעה בסופו של דבר אל האמת המעציבה והמדאיגה: הכל תוכנן ובוצע בקפדנות על־ידי מוח מעוות של רופא, שעשה זאת אולי תמורת בצע כסף, אולי כדי שיהיה ממון למחקר, ואולי סתם משום שהוא מופרע.

מייקל קריצ'טון מוציא מאלבום התכסיסים של הליווד את כל תרגילי ההפחדה הקלאסיים והוא משתמש בהם בצורה יעילה בהחלט. במהלך הסרט אפשר לזהות הצצות אצל הזולת, מהיצ'קוק ועד פרנקנהיימר, דרך תרגילי הפוליטיקה הרפואית שהעסיקו את „בית־החולים" של שייבסקי והילר, וסידרות רופאים רבות אחרות.

ג'נבייב בוז'ולד, בתפקיד הראשי, משתדלת לשאת את

בוז'ולד וגוויה — יותר מדי מתים

סיסמות שיחרור האשה בגאווה, ואילו מייקל דאגלס (בנו של קירק), שהיה המפיק המוכשר של „קן הקוקיה", מתגלה כאן כשחקן מופשר פחות. אשר לריצ'רד וידמארק, ריפ טורן ואליזבט אשלי, הם בוודאי מסוגלים לתרום יותר.

אבל לא צריך לתת לטון המלגלג של הדברים להרחיק חסידי מתח מן הסרט. התזמנות לכוסס ציפורניים תינתן להם, והפרטים הרפואיים הרבים יוסיפו אמינות לגבי רבים, שידירו רגליהם ממוסד רפואי כלשהו, לפחות לשבוע ימים.

בלי נוד בהירות

הנהג (אסתר, תל־אביב, ארצות־הברית) — הגיבור הוא נהג ויר־טואוז המסוגל להציל נפשם של שודדים הנמלטים ממקום פשע, גם מן המירדפים העקשניים ביותר של המישטרה. הנהג הוא שוטר מרושע, שמוכן להשתמש בכל האמצעים, כולל אלה שמחוץ לחוק, כדי ללכוד את הנהג.

בהתחשב בעובדה שבמאי סיפור זה, ולטר היל, הוא למעשה תסריטאי במיקצועו, הדגש של הפעילות הפיסית בסרט הוא ממש מפתיע. למען האמת, החלק הגדול, החשוב וגם המוצלח ביותר בסרט, הם מירדפי המכוניות האקרובטיים, שבוודאי יעוררו קינאת עברייניים מתחילים.

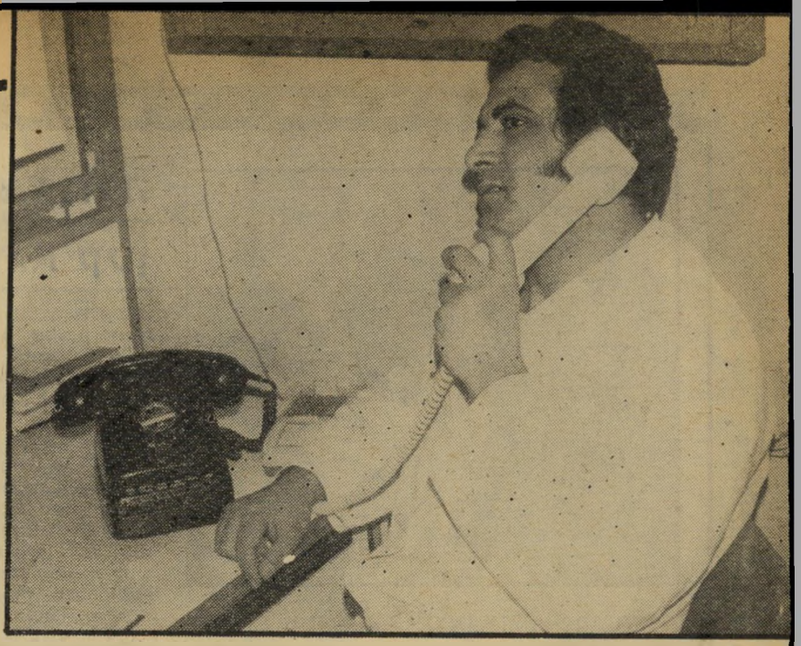
חרבה מעבר לזה, אין טעם להתעמק בסרט. יש כאן אומנם הדים של הווארד הוקס (המיקצועיות היא התכונה העילאית של הגבר האמיתי) והדים של סם פקינפה (מכונת המימסה שמנסה לשווא להתמודד עם הזאב הבודד), ומי שישתדל מאד יוכל אפילו להיזכר בז'אן־פיאר מלוויל המנוח (נבזות נציגי החוק עולה אפילו על זו של העוברים על החוק). אבל כל החדים הללו הם קלושים, וכל נבירה מיותרת לתוכם יכולה רק להזיק לסרט.

רייאן או'ניל, בדמות הנהג שהמכונית היא כאחד מאיברי גופו, משתדל להיראות קשוח, חסר־פשרות וחמור־

ריאן או'ניל — דהירתו של הזאב הבודד

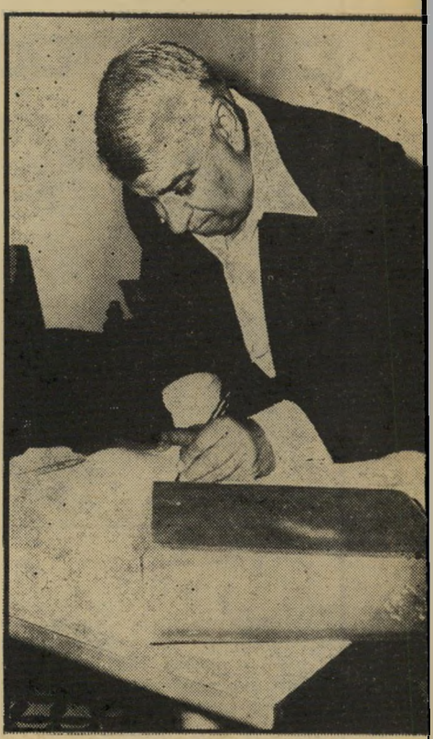
פנים, לפחות כמו ברונסון (עימו עבד הבמאי היל בסרט קודם). אבל מה לעשות, ואו'ניל נולד חמוד מדי לתפקיד שכזה. ברוס דרן, לעומתו, מרגיש כמו דג במים בדמות הבלש הרע, אחרי שהתמחה בתפקידים כאלה בסרטים רבים מדי. אשר לאיזבל אדז'אני, היא בחזקת קישוט חמציץ מתחת לכובע רחב־שוליים כב„מלכה כריסטינה".

בן 31, רווק - יליד מיזרח ירושלים והרופא הערבי היחיד בבית־החולים „שערי־צדק" - חושבי רוממה הפגינו כאשר נודע כי יועבר למקום אחר, והוא מגדיר עצמו כ„רופא מישפחה" ומצדד ב„שיטת המבחנה"

במירפאה שבשכונת רוממה בירושלים יושב הד״ר נובאני, ומשוחח עם חולה בטלפון. בימים אלה הוא עומד להתחיל לנהל מרכז־בריאות במרכז ירושלים, השייך למישרד־הבריאות ויהיה בהשגחת בית־החולים **הדסה.**

הרופא הערבי המושיע יהודים

המתרגם של המישנה לערי בית הוא אבי ה רופא, מאמדי נובאני, מתורגמן בבי״מש.

ב אפז נובאני הוא, כיום, דמות פופולארית מאד בירושלים. פעמים רבות הוא מוצא עצמו משמש, נוסף על היותו רופא למחלות הגוף, גם פסיכולוג ויועץ למישפחות שונות. די בעצם הופעתו כדי להסיג חרדה וחששות. מנפנפים לו לשלום ברחוב, ובהיכנסו במכוניתו לתחנת־דלק, הוא צפוי שייגש אליו מי, יתלונן על כאבים ויבקש עצה — ואף יקבלה. היחסים בינו לבין מטופליו חורגים מגדר יחסי הרופא־חולה המקובלים. הוא הופך ידיד קרוב ואינטימי של מישפחות חוליו, ומלווה אותם בכל מוצאותיהם.

בשבוע האחרון של החודש תשודר תוכנית מיוחדת במינה במיסגרת הסידרה למישפחה בשידורי הטלוויזיה בערבית. תוכנית זו היא חדשנית וראשונה בסוגה בטלוויזיה הכללית, ותעסוק בנושא אמצעי־המניעה.

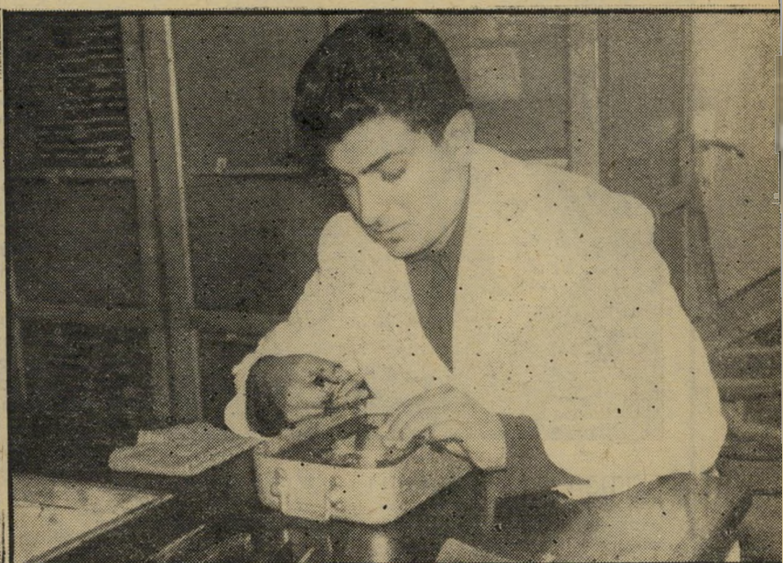
בר־הסמכא שיעמוד במרכזה ויענה על השאלות, לא יהיה אלא הד״ר נובאני, הרופא הערבי־מוסלמי העובד בבית־החולים שערי־צדק בירושלים. לא תהיה זו הופעת הבכורה של ד״ר נובאני בטלוויזיה. לפני שנתיים הוא הופיע באותה סידרה, בתוכנית אחרת שנקראה „יש לי שאלה", ואשר בה שוחח על נושאים רפואיים כמו כאב־ראש, שיגרון, עקרות, תינוקות־מבחנה, הריון בריא והריון חולה (הריון מחוץ לרחם), ומחלות כרוניות כמו סכרת, יתר־לחץ־דם זמחלות־לב.

מוצאו של ד״ר נובאני משייך־ג׳ראח שבירושלים המזרחית, אם כי נולד בחלק המערבי של העיר — בבית־החולים הממ־שלתי ליולדות, בשנת 1947. הבית שבו הוא מתגורר כיום הוא אותו בית שבו התגורר עד 1949 ומ־1958 ואילך, הוא צופה לעבר קיברו של שמעון הצדיק. נאפז מספר כי מדי שנה, בל״ג־בעומר, „הרבה יהודים היו נכנסים לבית שלנו להתארח ולשתות." ב־49׳ נאלצה המישפחה לעקור להר־הזיתים, וכעבור תשע שנים חזרה לשייך־ג׳ראח.

מישפחת נובאני כוללת שלושה בנים ושלוש בנות. נאפז הוא הבן הבכור וגם גאוות המישפחה. „זה הנשיא לבית נו־באני," אומר אביו בחיוך. חלק מהמישפחה מתגורר באותו בית בשייך־ג׳ראח בשתי קומות, שבכל אחת מהן שתי דירות. נאפז עצמו בן 31 ורווק. „הוא נשוי לרפואה," מסביר האב.

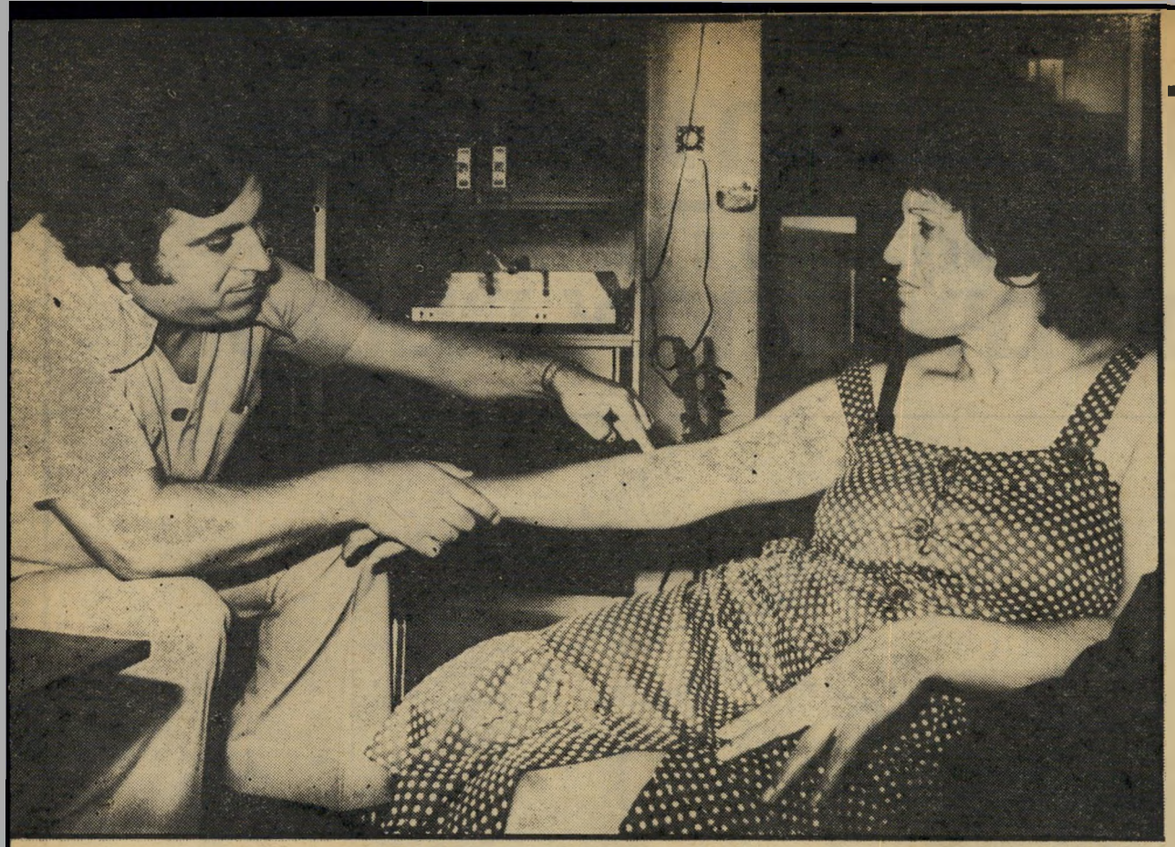
בית־הספר התיכון שבו למד נקרא „ראשדייה" (על־שם אחד הסולטנים התור־כים, ראשד הראשון, שבנה אותו), והוא

המנחת ד״ר נובאני מנתח צפרדעים בבית־הספר לרפואה באסיוט שבמצריים, באסיוט נבנתה אחרי מהפכת נאצר ב־52׳ וכוללת גם בתי־ספר לחקלאות, הנדסה ומדע.

הדיפלומה נאפז לוחץ את יד דיקן בית־הספר לרפואה באוניברסיטת אסיוט. האוניברסיטה כללה כ־17,000 סטודנטים, מהם כ־1,200 בבית־הספר לרפואה. ב־72׳ הוא חזר לשייך־ג׳ראח במיסגרת מיבצע איחוד מישפחות.

נחשב בתקופת המנדאט אחד מבתי־הספר הטובים ביותר. עם מסיימיו נמנים כמה אישים שיצא להם מוניטין בעולם הערבי מאוחר יותר, כמו שוקרי מוהתדי — היועץ המישפטי של ראש־ממשלת ירדן; מסבאה קאזמי — ח"כ בירדן (לשעבר שר בממשלה ושופט מנדאטורי); פואד חאמזה — דרוזי שאירגן בשנת 1927 את מישרד־החוץ של המלך עבד אל־עזיז (אביו של פייסל), ואביו של נאפז עצמו הלא הוא חאמדי נובאני — מתרגם המישנה לערבית ומ־תורגמן של בתי־המישפט בירושלים.

מישפחת נובאני ידועה בקשריה ההדוקים עם היהודים ואביו של חאמדי, סבו של נאפז, נרצח במאורעות תרפ"ט על־ידי כנופיות המופתי, אחרי שהציל יותר מ־50 שכנים יהודים בביתו שבעיר העתיקה.

הפגנות נגד ההעברה

כשסיים נאפז את לימודיו התיכוניים ב־1965, החליט ללמוד רפואה. השאיפה להיות רופא התפתחה בו עוד בהיותו תלמיד, כתוצאה מהיעדרויותיה התכופות של אמו מהבית, מסיבות בריאותיות. „בשנה האחרונה עברה אמא ניתוח גינ־קולוגי קשה בבית־חולים וזה, בעצם, נתן לי הרגשה מיוחדת — בית בלי אמא," אומר נאפז.

בשעתו לא היה בית־ספר לרפואה בירדן, ומרבית הסטודנטים נסעו ללמוד בארצות־ערב האחרות. נאפז למד רפואה בעיר המצרית אסיוט, מרחק 375 ק"מ דרומית לקאהיר. בכפר הסמוך לה, פאניפור, נולד גמאל עבד אל־נאצר.

האוניברסיטה באסיוט קמה מייד אחרי המהפכה של נאצר ב־1952 וכללה, נוסף על בית־הספר לרפואה, גם בתי־ספר ל־הנדסה, חקלאות ומדע, שמטרתם היתה לפתח את האיזור ולשרת את האוכלוסיה. בזמנו של נאפז למדו בה כ־17.000 סטו־דנטים, מהם כ־1.200 — כולל נשים — בבית־הספר לרפואה.

כעבור שש שנות לימוד ושנה של התמחות, נרשם נאפז להתמחות גינקולוגית בקאהיר, והתקבל לבית־החולים קאסר אל־עיני, אבל איחוד המישפחות בקיץ 72, שינה את מסלול חייו. „כשהגעתי ארצה," הוא מספר, ביקרתי במוסדות רפואיים ב־ירושלים ושאלתי על אפשרויות של עבו־דה. קיבלו את דברי ברצינות בבית החו־לים שערי־צדק. מייד התחלתי לעבוד במ־חיצתם של כמה רופאים, שעד עכשיו אני רוחש להם כבוד מיוחד, ביניהם פרופ' מנצ'ל, מנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר פינק, ד"ר פרייר, מנהל מחלקת ילדים, וד"ר הורוביץ, מנהל יחידת הדיאליזה (כליה מלאכותית) ומחלקת הכליות.

„בתוך תקופה קצרה השתלטתי על קשיי־השפה ועל הרגשת הזרות, תודות לעידוד ולשיתוף־הפעולה של אותם רופאים. עב־דתי כמתמחה ברפואת המישפחה והקהי־לה. למעשה, בהתחלה רציתי לעבוד שם שנתיים ולהתחיל את ההתמחות הגינקו־לוגית בקאהיר, אבל כעבור שנתיים נכ־נסתי חזק לעבודתי ומצאתי את עצמי עובר ממחלקה למחלקה ומתקרב לגמר ההתמחות שלי כרופא־מישפחה. עבדתי ב־בית־החולים, לפי סדר ההתמחות, כמעט בכל המחלקות.

„במיסגרת עבודתי נעשו כמה עבודות מחקר מעניינות מאד שחלקן בוצע בסק־טור הערבי. כמו, למשל, המחקר על יתר־לחץ־דם, שנעשה בראשות הד"ר הורוביץ באבו־גוש, שתוצאותיו עניינו כמה מרכ־זים חשובים בתחום הזה בארה"ב, שביקשו לשתף איתנו פעולה."

בתוך תקופת ההתמחות עבד הד"ר נו־באני שלוש שנים במירפאות שבשכונת רוממה בירושלים ובשכונת גילה. שם גם ניתנה לו ההזדמנות להרצות במרכזים הקהילתיים השונים, ובקייטנות לנשים מרובות־ילדים. לא פעם נענה לדרישת הציבור וקיים הרצאות נוספות, שלא נכללו בתוכנית העבודה.

עדות להצלחתו של הד"ר נובאני באותן שכונות ולמידת התחבבותו על האוכלו־סייה, אפשר למצוא בהפגנה שנערכה על־ידי תושבי שכונת רוממה, כאשר הגיעו השמועות על העברתו למקום אחר.

(המשך בעמוד 49)

רופא־מישפחה

פעמים רבות נקרא נאפז בבהי־לות לביתם של חולים שאינם יכולים להגיע למירפאה בכוחות עצמם. בתמונה: בודק כאביה של אם למישפחה שעימה הוא מיודד, במיוחד עם הבת ובעלה. רפואת המישפחה, לדבריו, היא תחום המחייב התמחות בכל המיקצועות החשובים לציבור, וכולל טיפול בילדים ובמבוגרים.

הידיד

נאפז הצטלם עם מוהל תינוקה של מישפחת שעימה. התיידד עם המישפחה כשייילד את ילדה הראשון, ומאז הוא הרופא המישפחתי שלה. בבית־החולים שערי־צדק בירושלים, שחוליו הם בעיקר דתיים, הוא הרופא הערבי היחידי.

המציץ

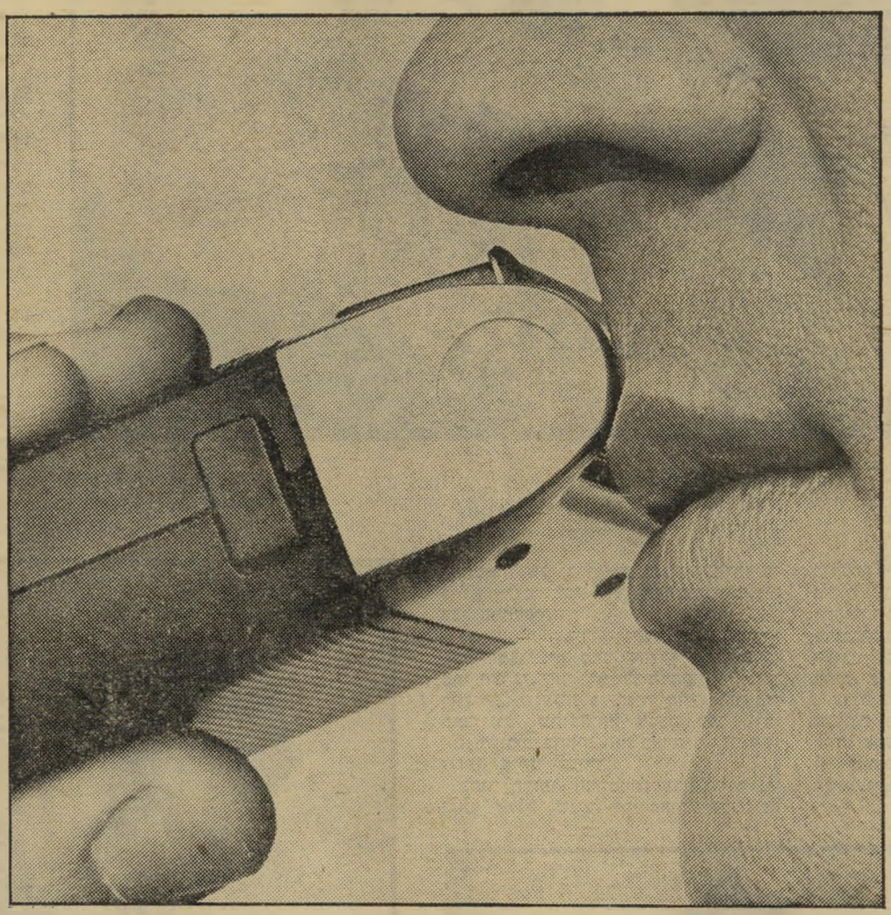
נאפז מודד לחץ־דם של אדם שאל ביתו נקרא באופן דחוף. האיש הוא חולה־לב, הזקוק למנת חמצן גדולה. החולה הגיע אליו מן המירפאה הסמוכה לביתו, שם שלחו אותו חזרה הביתה, בטענה שאין די חמצן עבורו.

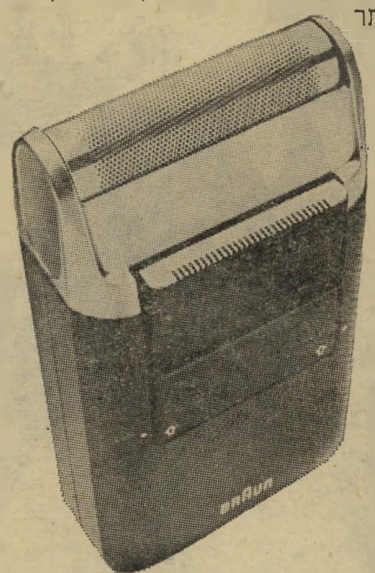
פלסטינים

הד"ר נובאני, שני משמאל, במצריים עם ארבעה חברים ירושלמים פלסטינים.

בראון, מכונת הגילוח הרשתית, מגיעה למקומות שמכונות אחרות אינן מגיעות.

עם בראון תגיע. לסנטר. לצואר. מעל לשפה. מתחת לשפה.
בראון מכירה כל תו בפניך. היא מלטפת אותם בכל הכיוונים, בזמן גילוח קצר ביותר

שיטת הרשת עושה זאת!

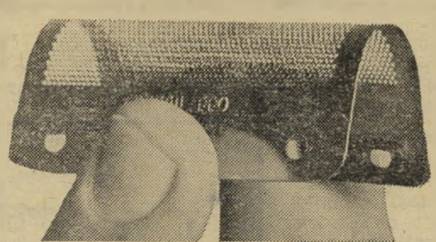
שיטת הרשת (FOIL) של בראון מגיעה לכל מקום בפניך, מחליקה עליהן ואינה נותנת לאף שערה לחמוק. שיטת הרשת בלעדית לבראון והיא שעשתה אותה למכונת הגילוח מס' 1 באירופה.

3 סוגי מכונות־גילוח.

את מס' 1 באירופה תוכל להשיג גם בישראל. ב-3 סוגים:

* מכונת־גילוח חשמלית רגילה (מיקרון וסינקרון פלוס).
* מכונת־גילוח נטענת (אינטרקונטיננטל ואינטרסיטי).
* מכונת־גילוח הפועלת באמצעות סוללות (ספרינט).

בחר לך אחת מן השלוש של בראון ועשה אותה מס' 1 גם אצלך. בוקר-בוקר.

BRAUN

בראון מס' 1 באירופה

מפיצים בלעדיים של מוצרי בראון בישראל – דל-תה מוצרי איכות חשמליים בע"מ, רח' ה' באייר (ככר המדינה) 40, תל-אביב, טל': 260774
להשיג ברשתות השיווק – שקם, המשביר לצרכן, כל בו שלום ובחנויות החשמל המובחרות.
תחנות שרות: תל-אביב: דל-תה מוצרי איכות חשמליים בע"מ, רח' ה' באייר (ככר המדינה) 40. **ירושלים:** קאליש, רח' בן הלל 5.
חיפה: בן קיקי (מיקס), רח' עמק הזיתים 17.

הרופא הערבי

במשך שש שנים בשערי צדק הלך נאפז נובאני מחיל אל חיל, וכעת הוא עומד לנהל מרכז־בריאותי במרכז העיר, השייך למישרד הבריאות והנתון להשגחתו של בית־החולים האוניברסיטאי.

אך נראה שנאפז נובאני — בכל־זאת, רוחש יחס מיוחד לגינקולוגיה, גם אם לא חזר לקאהיר כדי להתמחות אך־ורק בשטח זה, כפי שתיכנן מראש.

לדבריו, מרבית המישפחות מרובות הילדים במיגזר הערבי סובלות מחוסר פרנסה. האפשרויות להתפשט ולגדול מבחינת הדיור אינן נוחות. היום אין מקבלים בקלות רישיונות־בנייה, וקיימת צפיפות גדולה בבתים. עובדה זו, נוסף על יוקר המחייה הנמצא בעלייה מתמדת, מכוונת את המישפחות לחשוב ברצינות על תיכנון המישפחה. המודעות גדלה והולכת, ובמקומות שונים ברחבי הארץ קיימים מרכזים לתיכנון המישפחה שתפקידם לתת הסבר מלא על אמצעי־מניעה ולדאוג להפעלתם.

כיצד מגיבה האשה הערבית על הנושא? האם השימוש באמצעי־מניעה פוגע בכבודה כאם?

„האשה הערביה שהביאה כבר ילדים לעולם," אומר ד"ר נובאני, „מרגישה את הסבל של אשה בהריון, בלידה ואחרי הלידה. כיום מעדיפות נשים רבות להיות אמהות בריאות למיספר מוגבל של ילדים, מאשר אמהות חולות ליותר ילדים. יש סיכוי לירידה במצב הבריאותי של האשה אחרי הלידה החמישית.

„יש מקומות החיים עדיין במנטאליות של החמולה, כמו בשטחים, למשל," אומר נאפז. „במקומות שבהם אין עדיין חוק מיוחד כמו ביטוח־לאומי, כל ילד נוסף הוא על תקן של מפרנס־מישפחה נוסף. כמו־כן יש בעייה באשר לתדמית העצמית של הגבר. רוב הגברים הערבים מעדיפים שהאשה תשתמש באמצעי־מניעה ולא הגבר, ובאופן כללי זה באמת נוח ובטוח יותר."

„בעד שיטת המבחנה"

האם יש הבדל במודעות לגבי השימוש באמצעי־מניעה בעיר לעומת הכפר?

„במרכזי ההסברה בעיר, הרופא לא צריך להתאמץ כל־כך כמו עמיתו בכפר החייב, בגלל הרמה ההשכלתית הנמוכה יותר, לברור את המילים ולפעמים לנחש את הבעיות של הנשים הנוכחות, לנחש מה מעיק להן ועל מה היו רוצות לדבר. לא פעם קורה שהרופא שואל את השאלות במקומן, ועונה כאילו לעצמו. בעיר, שיתוף־הפעולה והמודעות גבוהים יותר.

מהם המיגבלות או הקשיים של כניסה להריון, ומתי יש סיכויים שייוולדו תינוקות בעלי מומים?

„גיל האשה והגבר קובע הרבה מאד," סבור נובאני, „אם סך־כל גילי האשה והגבר הוא יותר משמונים, הסיכוי לתינוקות בעלי־מום קיים, והוא גדל ביחסית למיספר השנים. כן קיים אותו הסיכוי אצל בעל ואשה שהם קרובי־מישפחה מדרגה ראשונה או שנייה, ואם זה לא קורה בילדים הראשונים, זה עלול לקרות בילדים הבאים. האפשרות שייוולד ילד חולה קיימת גם אחרי הילד החמישי או השישי.

„עד גיל 35־38 אין בעיות מיוחדות להיכנס להריון, אם מצבה הגופני של האשה תקין. מאוחר יותר, תיפקוד השתלות ושיעור ייצור הביציות יורד. נוסף לגיל יש גם גורמים אחרים המשחקים תפקיד, והם: נטילת סמים, מתח נפשי גבוה והעובדה שהאשה העובדת עלולה לבוא במגע עם חומרים העלולים להזיק לבריאותה, כמו צילומי־רנטגן והקרנות."

ותינוקות מבחנה?

„הנושא עצמו נתן תיקוות גדולות לנשים שלא יכלו להיכנס להריון בגלל סתימה בחצוצרות. מצד שני, העניין עלול להיות מסוכן וצריך להיזהר, בגלל המניפולאציה והתרופות הרבות הניתנות במקרים אלה — החדרת חומרים כימיים והורמונים — העלולות לגרום לידת תינוקות בעלי־מום.

„מבחינה חברתית־מוסרית יש בעייתיות בנושא. ולכן היתה התנגדות גדולה לו באיטליה לפני כמה שנים. יש אפשרות להכניס את הביצית לרחם של אשה אחרת, ואז יהיה הילד שייך לשתי האמהות כאחת. על כל פנים, אם אתקל באשה או בזוג שקיימת אצלם בעייה קשה, אהיה בעד שיטת המבחנה," מסכם ד"ר נאפז נובאני.

מנהל־טלוויזיה צוקרמן ומנהל־חדשות יבין
בין „כימעט חצות" ל„עלי כותרת"

שידור

מילחמתו הפרטית של חיים יבין

באחרונה מתנהלת מילחמת־חורמה נגד התוכנית עלי כותרת. מנהלי המילחמה הם אנשי מחלקת החדשות, בראשותו של **חיים יבין**, שבמוחו עלה רעיון: למה לא לצרף את עלי כותרת למערכת החדשות, לזווג את התוכנית שלוש פעמים בשבוע עם כימעט חצות, ולהגיש בימים ראשון, שלישי וחמישי מגאזין־חדשות ארוך, בן יותר מ־שעה, שיכלול בתוכו נוסף על כתבות ו־קיטעי חדשות, גם ראיונות נרחבים יותר וקיטעי בידור.

אחרי שזכה לתמיכה בקרב חבריו במחלקת החדשות, היפנה יבין את הרעיון למנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, אולם הלה לא אישר אותו לפי־שעה. תוכנית כזו מהווה מהפכה בטלוויזיה, וצוקרמן ביקש זמן למחשבה. ביניתיים, כדי להוכיח שה־רעיון שלהם טוב, יורדים אנשי מחלקת החדשות לחייו של מפיק עלי כותרת, **חנינא אמוץ**, ומנסים להכשילו ככל יכולתם.

עד עתה עומד אמוץ בפרץ, אולם כש־מכבש כה גדול מנסה לדרוס, וכשאמוץ עצמו מוקף במערכת המתפרקת לו בין הידיים, אין לשער כמה זמן יצליח עוד להחזיק מעמד.

הטלוויזיה מעודדת בג"צ נגד רשות־השידור

הגורמים המעוניינים בהפעלת שידורי הצבע בטלוויזיה, פנו לכמה אנשים כדי שיבחנו את הנושא שוב, בעזרת הגשת צו־על־תנאי נגד רשות השידור. כמה עובדים בכירים בטלוויזיה הציעו לאזרחים להגיש צו נגד הרשות, שתבוא ותנמק מדוע אין היא מפעילה את שידורי הצבע, וזאת לאור הפרסומים על המכשיר החדש המבטל את ביטול־הצבע בשידורי הטלוויזיה הישראלית. שאותו יכול לרכוש כל אדם תמורת כ־2,500 לירות.

הקרב על ההתעמלות

המפיק־זמר **דויד** („דודו") **אלהרר** הגיש לטלוויזיה תוכנית מפורטת, למישדר יומי או שבועי קבוע להתעמלות. אלהרר, שנועץ במומחי אימון גופני במכון ויינגייט, וגם נסע לחוץ־לארץ כדי לבחון תוכניות מסוג אלה בתחנות־הטלוויזיה בבירות אירופה, עדיין לא קיבל תשובה על התזכיר שהגיש, אם כי באחרונה נדון הרעיון לערוך פינת אימון גופני שבועית, וזאת מבלי להזכיר את אלהרר כלל.

שיא החוצפה

כאשר מחה **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום** על כך שסמנכ"ל רשות השידור, **שלמה עבאדי**, עדיין לא הגיע להסכם עם הטכנאים בדבר עבודה אחרי 12 בלילה, התעורר עבאדי משתיקתו והאשים את קירשנבאום בכך שהוא פוגע לעיתונות במקום לקבל ממנו הסברים.

דבריו אלה של עבאדי הם שיא החוצפה. קירשנבאום, כמנהל מחלקת התוכניות, שבו פוגעות הסאנקציות של הטכנאים יותר מבכל מנהל מחלקה אחרת, פנה בעניין זה לכל גורם אפשרי, כולל עבאדי עצמו, אך לא זכה בתשובה.

היו כרטיסים לארוויזיון

כפי הנראה, כן יוצעו למכירה כמה מאות כרטיסים לארוויזיון שייערך באביב הבא. בבדיקות יסודיות שנערכו התברר כי מיספר האורחים מחוץ־לארץ, העיתונאים הישראלים והפרוטקציונרים של ראשי רשות השידור לא יעלה על 2,200, ואילו בבנייני האומה יש כ־2,900, מקומות. עדיין לא נקבע מחיר הכרטיסים שיוצאו למכירה.

הדובר המגמגם

ידועים מיקרים רבים שבהם מכסים יחסי־ציבור טובים על מיפעל כושל או על אירגון ציבורי גרוע. אולם מחלקת דובר רשות השידור הצליחה להגיע למצב שבו היא גרועה אפילו מן הרדיו, הטלוויזיה והנהלת הרשות.

בראש המחלקה עומד צעיר כישרוני בשם **משה עמירב**, איש הליכוד שהובא לרשות עוד לפני המהפך הפוליטי, ואז הוא אומנם השתדל והצליח. מאז שהפרופסור **ראובן ירון**, וחברי־הלצים המשמשים כוועד־המנהל של רשות השידור, החלו מכהנים בתפקידם, נקרע עמירב בתוך כל התככים הפוליטיים שברשות, ומשקיע את כל זמנו וחפציו מחופשות ומישרות־מילואים, באינטריגות ובמילחמות הפנימיות של הרשות. עובדי המחלקה נדבקו, כפי הנראה, מהוס שלהם, והעבודה כמעט שאינה נעשית כלל.

עוזרתו הראשית, באופן בלתי־רשמי, של עמירב, היא הממונה על הדוברות של הטלוויזיה **עדנה חפץ**. חפץ היא ותיקת העובדות במחלקה וכבר גילתה, בעבר הרחוק, כושר עבודה טוב. כיום, כשכל עיתון מוציא מוסף־ענק לענייני טלוויזיה, חשובה עבודתה של חפץ ביותר. אולם ככל שמתברבים תפקידיה, כן גוברים הלחצים עליה. העיתונאים מקבלים תדפיס של שידורי הטלוויזיה הצפויים, הכולל בתוכו מלבד

דיבר עמירב **עוזרת־דיבר חפץ**
הכל חובבני ועל המזל

שגיאות, גם מישפטים ספורים בלבד על כל תכנית, שלרוב אינם מדוייקים והם מנוסחים בעיברית קלוקלת. לגבי מרבית התוכניות אין פרטים נוספים ובכל הנוגע לתמונות, בין אם הן מסרטים קנויים, או מהפקות של הטלוויזיה עצמה, הרי כאשר מקבלים אותן מעדנה חפץ יש בכך ממש תחושה של הישג.

לחפץ יש שני תירוצים קבועים לכך שלא מקבלים חומר. האחד, לגבי הסרטים הקנויים: „החברה לא שלחה לנו". השני, לגבי ההפקות המקומיות: „עדיין לא קיבלתי את החומר מהמחלקה המתאימה." שתי הטענות אינן עומדות במיבחן המציאות. אין חברת־סרטים שאינה מעוניינת להעביר חומר כתוב ומצולם על הסרט שהיא שולחת, צריך רק לבקש ממנה, והיא מעבירה. לגבי חברות־הסרטים הישראליות המפיקות עבור הטלוויזיה, שאף הן אינן טורחות לספק חומר־רקע ותמונות, אפשר להכניס בחוזה־ההפקה תנאי, שתמורת הסכום העצום שמשלמת הטלוויזיה עבור הסרט, תתחייב החברה לספק חומר מוקדם עליו לעיתונאים.

יצחק („צחי") **שימעוני**, הממונה על הסרטים הקנויים של הטלוויזיה, טוען כי טענותיה של חפץ, על כך שכביכול לא מעבירים לה חומר, חסרות־שחר. לעומת זאת, כאשר היה מעוניין מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** במסע פירסום לשואה, פיתאום נמצא לחפץ חומר־רקע מתאים. העיתונאים קיבלו חוברת־הסבר מלאה ממצה, נערכה להם הקרנה מוקדמת, והם זכו לשפע של תמונות מתוך הסרט.

באחרונה מונה דובר מיוחד לענייני הטלוויזיה הערבית, הכפוף לדובר הרשות, **עזרא יחזקאל**. ליחזקאל היה רצון טוב משך יומיים, והוא הציף את העיתונאים בחומר. אחר־כך החלה הירידה, והוא השתווה עם רמת המחלקה כולה. החומר שהגיש לעתונאים היה פעמים רבות לא־נכון, ערוך בצורה גרועה, הגיע באיחור ולקה בחסר. לפני כשבועיים יצא יחזקאל למילואים. הוא לא טרח להעביר חומר לעיתונאים למשך התקופה שבה ייעדר, ועמירב לא טרח למנות לו ממלא־מקום.

לפני עמירב ליהן כדובר רשות השידור מי שמשמש היום כעוזר מיוחד למנכ"ל, **ארי אבנר**. היו עליו טענות רבות, אולם נראה כי העיתונאים מתחילים להתגעגע לתקופתו של אבנר, שלא הצליח להיות גרוע כמו עמירב.

נצ'ג גוש־אמונים בתוכניות הילדים ✷ מילחמה בין טכנאי למפיק על צלמת ✷ כרמית גיא חימניה ✷ דן סממה ומישטרת ירושלים

● זיק הושלך לילדים

כשהיה מנהל השידורים הדתיים, הרב **בנימין צביאלי**, בשליחות בדרום־אפריקה, מילא את מקומו במשך יותר משנה **אדיר זיק**, במאי טלוויזיה המקורב לגוש־אמונים. צביאלי חזר וזיק נסע — לארצות־הברית. עתה חזר זיק לארץ, ונדמה היה שהוא יקבל תפקיד בכיר בטלוויזיה, לפחות במחלקה הדתית. אולם צביאלי החליט שאין לו צורך בזיק ושלח אותו למחלקת הילדים, לערוך בה תוכניות־דת.

● הבעיות השבועיות של „עלי כותרת"

שוב בעיות בעלי כותרת. ביום הראשון שעבר החלה התוכנית במאוחר, ונאלצו להקרין שקופית עד להתחלתה. אחר־כך התברר כי בעיני אחד הטכנאים לא נשא חן שצלמת של אחד משבועוני־

במאי זיק
מדת — לילדים

הבידור, שהוזמנה על ידי המפיק **חנינא אמויק** לכסות את שידור התוכנית, תהיה נוכחת באולפן. הטכנאי גייס את חבריו לעזרתו, ואלה הודיעו למפיק כי התוכנית לא תשודר כל עוד תימצא הצלמת במקום. אמוץ נאלץ להיכנע, והצלמת סולקה. כמו במיקרים רבים אחרים לא התערבה הנהלת רשות השידור בגאנגסטריזם של הטכנאים בנושא שאינו נוגע בהם כלל. אילו לפחות עשו הטכנאים את עבודתם נאמנה, אולי היתה להם זכות־דיבור.

בעייה נוספת בעלי כותרת היא הווטו שהטיל מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**, על בקשת מפיקי התוכנית לראיין שני עיתונאים בנושא עבודת ילדים ערבים־ישראלים. ולא משטחים. צוקרמן לא רצה להרגיז את הוועד־המנהל, והחליט שלא לאפשר את הראיון.

● שוחד מיני בטלוויזיה

בטלוויזיה מתפתחת שערורייה לגבי שוחד מיני שמקבל, לפי השמועה הנחקרת עתה, אחד הכתבים. המדובר בכתב המקיים באחרונה יחסי ידידות עם דובר של מוסד ציבורי גדול. אותו דובר „מספק" לאותו כתב „ידידות", ותמורת זאת מקבל כיסוי נרחב בטלוויזיה עבור הבוס שלו, וכן מצליח להוציא ידיעות שאינן מחמיאות לבוס.

הידיעה על כך הגיעה אל ראשי הטלוויזיה, שהחלו חוקרים בה ללא ידיעת הכתב.

● החפקיד החדש של מישעל

השמועה אומרת כי אם אכן יקבל **דן רביב** את תפקיד כתב הרשות בוושינגטון, במקום **אלי ניסן**, יזכה בתפקיד הכתב לענייני מיפלגות הכתב הצעיר חובש־הכיפה **ניסים מישעל**.

● מקלטונים

לקריינית **כרמית גיא** היתה חוזייה מיוחדת במינה. מאחד האירגונים החוקרים את מורשת העדה התימנית פנו אליה, וביקשו ממנה לשתף פעולה בסקר שהם עורכים על התקדמות בני העדה התימנית בתחומים שונים. במאמץ רב הצליחה כרמית לשכנע את הפונים כי היא בת העדה ההונגרית ✷✷✷ במדור זה נפלו שתי טעויות בשבוע שעבר. בידיעה על הוויכוח בנושא מיהו יורד, נכתב בטעות כי העיתונאי **אדווין איתן** הואשם בירידה מהארץ, כשהכוונה היתה כמובן לכתב־הרדיו בפאריס **פרדי איתן**. עוול נעשה גם לרכזת מערכת עלי כותרת, **ורד ברמן**. הכותרת שתחת תמונתה הוחלפה בזו של קריינית־הרדיו **חיותה דביר** ✷✷✷ קשה היה להחליט אם לצחוק או לבכות למראה השלט שניתלה על המעלית בבניין הטלוויזיה, אשר הודיע כי היא לא תפעל כמה חודשים. המעלית של הטלוויזיה היא סיפור בפני עצמו. למשל, אין כל קשר בין הלחיצה על כפתור הקומה המבוקשת לבין הקומה שבה נעצרת המעלית, וכמה פעמים ביום נתקעים בה עובדי הרשות ואורחיהם. עתה הוחלט סוף־סוף לתקנה, ומשום כך היא לא תפעל תקופה ארוכה ✷✷✷ בעיקבות ההתנפלות על הכיסאות הפנויים בחלק המיועד לקהל שבאולפן עלי כותרת, הוחלט להגדיל את מיספר הכסאות במקום. עתה יכולים לצפות בתוכנית מתוך האולפן כ־20 איש, ובדרך־כלל הם חבריהם של הכתבים ועוזרי־ההפקה של התוכנית. אפילו **מני פאר**, יוזם הרעיון לשתף קהל בצילומים, נאלץ לדחות פעם את בקשתה של אשתו **קרני** לבוא לשידור, משום שלא היה מקום עבורה ✷✷✷ מקרה לא־נעים אירע לזמרת **יהודית רביץ** בפסטיבל הפופ בנביעות. אל רביץ ניגש **חיים גיר**, שנשלח לעשות סרט על הפסטיבל, ושאל אותה: „אפשר לשאול אותך שאלה?" רביץ שחשבה כי הפונה הוא עוד מעריץ מתחכם, השיבה „לא," והסבה את פניה הצידה. רק אחר־כך, משנאמר לה מיהו הפונה, ניגשה אליו רביץ והתחנחנה: „רצית לשאול אותי משהו?" השיב לה גיל: „כבר קיבלתי את התשובה," והיפנה את גבו. רביץ נעצבה על שהפסידה הופעה בטלוויזיה, אולם היא התעודדה כשנודע לה כי בגלל בעיות מינהל, הסרט לא ישודר כלל ✷✷✷ בפני קשיים כספיים עצומים עומד עתה מנהל מחלקת החדשות, **חיים יבין**. מכונית הפז'ו שלו עברה תיקון שעלה בכסף רב, ואילו ה„אוברדראפט" של יבין בבנק מגיע לכמה עשרות אלפי לירות ✷✷✷ בשבוע שעבר הכין הכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, **דן סממה**, בשיתוף עם מישטרת ירושלים, כתבה על כשרותם של נהגים וכלי־רכיבם. מארב מישטרתי גדול הוצב ליד תחנת הדלק של אבו־גוש, בכביש לירושלים. נהגים נעצרו, נרשמו להם דו"חות והטלוויזיה צילמה. כאשר סיים סממה את עבודתו, התקפל המארב המישטרתי ואחד מקציני־המישטרה נכנס למכוניתו של סממה והשניים נסעו לירושלים, לא לפני שעשו עבירת תנועה חמורה: הם עברו מצד אחד של האוטוסטרדה לצידה האחר, תוך התעלמות מהקו הלבן ומן השילוט המצוי במקום.

● הסולחה והערבים

פרשת **רפיק חלבי** וקיבוץ נחל־עוז עדיין לא שככה. עוד לפני שפירסם את כתבתו המצווינת על עבודת נערים ערבים בשדות רצועת עזה ופיתחת רפיח, (בהשבוע לפני שבועיים), פירסם חלבי ידיעה במבט על שבקיבוץ נחל־עוז עובדים ילדים ערבים בתנאי־שכר נמוכים, ובניגוד לחוק.

ראשי הקיבוץ הפציצו את רשות השידור, אישי ציבור ומערכות עיתונים במיכתבי־הכחשה, השמיצו את חלבי, וטענו כי הוא ואחד הנערים שאותו ריאיין, ואשר הודה כי הוא עובד בנחל־עוז, שניהם שקרנים.

מאוחר יותר נערכה סולחה בין חלבי והמזכירות של נחל־עוז. אולם בכתבה בהשבוע התברר שוב כי בנחל־עוז עובדים ילדים ערבים, בניגוד לחוק ובתנאי־שכר משפילים. אז גם התברר פשר התחסדותם של אנשי הקיבוץ. הילדים הערבים מועסקים בעבודות בנייה בנחל־עוז על־ידי סולל בונה, חברה קבלנית ששירותיה נשכרו על־ידי המשק. באופן רישמי אין זה ענייני של הקיבוץ את מי מעסיק הקבלן, אולם כל אנשי המשק ידעו על כך.

20. 9

יום רביעי

● **שואה (10.00).** הנסיון של כלי התיקשורת והטלוויזיה, להפוך את שידור שואה לאירוע לאומי, כימעט ועלה יפה. בערב בו הוקרן הפרק הראשון של שואה, לא טילפן א"ש לטלוויזיה, למרות שהקריינים ומדפיסי השיקופיות קראו לצופים להתקשר. למחרת

שואה: פיאטשו
שעה 10.00

עסקו מרבית הטלפונים בעיקר בשני נושאים: בקשות מאזינים לשדר את הפרק הראשון בשידור חוזר, משום שהם לא הצליחו לצפות בו, ושאלות ברור מתי בדיוק משדרים את הפרק השני. אולם מישאלי רחוב שערכו העיתונים והטלוויזיה, והעיסוק המתמשך סביב הקרנת שואה, עשו את שלהם, והציבור נענה והחל מתעניין.

בפרק האחרון של שואה נשלחים יוסף וברטה וייס, יחד עם בני הזוג לוי, ל„מחנה מישפחות". לוי המדפיס, שהוציא עיתון מחתרתי, מפקיד אותו בידי אווה, ציונית צעירה. יוסף

בירסום על חשבון השואה

ולוי עובדים בבניית כבישים תחת פיקוחו של קורט דורף, הגרמני השחב של הסידרה, דודו של אריק דורף. לוחמי המחתרת בגטו ורשה, ביניהם משה וייס, אחיו של יוסף, מתמרדים. במשך עשרים ימים מתנהלת מילחמת הגבורה האדירה ביותר בתולדות עם ישראל, ו־7000 קלגסים נאצים, על כלי־רכבם ונשקם, מיבסים. קארל וייס יוצא מהכלא בטרייזנשטט, כשהוא על סף המוות, וזוכה בפגישה חטופה עם אישתו אינגה. היא מבשרת לו שהיא נושאת בקיבה את בנם, והוא עולה על רכבת לאושוויץ, לשם נשלחים המונים ל„מיקלחות". בהתקפת פרטיזנים על שיירה גרמנית נופלת הלנה, השחקנית טובה פלאטשו, ואילו רודי נתפס ונשלח לסוביבור. יחד עם שביים רוסיים הוא מארגן בריחה ומצליח להימלט. איננו, שהיא עתה אם לבן בן שנתיים, נפגשות עם רודי. היא מראה לו את ציורי הזוועות שצייר קארל. רודי, שנותר ללא מישפחה וללא אדם קרוב, נוטל קבוצה של ילדים יתומים ומעבירם דרך ההסגר הבריטי לארץ־ישראל.

21. 9

יום חמישי

● **מרס' ינקו (9.35).** סרט תעודה של שירות הסרטים הישראלי, המבוסס ברובו על תמונות סטיל. אחד ממייסדי תנועת ההאדא, מרסל ינקו, איש עין־חוד, הוא גיבורו של הסרט. ינקו שר שאוסנים ב־מועדוני־לילה בציריך, מקים יחד עם הוגו בל את קברט וולטר המפורסם, ווזוכה בו במטר של סטיקים וביצים סרוחות מהקהל. ינקו הוא אמן הקולאזים, עבודות הקרמיקה, ההימר והגבס. ינקו בפאריס, ינקו חוזר הביתה לרומניה. ינקו האדריכל מעורר המהומות, וכאבו של ינקו בשואה: „אינך יכול להיות תיאורטיקן כשאתה מחפש את קרוביך וידידיך בין המתים." פליט בן 46, מטופל באשה ובשתי בנות, מצהיר כי מיקצועו צייר. פקיד עירייה. מקים, יחד עם הצייר זריצקי, את קבוצת אופקים חדשים ו־מייסד את כפר האמנים עין־הוד.

● **וויק שיקספיר (10.20).** לפרק זה שני גיבורים. הרוזן מאסקס, השחקן קית בקסטר, ותיפאורן הסידרה,

שיקספיר: קוזיוך
שעה 10.20

מייקל בייליי, שבנה מחדש באולפן את ארמון גונסאק, שבו הציג שיקספיר את החלק השני של הנרי הרביעי בפני המלכה אליזבט ה־1. הצגת הלילה ה־12 מטורפדת בזדון. ריצ'ארד ה־שני, המתאר כיצד אפשר לה־פיל מכיסאו מלך חלש, מעורר עליו את חמת אליזבט, כל זאת סביב היחסים המיוחדים בין אליזבת לבין הרוזן מאסקס. הרוזן היה מאהבה של המלכה, כשהיתה בן 21 והיא בת 59. הוא נשא אשה וגרם לפרץ

הרוזן בן 21 המלכה בת 59

של קינאה מצד המלכה. חטאו נמחל לו רק לאחר ששלח את אשתו לבית אמה. באחת הפגישות שלהם, הפנה הרוזן למלכתו את הגב. זו התרגזה וסטרה לו. כשנשלח לאירלנד, כדי לדכא מרידה, חתם על הסכם שביתת־נשק בניגוד להוראות אליזבת. כשחזר, הודח מתפקידיו בחצר והסף לאסירבית. בגיל 35 אירגן מרד נגד אליזבת, נכשל, הוכנס לטאואר של לונדון והוצא להורג. אחת הסצנות המפורסמות בסידרה היא זו של הרוזן הפורץ לחדרה של המלכה ותופס אותה כשהיא קרחת, ללא פאה נוכרית. השחקנית פיישנס קולייר היתה צריכה לגלח את קידמת־מיצחה ואת גבותיה, כדי שאפשר יהיה לשים על ראשה פאה.

22. 9

יום שישי

● **שלום לבוא שבת** (3.50). הצעירים, חברי גרעיני העליה בארצות־הברית, ארגנטינה וצרפת, אינם ממהרים לעלות לארץ, גם אם הם ציונים. קודם הם באים לבדוק, לבחון את ההקלות שמציע משרד־הקליטה. אחר כך הם חוזרים לארצם, עושים „חושבים", ומחליטים באיזו מולדת לבחור. שר־הקליטה, דויד לוי, ניפגש עם קבוצת צעירים כזו, השוהה עתה בארץ. בין שיחה לוויכוח מגעימים את הזמן זמרת העולה־החדשה מארגנטינה, אליסה דוד, והזמר, פעיל־העליה מברית־המועצות, אורי אברמוביץ.

● **שלושה שבועות** (9.20). סרט שני בסידרת הסרטים הרומנטיים של הטלוויזיה. הסופרת אלינור גלין חשפה את תקופתו של המלך אדוארד וקרשה את מסורה התנגדות והרומנטיקה מעל פני התקופה, בסיפורה שלושה שבועות. גלין, בעלת עינים ירוקות וישיר אדום כאש, נישאה לקליפטון גרין, גבר עשיר שהתעניין בספורט ובהימורים והתיר את אשתו הסריה בבדידות שדחפה אותה לכתיבה. גלין נפגעה בקדחת השיגרון, ובעת החלמתה ישבה וכתבה מיכתבים דימיוניים, שהיו משעשעים, נועזים וגלויים. ידיד שיכנע אותה לפרסמם בעיתון, הם עוררו סערה וזכו בהצלחה. מאוחר יותר פורסמו המיכתבים בספר. שנים אחדות לאחר

שלום לבוא שבת: דויד לוי
יום שישי שעה 3.50

מכן נידבקה גלין בשיגעון הוויכוח, החלה לכתוב תסריטים ולהיות מעורה בחיי החברה של עיר הסרטים. בין היתר היא זוקפת לזכותה את העובדה, שהיא לימדה את רונלד ולנטינו הגדול לנשק את כף היד של האשה במקום את גב היד, נשיקה שהפכה הסמל המסחרי של המאהב הגדול.

● **כארנבי ג'ונס** (10.50). שוב סיפור מטומטם, אולם גם בשורה טובה: בשבוע הבא יוקרן הפרק האחרון בסידרה בארנבי ג'ונס.

סטיב מקגארט

חוזר למסך

בעוד שבועיים תחזיר הטלוויזיה את סטיב מקגארט מהוואי חמש אפס. סידרה זו, שמומנה על־ידי שילטונות הוואי, כדי להגביר את התיירות לאי, חזרה לפני שבועות אחדים ליירדן.

23. 9

שבת

● **חידושים והמצאות** (6.30). שוב תוכנית פורשת עם המצאות ישנות. מכשיר לימין ביצים, המזהיר מפני חבטות עזות העלולות לשבור את הביצים; מחשב בראייל; לבני בנייה עגולות המקלים על בניית קירות ישרים, כפי שיש בירושלים כבר למעלה ממאה שנה; בתים טרומיים מעץ ומקרטון, המשמשים באיזורים שנפגעו באסונות טבע, או במעברות.

● **בצאת השבת** (8.00). מאיר בקשי מסביר ומספר על פרקי הסליחות בנוסח ספרד

אחיו של הרב - והסליחות

ואשכנז. בקשי יודע על מה הוא שח. אחיו הוא הרב הראשי הספרדי של חיפה, הרב אליהו בקשי. בנוסף להיותו אחיו של כבוד־הרב, בקשי הוא גם הכפיל של מנהל מחלקת הדת בטלוויזיה, הרב בנימין צבי־אלי, בטלוויזיה הלימודית. בליווי לסבריו של בקשי יובאו קטעי סליחות, שהוקלטו בשנה שעברה בבית־הכנסת בעיר־העתיקה. חזן בית־הכנסת ישורון בירושלים, שבו היה מתפלל נשיא המדינה לשעבר אפריים קציר, אשר היינובין, ידגים את הסליחות של האשכנזים.

● **רוזה (ירדן, ערוץ 6,** 8.30). סידרה משעשעת על קורותיו של זוג אמריקאי צעיר, המנסה להסתדר בניו־יורק הגדולה והמפחידה. מומלץ לצפייה לכל מי שעומד לנסוע לטיול בניו־יורק, משום שהסידרה מביאה אפיזודות ניו־יורקיות טיפוסיות.

● **לונדון של דיקנס (ירדן, ערוץ 6,** 9.10). סידרה היסטורית מעולה, שקיבלה בחודש שעבר את פרס הסדרות ההיסטוריות הטובות של אנגליה. לולא היתה שבתה, אין ספק שלפחות מורי ההסטוריה היו ממליצים בפני תלמידיהם לצפות בסידרה.

● **המשימה — יהלום מיטרה** (10.05). חוסר האונים והיעדר יכולת וכישרון, במחלקת הדובר של רשות־השידור (ראה מיסגרת המדור שידור בעמ' 49), הגיעו לידי ביטוי בפרטים על סרט המתח של הערב. כל מה שהטלוויזיה הישראלית מסוגלת למסור, זה שמו של הסרט ושמות השחקנים המופיעים בו.

24. 9

יום ראשון

● **פרימום** (6.32). סידרת־מתח חדשה, המתארת את הרפתקאותיו של קארטר פרימוס, השחקן רוברט בראון, שהוא תערובת טלוויזיונית של ג'יימס בונד וחוקר מעמקי הים ז'אק קוסטו. בעזרת שני ידידיו, צ'ארלי קינגמן, השחקן ויל קולובה, וטוני, השחקנית אווה רנדל, יוצא פרימוס לעזרתן של מדינות, ממשלות וארגונים עם הצוללת הפרטית המיוחדת שלו. בראון, שחקן ממוצא סקוטי, שירת בצי האמריקאי ואחר כך חזר לניו־יורק, שבה למד במשך שלוש שנים מישחק לצידם של שחקנים כרוד שטייגר, וולתר מתאו והארי בלפונטה. הוא זכה בכמה תפקידי־אורפי על במת ברודוויי, ובתפקידים מישנניים בסרטים מפורסמים כממלא המקום של רולף הוכהוט, המרוץ לחיים ומסע בין כוכבים. בראון מתגורר בטירה מעוצבת בסיגנון ספרדי, עם ריהוט ספרדי עתיק, אשה ושלושה ילדים, והוא עורך מדי פעם גיחות לאתר צילומים מרוחק, כדי להשתתף בעבד ועוד פרקים של פרימוס. סידרה שעדיין זוכה להצלחה גדולה בארצות־הברית.

● **הזוג המוזר** (8.00). הפרק האחרון בסידרה, שרק עתה החלה לרכוש לה קהל מעריצים. כראוי לפרק אחרון

ארצי באנקר

במקום הזוג

(אם כי במחסני הטלוויזיה מצויים עוד סרטים מסידרה זו, שלא הוקרנו), יוצאים שני כוכבי הזוג המוזר, פליכס ואוסקאר לחופשה, שגם בה, כמובן, יש סיבוכים והסתבכויות. החל מהשבוע הבא חוזר ארצי באנקר, אומנם הסרטת הסידרה הפורסמת, הכל נשאר במישפחה, הופסקה כבר לפני חודשים רבים, אולם לקברניטי תוכניות החוץ ניתנלו לפתע כמה עשרות פרקים נוספים של הכל נשאר במישפחה, שעדיין לא שודרו, והם מחזירים אותם למסך.

פרימום: בראון
שעה 6.32

● **עוד יהיה** (8.30). המפיק דן בירון חזר זה עתה מחוץ־לארץ, מחופשה פרטית, עם אשתו הקריינית שרי רז, כדי להעניש את הצופים בעוד פרק מסידרת בידור כושלת זו, שעל פי הנדרת דובר רשות־השידור, משה עמירב, „ההמונים אוהבים אותה."

● **דך בדרך הישר (ירדן, ערוץ 6,** 8.30). שני אסירים משתדלים, ולעיתים מצליחים, לחזור למוטב. סידרה משעשעת.

25. 9

יום שני

● **אני ירושלמי** (5.00). כמו שהוציאו דפי־הסבר לתלמידים, ערב הקרנת שואה, יש להוציא דפי־הסבר לתלמידים, שיפענחו את החידה: כיצד קרה שקיר־פרודוקציה תורכית־איראנית, נקראת בשם סרט ישראלי. בכיכובו של יהורם גאון.

● **מירשה** (8.00). דיון המעניין לא רק דחיים, לקראת ראש־השנה. ד"ר פינחס פלאי, האח של ח"כ הרב מנחם הכהן והרב־השדרן שמואל־אבידור הכהן, מנהל שיחות ניפרדות עם שלושה אישים מעניינים. הפילוסוף הפרופסור אנדרי נהר, היה רב קהילת שטרסבורג, אחת הקהילות היהודיות המפוארות ביותר בתקופתנו. בעזרת כמה מתלמידיו, שהם כיום מרצים באוניברסיטות בארץ, עלה לישראל. הוא ישוחח על ספרו החדש, ובכל זאת, בו הוא מנסה להשיב על שאלות שהתעוררו בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים: מה קורה איתנו לאחר מילחמה זו? האם אנחנו משתנים? ואם כן, האם לטובה? הרב נח ויינברג הוא הרב המחזיר לתשובה. ויינברג גזל מהבהמה את אורי זוהר, איקא ישראלי ומרדכי („פוני") ארנון, והפך אותם לי־יהודים כשרים למהדרין. ב־

אני ירושלמי: גאון
שעה 5.00

שיחה עם פלאי ינסה ויינברג להסביר את חידת החזרה־בתשובה. ויינברג עצמו הוא מעין חוזר בתשובה. מישפחתו היגרה מארץ־ישראל לאמריקה.

איך הפך

אזרי זוהר דתי

בה נולד והתחנך. רק לפני כמה שנים הוא עלה לארץ. ד"ר מאיר שחם, בחייו החילוניים סמנכ"ל מישרד־הפנים, ובשבתות ימי־חג הוא גבאי בהיכל שלמה בירושלים. שחם יספר לצופים ולמראיין על התעוררות בבתי־הכנסת בימים הנוראים, וינסה לענות על השאלה מדוע מתמלאים בתי־הכנסת דווקא בימים אלה. הפיק את התוכנית בנימין צבי־אלי.

● **מסך גדול מסך קטן** (8.30). המערכת עדיין מבי־אה חומר טוב, אך נראה כי המגיש החדש של התוכנית, יצחק („איציק") בן־נר, עדיין מבוהל ממצלמות הטלוויזיה. מי שזוכר את הופעותיו הראשונות של המנחה הקודם, אהוד מנור, מבטיח כי פחד המצלמות של בן־נר יחלוף.

26. 9

יום שלישי

● **צחק מעט (ירדן, ערוץ 6, שעה 5.40).** אם עדיין תימשך שביתת המורים, מציעה התחנה הירדנית שלל תוכניות לילדים. הראשונה שבהן היא רבע שעה של סרטים מצויירים.

● **שביל אורוגון (ירדן, ערוץ 6, שעה 6.10).** מערבון מצויין לילדים, שגם המבוגרים אינם מתביישים לצפות בו.

● **ננה מושקורי** (9.30). הזמרת המצויינת בתוכנית קנוניה מארצות־הברית.

„עיני כותרת": פאר
שעה 11.20

החלה הטלוויזיה לקנות תוכניות־זמר מעולות, ביניהן זו של רוברטה פלאק, חוזה פילים־אנו ועתה ננה מושקורי, כדי להתחרות בתוכנית מקבילה המשודרת בירדן בכל מוצאי שבת בשעה 10.10.

● **ברטה** (10.30). עוד בשורה טובה: החל מה־14 בנובמבר תשודר סידרה חדשה במקום ברטה, אם כי אהדי ברטה יוכלו להמשיך ולצפות בבלש־עם־התוכי בירדן. הסידרה החדשה תיקרא על שם גיבורה, לו גראנט, והשחקן הראשי בה הוא אדוארד אסנר, מי ששיחק את אבא של רדי ג'ורדאש בעני ועשיר חלק א'.

● **עיי כותרת** (11.20). התוכנית של השבוע שעבר, שבה הופיעו יהושע פרץ ולהקת הזמר עם יהודית רבין, היתה אחת התוכניות המעולות של עני כותרת. התוכנית החלה באיחור — קדמו לה הקרנת של השיקופית ושיר של הדודאים — משום שיוני רכטר, שהופיע יחד עם יהודית רבין, איחר להגיע לאולפן. דקות המתח שעברו על מפיקי התוכנית ועל מגישה, מני פאר, לא נראו על המסך. לאחר התוכנית אמר פאר לפרץ: „אחרי השידור הזה, או שיזרקו אותי מהתוכנית או שיאמרו לי להביא אותך כל שבוע." ואומנם,

יהודית רבין

האלמונית

הופעתו המוצלחת של פרץ ושיחתה המקסימה של רבין עשו את התוכנית. לאחר התוכנית כשפרץ ורבין נפגשו באותה המונית לבית ידידים בירושלים, עצרה זו ליד שוטר־תנועה כדי לשאול אותו לכתובת. השוטר הסתבל פנימה, זיהה את יהושע פרץ ובירך אותו. לאחר שהמונית נסעה אמר פרץ לרבין: „את רואה, כמו שאת זמרת מפורסמת, אותי מכירים ברחוב יותר טוב."

נמר של עיר

העימות הסיפרותי בין ברל כצנלסון (בירשע) לבין אורי צבי גרינברג (כוכבא) ✶ סיוטי הלילה של אשת נשיא ישראל השלישי ✶ „ביתניה עלית" של הימין הישראלי בימי הראשית שלו

תיזכורת

ירושלים מחכה?

'בשנת תרצ"ב ראה אור בתל־אביב ספר סנסאציוני, בשם ירושלים מחכה. מחברו של הספר, **יהושע השל ייבין**, מן האבות המייסדים של הימין הקיצוני בא־רץ, זכה במיקלחת של צוננין על ספר זה, ובעטיו נשא אות־קין של נרדף כל ימי חייו, מבלי שיזכה לראות את חניכיו מגיעים לשילטון בארץ.

הספר עצמו הוא אחד התיאורים הסיפ־רותיים הבוטים ביותר שנכתבו על שהת־רחש ביישוב היהודי בארץ־ישראל — בת־קופה שבין שתי מילחמות־העולם. הספר עצמו הוא בבחינת קול נבואי, המציג את תהליך הניוון של תנועת־העבודה ב־ארץ־ישראל, תהליך שהחל בתום המילחמה העולמית הראשונה והגיע לקיצו ב„מהפך הפוליטי" דאשתקד.

ירושלים מחכה * כתוב בכישרון רב, ומעלה גלריה מורכבת של דמויות תלת־ממדיות, רובן אנשי הנהגת מיפלגת פועלי ארץ־ישראל (מפא"י) ההיסטורית. וכן דמו־יותיהם של **אורי צבי גרינברג** וכמה

אורי צבי גרינברג
ובלדי־הבוץ שדבקו בשערו

מתלמידיו. הסיגנון הסיפרותי של ירושלים מחכה הוא תערובת של סאטירה וטרא־גדיה, שבעזרתן מציג המחבר את עדת המנהיגים ההיסטוריים של מפא"י כחבורה בולשוויסטית של ריקים ופוחזים.

עיקר עלילת ירושלים מחכה טמון ב־מאבק הגלוי והסמוי המתחולל בין העסקן **בירשע** (ברל כצנלסון) לבין הסופר **כוכבא** (אורי צבי גרינברג). ראשית ה־מאבק מצויה, בתיאורו של **בירשע**, בידי המחבר: „הכוח היחידי בעולם שבירשע קינא בו בלב שלם, היה — שילטון ה־סובייטים. בסתר, בהתייחדו בחדרו, היה בולע גיליונות שלמים של ה'פראבדות', ה'עמעסי"ס' ה'שטרנים'** וליבו נאבל בקנאה. כמה שניאי־כוח היו האנשים האלה, כמה עשירים באמצעים, בכדי לה־חזיק את הקהל תחת מרותם! סיביריה, בוטיריקי, סרובידיק, טורקיסטאן, 'קונצ־לאגרים', ערבות קירגיזיה, עבודת־כפייה כיערות ואחרון אחרון — העמדה על יד הקיר... אילו ניתנו לו לבירשע, כל האמ־צעים האלה, כמה היה יודע להאדיר את המכונה, כמה קל היה לו לסתום כזה כל פירצה... כוכבא (אצ"ג) היה האדם היחי־די בארץ, שבירשע כיבד אותו באמת, והאדם היחיד הזה לא רצה לעבוד אתו..."

בירשע מחליט לערוך נסיון אחרון לרתימת **כוכבא/אצ"ג** לשורות תנועתו, והוא מבקר אצלו במושבה שבה הוא מתגורר. תיאורו של **כוכבא** זהה לזה של **אצ"ג**: „עציר רזה מאד, שמעל פניו החשוכים נגהו העיניים בלבד, העי־ניים הירקרקות, באר קורן, כמו שנגהות עיניים של אנשים מסוגפים... **בירשע/כצנלסון** אומר ל**כוכבא/אצ"ג**: „אין דבר, אני, בירשע, ראש ההסתדרות, יכול לשבת גם על רחיט שבזה, אין זה מעייב אותי כלל..." לאחר **שבירשע/כצנלסון** נכשל בנסיונו לגייס את שירת **כוכבא/אצ"ג** לשירות מתנה תנועת־העבודה, והוא אומר: „ואני־אנו נוכל לחיות כל־עדיך... נוכל להיות בכוח המכונה שלנו, העובדת עכשיו באפן מצוין... נחיה עם מלואפום". הרי אמרתי לך כבר, שאין ערוך לתועלתו..."

הסיבה לפנייתו של כצנלסון אל **אצ"ג** להיספח לעיתונו, ולהפוך אחד מעמודי־התווך של תנועת־העבודה, נעוץ בהימ־נונים שחיבר **אצ"ג** בשנותיו הראשונות בארץ, עת היה חלק מתנועת־העבודה, הימנוני הירואיקה וצבא העבודה שבהם כתב בין השאר, דברים כמו: „פרולטא־ריים מישראל קראו לי להיות משוררם... הי טוב, כי עזבנו אירופה וכל התפארת / והיינו לכת היחפים הקודחים, הלוחשים אהבה אל / חולות וטרשים בכנען!..." שירים שכאלה הביאו את מנהיג הפועלים **בירשע/כצנלסון** לחוש: „כי האדם היחידי בארץ, שבירשע לא כז לו, אלא שנא אותו בכל נימי נפשו — היה כוכבא. הוא שנא אותו, משום שכוכבא היה חידה בשבילו, משום שאת כוכבא הוא לא יכול לכלול לא בסוג האנשים שאפשר לקנותם בכסף, ושאעפ"כ היו בזויים בעיני בירשע לא פחות ממוג הראשונים — האידיאלי־טים הטיפשים, התהנים מזה שהם עולים קורבן עולה על המזבח, אשר לאור המוקד שעליו מתחממים אחרים... והוא שנא את כוכבא גם משום שהרגיש, כי בנוכחותו הוא יורד מגדולתו אשר בכוחה הוא חי, גדולת המנהיג, המניע את כל האנשים מסביבו; הוא הרגיש, שבנוכחותו של כוכבא הוא הולך ומזעזע, הולך ומתכווץ עד לידי שיעור של שקופזית..."

„הם מילאו את פיהם רוק וירקו וירקו בו..." הסיבוב השני במאבק בין **בירשע/כצנלסון** לבין **כוכבא/אצ"ג** מתנהל באסיפת־פועלים, כאשר **כוכבא/אצ"ג** עולה לבמה מבלי שנתבקש, וקורא: „חב־רים! אני רואה אפון הולך ומתקרב... אני רואה אש עולה ממשקינו... התבוננו לאפון! הם משקרים לכם. אל תמכרו רעיונכם לאויבי הציונות... אני אומר לכם — בעד מכירת הציונות לא תקבלו זהב! יהיה אפון! התכוננו לאפון! עתה ניגש מלואפום ישר, ניפח את לחייו המ־לאות — ופתאום הפליט בפני כוכבא מלוא־פיו רוק. הרוק נפל על מצחו של כוכבא, הלך והתפשט על עיניו, על לחייו, על פיו לעיני הקהל בן־האלפים. זה היה האות. מיד קמו הפקידים ממקומותיהם, הם הקיפו את כוכבא. אחדים מהם גם הם מילאו את פיהם רוק וירקו בו. אחרים התפוספסו, הרימו מן הקרקע גוש חול מור־טב מן הגשם וזרקו בפניו, על כתפיו, על ידיו. פניו של כוכבא היו כבר מגומ־רים בבוץ, בשערו דבקו גלדי בוץ, על חולצתו השחיר בוץ מעורב בירקות... 'למה אתם שותקים?' התלהב מלואפום 'הנה השונא שלכם!' — 'המשוגע הזה! הוא מדבר על אפותכם! הוא רוצה כא־פונכם!' עתה ניגשו גם אחרים מן החלו־צים, מן הספסלים האחוריים, הרימו גושי עפר, חרקו, כמעשה מנהיגיהם... סוף סוף זז כוכבא ממקומו. הוא התחיל לרדת מן הבמה בצעדים כושלים, כשפניו מכוסים בבוץ מעורב ברוק ובדם — מגוש עפר

ברל כצנלסון (1903)
הכוח היחיד שבירשע קינא בו בלב שלם
היה שילטון הסובייטים

אחד ששרט שריטה עמוקה בעורו. אבל בירשע הצרין בו — ופתאום נעלם חיוך־האושר מעיניו, ופניו נהיו עגומים מאד. כוכבא לא היה רמום... הוא הלך בין הקהל, וגלדי־הבוץ שדבקו בשערו ענדו את ראשו כמו כתר שחור — והוא נשא בגאון את הכתר הזה, הוא הלך זקוף..."

וכאן מתחיל פרק הרדיפות של מנהיגות ארץ־ישראל־העובדת ושליחיה אחר **כוכ־בא/אצ"ג** ומעריציו. נבואת השחור של **כוכבא/אצ"ג** מתגשמת בפרעות 1929, שעליהן כתב אורי צבי גרינברג: „למיש־מר־העמק דבר הקלון: נפלת בכבודך בתרצ"ש לערב / ונגעל כך מגן ישראל בתרצ"ז ויעז בניך עמדו בחלון / בזוים לצבא ובוטחים ברוביו היו ישימון במפת המדינה / אל טל בהריך, אל עץ ואל סף! ואיש כי ישאל לאן הדרך מוליך: / וענה העונה: להפקר העמק..."

את הפרעות מסכם מחבר ירושלים מחכה במילים: „אחרי הטבח שנגע ללבו של עם ישראל נשלחו לארץ הרבה כספים, מאות אלפים, לבניין הערים והיישובים ההרוסים. חבר בירשע, ועל ידו חבר אב־טליון העוזר לו, מצאו תחבולה, כיצד להאדיר את מכונתם מן הכסף, ששלח עם ישראל לבניין הערים והיישובים ההר־וסים: סידרו על יד המכונה שלהם חברת בניין, שקיבלה על עצמה לבנות חלק מן ההריסות. ההריסות נבנו לא כזעל, הערים השדודות, שבשכילן נתן עם יש־ראל בכספו, מונחות בחורבנן עד היום, אבל החברה ניכנתה מן העניין הזה, ה־מכונה כולה נבנתה מן העניין הזה...".

רחל כצנלסון־שז"ר
ישבה על מיטתה והיכתה בברזל המיטה

כוכבא/אצ"ג מחליט בעקבות המאו־רעות, להגביר פעילותו, והוא מתחיל יחד עם ידידיו לפרסם את המוקד *. אלא שעס־קני ההסתדרות רודפים ומשביתים את בתי־הדפוס שבהם מודפס המוקד. הוא מקריב את חייו הפרטיים לאהבת ארץ־ישראל, וכאשר נערתו ימימה „היתה רוצה שהם יהיו יחד... ושיהיה להם בית, כמו לכל האנשים... ושהיא תלד לו ילדים... והרי הוא אהב אותה, והיא יודעת שהוא אוהב אותה... כך מדברת ימימה לכוכבא עם חצות, כחדר השומם עם המזרון על הריצפה... אבל כוכבא אינו חושב עתה על ימימה. כוכבא — לבו לאהובה אחרת... עליה על ציון, ועל גורלו המר חושב כוכבא..."

„ברית הבריונים". הפרק האחרון (ט"ו) שבירושלים מחכה כותרתו ברית הבריונים **. ובאחד הצריפים מתאספים מעריצי **כוכבא/אצ"ג**, והוא מבשר בפ־ניהם „כי הגאולה תבוא. מתוך נהרי דם, מבין רוק שונאים, מפעיית עוללים יהודים נפוחים מרעב בעיירות ישראל... הוא יבוא (משיח ייאוש), וצעדיו כבר נשמעים מר־חוק — ואנו נעמיד את גופינו כשרפרפים לפניו, כשלבים על שלבים, למען ירך לו לדרוך עליהם, ברדתו אל העם להו־שיע..." ואחרי אכסטזה שכואת, מסתיים הספר במילים: „המלחמה רק החלה. עתה לילה, אבל עוד יבוא בוקר, עוד יזרח בוקר על הרי יהודה..."

'הקומונה הרוויזיוניסטית בבני־כר השבת'. חוקר סיפרות צעיר, השוקד בימים אלה על השלמת עבודה מקיפה העוסקת באספקט הפוליטי של יצירות **אורי צבי גרינברג**, ערך השוואה מי־לולית של הנוסח שבירושלים מחכה עם עבודות, שירים ומאמרים של **אצ"ג**, וכן הוא הישווה את נוסח ירושלים מחכה עם מאמרים וספרים של מחברו, מבחינה שמית, **יהושע השל ייבין**. המסקנה היתה מדהימה: לדעת אותו חוקר, מחבר הספר ירושלים מחכה אינו אלא מאשר... **אורי צבי גרינברג**. בדיקה שערכתי בין כמה אנשי־רוח, שנימנו באותן שנים על

* דויד זכאי, בעל המדור „קצרות", שירש את מקומו של אורי צבי גרינברג במערכת „דבר" ב־1927.

* הכוונה היא לעיתון „הירדן", שעם שותפיו של אצ"ג בעריכתו נימנו ד"ר נתניהו, אביו של יוני שנפל באנטבה, וקלמן כצנלסון, שנודע שנים מאוחר יותר כמחבר הספר הגזעני/שעורייתי „המהפכה האשכנזית".

** מחתרת אלימה, בהנהגתו של אב"א אחימאיר, פובליציסט של הימין ואביו של קריין הטלוויזיה יעקב אחימאיר.

ציטוטון

פארודיה פאשיסטית על „שיחרור האשה"

בספר ירושלים מחכה מצויה אחת הפארודיות האטריות המדהימות שבתולדות היישוב העיברי בארץ וסיפרותו. המחבר מקדיש סאטירה זו לדמותה של **לאה ביק**, שהיא הגב' **רחל בצנלסון־שז"ר** • — רעייתו של נשיא המדינה השלישי, **זלמן שז"ר**. על **לאה ביק/שז"ר** כתוב בירושלים מחכה:

„...לאה ביק זו, שכתבה בכל העיתונים, שניל־חמה כלביאה בוועידות בעד הצעותיה לשיח־רור האשה העובדת'... היתה פיסגת שאיפתן של צעירות טובות אלו, שאימללו את חייהן, הסתלקו מחיי משפחה ומתקוות לילדים, שלחו מעל פניהן אנ־שים אהובים — אך ורק בכדי שתוכלנה גם הן לנאום בוועידות, להציע שם הצעות, לשלוח כתבות לעיתונים על 'שיחרור האשה', מתוך תקווה, רחוקה אומנם, קלו־שה אומנם מאד — שברבות הימים, אחרי שגם ראשן יכסיף וגופן יכמש בהחלט, תזכינה גם הן לאותה התפ־ארת הגדולה, לאותו הכתר שענד את ראש החברה ביק, מלכת העסקניות בארץ...

...על מיטתה היא שוכבת, לאה ביק, מלכת העס־קניות, היא שמעה את שבתאי (**), כשהוא שב הבי־תה... היא שמעה כשהוא התפשט ושכב במיטה. עתה היא שוכבת, ועיניה המרוחות נעוצות בשחור. מתחת לכותנתה להט גופה הכמוש, גופה שזה הרבה זמן לא רוחם ביד גבר. היא מחכה. כל טיפה וטיפה בדמה מחכה. אולי הוא בכל זאת ייבא! הפעם — אולי ייגש? היא יודעת, שהוא שיקר. היא יודעת, שהוא לא הלך בעניין ציבורי, שהוא הלך למנוולת הזאת, לבלהה ממשק הפועלות... לאה מתיישבת במיטתה ונועצת את אזניה באפלה. מהחדר השני עולה נחרה שקטה מאוד, הממלאה את החלל. הוא ישן כבר! שכב עם בלהה, ואחרי כן בא הביתה ושכב לו במיטה ונירדם מיד... היא מדליקה את החשמל, היא ניגשת בכותנתה אל מיטת בעלה, ויושבת בירכתי המיטה. פניו, פני גבר מפונק ושבע מאוד מאהבת נשים, נחים בתרדמה שלווה. היא נוגעת בו, כימעט שדוחפת אותו... הוא מתהפך אל הקיר — ומיד עולה שוב נחרתו, נחרת גבר בריא ומפונק מאוד מאהבת נשים. ולאה שבה אל מיטתה. לאה ביק, לביאת הוועידות, מלכת העסקניות בארץ מכה באגרופה בברזלי מיטתה עד לכאב: „הוא לא יגש! הוא לא יגש! לא יגש". לאה ביק מסתכלת בשדיה: ששנים־שנים לא חוננו בידי גבר. לאה ביק מסתכלת בגופה, שהוא כמל־חה, אשר תמיד פוסח עליה הגשם — והיא נוהמת באפלה, מעומק גופה הרמוס, נוהמת באפלה: — „או — או — הוא לא יגש! הוא לא יגש! לא יגש!"... מהחדר הסמוך עוד עולה נחרה שקטה של גבר בריא ושבע מאהבת נשים. לאה ביק כבר מכניסה את הגוף הכמוש, את הגוף הלא־רוחם, לתוך שמלתה המרופטת, שמלת העסקנית. היא רחצה את גופה בחיפזון וממהרת עתה לבסות עליו בכיסוי מעולה, שמלה על גבי שמלה, כמו שמכסים דבר מה שהסתאב ושיש להעלימו מעין רואים...

...כבר נימחו מעיניה התחנונים וההכנעה. מי זה יאמין, שאשה זו רק לפני שעות אחדות ישבה על מי־טתה והכתה בברזל המיטה עד דם... צעירות עוברות, ועיניהן שופעות קינאה על לאה ביק. הן תנאמנה בוועי־דות, הן תכתובנה מאמרים בעיתונים, הן תסתלקנה מאנשים אהובים ומתקווה לילדים. מי יודע? הרי אפ־שר, שסוף סוף תזכינה גם הן לאותו הכתר, העונד את ראשה של לאה ביק, לביאת הוועי־דות, הלוחמת הגדולה לשחרור האשה בארץ...

• לא קרובה ישירה של ברל כצנלסון, אך יחד עם זאת קרובה ישירה של מישפחת כצנלסון הרוויזיוניסטית, שעימה נמנה שר־המישפטים הנוכחי, שמואל תמיר.

•• זלמן שז"ר.

מדע שימושי

שימור הגוף

עשרות ספרים רואים מדי שנה אור בעיברית, בנושאי דיאטה ובריאות־הגוף. מרביתם של ספרים אלה הינם תירגומים בלתי מוקפדים של ספרים פופולאריים ש־אין בכוחם להקיף את מיכלול בעיות ה־תזונה של האדם. בימים אלה ראתה אור מהדורה חדשה ומשוכללת של הספר תזונת האדם מאת פרופסור **יחיאל קרל גו־נהיים** •, ספר המקיף למעלה מ־500 עמודים ומלווה בטבלאות רבות.

ספר זה הינו הספר המקיף ביותר ב־עיברית בנושא התזונה, תוך התאמת הנו־שא לתנאים המייוחדים בארץ, ויחד עם זאת הוא מכיל חידושים אחרונים בתחו־מים של חקר התזונה, לרבות פרק המוקדש לחמרים רעילים במזון, בעייה ההופכת מיום ליום קריטית יותר. בספר מצוי מאגר של מידע רב בנושא בריאות־הציבור, תזו־נה, דיאטה, טכנולוגית־מזון — וכל שאר המשפיעים על שימור ובריאות גוף האדם.

• יחיאל קרל גוגנהיים: — פיסיולוגיה, בריאות־הציבור, פתולוגיה. הוצאת ספרים ע"ש י.ל. מאגנס. 457 עמודים + 105 עמודים נוספים הכוללים טבלאות הרכב המזונות. „עריכה קשה".

המחנה הרוויזיוניסטי, בהבירה, **יהושע השל ייבין**, שימש בסוף שנות העשרים ובשנות השלושים, כנושא־כלי העיקרי של **אצ"ג**, ומה עוד, שמאחרי הספר הזה, מסתתר אחד מהסיפורים הרומנטיים והמו־זרים של אותם ימים.

כאמור יצא הספר ירושלים מחכה בהו־צאת ספרים בשם „איש־ברוריה" הוצאה ששמה נשמע כיום מוזר למדי ומסקרן. איש־ברוריה, משמעו **יהושע השל ייבין**, בעלה של **ברוריה ייבין** שנול־דה בשם **מרים**, וכוונתה משך שנים רבות „מרים הנביאה". במשך כמה שנים הת־גודדו **אורי צבי גרינברג, ברוריה** (מרים הנביאה) ו**יהושע השל ייבין**, במועדון הסטודנטים הלאומיים, בשכונת גאולה שבירושלים, ליד כיכר־השבת הידוע. במקום זה התקיימה לה קומונה, שבה התגוררו עוד כמה „צעירים לאומיים" ובי־ניהם עיתונאי צעיר בשם **אליהו עמי־קם**. לדעת עדי־ראייה של אותה „קומונה" הרי הדברים שהתרחשו בה, באותם ימים רחוקים, אינו שונה מעוללות הקומונה־השומרית ב„ביתניה עילית" של **מאיר יעקי ודויד הורוביץ**. על כל פנים, מוסיף אותו עד־ראייה לקישריהם של **אורי צבי גרינברג** ו**יהושע השל ייבין**: „המשיח מצא את חמורו לרכב עליו..." והוא מאשר שירושלים מחכה הינו יצירה בפרוזה, פרי עטו של **אורי צבי גרינברג**, פרי שחוקרי המשורר הלאו־מני טרם הגיעו לידי גבירה בו, למרות להיטותם לגבור בגללי המשיח וחמוריו.

„נמר של נייר" שיראה אור בגיליון ראש־השנה, יוקדש כולו לסיקור התהליך שאותו עברה הסיפרות העיברית במשך 30 שנות המדינה, תוך כדי פירוט מגמות העבר, יוצרי ההווה שלה וכיווניה בעתיד

בחטף

יותם ראובני והמו"לים ✶ „יום האדמה" של תומרקין במוזיאון ישראל ✶ עמיחי מספר על עמיחי ✶ יצחק בן־נר ואגודת הסופרים

● „בעד ההזייה" היה שם קובץ סיפוריו הראשון של **יותם ראובני**, שראה אור לפני כמה חדשים. קובץ סיפוריו השני עמד לראות אור בשבוע הבא ב„ספרייה הלבנה" של פרוזה, אלא שההזייה עשתה דבר־מה למחבר הצעיר, שפנה להוצאת זמורה ביתן מודן בתיקווה שספרו יראה אור גם שם. אלא שפניו הושבו ריקם. פנייתו הבאה היתה לגב' **רחל אידלמן**, מנהלת הוצאת שוקן, המתמהמהת במתן תשובתה. בינתיים מלחשים בכמה בתי־קפה תל־אביביים, שייתכן שההזייה של ראובני קירחת מכאן ומכאן ● אגב, בספרייה הלבנה של פרוזה עומד לראות אור קובץ סיפורים של **עמוס קינן** תחת הכותרת מתחת לפרחים.

שולמית לסקוב
האמת על ביל"ו

הקובץ נקרא על שם סיפור גנוז של קינן. מימי מילחמת השיחרור ● בשבוע הבא עו־מדת להיפתח במוזיאון ישרא־אל תערוכה של רישומים וה־צעות לפסלים, פרי עבודתו של האמן **יגאל תומרקין**. התע־רוכה תיפתח תחת השם אדמה: חמש ואריאציות על נושא. מר־בית העבודות שתוצגנה בתע־רוכה עשויות אדמה; ובדומה לתערוכות קודמות של תומר־קין, סביר להניח שגם תערוכה זו תעורר סביבה ויכוח ציבו־רי נרחב. כבר היום מכנים כמה אמנים את יום פתיחתה של התערוכה „יום האדמה" ● מפיק תוכניות הדת בטלוויזיה, **חיים הויזמן**, פסל לשידור את השמעת „שיר לשבת" מאת טענה ש„השיר הוא שיר גס". את השירהלחין **גידי קורן** ● בגיליון הקרוב של הירחון פרוזה עומד להתפרסם ראיון־ענק עם המשורר יהודה עמיחי, שבמהלכו הוא מפרט את סיפור חייו ומיכלול השקפותיו על מלאכת עשיית השיר. שכסט נוסף, העומד להתפרסם אף הוא בירחון זה, הוא פרי עטו של הפרופ' לכלכלה **אפרים קליימן** תחת הכותרת „חירבת חזעה וזכרונות לא־נעימים אחרים" שיעורר מן־הסתם ויכוח נוקב ● **מנחם פרי** עורך סימן קריאה, ניסה להקים בחודש האחרון גוף מייצג של שלושת כיתבי־העת הגדולים לספרות, למטרות התדייגות עם מישרד־החינוך־והתרבות, אך נכשל ● על במת הקומה השלישית ביפו עומד לעלות בימים אלה מחזהו החדש של המחזאי והבמאי **יוסף מונדי**. המחזה, מחזור אלכוהולי, הוא המשכו של מחזהו הקודם יומן נוכחות. במיסגרת מאבקו של מונדי עם המועצה־לתרבות־ולאמנות, בדבר עידוד כספי לשם העלאת מחזהו הוא פנה, לדבריו, אל עורך סימן קריאה מנחם פרי, שפירסם את הספר יומן נוכחות וביקש ממנו גיבוי במאבקו עם המועצה — ופניו הושבו ריקם ● מחזה נוסף שיועלה בקומה השלישית יהיה אמריקה לפראנץ קאפקא, שאותו עיבד **מוטי פנדק** ● רעייתו של הרמטכ"ל הרביעי של צה"ל, **שולמית לסקוב**, שהתפרסמה בשעתו בביוגראפיה המעולה שלה על **יוסף טרומפלדור**, השלימה באחרונה ספר מחקרי העוסק באנשי ביל"ו והעלייה הראשונה, כאשר היא כופרת בכמה מהנחות־היסוד המקובלות. מסקנותיה של הגב' לסקוב מעכבות את הוצאת ספרה בסיפריה הציונית ● בימים אלה מונו שני משו־ררים וסופר אחד, יחד עם עורך סיפרותי כוועדת שופטים העו־מדת להעניק מענק־יצירה בסך 100.000 (מאה אלף) ל"י, כעי־דוד לסופר ישראלי שיצירתו מתמקדת בחוויה הישראלית ב־הווה. את קרן הפרס, ש־יחולק אחת לשנה, תרמה קבו־צה של מיליונרים יהודים ב־ארצות־הברית שקשרה קשר עם כמה סופרים ישראליים. ב־ניגוד למקובל במענקים דומים, שמות המועמדים יומלצו על־ידי חברי ועדת־השופטים ● לפני כשנה וחצי פנה הסופר **יצחק בן־נר** לאגודת הסו־פרים, במטרה להתקבל בה כחבר. פניו הושבו ריקם. כא־שר לאחרונה פנו עסקני אגודת הסופרים אל בן־נר וביקשוהו להצטרף לאגודתם, הם נענו בסירוב מוחלט מצידו ● מחדרי־חדרים של ועדת השופטים של פרס־ברנר נלחש, כי נעשים מאמצים קדחתניים ופעולת שדלנות נרחבת להענקת הפרס ל**יאיר הורוביץ**.

יהודה עמיחי
„השיר הוא שיר גס..."

מאת בן עומר

יו"ר אגודת העיתונאים בירושלים, יצחק אלון, נאלץ לעזוב כזבן בבוטיק של אשתו

אלון גדל בקריית-יובל

אלון במערכת החדשות ברדיו, נענו בתשובה: „אלון לא נמצא כאן. הוא יבוא כנראה מאוחר יותר." למתעקש לדבר עימו, תמסור המזכירה האדיבה את מיספרי הטלפון של ביתו ושל הבוטיק הנושא את השם אלונים. ברשות־השידור אין זה עוד סוד שיצחק אלון מרבה לשהות בבוטיקים אלה, ודווקא בשעות העבודה.

אלון עצמו מתבייש, ככל הנראה, בעיסוק הנוסף שלו. שכן, כאשר נשאל אם נוסף על עבודתו ברשות־השידור הוא מפעיל גם את הבוטיקים שבקריית־יובל, השיב בלילה מוחלטת. הוא טען בתוקף כי אין לו ולבוטיקים ולא־כלום, וכי הם שייכים לאשתו חנה ולגיסתו, יפה אלון. כאשר נשאל, באותה הזדמנות, אם הוא מתכנן להרחיב את עסקיו ולפתוח בוטיקים נוספים, השיב: „כן, אני חושב על כך. סליחה, בעצם — הן חושבות על כך."

אולם בביקור שערכו במקום כתב וצלם של העולם הזה, הם הופתעו לראות את יצחק אלון פונה אליהם בלבביות: „כן, בבקשה, במה אפשר לעזור לכם?" רק כשהסתבר לו שאין מדובר בקונים, התנצל אלון וטען כי הוא נמצא במקום במיקרה. „לא, אינני בחופשה," הסביר.

■ ■ ■

אין שום פגם אתי בכך שעיתונאי עובד גם כזבן בבוטיק. תקנות האתיקה של אגודת־העיתונאים אוסרות על חברי האגודה לעסוק בניהול בתי־ספר לעיתונות, למשל, אבל לא על ניהול בוטיקים. מותר לעיתונאים גם לעסוק במיסחר, אבל בתנאי שלא ינצלו את מעמדם כדי לפרסם את עיסקיהם. יצחק אלון מקפיד על תקנות אתיקה אלה. הוא מעולם לא ניסה לפרסם את עיסקי מישפחתו ברדיו.

אולם העובדה שאפשר למוצאו כמעט מדי יום בבוטיקים שבקריית־יובל, מצערת את שכניו. בקריית־יובל מתגוררים עובדי־מדינה רבים. אלה נאלצים לבלות שמונה שעות ביום או יותר במישרדי הממשלה או בעיסוקיהם. צר להם, בלכתם ובשובם, לראות את אלון נאלץ לעמול, נוסף על עבודתו ברדיו ולעסקנותו באגודת־העיתונאים, גם בבוטיקים.

גם חבריו של אלון ברשות־השידור, מצרים בצערו. אמר אחד מהם: „אין זה סוד שרבים מעובדי רשות־השידור מחזיקים במישרה נוספת, והדבר אמור בעיקר לגבי העובדים העיתונאים. מצב זה, שהוא בניגוד גמור לתקשי"ר (תקנון עובדי המדינה), קיבל במשך השנים לגיטימציה, והנהלת הרשות נוהגת ליבראליזציה במתן אישורי־עבודה נוספים לעובדיה. לכן צורמת ה־עובדה שדווקא יצחק אלון, הבקיא היטב בנהלי העבודה מהתקופה הממושכת שבה כיהן כיו"ר ועד העובדים ברדיו, מרשה לעצמו לעשות מה שהוא רוצה."

מעבידיו של יצחק אלון ברדיו לא היו מודעים ביותר למצבו הקשה. המנהל החדש של מחלקת־החדשות ברדיו, עמוס גורן, שהוא הממונה הישיר על אלון, אמר כי לא ידוע לו על מעשיו של אלון בעבר ובאיזו מידה ביצע את תפקידיו ככתב וכעורך במחלקת־החדשות. „בכל מיקרה," אמר גורן, „עד כמה שזיכרוני אינו מטעני, זכותו של אלון בתוקף תפקידו כיו"ר אגודת־העיתונאים בירושלים, שלא לעבוד כלל ברדיו. למרות זאת הוא בא לעבודה, ומשובץ בסידור העבודה." גורן טען עוד, כי לא ידוע לו כלל שבקריית־יובל מצויים בוטיקים הרשומים על שם אשתו של אלון, ובוודאי לא ידוע לו שאלון עובד שם.

תגובתו של דובר רשות־השידור, משה עמירב, היתה דומה: „לא ידוע לי על אישור לעבודה נוספת שקיבל אלון. אם נכון הדבר שאלון עובד בבוטיקים ובעיקר בשעות העבודה, אני משוכנע כי הרשות תפעל בהתאם."

חבריו של אלון ברשות־השידור תמהים מדוע עליו להוסיף לעבוד כעובד־מדינה במשכורת זעומה, כשריווחי מישפחתו מהכנסות הבוטיקים המשגשגים עולים בוודאי פי כמה וכמה על שכרו. נכון, הכסף לא מהווה בעייה. אבל הכבוד, זה כלב?

ריבוי סבעי תחילה הקימה משפחתו של יו"ר אגודת העיתונאים בירושלים את הבוטיק **אלונים** (מימין) בשכונת קריית־יובל. כשראו ברכה בעמלם, הקימו בוטיק נוסף בשכנות, **אלונית**. עתה עומדת המישפחה לפתוח בוטיק שלישי.

בפתח יצחק אלון יוצא מפתח הבוטיק הרשום על שם אשתו, אשר בו הוא מבלה חלק ניכר מיומו.

בבוטיק בשעות שבהן הוא אמור לעסוק בעבודתו ככתב לענייני עבודה במחלקת החדשות של **שידורי־ישראל**, אפשר לראות את יצחק אלון מסייע לאשתו במכירה בבוטיקים שלה. בתמונה למעלה, נראה אלון משרת לקוח.

עבור ל"שרתון"
ENGLISH BLEND

היא נועדה לגברים
כמוך.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה בקפדנות
מעלי וירג'יניה מובחרים, כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית - קח "שרתון" עוד היום.

רחל מרחלת על כל העולם

הפיתוי ההודי

כבר סיפרתי לכם על הפסל **עודד שמיר**, העושה את הדברים הפחות שיגרתיים שאפשר, וגם הפעם יש לי סיפור. כשכל הישראלים נוסעים בכיוון ניו־יורק—לונדון, מצא עודד את עצמו בקיץ הלוהט ברחובות בומביי שבהודו, לשם הוא נסע לחפש את ההשראות הנוספות לפסליו, שהמוטו בהם הוא האשה. בראש מעייניו, כל הזמן, השוואות בין האשה ההודית לאחותה האירופית. לא ברור כל־כך אם הצליח לעמוד על ההבדלים האמנותיים ביניהן, מה שכן ברור הוא שעמד היטב על השוני.

באחד הימים, בעת שסייר באתר־האמנות אלפנטה, הכיר עודד מסיירת הודית צעירה, והשניים מצאו שפה אמנותית משותפת. המתבר שהעלמה הנ"ל ליבראלית הרבה יותר מחברותיה ההודיות, שאינן מדברות עם גברים ועם זרים בפרט. ההודית גילתה עניין רב בפסל המוזקו ובארץ מוצאו, והשפה המשותפת נרקמה בו־במקום. היא הזמינה אותו לביתה לארוחה הודית אמיתית, ובין המנגו לפורי קשרו השניים קשר הדוק. הסתבר שהיא רופאה־מיילדת ולא חסרו להם נושאים משותפים לדבר בהם, בשל נושאי פסליו של שמיר: עוברים.

כך או כך, הרופאה התנדבה לשמש מארחת ומורת־דרך להמשך שהותו של שמיר בבומבי, והשניים היו יוצאים מדי בוקר לסיור אמנותי בריקשה. אבל זאת היתה רק ההתחלה והיא נקטעה באיבה, ביום שבו באה אשתו של עודד, **מאירה**, מארץ־הקודש להודו לחפש את השובב, כי הודאגה משתיקתו הממושכת.

היא הגיעה לבומבי לראות מקרוב את ההתפתחות האמנותית שבגללה נסע, שכרה ריקשה, ארזה את מיטלטליו והחזירה אותו למקום שממנו בא, מישרד־החוץ בירושלים. חד־וחלק.

עודד שמיר ויריד
ישר הביתה

חזרה לצורך שיקום

נחשו מי חזרה אלינו אחרי ביקור בן חמישה חודשים בארצות־הברית אם לא **הילה אריך**, הכלבנית הג'ינג'ית ה־עליזה המוכרת היטב לחוגי ההייליף ב־ארץ?

הילה, שעזבה כאן את בעלה **מומי** ובנם בן השלוש **אדם** עשתה אומנם חיים משוגעים בניו־יורק, אבל זה בכל זאת לא היה זה, לדבריה.

היא התגעגעה נורא, ולא היתה לה ברירה, למרות הבילויים וההצלחה אלא לחזור.

הילה פיתחה שיטות חדישות והביאה מיכשור חדיש, ויש בכוונתה לפתוח בארץ מה שכל־כך מצליח באמריקה, מספרות־כלבים ניידות.

בתוך קרוואן שנגרר מאחרי מכונית יש מספרה לכלבים, עם כל החידושים וה־המצאות, ועכשיו לראשונה, אולי זה יהיה גם בישראל. אולי הנסיעה היתה כדאית למרות הכל.

נכון אומנם שהיא התרשמה מהיעילות האמריקאית, מהסדר והניקיון ששולטים

הילה אריך
אין כמו המישפחה

ברמה, אבל המנטאליות של האנשים הב־הירה לה את הצורך העז לחזור לתל־אביב שלה, מה־גם שבזמן שהיתה בחו"ל התפו־קה בחנות ירדה.

כעת יש בכוונתה לשקם הכל מחדש, ולא רק את החנות אלא את חיי מישפחת אריך בכלל. שיעלו ויצליחו.

שמפניה זה לא פיקניק

נראה שמזג־האוויר הישראלי לא הלם בדיוק את הלך־הרוח של **פולט וז'אן**, צמד הזמרים מלהקת שמפניה. השניים באו ארצה עם שני חבריהם לפני כשבוע, ומייד התעוררה ביניהם מחלוקת, שהלכה והחריפה מיום ליום.

הסיפור הוא שמזה כחמש שנים מזוהים השניים בחברה העולמית כזוג, מתגוררים יחדיו באותו הבית ומשחקים את הבעל והאשה לכל דבר רק, כמובן, בלי טבעת הקידושין. בתוקף מצבם זה הם גם גרים באותו החדר בבית־המלון שבו הם מתאכסנים בתוקף מסע־ההופעות הבינלאומי שלהם. אבל כאן, עקב הריב הנוראי, ירדה פולט לדלפק־הקבלה, ובקול תקיף מאד דרשה חדר לעצמה בלבד. כשהסביר לה הפקיד שיש בעייה רצינית של מחסור בחדרים ושאינו יכול לסדר לה חדר לבד, הקימה קול צעקה מרה, פרצה לחדרה של חברתה הבלונדית ונשארה שם בהסגר עצמי ולא יצאה לשום מקום חוץ מאשר להופעות.

כשראו שאר חברי להקה שהעניין יותר ויותר רציני, החליטו לעשות סוף לברוגז הזה, והשפיעו על ז'אן ללכת אל אהובתו הכועסת ולעשות איתה סולחה רבתי, כדי שלא יבולע לכל הרביעיה.

אך נכנס זה לחדר ושם חיכתה לו פולט שלו, כולה גופת־צופים וסליחה ומחילה. עובדה: גם לנשות העולם הגדול יש קריזות.

פולט (שנייה מימין) וז'אן (מימין)
סולחה אמיתית

אהבותיה של סיביל

השחקנית **סיביל דאנינג** מנהלת רומן אמיתי עם ארצנו הקטנטונת, ולא מהיום. היא מבקרת כאן השכם והערב, ועושה עיניים לישראלים, שמוכנים לעבור לדום כשהיא עוברת ברחוב, כזאת יפה ועסיסית ממש תאווה לעיניים.

סיביל דאנינג
יפה ועסיסית

לסיביל, כידוע, היה רומן רציני בימים שהשתתפה בארץ בצילומי מיבצע יונתן. זה היה רומן כזה אסור, עם רוכסן על הפה, כי הוא **עיתונאי** ישראלי נשוי, נכון אומנם שהוא לקח אותה לסיורים בכל ה־ארץ, והראה לה את כל פינות־החמד, אבל כנראה קרה שם משהו והעניין התפוצץ.

חזרה סיביל לחו"ל, מאוכזבת, והסתובבה קצת בעולם אבל ראו זה פלא. היא הגיעה שוב, וכאילו לא קרה כלום — הרומן כולו החל מחדש.

מה יעלה בגורלו של סיפור־האהבה האסור אין איש יודע, אבל אני מכירה גברים רבים שמקנאים קינאה עזה בעיתו־נאי המאושר.

הסעה מאורגנת לחתונה

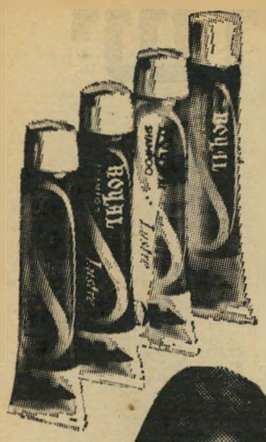
על תחילת הרומן הנ"ל הודעתי כבר לפני כשנה, וראה זה פלא, הסיפור נגמר, בשעה טובה, בימים אלה, בחופה וקידושין.

כוונתי ל**שלמה רוזמרין**, הידוע ב־כינויו "רוזה", העומד לשאת את חברתו היפה **דינה** לאשה. החתונה תיערך ב־קיבוץ יסעור, כי דינה היא חברת אותו קיבוץ, וזה עוד לא הכל.

שלמה, שבלי החברים מתל־אביב פשוט לא מתפקד, הסכים לערוך את החתונה כל־כך רחוק מהעיר רק בתנאי שתהיה הסעה מאורגנת לכל החבר'ה. וכך בדיוק מתבצע העניין. אוטובוס שלם יעמוד ל־רשות החוגגים, וייצא מרחבת היכל התר־בות בתל־אביב, העיקר שהחבר'ה יהיו נוכחים וישמחו בשימחתו.

ואת ירח־הדבש הכין "רוזה" מראש. ה־זוג ייצא עם להקת־מחול שיוצאת למסע־הופעות באירופה ותוך כדי ריקוד (כי, כידוע, הוא רקדן מהיותר מעולים), ידבשו השניים בחו"ל. לא רע, מה? וגם במזל.

"שמפו רויאל" עושה לי כמה דברים נפלאים...

בבית
ובשעות הפנאי...

...בעבודה, במשרד,
ובזמן הפנוי.

בכל מקום ובכל שעה,
לשיער בריא, רענן
ובעל ברק טבעי
ולהרגשה טובה באמת,
שמפו רויאל –
השמפו שלי.

עץ הזית

שמפו רויאל בארבעה סוגים שונים: אדום – עם תוספת לימון. כחול – לשיער שמנוני ורגיל. אדום – נגד קשקשים. ירוק – לשיער יבש.

סטודיו רם
פרסום

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

צפת. מרפסות הצופות אל פסגות ההרים אור ירח מעל סמטאות האבן ועולם משכר של בדים וצבעים. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי וצפת אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

רחל מרחלת על כל העולם

אסי דיין מחזיר את איריס למסך

אפילו אם זיכרונכם פגומנאלי, קשה לי להאמין שאתם עדיין זוכרים את השחקנית־של־סרט־אחד, **ליאורה רמון**. אבל השׂ־תדלו לרענן ולזכור את הפצצה הבלונדית

ליאורה רמון
האיריס שפרח

השחורה והחטובה שגילמה את איריס ב־סרט שנשא אותו השם.

ובכן, האיריס הזאת, או ליאורה, איך שאתם רוצים, בעלמה מהמסך ומהחיים, וכל זה ביגלל שהיתה נשואה, בשקט וב־צינעה, ל**סמי**, איש־עסקים שבנה לה בית ומישפחה. אבל ראה זה פלא, שוב התׂ־עוררה איריס־ליאורה לחיים, והיא נראית בלילות הקרירים של תחילת הסתיו כשהיא מבלה בתל־אביב של חצות.

מה פיתאום היא נראית שוב? ובכן, יש בחייה חידושים. היא אומנם התגרישה מסמי שלה, אבל הם נישארו ידידים על־הכיפאק, ובכל פעם שיש צרה סמי לידה, והכל מסתדר.

אז ככה. ליאורה חיפשה תעסוקה ומי אם לא **אסי דיין** שיחשוג לה לתפקיד בסרט? הסיפור שהיה התחיל במיסעדה ברוטב־השעשועים התחדש. לילה אחד, בשעה מאו־חרת, כשהיא יושבת שם עם מחזר, נכנס למקום אסי, שמייד נדלק עליה. הוא ניגש, אמר שלום ומה העניינים ומה את עושה, וכששמע שהיא מחפשת תפקיד בסרט, מייד הציע לה את התפקיד הנשי הראשי בסירטו הבא. מכאן אנו למדים שיש בכוונתו של אסי לעשות עוד סרט בקרוב.

הוא עדיין לא מוכן להחזיק את הדיבור, אבל את התפקיד הראשי הוא כבר הבטיח לליאורה.

ומכאן אנו למדים שעסקים אפשר לעשות גם מבילויים.

הסוף הטוב

סיפור־האהבה בין הזמרת **נירה גז** לבין איש־התיאטרון **יעקב בן־הרצל** החל את דרכו לפני כחמש שנים. הם הזיזו הרבה אנשים שקטים ממקומם, ועשו הרבה גלים גבוהים בעיקר בזכותה של אשתו השנייה של יעקב, הלא היא **יהודית אורין**, העיתונאית והמבקרת.

השניים ניקלו מאבק ארוך ורועש שסיף־סוף הגיע לסיומו, וכך, רבותי, הנני לבשר לכם על נישואיהם של נירה ויעקב, בשעה טובה ומבורגל ימין.

הם הכירו, כזכור, במופע שאותו ביים יעקב ובו הופיעה נירה, ומאז הפך הוא יועצה האמנותי של הזמרת. אבל עם הׂ־ייעוץ הגיעה גם האהבה, ומי שזוכר מה שכתבתי לפני כשנה על שני אלה, יזכור בוודאי איך בן־הרצל המסור היה מתייצב ערב־ערב לשמוע את שירתה של חברתו הזמרת במועדון־לילה תל־אביבי.

כל הכבוד להם. הם לא ויתרו, והמשיכו להחזיק מעמד וידיים לאורך כל הדרך רצופת התלאות.

ליעקב אלה הם נישואיו השלישית ול־נירה נישואיה בשנית. כידוע היתה נירה נשואה בעבר למורה־דרך, חלה בן ממנו.

השניים מתכוונים לערוך את נישואיהם עוד השבוע בדירתם המשותפת, בחוג מכ־רים ומישפחה מצומצם.

מזל טוב.

יעקוב בן־הרצל ונירה גז
פעמונים בפעם השלישית

המעוז נפל

דני מעוז
בין גט —

אבל אין מה לדאוג. כל הנוגעים בדבר מבוססים בחיים וידעים מה שהם רוצים, ולא יעברו ימים רבים ונישמע על התפת־חויות חדשות בחייהם.

שרה אלי
— לסוף רומן

לצערי עלי לבשר לכם על סיומו של רומן יפה וממושך, בין שני אנשים נחמדים וידועים. כוונתי לדוגמנית הגרמנית־הבלונ־דית העליזה **שרה אלי**, לבין האיש שהתגרש בשבילה, הלא הוא **דני מעוז** איש־התכספים, שנפרד מאשתו **ניצה מעוז** לפני כשנה.

איזה חתול שחור עקבי עבר בין שני אלה אינני יודעת, אבל בחור שבהתחלה אפילו אני חשבתי שזה לא רציני, ד־ ששניהם יחזרו לחיות יחדיו וישהכל יחזור של מקומו בשלום. אבל לא! זה נגמר סופית ומוחלטת, וציפור קטנה מבני־המישפחה לחשה לי שזה סופי בהחלט.

כל אחד גר כעת בדירתו הוא, ודני נראה כשהוא מבלה עם בחורות צעירות חדשות, שעה ששרה מצידה לא טומנת ידה בצלחת. כידוע, שרה עדיין נשואה ל**ברנדי**, שיושב דרך קבע באי־טור ועוזר לנפט לפרוץ.

ברנדי ושרה נחשבים כזוג נשוי, אבל רואים זה את זה רק פעם בכמה חודשים, כשברנדי עוזב את המיזבר ובא לראות את בתם המשותפת.

בין בשר למכוניות

האם חשבתם פעם כמה טוב להיוולד למישפחה הטובלת בכסף? כמה קלים יכ־לים החיים להיות. האפילו בימים אלה של משבר כלכלי ושל אינפלציה דוהרת, סלום לא מזיז את הענקים האמיתיים. כך קרה במיקרה שלפנינו.

הסיפור הוא על חתונה מנקרת־עינייים שנערכה במלון דן קיסריה. שם, רבותי, נישאו **אורלי קרסו**, בתם של **שלמה ואלווירה קרסו** ו**יעקב**, הבן של **נחום חבושבסקי** בעליו של בית־התרשת ל־בשר. היו כשש־מאות איש, ומי שלא היה לא אכל מעדני־מלכות מימיו.

התחילו במאפה־עלים להדיין, עברו ל־פילה־בקר סטרוגאנוף, שוף עם שזיפים, מתן בקר, דג ואביהים, מיקפא שקדים ועוד ועוד ועוד. אבל זה הרי לא בעייה כשיש כסף. האמא של הכלה לבשה שימלה שתפרה **לויה בר**, מאם התתן לבשה שימלה של **גידעון אוברזון** וכל הקהל שם שליו את מיטב מחלצותיו לקראת ה־אירוע, כי חתונה כזאת לא הראים כל יום.

החתן, שהוא בוגר האוניברסיטה בראייית־חשבון, עובד במיפעל של אביו ונראה כנהנה מזה מאד. הזוג קיבל במתנה מכוני־הכלה וילה ברעננה, אבל אורלי לא אהבה את רעננה ויש לצפות שהווילה תועבר להרצליה־פיתוח, כי מי אם לא איל־ממון כמו קרסו שיתן לבתו את כל מישאלות ליבה?

הזוג יצא לאילת, לירח־דבש במלון־פאר, ומי שהתאכזב מכך שהם לא יצאו לטיול סביב העולם, יכול להירגע, גם זה יגיע בקרוב. תלמדו אצל מי להיוולד.

מכלא לכלא

סיפור מהחיים, וליקחו בצידו. השקר לא משתלם, וסיפור שהיה כך היה.

גבר נחמד ועליז החליט שהוא רוצה לצאת לחופשה, מצא **כת"זוג** נחמדה ו־ צעירה ואיתה יצא לבלות ארבעה ימי שמש ואהבה בעיר דרומית בארץ. האה כי טוב, וככל שהיימים עברו־חלפו כך הצטער יותר על שלא לקח לעצמו שבוע שלם של חופש.

אבל הבחור הוא בחור לעניין והראש אצלו עובד שעות נוספות. ישב וחשב, והחליט שאם כבר סיפר ל**אשתו** שקר אחד, שהוא יוצא למילואים, אין שום סיבה שלא יצלצל אליה ויספר לה שהוא נאסר ביגלל התחצפות ויושב בכלא אי־שם בדרום הארץ, ושיחזור הביתה רק בעוד כשלושה ימים.

ומה עושה הגורל דרך האישה הנאמנה? פשוט מאד. האשה החליטה שלשבת בכלא זה דבר מאד לא נעים, וכדי לשמח את לב בעלה החליטה לאפות עוגיות, ולעשות חבילה עם כל טוב מהבית ומהחנות. אחר־כך הלכה לקצין העיר, וביקשה לשלוח לבעלה האהוב חבילה לבית־הכלא. קצין־העיר החרוץ התחיל לחפש בכל סתי־הסתר הצבאיים בארץ את בעלה של האשה. חיפש, חיפש וחיפש, ולא מצא. לבסוף אמר לה שהוא מצטער מאד, אבל אין אף אחד בשם זה בשום בית־כלא בארץ. לקחה ה־אשה את החבילה, החזירה אותה הביתה, ששתה תושבים והתיישבה לחכות.

המערכה הבאה — נתונה לדימיונכם ה־פרוע.

פריצת הדרך